

AGATHA CHRISTIEOVÁ KAPSA PLNÁ ŽITA

AGATHA CHRISTIE

KAPSA PLNÁ ŽITA

Copyright © Agatha Christie, 1953 (A Pocket Full of Rye)
Česky vydal Odeon v roce 1981 (2. vydání)
Přeložil Jan Zábrana

Převod do elektronické podoby a korekce: Ymanzen, březen 2008

BRUCEMU INGRAMOVI,
který měl rád
a publikoval
moje první krátké povídky

• KAPITOLA

• PRVNÍ

Byla řada na slečně Somersové, aby uvařila čaj. Slečna Somersová sem přišla, teprv nedávno a ze všech písarek na stroji byla nejméně zdatná. Nebyla už mladá a měla usouzenou tvář mírné ovečky. Když přelévala čaj, voda v konvici se ještě nevařila, ale chudinka slečna Somersová si nikdy nebyla tak docela jistá, kdy vlastně se už voda vaří. To byla jedna z nepříjemných maličkostí, které jí ztrpčovaly život.

Nalila čaj, na každý talířek dala dvě křehounké sladké sušenky a chopila se šálků.

Slečna Griffithová, nadmíru výkonná vedoucí kanceláře, šedovlasá pedantská dáma, pracující u Investičního trustu šestnáct let, řekla kousavě: „Zase už se vám ta voda nevařila, Somersová!“ Pokorná, usouzená tvářinka slečny Somersové zružověla a nešťastnice pípla: „Proboha, tentokrát jsem vážně myslela, že už se vaří.“

Slečna Griffithová si pomyslela: „Budem ji tu asi muset nechat ještě další měsíc, zrovna teď máme tolik práce... Tohle už ale přestává všechno! Ten zmatek, co ta káča praštěná natropila s tím dopisem Východní stavební společnosti - a přitom šlo o vyložení jednoduchou práci - a s tím čajem prostě je vždycky nemožná. Kdyby nebylo tak těžké sehnat inteligentní písarčku na, stroji - a to víčko plechovky se sušenkami posledně taky pořádně nezavřela...Tohle už vážně přestává -“

Jako v případě mnoha jiných rozhořčených vnitřních monologů slečny Griffithové, i tentokrát věta zůstala nedokončená.

V tom okamžiku totiž veplula do kanceláře slečna Grosvenorová, aby připravila posvátný čaj pana Fortescuea. Pan Fortescue měl jiný čaj, jiný porcelán a speciální sušenky. Jenom konvice a voda z kohoutku v šatně byly stejné. Tentokrát ale, poněvadž to byl čaj pro pana Fortescuea, se voda vařila. Slečna Grosvenorová na to dohlédla.

Slečna Grosvenorová byla neuvěřitelně okouzující blondýnka. Měla na sobě elegantně střižený černý kostýmek od exkluzivní švadleny a pěkně modelované nohy jí obepínaly ty nejkvalitnější a nejdražší nylonky, jaké byly na černém trhu k sehnání.

Proplula kanceláří písarek zase zpátky, aniž se jí uráčilo obdařit některou z nich jediným slůvkem či pohledem. Pro ni tam místo nich klidně mohli sedět nějakí chrobáci. Slečna Grosvenorová byla privilegovanou osobní sekretářkou pana Fortescuea; zlolajné jazyky vytrvale šířily fámu, že mu je i čímsi víc, ale to ve skutečnosti nebyla pravda. Pan Fortescue se nedávno podruhé oženil a vzal si ženu stejně atraktivní jako nákladnou, která byla s to plně zaměstnávat veškerou jeho pozornost. Slečna Grosvenorová reprezentovala pro pana Fortescuea jenom nezbytnou součást vybavení kanceláře, zařízené ve všem všudy superpřepychově a boháčsky rozmařile.

Slečna Grosvenorová odplula s podnosem, který před sebou nesla jako nějakou rituální oběť. Prošla vnitřní kanceláří a čekárnou, kde měly dovoleno usednout významnější návštěvy, potom svým vlastním předpokojem a konečně s lehkým, zatřukáním na dveře se vnesla do svatyně nejsvětější, do kanceláře pana Fortescuea.

Byla to velemístnost s široširou hladinou naleštěné parketové podlahy, tu a tam pokryté drahými orientálními koberci. Stěny byly vkusně obloženy světlým dřevem a stálo tam několik, přehnaně vypolštářovaných křesel, potažených žlutou buvolí kůží. Za kolosálním

psacím stolem z javorového dřeva, centrem a ohniskem pracovny, trůnil pan Fortescue, osobně.

Pan Fortescue nepůsobil tak impozantním dojmem jako jeho kancelář, třebaže dělal, co bylo v jeho silách. Byl to statný, životem mírně poničený pán s lesklou pleší. I ve své londýnské kanceláři s oblibou nosíval tvídový oblek volného venkovského střihu. Ve chvíli, kdy slečna Grosvenorová jako vznešená labuť dokormidlovala až k němu, kabonil se právě nad nějakými lejstry rozloženými na psacím stole. Složila podnos k jeho pravé ruce, špitla tichým, neosobním hláskem: „Přinesla jsem vám čaj, pane Fortescue,“ a vycouvala.

Pan Fortescue k obřadu přispěl jen jakýmsi uchrochnutím.

Slečna Grosvenorová usedla opět ke svému stolu a snaživě pokračovala v přerušené práci. Vyřídila dva telefonní hovory, opravila pár dopisů, které už přepsané čekaly na podpis pana Fortescuea, a vzala jeden telefon zvenčí.

„Bohužel to právě teď není možné,“ řekla povýšeneckým tónem. „Pan Fortescue je na poradě.“

Když zavěšovala sluchátko, mrkla na hodinky. Bylo jedenáct hodin, deset minut.

Vzápětí však pronikl téměř neprodyšnými dveřmi z kanceláře pana Fortescuea nezvyklý zvuk. Přestože byl ztlumený, dalo se jasně poznat, že to je přiškrcený, zoufalý výkřik. Zároveň se bzučák na stole slečny Grosvenorové rozezněl dlouhými, alarmujícími signály. Slečna Grosvenorová na vteřinu strnula v naprosté nehybnosti a pak nejistě vstala. Bylo to něco zcela nečekaného, a proto ji to vyvedlo z rovnováhy. Přesto však svým obvyklým způsobem - jako socha na přehlídce - zamířila ke dveřím pana Fortescuea, zaťukala a vešla.

To, co spatřila, vyvedlo ji z rovnováhy ještě víc. Její zaměstnavatel seděl za stolem a zdálo se, že se svíjí v agónii. Pohled na jeho křečovitě pohyby ji zmobilizoval.

Slečna Grosvenorová řekla: „Proboha, pane Fortescue, vám je špatně?“, ale okamžitě si uvědomila, jak je ta otázka pitomá. Nemohlo být pochyb, že panu Fortescueovi je moc a moc špatně a že je to s ním vážné. Dokonce i v okamžiku, kdy přistoupila až k němu, svíjelo se jeho tělo v bolestných, nepotlačitelných křečích.

Lapal po dechu a stěží ze sebe vypravil pár nesouvislých slov.

„Ten čaj - co jste mi hrome - dala do čaje - pomozte mi - zavolejte doktora, rychle -“

Slečna Grosvenorová prchla z místnosti. To už nebyla ta arogantní plavovlasá sekretářka - teď to byla do hloubi duše vyžděšená žena, která ztratila hlavu.

Vpadla do kanceláře mezi písáky a vykřikla: „Pan Fortescue má záchvat - umírá - musíme sehnat doktora - vypadá příšerně - on určitě umírá.“

Reakce byly bezprostřední a velice se od sebe lišily.

Nejmladší písarka, slečna Bellová, řekla: „Jestli je to epilepsie, měly bychom mu dát mezi zuby korkovou zátku. Kdo má špunt?“

Špunt nikdo neměl.

Slečna Somersová řekla: „V jeho věku to je nejspíš mrtvička.“

Slečna Griffithová řekla: „Musíme sehnat doktora - hned!“

Její obvyklá perfektní pohotovost však selhala, poněvadž za celých šestnáct let, co tu byla zaměstnána, nemusela do kanceláře nikdy volat doktora. Měla vlastního lékaře, ale ten bydlel až na Streatham Hillu. Kde je tu doktor někde blíž?

Nikdo nevěděl. Slečna Bellová popadla telefonní seznam a začala hledat doktory pod písmenem D. Seznam však nebyl sestaven podle profesí a lékaři se v něm nedali nalistovat tak automaticky jako třeba stanoviště taxíků. Někdo navrhl, že by se dalo zavolat do nemocnice - ale do které?

„Musí to být špitál, kam patříme,“ tvrdila slečna Somersová, „jinak nám nepřijedou. To je myslím kvůli nemocenskému pojištění. Nemůžu volat do špitálu, pod který nespadáme.“

Někdo navrhl, aby se volalo na číslo 999, ale toho se slečna Griffithová zhrozila a řekla, že pokud ví, to číslo má policie a tam že ona volat nebude. Na občanky země, která požívá výhod všeobecné lékařské péče, projevila ta skupinka přiměřeně inteligentních žen neuvěřitelnou neznalost, jak vlastně správně postupovat. Slečna Bellová začala hledat sanitku pod písmenem S. Slečna Griffithová řekla: „Existuje přece jeho osobní lékař - musí mít nějakého doktora.“ Někdo se rozběhl pro soukromý adresář. Slečna Griffithová přikázala poslíčkovi, aby běžel ven a obstaral doktora - jakéhokoli a odkudkoli. V soukromém adresáři slečna Griffithová našla doktora Edwina Sandemana, ordinujícího v Harley Street. Slečna Grosvenorová se zhroutila do křesla a kvílela hlasem, který se vyznačoval snobskou mayfairskou dikcí mnohem méně než obvykle: „Ud'ála sem ten čaj jako dycky - no vopravdu - nemohlo v něm bejt nic špatnýho.“

„Špatného? V tom čaji?“ Slečna Griffithová se zarazila s rukou na číselníku telefonu. „Proč to říkáte?“

„To řek von - pan Fortescue - řek, že to byl ten čaj -“

Ruka slečny Griffithové nerozhodně váhala mezi Welbeckem a číslem 999. Mladá a optimistická slečna Bellová řekla: „Měly bychom mu dát trochu hořčice a napít vody - aspoň pro první chvíli. Má tu v někdo v kanceláři hořčici?“

Hořčici ale v kanceláři nikdo neměl.

Za malou chvíli se ve výťahu setkal doktor Isaacs z Bethnal Greenu s doktorem Edwinem Sandemanem, neboť dvě sanitky, každá odjinud, zabrzdily před budovou téměř současně. Jak telefonát, tak poslíček splnili svůj úkol.

• KAPITOLA

• DRUHÁ

Inspektor Neele seděl ve svatyni pana Fortescuea za jeho obrovitým atolem z javorového dřeva, jeden z jeho podřízených se nenápadně usadil se zápisníkem na koleně u zdi poblíž dveří.

Inspektor Neele byl fešák a připomínal zevnějškem vojáka; vlnité hnědé vlasy mu rostly z poměrně nízkého čela. Když prohlásil: „Tohle bude docela obyčejný, běžný případ,“ lidé, kterým to bylo adresováno, si obvykle potměšile pomysleli: „A to je asi tak všechno, nač vy taky stačíte!“ Totálně se však mýlili. Inspektor Neele sice vypadal střízlivě, ale myslelo mu to a měl i značnou dávku fantazie; jednou z jeho vyšetřovacích metod bylo, že si sám pro sebe vymýšlel fantastické teorie o vině, a vždycky je aplikoval na ty osoby, které právě vyslýchal.

Slečna Griffithová, v níž neomylným okem ihned uhodl nejprůhodnější osobu, způsobitou podat stručnou zprávu o událostech, které ho sem přivedly, právě opustila místnost, když mu předtím poskytla obdivuhodné resumé dopoledních událostí. Inspektor Neele si vytvořil tři různé, neobyčejně barvitě teorie o tom, proč by oddaná vedoucí kanceláře mohla svého šéfa otrávit dopoledním čajem, ale vzápětí je jako nepravděpodobné zavrhl.

Vyhodnotil slečnu Griffithovou jako a) typ, u něhož travičství nelze předpokládat, b) ženu, která clo svého zaměstnavatele není zamilovaná, c) na níž není na první pohled patrná duševní labilita, c) která v sobě nedokáže dlouho tutlat zášť starého data. To všechno koneckonců mohlo být pravda, ale neznamenal to ještě, že slečnu Griffithovou lze pokládat za zdroj přesných informací.

Inspektor Neele hodil okem po telefonu. Očekával hovor z nemocnice sv. Judy, odkud se mohli každým okamžikem ozvat.

Bylo ovšem možné, že náhlá nevolnost pana Fortescuea má přirozené příčiny, ale doktor Isaacs z Bethnal Greenu si to nemyslel a doktor Edwin Sandeman z Harley Street si to nemyslel také.

Inspektor Neele zmáčkl bzučák, příhodně umístěný po levé ruce, a požádal, aby mu poslali osobní sekretářku pan Fortescuea.

Slečna Grosvenorová se už opět trochu ovládala, ale ne moc. Vešla ustrašeně, po půvabu pyšné labutě nebylo v jejích pohybech ani památky a hned řekla na svou obranu:

„Já to neudělala!“

Inspektor Neele povzbudivě zabručel: „Ne?“

Ukázal na křeslo, v němž byla slečna Grosvenorová zvyklá sedat s blokem v ruce, když stenografovala dopisy, které jí pan Fortescue diktoval. Nepříliš nadšeně se do něho teď posadila a upřela na inspektora Neela vyjukané oči. Fantazie inspektora Neela si nespoutané pohrávala s různými možnostmi - Svedení? Vyděračství? Platinová blondýnka na lavici obžalovaných? apod. - ale tvářil se chlácholivě, a dokonce i trochu přihloupě.

„V tom čaji nebylo nic špatného,“ řekla slečna Grosvenorová. „Nemohlo v něm nic být.“

„Jistě,“ řekl inspektor Neele. „Řekla byste mi, prosím, jak se jmenujete a kde bydlíte?“

„Grosvenorová. Irene Grosvenorová.“

„Jak se to píše?“

„Normálně. Jako to náměstí - Grosvenor Square.“

„A bydlíte?“

„Rushmoor Road, číslo 14, na Muswell Hillu.“

Inspektor Neele spokojeně přikývl.

„O svedení tady nepůjde,“ řekl si v duchu. „Kdepak - žádné hnízdečko lásky. Mravopočestný domov u rodičů. Žádné vyděračství.“

Další série důvtipně vymyšlených teorií byla v pekle.

„Tak ten čaj jste mu vařila vy, že?“ řekl líbezně.

„Ano, já. Vařím mu ho vždycky.“

Inspektor Neele ji beze spěchu přiměl k zevrubnému vylíčení dopoledního rituálu kolem čaje pro pana Fortescuea. Šálek, podšálek a čajník už mezitím zabalil a poslal do příslušného oddělení k chemické analýze. Teď se inspektor Neele dověděl, že s tím šálkem, podšálkem a čajníkem manipulovala jediná a výhradně Ireně Grosvenorová. Konvice používaly písáčky v kanceláři, když si vařily čaj pro sebe, a slečna Grosvenorová do ní znova natočila vodu z kohoutku v šatně.

„A co čaj?“

„Ten má pan Fortescue vlastní - speciální čínský. Mám ho ve své kanceláři na policice u dveří.“

Inspektor Neele přikývl. Zeptal se na cukr a dověděl se, že pan Fortescue nikdy nesladí.

Zazvonil telefon. Inspektor Neele zvedl sluchátko. Výraz jeho tváře se poněkud změnil.

„Nemocnice sv. Judy?“

Kývl na slečnu Grosvenorovou, že může jít.

„To je prozatím všechno, děkuju vám, slečno Grosvenorová.“

Slečna Grosvenorová spěšně opustila místnost.

Inspektor Neele pozorně naslouchal tenkému, nevzrušenému hlásku z nemocnice sv. Judy. A jak hlas hovořil, udělal si tužkou pár záhadných klikyháků na růžek pijáku, který měl před sebou.

„Říkáte, že před pěti minutami zemřel?“ zeptal se. Oči mu sklouzly k hodinkám na zápěstí. *Dvanáct třiadvaceti*, napsal na piják.

Nevzrušený hlásek řekl, že by s inspektorem Neelem rád mluvil doktor Bernsdorff.

Inspektor Neele řekl: „Prosím. Přepojte mě na něho,“ což majitelku hlásku natráslo natolik, že připustila, aby se do jejího úředního tónu vkradla jistá dávka uctivosti.

Ozvalo se několikrát zapraskání, hučení a šepotání jakýchsi dalekých přízraků. Inspektor Neele trpělivě seděl a čekal.

Potom bez předchozího varování zařval kdosi hlubokým basem tak, že mu ruka se sluchátkem bezděčně odskočila dvacet čísel od ucha.

„Těbuh, Neele, starej mrchožroute. Už se zas pášeš na těch svejch mrtvolách?“

Inspektor Neele se s profesorem Bernsdorffem z nemocnice sv. Judy seznámil při vyšetřování jednoho travičského případu asi před rokem a od té doby zůstali dobrými přáteli.

„Hele, felčare, tak jsem slyšel, že ten náš chlápek natáh bačkory.“

„No jo. Když ho sem přivezli, nemohli jsme už nic dělat.“

„A příčina smrti?“

„Budem ho samozřejmě pitvat. Je to zajímavý případ. Fakt - náramně zajímavý. Rád bych byl při tom.“

Z profesionálního gusta, ozývajícího se z Bernsdorffova bohatě instrumentovaného hlasu, dověděl se inspektor Neele přinejmenším aspoň jedno.

„Mám dojem, že si nemyslíš, že šlo o přirozenou smrt,“ řekl suše.

„To teda ne - ani nápad,“ bafl doktor Bernsdorff neomaleně. „Říkám to samozřejmě neoficiálně,“ připojil s dodatečnou obezřelostí.

„Jistě. Ovšem. To se rozumí. Byl otráven?“

„Sichr, kamaráde. A co víc - tohle je teda úplně neoficiální, chápeš - jen mezi náma dvěma - vsadil bych se, že vím, co to bylo za jed.“

„Fakt?“

„Taxin, kamaráde. Taxin.“

„Taxin? O tom jsem nikdy neslyšel.“

„Bych prosil. Je to velice neobvyklý jed. Tak neobvyklý; že mě to až potěšilo. Nechci se holedbat, že bych na to byl kápnul, kdybych neměl jeden případ zrovna před třema nedělema nebo před měsícem. Pár děcek si hrálo a udělalo hostinu pro panenky - natrhaly bobule z tisu a uvařily z nich čaj.“

„A v tom to je? V tisových bobulích?“

„V bobulích nebo v listech. Jsou pekelně jedovaté. Taxin je ovšem alkaloid. Neslyšel jsem o případu, kdy by ho bylo použito úmyslně. Tohle je vážně ohromně zajímavé a nezvyklé. Nemáš představu, Neele, jak člověka namíchne takový nějaký banální travič, co pracuje s tuctovejma bylinkama. Taxin je ale hotová lahůdka. Můžu se samozřejmě mejlit - nikde se na mě proboha neodvolávej - ale spíš bych řekl, že se nemejlim. Mělo by tě to taky zajímat, je to přece zpestření té vaší policajtské nudy!“

„To jako chceš říct: spokojenost na všech stranách, jo? S výjimkou oběti ovšem.“

„No jo, no jo - chudák.“ Doktor Bernsdorff to říkal zcela lhotejně. „Ten halt měl smůlu.“

„Řekl něco, než umřel?“

„Hm - jeden váš člověk přece u něho seděl s notesem v ruce. Ten to bude mít se všema podrobnostem. Jednu chvíli drmolil něco o čaji - že mu v kanceláři dali něco do čaje - ale to je samozřejmě nesmysl.“

„Proč je to nesmysl?“ Inspektor Neele si v duchu představil okouzující slečnu Grosvenorovou, jak hází do šálku čaje tisové bobulky, uvědomil si, jak je to nepravděpodobné, a řekl to proto dost kousavě.

„Poněvadž ten sajrajt rozhodně nemohl působit tak rychle. Jestli se nemejlim, dostavily se příznaky hned po vypití čaje?“

„No - říkají to.“

„Já vím, jenže moc málo jedů působí takhle rychle, kromě kyanidů - ovšem - a snad ještě čistého nikotinu -“

„A víš jistě, že to nebyl kyanid ani nikotin?“

„Milej zlatej! To by byl po smrti, dřív než přijela sanitka. Kdepak, to vůbec nepřichází v úvahu. Měl jsem podezření na strychnin, ale ty křeče byly naprosto netypické. To všechno ti říkám samozřejmě pořád neoficiálně, ale vsadil bych se o svou doktorskou reputaci, že to byl taxin.“

„Jak dlouho to trvá, než začne působit?“

„To záleží na okolnostech. Hodinu. Taky dvě nebo tři. Ten exnutej vypadal na pěknýho žrouta, jestli měl ráno bohatou snídani, mohlo to působení jedu zpomalit.“

„Snídani,“ řekl inspektor Neele zamyšleně. „Máš pravdu, tohle vypadá na snídani.“

„Na snídani u Borgiů.“ Doktor Bernsdorff se srdečně zasmál. „No - přeju ti dobrej lov, kamaráde.“

„Díky, doktore. Než mi to zavěsíš, rád bych si promluvil s tím naším seržantem.“

Znova se ozvalo zapraskání, hučení a šepotání jakýchsi dalekých příznaků. Potom zaznělo funění a těžké oddechování, nevyhnutelné preludium každé konverzace se seržantem Hayem.

„Haló,“ řekl naléhavě. „Haló, pane inspektore.“

„Tady Neele. Řekl umírající ještě něco, co bych měl vědět?“

„Řekl, že to bylo v tom čaji. V tom čaji, co pil, v kanceláři. Doktor ale říká, že prý ne...“

„Ano, to už vím. Ještě něco?“

„Ne, nic, pane inspektore. Je tu ale jedna taková divná věc. Totiž ten oblek, co měl na sobě - no, podíval jsem se, co měl v kapsách. Samé běžné krámy - kapesník, klíče, drobné, portmonka - ale navíc ještě něco, co mi připadá hrozně zvláštní. V pravé kapse saka. On tam měl obilí.“

„Obilí?“

„Ano, pane inspektore.“

„Jak to myslíte - obilí? Nějaké vločky, co se jedí k snídani? Jako je třeba ‚Farmářova chloubá‘ nebo ‚Pšenko dar‘? Snad chcete říct ječmen nebo kroupy -“

„Ano, tak, pane inspektore. Prostě zrní to bylo. Mně to připadalo jako žito. A byla ho spousta.“

„Hm... To je zvláštní... Ale možná že to byl nějaký vzorek - že to nějak souviselo s tím jejich obchodováním.“

„Jistěže, pane inspektore - ale myslel jsem, že byste o tom snad měl vědět.“

„To je správné, Hayi.“

Inspektor Neele zavěsil sluchátko, zůstal sedět a chvíli nehybně zíral před sebe. Jeho logicky uvažující mysl zatím putovala od první fáze vyšetřování k fázi druhé - od podezření na travičství k jistotě, že o travičství vskutku šlo. Profesor Bernsdorff mohl mluvit zcela neoficiálně, ale profesor Bernsdorff nebyl člověk, který by se ve svých tvrzeních mýlil. Rex Fortescue byl otráven a jed mu byl pravděpodobně podán jednu až tři hodiny předtím, než se objevily první příznaky. Což by se vši pravděpodobností nasvědčovalo, že zaměstnanci kanceláře jsou mimo jakékoli podezření.

Neele vstal a zašel do kanceláře písařek. Jakžtakž se tam pracovalo - ale písařky rozhodně nejely naplno.

„Mohl bych s vámi ještě jednou mluvit, slečno Griffithová?“

„Jistěže, pane inspektore. Mohla by si některá děvčata odskočit na oběd? Je už fůra hodin a kručí jim v břiše. Nebo si máme radši dát něco přinést sem?“

„Není třeba. Jen ať jdou na oběd. Pak se sem ale musí vrátit.“

„Samozřejmě.“

Slečna Griffithová následovala Neela zpátky do šéfovy kanceláře. Posadila se do křesla - pohodová a účinná jako vždy.

Inspektor Neele řekl bez úvodu: „Telefonovali mi z nemocnice sv. Judy. Pan Fortescue zemřel ve 12.43.“

Slečna Griffithová přijala novinu bez překvapení, jenom zavrtěla hlavou.

„Obávala jsem se toho - bylo mu moc špatně,“ řekla.

Neele si všiml, že ji to vůbec nevyvedlo z míry. „Mohla byste mi laskavě povědět něco bližšího, o jeho rodině a bydlišti?“

„Jistěže. Pokoušela jsem se už dovolat paní Fortescueové, ale řekli mi, že jela hrát golf. Na oběd prý ji doma nečekají. A nemohli mi ani s určitostí říct, na kterém hřišti hraje.“ Na vysvětlenou dodala: „Víte, oni totiž bydlí v Baydon Heathu, a tam jsou v okolí tři známá golfová hřiště.“

Inspektor Neele přikývl. V Baydon Heathu bydleli skoro výhradně bohatí lidé z obchodních kruhů. Z Londýna to bylo pouhých dvacet mil, bylo tam báječné spojení vlakem a dalo se tam poměrně snadno zajet autem i v ranní či večerní dopravní špičce.

„Můžete mi prosím dát přesnou adresu a telefonní číslo?“

„Baydon Heath 3400. Ten dům se jmenuje *Vila u tisu*.“

„Cože?“ Hlasitá otázka unikla inspektoru Neelovi dřív, než se dokázal ovládnout.
„Řekla jste Vila u tisu?“

„Ano.“

Na slečně Griffithové byla patrná mírná zvědavost, ale inspektor Neele se už zas měl pevně v hrsti.

„Můžete mi povědět bližší podrobnosti o jeho rodině?“

„Paní Fortescueová je jeho druhá žena. Je mnohem mladší než on. Brali se asi před dvěma lety. První paní Fortescueová tehdy už dávno nebyla naživu. Z prvního manželství měl dva syny a dceru. Dcera bydlí s nimi ve vile, stejně jako starší syn, který je společníkem firmy. Jako z udělání je dnes bohužel na obchodní cestě v severní Anglii. Čekají, že se vrátí zítra.“

„Kdy odcestoval?“

„Předevčím.“

„Pokoušela jste se s ním nějak spojit?“

„Ano. Když pana Fortescuea odvezli do nemocnice, telefonovala jsem do hotelu Midland v Manchesteru, poněvadž jsem myslela, že by tam mohl být ubytovaný, ale odjel odtamtud dnes časně ráno. Mám dojem, že měl namířeno také do Sheffieldu a Leicesteru, ale nevím to jistě. Mohu vám dát adresy několika firem v obou městech, které by asi tak mohl navštívit.“

Opravdu schopná a pohotová ženská, pomyslel si inspektor, ta kdyby nějakého chlapa zavraždila, jistě by to taky provedla naprosto perfektně. Přinutil se však pustit podobné úvahy z hlavy a znova se soustředit na poměry nebožtíka pana Fortescuea na domácí frontě.

„Říkala jste, že má ještě druhého syna?“

„Ano. Ten ale měl s otcem nějaké neshody, a tak žije v cizině.“

„Oba synové jsou ženatí?“

„Ano. Pan Percival je ženatý už tři roky. On a jeho žena mají ve Vile u tisu samostatný byt, ačkoli se nedávno přestěhovali do vlastního domu v Baydon Heathu.“

„Když jste tam teď dopoledne volala, nemohla jste mluvit s manželkou pana Percivala Fortescuea?“

„Ta odjela na celý den do Londýna,“ řekla slečna Griffithová a pokračovala: „Pan Lancelot se ženil ani ne před rokem. Vzal si vdovu po lordu Fredericku Ansticeovi. Určitě jste musel někde vidět její fotografie. V *Tatleru* například - s koňmi, jistě si vzpomenete. A na dostizích.“

Slečna Griffithová to vykládala trochu zadýchaně a tváře jí maličko zčervenaly. Neele, který dokázal bystře odhadnout lidské nálady, pochopil, že toto manželství šokovalo vše, co bylo ve slečně Griffithové snobského a romantického. Pro slečnu Griffithovou byla aristokracie prostě aristokracie a skutečnost, že nebožtík lord Frederick Anstice měl ve sportovních kruzích poněkud pošpatnělou pověst, jí pravděpodobně nebyla známa. Freddie Anstice si prostřelil hlavu těsně předtím, než ho Nejvyšší soud začal vyslýchat o podezřelých okolnostech, za kterých běžel jeden z jeho koní. Neele se poněkud mlhavě rozpomněl i na jeho ženu. Byla to dcera nějakého irského péra a její první muž byl letec, který padl v bitvě o Anglii.

A teď, jak se zdálo, provdala se za černou ovci Fortescueovy rodiny, neboť Neele usoudil, že synátorovy neshody s otcem, o nichž se slečna Griffithová před okamžikem zmínila, byly zřejmě jen shovívavým opisem pro nějaký nepěkný malér, který se mladému Lancelotu Fortescueovi v jeho kariéře přihodil.

Lancelot Fortescue! To je ale jméno! A jakže se jmenuje ten druhý syn - Percival? Napadlo ho, že by rád věděl, co byla zač ta první paní Fortescueová. Pokud šlo o křestní jména, měla věru zvláštní vkus

Přítáhl si telefon a vytočil písmena TOL. Když se centrála ozvala, požádal, aby mu dali Baydon Heath 3400.

Vzápětí se ozval mužský hlas: „Baydon Heath 3400.“

„Chtěl bych mluvit s paní Fortescueovou nebo se slečnou Fortescueovou.“

„Je mi líto. Nejsou doma. Ani jedna.“

Inspektor Neele měl pocit, že hlas je trochu podbarvený alkoholem.

„Vy jste sluha?“

„Ano, prosím.“

„Pan Fortescue vážně onemocněl.“

„Já vím. Už sem volali a říkali mi to. Nemohu ale nic dělat. Pan Val je někde v Severní Anglii a paní Fortescueová odjela hrát golf. Manželka pana Vala jela do Londýna, ale k večeri se vrátí. A slečna Elaine - ta si někam vyrazila s těmi svými skautkami.“

„Takže v domě není nikdo, s kým bych mohl o nemoci pana Fortescuea mluvit? Je to důležité.“

„No - já nevím.“ Zdálo se, že sluha je na pochybách. „Je tu slečna Ramsbottomová - ale ta nikdy netelefonuje. Pak je tu ještě slečna Doveová, to je naše - no... hospodyně.“

„Tak mi prosím dejte tu slečnu Doveovou.“

„Pokusím se vám ji sehnat.“

V telefonu bylo slyšet jeho vzdalující se kroky. Žádné blížící se kroky inspektor Neele nezaslechl, ale za nějakou chvíli se ozval ženský hlas.

„Tady Doveová. Prosím.“

Hlas byl hluboký a dobře ovládaný, s jasnou a čistou výslovností. Slečna Doveová na inspektora udělala příznivý dojem.

„S politováním vám musím oznámit, že pan Fortescue před chvílí zemřel v nemocnici sv. Judy, slečno Doveová. V kanceláři ho přepadla náhlá nevolnost. Moc bych se potřeboval spojit s jeho příbuznými -“

„Ovšem. Jenže já nemám tušení -“ Zarazila se. V jejím hlase nebylo patrné rozčilení, ale šokovalo ji to. Pokračovala: „Jak z uděláním máte zrovna takovou smůlu.' Nejspíš byste měl mluvit s panem Percivalem Fortescuem. Ten jediný může zařídit všechno potřebné. Měl byste mu zkusit zavolat do hotelu Midland v Manchesteru nebo možná do Grandu v Leicesteru. Také byste to možná mohl zkusit i u firmy Shearer a Bonds v Leicesteru. Neznám bohužel jejich telefonní číslo, ale je to podnik, v kterém se chtěl zastavit, a tak by vás možná mohli informovat, kde byste ho dnes zastihl. Paní Fortescueová se určitě vrátí k večeri a možná že už na čaj. Bude to pro ní hrozný šok. Muselo to přijít velice náhle, ne? Panu Fortescueovi nic nebylo, když dnes ráno odcházel.“

„Viděla jste ho, než odešel?“

„Ale ovšem. Co to bylo? Srdce?“

„Měl nějaké obtíže se srdcem?“

„Ne - to ne - snad ne - Myslela jsem ale, když to přišlo tak náhle -, Zarazila se. „Telefonujete z nemocnice sv. Judy? Vy jste doktor?“

„Ne, slečno Doveová, já nejsem doktor. Volám z kanceláře pana Fortescuea v Londýně. Jsem detektiv - inspektor Neele z kriminálky - co nejdřív vás přijedu navštívit.“

„Vy jste detektiv? Inspektor? Chcete říct - co tím chcete říct?“

„Byla to náhlá smrt, slečno Doveová, a když jde o náhlé úmrtí, obvykle nás k tomu volají, zvláště když zesnulý v poslední době lékaře nenavštívil - a to je myslím náš případ, ne?“

V otázce byl jen slabounký stín podezření, ale mladá žena na něj zareagovala.

„Já vím. Percival mu dvakrát domluvil návštěvu u lékaře, ale on tam nikdy nechtěl jít. Choval se hrozně nerozumně - všichni o něho měli starost -“

Odmlčela se a pak se vrátila k svému dřívějšímu jistému tónu:

„Jestli se paní Fortescueová vrátí domů dřív, než přijedete, co jí mám říct?“

Tohle je ženská jak břitva, pomyslel si inspektor Neele.

Nahlas řekl:

„Povězte jí, že v případě náhlé smrti máme povinnost na pár věcí se zeptat. Jen pár běžných otázek.“

A zavěsil.

• KAPITOLA

• TŘETÍ

Neele odstrčil telefon a pronikavě se podíval na slečnu Griffithovou.

„Tak oni o něho měli v poslední době starost,“ řekl. „Chtěli, aby šel k doktorovi. To jste mi neřekla.“

„Nepomyslela jsem na to,“ řekla slečna Griffithová a dodala: „Nikdy mi nepřipadal opravdu *nemocný* –,“

„Nemocný ne - ale jaký tedy?“

„No - prostě divný. Jiný než jindy. Choval se zvláště.“

„Něco mu dělalo starosti?“

„Ne - starosti ne. Starosti jsme měli my.“

Inspektor Neele trpělivě čekal.

„Víte, nevím, jak vám to mám říct,“ prohlásila Slečna Griffithová. „Byl náladový, rozumíte. Někdy býval celý takový rozjařený, upřímně řečeno, párkrát jsem si dokonce myslela, že něco pil... Chvástal se a vykládal naprosto fantastické historky, o kterých s jistotou vím, že nemohly být pravdivé. Za tu dobu, co tu jsem, nepamatuji, že by se někdy před někým o svých záležitostech moc šířil - nikdy nic o sobě nevykládal, rozumíte. V poslední době však byl úplně jiný, ohromně sdílný a doslova.... no... rozhazoval peníze plnými rukama. Což tedy byl pravý opak toho, jak se choval obvykle. Například - když měl poslíček z kanceláře jít na pohřeb své babičky, pan Fortescue si ho zavolaal, dal mu pětilibrovou bankovku a řekl mu, aby ji vsadil na druhého favorita, a pak úplně řičel smíchy. Dělal - no prostě - věci, které mu nebyly podobné. To je vše, co vám mohu říct.“

„Neměla jste dojem, že snad tím něco sleduje?“

„To bych ani neřekla. Vypadalo to, jako by se těšil na nějakou radostnou nebo vzrušující událost.“

„Nemohlo jít o nějakou výhodnou obchodní transakci?“

Slečna Griffithová přisvědčila s mnohem větší jistotou.

„Ano - ano, to by spíš odpovídalo. Jako by ho najednou všední záležitosti přestaly zajímat. Byl jako v extázi. A přišlo ho sem kvůli obchodu navštívit pár lidí, co vypadali moc divně. Lidi, kteří tu nikdy dřív nebyli. Panu Percivalovi to dělalo hrozné starosti.“

„Dělalo mu to starosti? Vážně?“

„Ano. Víte, pán Percival se vždycky těšil neobyčejné důvěře svého otce. Otec na něho spoléhal. V poslední době však -“

„V poslední době spolu tak dobře nevycházeli?“

„Pan Fortescue totiž dělal spoustu věcí, které pan Percival nepokládal za moudré. Pan Percival je vždycky velice opatrný a obezřelý. Pojednou však otec přestal na jeho rady dbát, a to pana Percivala dočista vyvedlo z míry.“

„A vážně se kvůli tomu všemu pohádali?“

Inspektor Neele pořád sondoval půdu.

„O žádné hádce nic nevím... Samozřejmě, teď si uvědomuji, že pan Fortescue musel být hrozně rozrušený - když tak řval.“

„On řval? A co řekl?“

„Vyšel zrovna clo kanceláře mezi písáčky -“

„Takže jste to všechny slyšely?“

„No ano.“

„A co - nadával Percivalovi - urážel ho - Spílal mu...? Co vlastně řekl, že Percival provedl?“

„To spíš bylo, že vůbec nic nedělá... Křičel na něho, že je pitomý tluchuba, ušlápnutý úředníček. Řekl inu, že nemá dost široký rozhled, že nemá představu, co je to velkorysý obchodní podnikání. Řekl doslova: ‚Postarám se, aby se Lance vrátil domů. Je desetkrát lepší než ty - a uměl se dobře oženit. Lance měl kuráž, i když jednou riskoval, že ho budou žalovat -‘ Ale proboha, tohle jsem vám neměla říkat!“ Slečna Griffithová, která se dala unést - jako před ní tolik jiných - zkušenými dotazy inspektora Neela, pojednou zrozpačitěla.

„S tím si nedělejte starosti,“ řekl inspektor Neele konejšivě. „Co bylo, to bylo.“

„Máte pravdu, to už je hrozně dávno. Pan Lance byl tehdy mladý, trochu moc bujný a pořádně si ani neuvědomoval, co dělá.“

Inspektor Neele slyšel tenhle názor už dřív a nesouhlasil s ním. Přešel ale k dalším otázkám.

„Povězte mi něco víc o zdejších zaměstnankyních a zaměstnancích.“

Slečna Griffithová se spěšně snažila napravit svou indiskrétnost a vychrtila spoustu informací o nejrůznějších osobách zaměstnaných u firmy. Inspektor Neele jí poděkoval a pak řekl, že by rád ještě jednou mluvil se slečnou Grosvenorovou.

Detektiv Waite si ořezával tužku. Zadumaně poznamenal, že teda tahle kancelář je sakra nóbl kutloch. Oči mu uznale klouzaly po obrovských křeslech, velikém psacím stole a nepřímém osvětlení.

„A taky všichni ti lidi maj takový nóbl jména,“ řekl. „Grosvenorová - to má přece něco společného s nějakým vévodou, ne? A Fortescue - to je jméno, který taky zní náramně vznešeně.“

Inspektor Neele se usmál.

„Jeho otec se nejmenoval Fortescue. Jmenoval se Fontescu a pocházel odněkud ze střední Evropy. Mám za to, že si ten chlápek myslel, že Fortescue bude znít lip.“

Detektiv Waite se na svého nadřízeného podíval s respektem.

„Vy jako už o něm víte všechno?“

„Zjistil jsem si jen pár maličkostí, hned jak mí volali - než jsem se sem vydal.“

„Záznam v trestním rejstříku neměl, co?“

„Kdepak. Na to byl tenhle pan, Fortescue moc chytrý. Měl sice jisté styky s černým trhem a participoval na nějakých těch obchůdcích, které jsou přinejmenším problematické, ale vždycky se mu dařilo držet je v mezích zákona.“

„Rozumím,“ řekl Waite. „Moc příjemný chlápek to asi nebyl.“

„Uměl se otáčet,“ řekl Neele. „Nic na něho ale nemáme. Berní úřad po něm dlouho šel, jenže na ty on byl moc mazaný. Hotový finanční génius - tenhle nebožtík Fortescue.“

„Byl to člověk, který mohl mít nepřátele?“ zeptal se detektiv Waite.

Řekl to s.jakousi nadějí.

„Jistě, nepřátele měl docela určitě. Nezapomínejte ale, že byl otráven doma. Nebo to aspoň tak vypadá. Víte, Waite, začíná se mi v tom rýsovat jakási osnova. Staromódní, dobře známá osnova. Hodný hoch Percival. Zlý hoch Lance - miláček žen. Manželka o hodně mladší než manžel - takový typ, že ani přesně neví, na které hřiště pojede hrát golf. To všechno je moc dobře známé. Je tu ale jedna věc, která mi do toho nápadně nepásuje.“

Detektiv Waite se zeptal ‚Co to je?‘ právě ve chvíli, kdy se otevřely dveře a slečna Grosvenorová, která se už opět perfektně ovládala a byla stejně okouzlující jako vždy, se přezíravě zeptala:

„Přál jste si se mnou mluvit?“

Chtěl jsem se vás zeptat na pár věcí o vašem zaměstnavateli - snad bych měl říct o vašem bývalém zaměstnavateli.“

„Chudáček,“ řekla slečna Grosvenorová nepřesvědčivě.

„Zajímalo by mě, zda jste nepozorovala, že se v poslední době nějak změnil.“

„Ano, pozorovala. Opravdu se změnil.“

„V jakém směru?“

„To je těžko říct... Měla jsem pocit, že vykládá spoustu nesmyslů. Nemohla jsem brát vážně ani polovičku z toho, co navykládal. A pak - hrozně snadno se rozčilil, zvláště na pana Percivala. Na mě ne, poněvadž já se s ním samozřejmě nikdy nehádám. Řeknu vždycky jen: ‚Prosím, pane Fortescue,‘ - ať mi vykládá co chce - vlastně bych měla říct *vykládal*.“

„Dovolil si někdy - no - obtěžoval vás někdy?“

Slečna Grosvenorová odpověděla téměř s lítostí: „Ne, to říct nemohu.“

„Ještě jednu věc bych rád věděl, slečno Grosvenorová. Měl pan Fortescue ve zvyku nosit v kapse obilí?“

Slečna Grosvenorová se zatvářila neobyčejně překvapeně.

„Zrní? A v kapse? To myslíte jako - jestli chodil sypat holubům nebo něco takového?“

„Vidíte, to by zrovna mohl být důvod.“

„Jenže to on určitě nedělal. Pan Fortescue že by sypal holubům? Vyloučeno.“

„Nemohl mít ten ječmen - nebo žito - právě dneska v kapse z nějakého zvláštního důvodu? Jako vzorek třeba? S obilím nikdy neobchodoval?“

„Ale kde. Čekal dnes odpoledne lidi z Asijské petrolejářské. A prezidenta Stavební společnosti *Atticus* ... Jinak nikoho.“

„To by snad stačilo -“ Neele se dál nevyptával a pokynem ruky slečnu Grosvenorovou propustil.

„Nohy má bezvadné,“ řekl detektiv Waite s povzdechem. „A senzační nylonky na nich -“

„S nohama si můžu leda tak trhnout,“ řekl inspektor Neele. „A vím jen to, co jsem věděl už dřív. Kapsa plná žita - a nikdo to neumí nijak vysvětlit.“

• KAPITOLA

• ČTVRTÁ

Mary Doveová kráčela dolů po schodišti. Pojednou zůstala stát a vykukla ven z velkého okna. Před vilou zabrzdil vůz a právě z něho vystupovali dva muži. Vyšší muž stál chvíli zády k domu a rozhlížel se po okolí. Mary Doveová zamyšleně oba muže odhadla. Inspektor Neele a nějaký jeho podřízený - nejspíš.

Odvrátila se od okna a podívala se na sebe do vysokého zrcadla umístěného na zdi v ohybu schodiště ... Spatřila drobnou, ostýchavou postavičku se sněhobílým límečkem a manžetami na béžově šedých šatech. Tmavé vlasy měla uprostřed rozdělené a stažené ve dvou lesklých pramenech do uzlu na šíji. Rty měla nalíčené světle růžovou rtěnkou.

Se svým zevnějškem byla Mary Doveová vcelku spokojena. Znova vykročila po schodech s téměř nezatelným úsměvem na rtech.

Inspektor Neele si prohlížel dům a v duchu si říkal:

Tohle je mi tedy pěkná vila! Vila u tisu! To holt je ta skromnost pracháčů! Kdyby bylo na něm, na inspektoru Neelovi, nazval by ten dům přinejmenším panským sídlem. Moc dobře věděl, co je to anglická vila. Vždyť v jedné takové vilce vyrostl! Byl to neútluný barák u brány Hartingtonského parku, se spoustou mrňavých kamrlíků, který později přešel pod správu Památkového úřadu. Takové „vily“ bývaly malé a docela pěkné při pohledu zvenčí, ale uvnitř byly vlhké, nepohodlné a měly jen to nejprimitivnější hygienické zařízení. Rodiče inspektora Neela to naštěstí pokládali za něco zcela běžného a normálního. Nemuseli platit žádnou činži a jejich jedinou povinností bylo otevřít či zavřít bránu, když o to byli požádáni. V okolí vždycky byla spousta králíků a sem tam i nějaký ten bažant, takže bylo co do hrnce. Paní Neelová nikdy neobjevila komfort elektrických žehliček, moderních násypných kamen, větraných skříní, kohoutků s teplou a studenou vodou a rozsvícení světla pouhým stiskem prstu. V zimě měli Neelovi petrolejku a v létě chodívali spát, když se setmělo. Byli zdravá a šťastná rodina a krásně si žili sto let za opicemi.

A tak když inspektor Neele uslyšel slovo „vila“, ozvaly se v něm vzpomínky z dětství. Jenomže tohle baráček, suverénně pojmenované Vila u tisu, bylo něco jako panské sídlo - jedno z těch, jaké si stavějí boháči, a pak o nich říkají „máme na venku chalupu“. Podle představ, jaké měl o venkově inspektor Neele, tohle ale vůbec žádný venkov nebyl. Dům byla velká, důkladná budova z červených cihel, rozložená spíš do šířky než vysoká, s přehnaným množstvím lomenic a spoustou malých, matných okének. Zahrada byla naprosto umělá - samé růžové záhony, pergoly a rybníčky; jako připomínka názvu domu v ní bylo požehnaně tisových keřů, zastřižených do živých plotů.

Opravdu - téměř nevyčerpatelně bohatství tisů pro kohokoli, kdo by si chtěl opatřit surový materiál k výrobě taxinu. Napravo, za růžovou pergolou, byl ponechán výstavní kousek nefalšované přírody - obrovský tisový strom, jaký si člověk podvědomě situuje někde na hřbitov - s větvemi podepřenými tyčkami - jako nějaký Mojžíš lesního království. Tenhle strom, pomyslel si inspektor, musel tu stát mnohem dřív, než venkovskou krajinu zohydila vyrážka nově postavených domů z červených cihel. Musel stát dřív, než založili golfové hřiště a než se tu módní architekti procházeli se svými bohatými zákazníky a upozorňovali je na výhody těch či oněch terénních partií. A jako vzácného svědka dávných časů tu strom

ponechali a začlenili jej do nové zahrady. Možná že právě podle něho dostala přitažlivá nová rezidence jméno. Vila u tisů. A možná že právě bobule z tohoto stromu -

Inspektor Neele nechal těch planých úvah. Musí se pustit do práce. Zmáčkl zvonek.

Téměř hned mu otevřel muž ve středních letech, přesně odpovídající představě, kterou si o něm inspektor Neele udělal, když s ním telefonoval. Choval se s poněkud úlisnou uhlazeností, měl roztěkané oči a značně nejistou ruku.

Inspektor Neele se představil a jeho podřízený se náramně bavil, když viděl, jak se v komorníkových očích okamžitě objevil postrašený výraz. Neele tomu nepřipisoval velkou důležitost. Se smrtí Rexe Fortescuea to nemuselo mít vůbec nic společného. Šlo možná o čistě automatickou reakci.

„Paní Fortescueová se už vrátila?“

„Ne, pane inspektore.“

„Pan Percival Fortescue také ne? Nebo slečna Fortescueová?“

„Ne, pane inspektore.“

„Rád bych tedy mluvil aspoň se slečnou Doveovou.“

Muž maličko pootočil hlavu.

„Slečna Doveová je tady - právě přichází po schodech.“

Inspektor Neele si slečnu Doveovou odhadl ve chvíli, kdy se k němu nevzrušeně blížila po širokém schodišti. Vytvořená představa tentokrát neodpovídala skutečnosti. Slovo hospodyně mu bezděčně asociovalo jakousi mohutnou, autoritativní osobu, oblečenou v černých šatech, v nichž někde ukrývá obligátní svazek klíčů.

Věru nebyl připraven na tu malou, úhlednou postavičku, která k němu sestupovala po schodech. Šaty v diskrétní barvě holubí šedi, bílý límeček a manžety, hladké vlny vlasů, slabý úsměv Mony Lisy. To všechno mu nějak připadalo trochu neskutečné, jako by ta mladá žena, které jistě ještě nebylo ani třicet, hrála nějakou roli. Napadlo ho, že to není role hospodyně, ale Mary Doveové. Její zevnějšek jako by se snažil připomenout její jméno (* pozn. Dove = holubice (angl.)).

Uvítala ho zcela klidně.

„Pan inspektor Neele?“

„Ano, to jsem já. Dovolte, abych, vám představil seržanta Haye. Jak už jsem vám řekl do telefonu, pan Fortescue zemřel v nemocnici sv. Judy ve 12.43. Zdá se pravděpodobné, že smrt způsobilo něco, co dnes ráno snědl při snídani. Byl bych proto rád, kdybyste mohla seržanta Haye zavést do kuchyně. Chce si zjistit, jaká jídla se podávala a tak - vůbec.“

Na okamžik se mu přemítavě podívala do očí; potom přikývla.

„Ovšem,“ řekla. Otočila se k rozpačitě postávajícímu komorníkovi. „Odved'te tam seržanta Haye, Crumpe, a ukažte mu všechno, co bude chtít vidět.“

Oba muži společně odešli. Mary Doveová řekla Neelovi:

„Nešel byste dál?“

Otevřela dveře pokoje a vešla tam před ním. Byla to mdle a bezvýrazně zařízená místnost, zřejmě něco jako kuřárna, s dřevěným ostěním, velkými a měkce polštářovanými křesly a s příslušnou sérií fotografií ze sportovního života na stěnách.

„Posaďte se, prosím.“

Sedl si a Mary Doveová se posadila naproti němu. Neušlo mu, že si sedla tak, aby jí světlo dopadalo přímo do tváře. To ženy obvykle nedělají. A ještě neobvyklejší by to bylo, jestliže jde o ženu, která má co skrývat. Možná ale, že Mary Doveová nemá co skrývat.

„Je to velice nemilé, že nikdo z rodiny není k zastižení,“ řekla. „Paní Fortescueová se ale snad každým okamžikem vrátí. A paní Jennifer - Valova manželka - také. Poslala jsem panu Percivalu Fortescueovi telegramy na různá místa, kde by mohl být.“

„Děkuji vám, slečno Doveová.“

„Říkáte, že smrt pana Fortescuea způsobilo pravděpodobně něco, co snědl při snídani? Myslíte, že šlo o otravu jídlem?“

„Možná.“ Pozoroval ji.

Řekla klidně: „To se mi nezdá. K snídani byla dnes ráno šunka, míchaná vejce, káva, topinky a džem. Na servírovacím stolku byla také studená šunka, ale z té se krájelo už včera a nikomu po ní nic nebylo. Nepodávaly se žádné ryby ani žádné omáčky - nic takového.“

„Vidím, že víte přesně, co bylo k snídani.“

„Přirozeně. Vždyť sestavuju jídelníček. Včera k večeři -“

„Neobtěžujte se.“ Inspektor Neele ji přerušil. „O to, co bylo včera k večeři, vůbec nejde.“

„Myslela jsem, že příznaky otravy jídlem se mohou někdy projevit až třeba po čtyřiaadvaceti hodinách.“

„V tomhle případě ne... Můžete mi říct přesně, co pan Fortescue jedl a pil, než dnes ráno odešel z domu?“

„Nejdřív si vypil ve svém pokoji čaj. To bylo v osm hodin. Snídaně byla ve čtvrt na deset. Pan Fortescue, to už jsem vám řekla, jedl míchaná vejce, šunku, topinky s džemem a pil kávu.“

„Nejedl nějaké... ehm... obiloviny? Ovesné vločky například?“

„Ne, to on neměl rád.“

„Jakým cukrem sladíte kávu - kostkami, nebo krystalem?“

„Kostkovým. Ale pan Fortescue si kávu nikdy nesladil.“

„Nebral náhodou po ránu nějaké užívání? Někou minerální sůl? Někou posilující lék? Něco na trávení?“

„Ne, nic takového.“

„Snídala jste zároveň s ním?“

„Ne, já nejím společně s rodinou.“

„Kdo u té snídaně byl?“

„Paní Fortescueová. Slečna Fortescueová. Manželka Vala Fortescuea, paní Jennifer. Pan Percival ovšem ne - ten nebyl doma.“

„A paní Fortescueová a slečna snídaly totéž co on?“

„Paní Fortescueová pila jen kávu a pomerančovou šťávu a snědla topinku. Paní Jennifer a slečna Fortescueová ale vždycky snídají vydatně. Kromě těch míchaných vajíček a studené šunky jedly pravděpodobně i ovesné vločky. Paní Jennifer pije čaj, ne kávu.“

Inspektor Neele na okamžik zauvažoval. Okruh těch, kdo mohli mít příležitost, se přinejmenším zužuje. S nebožtíkem snídaly pouze tři osoby a nikdo jiný: jeho manželka, jeho dcera a jeho snacha. Kterákoli z nich mohla využít příležitosti a dát mu taxin do šálku s kávou. Hořkost kávy mohla hořkou chuť taxinu překrýt. Byl tu ovšem ještě ten šálek čaje hned po ránu, ale od Bernsdorffa věděl, že v čaji by se pachut' jedu nedala přehlédnout. Ale kdoví, když člověk pije něco hned po probuzení, ještě rozespálý... Podíval se na Mary Doveovou a zjistil, že na něho upřeně hledí.

„Ty vaše dotazy na posilující léky a medicíny mi připadají velice divné, pane inspektore,“ řekla.

„Vypadá to, jako když chcete naznačit, že s případnou medicínou nebylo něco v pořádku nebo že snad do ní někdo něco přidal. To by ale pak přece nemohlo jít o otravu jídlem.“

Neele na ni zkoumavě zíral.

„Netvrdil jsem - kategoricky -, že pan Fortescue zemřel na otravu jídlem. Prostě - šlo o nějakou otravu. Krátce a dobře - byl otráven...“

Nejistě po něm opakovala: „Byl otráven ...“

Nevypadala zaraženě ani vystrašeně - jenom zvědavě. Tvářila se jako člověk, který právě zažil zcela novou zkušenost.

Alespoň to řekla, když po krátkém zamyšlení pokračovala: „S případem travičství jsem nikdy v životě nepřišla do styku.“

„Nic příjemného to není,“ informoval ji Neele suše.

„To asi ne...“

Okamžik o tom přemýšlela a potom k němu zvedla oči s náhlým úsměvem.

„Já to neudělala,“ řekla. „To vám ale asi nejspíš řeknou všichni!“

„Máte nějakou představu, kdo to mohl udělat, slečno Doveová?“

Pokrčila rameny.

„Upřímně řečeno, byl to dost protivný člověk. To mohl udělat kdokoli.“

„Protivným lidem se ale přece jen zpravidla nestává, že by je někdo otrávil jen kvůli tomu, slečno Doveová. Obvykle to mívá nějaký zatraceně závažný motiv.“

„Ano, ovšem.“

Vypadala zamyšleně.

„Nevadilo by vám, kdybyste mi pověděla něco o tom, jak to tady v domě vypadá?“

Zvedla k němu oči. Poněkud ho zarazilo, když zjistil, že se tváří chladně a snad i trochu pobaveně.

„Doufám, že jde o něco jiného než o úřední výpověď? Ne, zřejmě ne - vždyť váš seržant pořád ještě nahání strach našemu domácímu personálu. Nerada bych to, co vám řeknu, slyšela předčítat u soudu, ale přesto bych vám to radši pověděla - ovšem neoficiálně. Zůstane to mezi námi, jak se říká. Platí?“

„Pokračujte prosím, slečno Doveová. Jak jste si už dobře všimla, nemám tu žádného svědka.“

Opřela se v křesle, pohupovala štíhlou nohou a přimhouřila oči.

„Dovolte, abych vám hned na začátku řekla, že vůči svým zaměstnavatelům nemám naprosto žádný pocit loajality. Pracuji u nich jen proto, že to je dobře placená práce, a mně jde o to, abych dostala dobře zaplacenou.“

„Trochu mě překvapilo, když jsem zjistil, jakou práci tu děláte. Měl jsem dojem, že při vaší inteligenci a vzdělání -“

„Bych měla tvrdnout někde v kanceláři? Nebo pořádat kartotéky na nějakém ministerstvu? Milý pane inspektore... tohle místo je daleko lepší. Lidé jsou ochotni zaplatit cokoli - cokoli - jen aby se nemuseli starat o domácnost. Shánět a najímat domácí personál - to je náramně otravná práce. Psát zprostředkovacím kancelářím, zadávat inzeráty, vyptávat se lidí, předem si s nimi sjednávat schůzky a nakonec všechno držet v ruce, aby provoz běžel jako po másle - to vyžaduje určité schopnosti, které většina těchhle lidí nemá.“

„A co když vám takový personál, když ho seženete, nakonec vybuchne a nechá vás na holičkách? O podobných případech jsem taky slyšel.“

Mary se usmála.

„Když je třeba, umím ustlat postele, vyluxovat pokoje, uvařit jídlo a naservírovat je tak, že si nikdo ani nevšimne, že je v tom nějaký rozdíl. To víte, že se těmi schopnostmi nikde moc nechlubím. Někoho by to mohlo přivést ke kdovíjakým nápadům. Vždycky mám ale jistotu, že mohu kdykoli zaskočit, kdyby někde něco neklapalo. To ale nebývá často. Pracuji výhradně u mimořádně bohatých lidí, kteří jsou za své pohodlí ochotni zaplatit cokoli. Platím špičkové mzdy, a tak si vždycky opatřím ty nejlepší lidi.“

„Jako je třeba váš komorník?“

Obdařila ho pobaveným, uznalým pohledem.

„S tímhle párem máme věčně potíže. Crump tu zůstává jen proto, že paní Crumpová je nejlepší kuchařka, jakou jsme tu kdy měli. Je hotový poklad a chceme si ji za každou cenu udržet. Náš pan Fortescue si potrpí na jídlo - vlastně bych měla říct potrpěl. V téhle

domácnosti nemá nikdo žádné skrupule a peněz mají spoustu. Máslo, vejce, smetana - paní Crumpová si může objednat a spotřebovat, co chce. A pokud jde o Crumpa, přece jen udělal pokrok. Stříbro má v pořádku a u tabule obsluhuje taky jakžtakž. Klíč od vinného sklepa nedám z ruky, na whisky a na džin jsem jako ostrůž a dohlížím i na jeho garderobu.“

Inspektor Neele zvedl obočí.

„Vy jste vážně dobrá víla tohoto domu.“

„Myslím, že by si člověk měl umět udělat všechno sám. Dělat to pak samozřejmě nikdy nemusí. Chtěl jste ale vědět, co si o téhle rodině myslím.“

„Jestli vám to nevadí.“

„Jsou opravdu všichni hrozně protivní. Nebožtík pan Fortescue byl prohnáný gauner a vždycky si dával moc dobrý pozor, aby se do něčeho nenamočil. Strašně se chvástal všelijakými úhořními transakcemi. Choval se hrubě a pánovitě a byl to hotový tyran. Jeho manželka - Adéla - je jeho druhá žena a je asi o třicet let mladší než on. Seznámil se s ní v Brightonu, Byla manikýrkou a poohlížela se po nějakých velkých prachách. Je velice hezká a má sex - no, prostě kus, jestli víte, jak to myslím.“

Inspektora Neela to doslova šokovalo, ale dokázal nedat nic najevo. Měl pocit, že dívka jako Mary Doveová by takovéhle věci neměla říkat.

Mladá dáma ale pokračovala naprosto klidně:

„Adéla si ho samozřejmě vzala pro peníze a jeho syn i dcera - Percival a Elaine - z toho byli vzteky bez sebe. Chovají se k ní neuvěřitelně hrubě, ale

ona je natolik moudrá, že je jí to jedno, a dokonce si toho ani nevšimá. Ví, že starého pána utáhne na vařené nudli, kdy si vzpomene. Proboha, zase jsem to řekla v přítomném čase. Pořád mi ještě nedošlo, že je po smrti...“

„Povězte mi něco o synovi.“

„O miláčku Percivalovi? Jeho žena mu říká Val. Percival je pokrytec a dává si moc dobrý pozor na to, co řekne. Je korektní, poťouchlý a vyzná se v tlačenici. Hrozně se bojí svého otce a vždycky si od něho nechal všechno líbit, ale je neobyčejně mazaný, když na něho chce vyvrát. Na rozdíl od svého otce je náramně háklivý na peníze. Šetrnost je přímo jeho vášeň. Z toho důvodu mu to také tak dlouho trvalo, než si našel vlastní dům. Měl tu několikapokojové apartmá a šetřil kapsu.“

„A jeho žena?“

„Jennifer je puťka. a působí jako boží prostáček. Nejsem si tím ale tak docela jistá. Než se vdala, byla ošetrovatelkou v nemocnici - pečovala o Percivala, když měl zápal plic, a skončilo to romantickým happyendem. Starý pán byl tím manželstvím zklamán. Byl snob a chtěl, aby se Percival takzvaně ‚dobře oženil‘. Chudinkou Jennifer pohrdá a věčně ji okřikuje a usazuje. Myslím, že ho nemá - promiňte, neměla ráda. Její hlavní zábavou je nakupování a chození do biografu. A nejvíc ze všeho ji trápí, že ji manžel drží s penězi dost zkrátka.“

„Co mi můžete povědět o dceři?“

„O Elaine? Elaine je mi hrozně líto. Není to špatné děvče. Taková ta odrostlá školačka, co nikdy nebude dospělá. Výborně hraje tenis, pěstuje skauting a trempování a podobně. Nedávno měla nějakou milostnou aféru s jedním bouřliváckým mladým kantorem, ale otec se dověděl, že mladík má komunistické názory, a tak jim tu známost hezky rychle zatlhl.“

„Neměla odvahu se mu vzepřít?“

„Ona ano. Kapituloval ten mladík, já samá si myslím, že i tady šlo hlavně o peníze. Elaine totiž chudinka není zrovna moc půvabná.“

„A co druhý syn?“

„Toho jsem nikdy neviděla. Všichni o něm říkají, že je veliký hezoun, ale vyložený darebák. V minulosti měli nějaký menší průšvih s padělaným šekem. Ted žije ve Východní Africe.“

„A s otcem neudrží žádné styky?“

„Ano, pan Fortescue ho sice nemohl vyhodit jen tak s prázdnou kapsou, poněvadž ho už předtím jmenoval mladším společníkem firmy, ale celá léta už o něm vůbec nic neví, a pokud se o Lancelotovi kdy zmínil, říkal vždycky: ‚O tom darebákovi mi ani nemluvte. To není můj syn.‘ Přesto ale...“

„Pokračujte prosím, slečno Doveová.“

Mary řekla pomalu: „Přesto ale by mě nepřekvapilo, kdybych se dověděla, že starý Fortescue měl v plánu povolát ho zpátky do Anglie.“

„Co vás k této domněnce vede?“

„Starý Fortescue se totiž asi před měsícem příšerně pohádal s Percivalem - přišel na něco, co Percival dělal za jeho zády - nevím, co to bylo - a rozzuřil se do ultima. Percival najednou přestal být tím nejhodnějším hošíčkem na světě. V poslední době byl taky docela jiný.“

„Pan Fortescue byl docela jiný?“

„Ne - myslela jsem Percivala. Chodí věčně k smrti ustaraný.“

„A teď mi povězte něco o služebnictvu. Manželé Crumpovy jste mi už popsala. Kdo je tu ještě?“

„Gladys Martinová je holka pro všechno neboli pomocnice v domácnosti, jak si dneska s oblibou říkají. Uklízí pokoje v přízemí, nosí na stůl, sklízí nádobí a pomáhá Crumpovi s obsluhou u stolu. Je to docela slušné děvče, ale je kapánek přihlouplá. Takový ten typ, co má v nose polypy.“

Neele přikývl.

„Panská se jmenuje Ellen Curtisová. Je už starší, velice mrzutá a ubručená, ale sloužila v nejlepších domech a panská je to perfektní. Ostatní sem jen docházejí - pár ženských na výpomoc při úklidu a podobně.“

„A to jsou všichni, kdo tu bydlí?“

„Ještě je tu stará slečna Ramsbottomová.“

„Kdo to je?“

„Švagrová pana Fortescuea - sestra jeho první ženy. Jeho manželka byla o hodně starší než on a její sestra zas o hodně starší než ona - což znamená, že jí musí být přes sedmdesát. Má vlastní pokoj v druhém patře - sama si vaří a sama si všechno dělá, posluhovačka jí chodí jen uklidit. Je poněkud výstřední a svého švagra nikdy neměla ve velké lásce. Přišla však sem, když její sestra byla ještě naživu, a zůstala tu i po její smrti. Pan Fortescue si s ní nikdy moc nelámal hlavu. Tahle teta Effie je velice rázovitá žena, to mi věřte.“

„A to je všechno?“

„Ano, nikdo víc tu není.“

„Takže jste teď na řadě vy, slečno Doveová.“

„Chcete to se všemi podrobnostmi? Jsem sirotek. Chodila jsem do kursu pro sekretářky v koleji sv. Alfréda. Přijala jsem místo stenografky, pak jsem s tím ale praštila a sehnala si jiné, poněvadž mi došlo, že to není k ničemu, a tak jsem se dala na to, co dělám teď. Vystřídala jsem už tři různé zaměstnavatele. Po roce nebo po osmnácti měsících mě to vždycky všude unavilo a šla jsem zas někam jinam. Ve Vile u tisů jsem už něco přes rok. Napíšu vám jména a adresy všech svých zaměstnavatelů a dám je i s kopiemi svých doporučení seržantu Hayovi - jmenuje se tak? Bude vám to stačit?“

„Naprosto, slečno Doveová.“ Neele na okamžik zmlkl a kochal se svou představou slečny Doveové, čarující kolem snídaně pana Fortescuea. Pak se ale v duchu zatoulal ještě dál a viděl ji, jak promyšleně sbírá do košíčku tisové bobule. S povzdechem se vrátil do přítomnosti a ke skutečnosti. „Hm, teď bych rád mluvil s tou dívkou - Gladys - a pak s panskou Ellen.“ A když se zvedal, ještě se zeptal: „Mimochodem, slečno Doveová, nemohla byste mi náhodou vysvětlit, proč měl pan Fortescue v kapse rozsypané zrní?“

„Zrní?“ Vytřeštila na něho oči a zdálo se, že ji to opravdu překvapilo.

„Ano, zrní. Neříká vám to nic, slečno Doveová?“

„Ne, vůbec ne.“

„Kdo se mu staral o šaty?“

„Crump.“

„Aha. Pan Fortescue měl se svou paní společnou ložnici?“

„Ano. On měl ovšem šatnu a koupelnu, a tak ona...“ Mary pohlédla na náramkové hodinky. „Opravdu - teď už by tu měla každou chvíli být.“

Inspektor vstal a řekl tak trochu žertovně:

„Víte, co by mě zajímalo, slečno Doveová? Připadá mi hrozně divné, že se vám paní Fortescueovou podařilo sehnat teprve teď, když přece máte tři golfové hřiště hned tady, v bezprostředním okolí...“

„To vůbec není tak divné, pane inspektore, nedivila bych se, kdyby na žádném golfu nebyla.“

Mary hovořila bezbarvým hlasem. Inspektor rázně pokračoval:

„Bylo mi jasně řečeno, že odjela hrát golf.“

„Vzala si golfové hole a oznámila, že půjde hrát golf. Odjela ovšem vozem, který si řídí sama.“

Upřeně se na ní podíval; uvědomoval si, co tím chce říct.

„S kým hrávala? Víte to?“

„Myslím, že to mohl být pan Vivian Dubois.“

Neele se spokojil s tím, že řekl: „Ach tak.“

„Pošlu vám sem Gladys. Bude nejspíš k smrti vyděšená.“ Mary na okamžik zůstala stát u dveří a pak řekla:

„Nemusím vám snad radit, abyste z toho, co jsem vám řekla, nedělal žádné dalekosáhlé závěry. Jsem zlomyslná potvora.“

Zavřela za sebou dveře. Inspektor Neele se zamyslel. Ať už ji k tomu vedla zlomyslnost nebo ne, to, co mu řekla, bylo rozhodně velice výmluvné. Jestliže byl Rex Fortescue úmyslně otráven - a zdá se skoro jisté, že je tomu tak - poměry ve Vile u tisu vypadaly velice slibně. Měl dojem, že možnými motivy se to tu jen hemží.

• KAPITOLA

• PÁTÁ

Děvče, které vešlo do pokoje zřejmě velice neochotně, bylo nepůvabné, vyděšené stvoření. Vypadala tak trochu jako žabec, protože byla štíhlá a měla na sobě slušivé vínově červené šaty, jaké služebné nosívají.

Prosebně se na Neela podívala a rovnou řekla:

„Já jsem nic neprovedla. Vážně ne. Vůbec nic o tom nevím.“

„To je v pořádku,“ řekl Neele, srdečně. Hlas se mu maličko změnil. Zněl teď veseleji a ozvaly se v něm bodré lidové intonace. Gladys připomínala vyjukaného králíka a musel ji trochu uchlácholit, chtěl-li, aby se rozpovídala pokud možno nenuceně.

„Sedněte si tady,“ pokračoval. „Chci se vás zeptat na tu dnešní snídani.“

„Já ale vůbec nic neprovedla.“

„Jistě - servírovala jste ale snídani, ne?“

„Ano, to ano.“ Dokonce i tento holý fakt připustila jen se značnou neochotou. Tvářila se provinile a zároveň vystrašeně, ale inspektor Neele byl zvyklý na svědky, kteří vypadali přesně tak jako ona. Pokračoval zvesela a snažil se ji zprvu uklidnit nezávažnými otázkami: Kdo tam přišel nejdřív? A kdo po něm?

Elaine Fortescueová přišla k snídani první. Vešla do jídelny právě ve chvíli, kdy Crump přinášel konvici s kávou. Pak přišla paní Fortescueová, po ní teprve paní Jennifer a nakonec pán. Čaj, káva a teplá jídla byla na horkých podnosech na servírovacím stole.

Důležitého se od ní dověděl málo, skoro nic, co by už nevěděl. Výběr jídel a nápojů se shodoval s tím, co už mu řekla Mary Doveová. Pán a paní Fortescueovi pili kávu a paní Jennifer čaj. Všechno proběhlo jako obvykle.

Pak jí Neele řekl, aby mu pověděla něco o sobě, a to už odpovídala mnohem ochotněji. Zprvu pracovala u soukromníků a později byla zaměstnána v různých kavárnách. Pak si řekla, že to znovu zkusí v soukromé službě, a ve Vile u tisu nastoupila letos v září. Je tu už dva měsíce.

„A líbí se vám tu?“

„Ano, je to tady docela dobré.“ Dodala: „Člověk se tu tolik nenaběhá, ale zas na druhé straně nemá tolik volnosti...“

„A teď mi povězte o šatech pana Fortescuea - o jeho oblecích. Kdo o ně pečoval? Kdo je kartáčkoval, udržoval a tak.“

Gladys se zatvářila trochu otráveně.

„Měl to dělat Crump, jenže mi moc často přikáže, abych to udělala já.“

„Kdo kartáčkoval a žehlil oblek, který měl dnes pan Fortescue na sobě?“

„Nevzpomínám si, co si dnes bral. Má těch obleků tolik...“

„Našla jste mu někdy v kapse v některých šatech zrní?“

„Zrní?“ Zatvářila se překvapeně.

„Přesněji řečeno - žito.“

„Žito? Co se z něho peče chleba? Takový ten černý? Vždycky si říkám, jakou má odpornou chuť.“

„To je ale žitný chleba. Nám jde o žito - obilí. To totiž měl váš pán v kapse kabátu.“

„V kapse saka?“

„Ano. Víte, jak se tam dostalo?“

„To vám tedy nemohu říct. Nikdy jsem žádné neviděla.“

Víc toho z ní nevytáhl. Na okamžik měl pocit, že toho to děvče ví o celé věci víc, než je ochotno připustit. Vypadala opravdu rozpačitě a zdálo se, že je zahnána do úzkých - to ale vcelku připsal přirozenému strachu před policií.

Když ji konečně propustil, zeptala se: „Tak je to vážně pravda, že umřel?“

„Ano, umřel.“

„Přišlo to tak nějak hrozně náhle, ne? Když sem volali z kanceláře, říkali, že to byl nějaký záchvat.“

„Ano - bylo to něco jako záchvat.“

Gladys řekla: „Zнала jsem jednu holku, co taky mívala záchvaty. Mohlo to na ni přijít kdykoli. Vždycky mě tím vyplašila.“

Na okamžik se zdálo, že tato vzpomínka překryla její podezření.

Inspektor Neele se vypravil do kuchyně.

Dostalo se mu okamžitého a bojovného přijetí. Výhrůžně k němu přistoupila neobyčejně korpulentní žena, ozbrojená válečkem na nudle. '

„Vy jste pěkní - vy policajti,“ řekla. „Přijdete si sem a vykládáte, že jsem uvařila něco, čím se náš pán otrávil. Jenomže to se moc pletete, to vám teda říkám. Všechno, co jsem poslala do jídelny, bylo prvotřídní - jak má být. Přijdete si sem a vykládáte, že jsem pána otrávila. Já na vás podám žalobu, policie nepolicie. V tomhle domě nikdy nic špatného na stůl nepřijde.“

Chvíli to trvalo, než se inspektoru Neelovi podařilo rozzuřenou kuchařku uchláchnit. Seržant Hay nakoukl do místnosti z přilehlé umývárny nádobí. Vesele se zubil a inspektor Neele z toho usoudil, že jeho podřízený si běh uličkou hněvu paní Crumpové už odbyl.

Scénu ukončilo zazvonění telefonu.

Neele vyšel do haly a zjistil, že sluchátko zvedla Mary Doveová. Do bloku si psala nějaký vzkaz. Podívala se po něm přes rameno a řekla: „To je telegram.“

Hovor skončil, zavěsila sluchátko a blok, do něhož psala, podala inspektorovi. Telegram byl podán v Paříži a zpráva zněla:

Fortescue Vila u tisů Baydon Heath Surrey. Lituji dopis přišel pozdě. Dorazím zítra ke svačtině. K večeri čekám telecí pečení. Lance.

Inspektor Neele povytáhl obočí.

„Tak tedy ztracený syn byl povolán domů,“ řekl.

• KAPITOLA

• ŠESTÁ

V okamžiku, kdy Rex Fortescue pil svůj poslední šálek čaje, seděli Lance Fortescue a jeho žena pod stromy na Champs Elysées a pozorovali davy lidí proudících kolem nich.

„To se ti lehko řekne – ,popiš mi ho‘, Pat. Na nějaké popisování jsem byl odjakživa levej. Co chceš vědět? Starej pán je tak trochu šejdíř, s tím počítej. To ti ale přece nevádí, vid’? Na to si budeš muset víceméně zvyknout.“

„To se ví,“ řekla Pat, „dokážu se aklimatizovat - jak ty říkáš.“

Snažila se, aby se jí do hlasu nevloudila jistá sklíčenost. Pomyslela si, že možná celý svět je jedno jediné rejdiště šejdířů. Nebo se jí to zdálo jen proto, že byla sama nešťastná?

Pat byla vysoká dívka s dlouhýma nohama, žádná krasavice, ale vyznačovala se jistým šarmem, pramenícím z její vitality a nenucené srdečnosti. Měla půvabnou chuť a nádherně lesklé, kaštanově hnědé vlasy. Dlouho se pohybovala v prostředí, kde měla stále kolem sebe koně, a možná právě proto trochu připomínala čistokrevnou kobyliku.

Šejdířské praktiky v dostihovém světě - ty znala dobře. A teď, zdálo se, bude se s nimi muset setkat i ve světě finančníků. Ačkoli podle všeho mohla mít dojem, že její tchán, s kterým se dosud nikdy nesešla, je vzor vši spořádanosti, alespoň z hlediska zákona. Všichni ti lidé, kteří se v jednom kuse vychloubali, jak dokážou všechno ,hladce sfouknout‘, byli stejní: technicky to vždycky zvládli tak, že se nedostali do konfliktu se zákonem. Přesto se jí ale zdálo, že její Lance, kterého měla ráda a který podle všeobecného tvrzení hned zamlada utekl z otcova ohrazeného písčku, je natolik poctivý, že v těchto praktikách úspěšných šejdířů nikdy nezdomácněl.

„Tím nechci říct,“ pravil Lance, „že je vyložený podvodník nebo tak něco. Vyzná se ale v tlačenici.“

„Někdy mám pocit,“ řekla Pat, „že lidi, kteří se vyznají v tlačenici, nenávidím.“ A ještě dodala: „Ty ho máš hrozně rád.“ Znělo to jako tvrzení, nikoli jako otázka.

Lance o tom uvažoval a pak řekl jaksi překvapeně:

„Víš, že máš pravdu, miláčku? Vážně ho mám rád.“

Pat se dala do smíchu. Otočil hlavu a podíval se na ni. Oči se mu zúžily. Byla tak krásná, tak přitažlivá! Miloval ji. Už kvůli ní to všechno stálo za to.

„Víš, svým způsobem stojíš celý ten návrat za starou belu,“ řekl. „Ta otrava v Londýně v kanclu. Domů vlakem v 5.18. Na takový život nejsem dělaný. Daleko líp se cítím mezi ztroskotanci. Člověk se ale jednou musí někde usadit, to se nedá nic dělat. A když budeš se mnou ty a budeš mi pomáhat, může to být dokonce docela příjemná zkušenost. A když teď starý pán šel ke křížku, měl bych toho umět využít. Musím přiznat, že mě to překvapilo, i když jsem od něho dostal ten dopis... Že si u něho rozlil ocet právě Percival! Hodný hošíček Percival. Musíš vědět, že Percy byl odjakživa farizej. Hrozný farizej - co ho znám.“

„Jak to vypadá,“ řekla Patricia Fortescueová, „tvůj bratr Percival se mi moc zamlouvat nebude.“

„Nenech se ode mne proti němu poštvat. Percy a já jsme spolu nikdy nedokázali vyjít - víc ti k tomu říct nemůžu. Já svoje kapesné vždycky rozfofroval, kdežto on si svoje střádal. Já míval obyčejné, ale zábavné přátele, kdežto Percy se obklopoval lidmi, z nichž koukaly

„společenské konexe“. On a já jsme byli jak dva opačné póly. Pokládal jsem ho vždycky za chudáčka a on - no, někdy mě možná skoro nenáviděl. Nevím ani přesně proč ...“

„Myslím, že já vím proč.“

„Opravdu, miláčku? Ty jsi taková chytruška. Víš, vždycky mi vrtalo hlavou - je to fantastické, že to říkám - ale -“

„Copak? Jen to řekni.“

„Vždycky mi vrtalo hlavou, jestli v pozadí toho maléru s šekem nebyl Percival - no - víš - když mě starý pán vykopl - a byl celý šílený vzteky, že mi dal předtím můj podíl na podniku, takže mě nemohl vydědit! Je totiž podivné, že já jsem ten šek nikdy nepadělal - přestože to pak samozřejmě nikdo nechtěl věřit, když jsem ty prachy z pokladny otočil a vsadil na koně. Byl jsem si stoprocentně jistý, že je budu moct vrátit, a stejně to byla má vlastní hotovost, jak se říká. Ale ten podtrh s tím šekem - to ne. Nevím, jak jsem dostal ten směšný nápad, že to udělal Percival, ale nějak mě to napadlo.“

„Jemu to ale přece nemohlo nijak prospět, ne? Šek byl proplacen na tvé konto.“

„Já vím. Takže to vůbec nehraje, vid?“

Pat se k němu prudce otočila.

„Chceš říct, že to udělal proto, abys dostal vejhazov od firmy?“

„To bych rád věděl. To se ví - je to hrozné, něco takového říct. Zapomeň na to. Bude zajímavé, co starý Percy řekne, až uvidí, že se ztracený syn vrátil. Ten voskovéj mizera s očima jak trnky! Vylezou mu na vrch hlavy!“

„On to ví, že se vracíš?“

„Nepřekvapilo by mě, kdyby o tom vůbec nič nevěděl. Starý pán totiž má dost kuriózní smysl pro humor, jestli to nevíš.“

„Ale co mohl tvůj bratr provést, že to otce tak rozzuřilo?“

„To bych taky moc rád věděl. Něco muselo starého pána zpěnit, když mi napsal takovýhle dopis.“

„Kdy jsi od něho dostal ten první dopis?“

„To jsou dobré čtyři - ne, pět měsíců. Byl dost opatrný, ale jasně už v něm mával olivovou ratolestí. ‚Tvůj starší bratr v mnoha ohledech dokázal, že na něho není spolehnouti.‘ ‚Zdá se, že už se ti ty divočiny a hlouposti vykourily z hlavy a že ses usadil.‘ ‚Mohu ti slíbit, že to pro tebe bude finančně neobyčejně výhodné.‘ ‚Těším se na tebe i na tvou ženu.‘ Víš, miláčku, myslím, že na tom měla velký podíl ta naše svatba. Na starého pána udělalo dojem, že jsem se přiznal do nóbl společnosti.“

Pat se zasmála.

„Nepovídej! Ze ses přitřel k té aristokratické verbeži?“

Lance se zazubil. „Máš pravdu. Jenže ta verbež se odmyslí a v úvahu se bere jen ta aristokracie. Měla bys vidět Percivalovu manželku. Ta je z těch, co říkají: ‚Vemte si přece trochu kompostu‘ - místo kompotu. Z každého... žvástu dělá kuličku.“

Pat se nerozesmála. Uvažovala o ženách z rodiny, do níž se přivdala. To byl zorný úhel, který Lance nevzal v úvahu.

„A co tvá sestra?“ zeptala se.

„Elaine? Och, ta je docela dobrá. Byla ještě hrozně malá, když jsem vypadl z domova. Byla to taková horlivá holčička - ale nejspíš už z toho vyrostla. Hrozně všechno prožívala.“

Neznělo to moc přesvědčivě. Pat řekla:

„Nikdy ti nenapsala - potom, co jsi odešel?“

„Nedal jsem nikomu adresu. Byla by mi ale nenapsala stejně. Víš, my nejsme žádná moc semknutá famílie.“

„To ne.“

Střelil po ní rychlým pohledem.

„To má být špička na naši rodinu? To si můžeš odpustit. Nechceme u nich přece bydlet a nehodláme si s nimi padnout kolem krku. Opatříme si někde vlastní malej bejváček. Aby tam byli koně a psi, všechno, co máš ráda.“

„Ten vlak v 5.18 tu ale bude pořád.“

„Pro mne ano. Pendlovat do Londýna a zpátky, pořád v perfektním ohozu, s kravatou u krku. S tím si ale nedělej starosti, miláčku - taková venkovská zákoutí jsou přece i kolem Londýna. A nedávno jsem zjistil, že se ve mně začíná probouzet zájem o finanční záležitosti. Koneckonců to mám jednou v krvi, po meči i po přeslici.“

„Na matku se skoro nepamatuješ, vid’?“

„Vždycky mi připadala neuvěřitelně stará. A doopravdy stará byla. Bylo jí skoro padesát, když se narodila Elaine. Nosila spoustu všelijakých korálů a náhrdelníků, polehávala na pohovce a četla mi historky o rytířích a urozených dámách, které mě k smrti nudily. Z Tennysonových Královských idyl. Myslím ale, že jsem ji měl rád... Byla hrozně taková nijaká, rozumíš. Uvědomuju si to teprve teď, s odstupem let.“

„Nevypadáš na to, že bys měl někdy někoho moc rád,“ řekla Pat rozmrzele.

Lance polkl a stiskl jí ruku.

„Mám rád tebe,“ řekl.

• KAPITOLA

• SEDMÁ

Inspektor Neele pořád ještě držel v ruce papír se zapsaným telegramem, když uslyšel, že před hlavní vchod přijelo auto a s bezstarostným zaskřípěním brzd zastavilo.

Mary Doveová řekla: „To už bude paní Fortescueová.“

Inspektor Neele vykročil k domovním dveřím. Koutkem oka zahlédl, jak Mary Doveová poodstoupila někam do pozadí a vytratila se. Bylo jasné, že nemá v úmyslu hrát roli ve výstupu, k němuž dojde.

Pozoruhodný projev, taktu a diskrétnosti - a také velmi pozoruhodný nedostatek zvědavosti. Většina žen, usoudil inspektor Neele, by tu rozhodně zůstala...

Když došel k domovním dveřím, zaznamenal přítomnost komorníka Crumpa, přicházejícího odněkud z hloubi haly. Zřejmě auto také uslyšel.

Vůz byl Rolls Bentley, sportovní roadster. Vystoupili z něho dva lidé a zamířili k domu. Když došli ke dveřím, dveře se před nimi otevřely. Adéla Fortescueová na inspektora Neela překvapeně vytřeštila oči.

Uvědomil si hned, že je to velice krásná žena, a také si v plném rozsahu uvědomil výstižnost poznámky Mary Doveové, která ho před chvílí tak šokovala. Adéla Fortescueová měla sex, opravdu to byl kus. Postavou a typem se podobala plavovlasé slečně Grosvenorové, ale zatímco slečna Grosvenorová byla samý třpyt a lesk navenek, kdežto náturou byla vtělená počestnost, Adéla Fortescueová okouzlovala jak zevnějškem, tak tím, co se v ní dalo tušit. Její sex-appeal bil do očí, nebylo v něm nic subtilního. Zcela nepokrytě říkal všem mužům: „Tady jsem a jsem žena.“ V jejích slovech byl sex, v jejích pohybech byl sex, v jejím dechu byl sex - a přesto, navzdory všemu, měla bystré, pronikavé oči. Pomyslel si, že Adéla Fortescueová má jistě ráda muže, ale peníze ještě raději.

Potom sklouzl očima na muže za ní, který jí nesl golfové hole. Znal tenhle typ až moc dobré. Typický specialista na mladé ženy bohatých starších mužů. Pan Vivian Dubois, jestliže to byl on, vystavoval na odiv onu přehnaně okázalou mužnost, která ve skutečnosti nemá s mužností nic společného. Typ muže, který má pro ženy ‚pochopení‘.

„Paní Fortescueová?“

„Prosím.“ Provázel ho pohled široce otevřených modrých očí. „Já ale nevím -“

„Jsem inspektor Neele. Obávám se, že pro vás mám špatnou zprávu.“

„To myslíte nějaké vloupání - nebo co?“

„Ne, nic takového. Jde o vašeho manžela. Dnes ráno vážně onemocněl.“

„Rex? Rex že onemocněl?“

„Pokoušíme se vás sehnat už od půl dvanácté.“

„Kde je? Tady? Nebo v nemocnici?“

„Převezli ho do nemocnice sv. Judy. Obávám se, že se budete muset připravit na to nejhorší.“

„Nechcete - nechcete mi snad říct - že umřel?“

Maličko zaváhala a pověsila se mu na paži. Inspektor jí zachmuřeně, s pocitem, že hraje roli v nějakém divadelním představení, pomohl do haly. Crump mu horlivě asistoval.

„Paní bude potřebovat kapku brandy,“ řekl.

Hluboký hlas pana Duboise pravil:

„Máte pravdu, Crumpe. Přineste brandy.“ Inspektorovi řekl: „Sem, prosím.“

Otevřel dveře vlevo a všichni do nich vešli, Inspektora Adéla Fortescueová, Vivian Dubois i Crump s lahví brandy a dvěma sklenicemi,

Adéla Fortescueová se svezla do lenošky a dlaní si zakryla oči. Přijala sklenici, kterou jí inspektor podal, trochu z ní usrkla a postavila ji stranou.

„Nechci to,“ řekla. „Jsem docela v pořádku. Řekněte mi ale, prosím vás, co to bylo? Mrtvice? Chudák Rex.“

„To nebyla mrtvice, paní Fortescueová.“

„Říkal jste, že jste policejní inspektor?“ To se zeptal pan Dubois.

Neele se k němu otočil. „Ano, to souhlasí,“ řekl líbezně. „Inspektor Neele z kriminálního vyšetřovacího oddělení.“

Neušlo mu, že se v tmavých očích zablesklo na poplach. Pan Dubois věru nebyl radostí bez sebe nad tím, že se seznamuje s inspektorem kriminálního vyšetřovacího oddělení. To tedy věru ne.

„A co se vlastně děje?“ řekl. „Není něco v pořádku?“

Zcela podvědomě ucouvl kousek ke dveřím. Inspektoru Neelovi jeho pohyb neušel.

„Obávám se,“ řekl paní Fortescueové, „že vás budu muset vyslechnout.“

„Vyslechnout? Chcete říct - co tím chcete říct?“

„Je mi líto - vím, že je to pro vás velice nepříjemné, paní Fortescueová,“ řekl hlasem jako med. „Je však nadmíru žádoucí co nejrychleji zjistit, co všechno přesně pan Fortescue jedl a pil, než dnes ráno odešel do kanceláře.“

„Myslíte snad, že mohl být otráven?“

„Nu - ano, ta možnost tu je.“

„Tomu nevěřím. Ach tak - vy máte na mysli otravu jídlem?“

Při posledních slovech jí hlas klesl o půl oktávy níž. Inspektor Neele měl tvář jak vysoustruhovanou a hlas pořád ještě jak med, když řekl:

„A co jste myslela, že myslím, madame?“

Ignorovala otázku a rychle pokračovala. „Nám ale nic nebylo - nikomu z nás.“

„Můžete to říct za všechny členy rodiny?“

„No - to ne - ovšem. To vlastně nemohu.“ Dubois se s nápadným gestem podíval na hodinky:

„Já budu muset vystřelit, Adélo. Je mi to hrozně líto. Budete už mě moci postrádat, že? Chci říct, že jsou tu služby a malá Doveová a vůbec -“

„Och ne, Viviane. Nechoďte pryč.“

Znělo to jako zakvílení, ale na pana Duboise to zapůsobilo zcela opačně. Urychlilo to jeho odchod.

„Je mi to strašně líto, děvčátko. Mám ale důležitou schůzku. Mimochodem - bydlím v Dormy Housu, pane inspektore. Kdybyste mě - no - kvůli něčemu potřebovali.“

Inspektor Neele přikývl. Neměl v úmyslu pana Duboise zadržet. Příčiny jeho náhlého odchodu mu však byly naprosto jasné. Pan Dubois prchal před nepříjemnostmi.

Adéla Fortescueová se pokusila zvládnout situaci a řekla:

„To je tak strašný šok, vrátit se domů a najít v domě policii.“

„Chápu vás - jistě. Pochopte ale i vy, že jsme museli jednat rychle, pokud jsme chtěli ještě získat potřebné vzorky potravin, kávy, čaje a podobně.“

„Čaje a kávy? Ty snad přece nejsou jedovaté? Řekla bych, že to mohla být jediná ta hnusná šunka, kterou občas míváme. Někdy se vůbec nedá jíst.“

„To my zjistíme, paní Fortescueová. Nemějte obavy. Divila byste se, co všechno se někdy může stát. Jednou jsme měli případ otravy digitalinem. Ukázalo se, že někdo místo křenu natrhal omylem listy náprstníku.“

„Myslíte, že se něco podobného mohlo stát i tady?“

„To budeme lip vědět po pitvě, paní Fortescueová.“

„Po pit - ach ano.“ Otrásla se.

Inspektor pokračoval: „Máte tu kolem domu spoustu tisů, že, madame? Doufám, že nepřichází v úvahu, že by třeba někdo - s něčím spletl nebo do něčeho přidal tisové bobule nebo listy?“

Upřeně se na ni díval. Vytřeštila na něho oči.

„Tisové bobule? Ty jsou jedovaté?“

Údiv jí trochu moc rozšířil oči a byl až přehnaně bezelstný.

„Jsou známy případy, kdy je děti snědly s velice - neblahými následky.“

Adéla si přitiskla dlaně na spánky.

„Nemluvte už o tom, nesnesu to. Nebo musím? Chtěla bych si jít lehnout. Už to dál nevydržím. Všechno zařídí Percival Fortescue - já nemohu - nemohu - to přece ode mne nemůžete chtít.“

„Vynasnažíme se dát panu Percivalu Fortescueovi vědět co nejdřív. Odcestoval bohužel do severní Anglie.“

„Vidíte - máte pravdu - na to jsem zapomněla.“

„Je tu ale ještě jedna věc, paní Fortescueová. Váš manžel měl v kapse hrst zrní. Můžete mi to nějak vysvětlit?“

Zavrtěla hlavou. Vypadala naprosto konsternovaně.

„Nemohl mu tam to zrní někdo nasypat třeba z legrace?“

„Nechápu, co by na tom mohlo být legračního.“

To inspektor Neele taky nechápal. Řekl:

„Nebudu už vás teď obtěžovat, paní Fortescueová. Mám za vámi poslat některé děvče? Nebo snad slečnu Doveovou?“

„Cože?“ Řekla to naprosto nepřítomně. Napadlo ho, že by rád věděl, nač paní Fortescueová myslí.

Chvilku zápolila s kabelkou a vytáhla z ní kapesník. Hlas se jí třásl.

„To je tak strašné,“ řekla rozechvěle. „Teprv teď mi to vlastně začíná docházet. Byla jsem do téhle chvíle, jako když mi dá palicí. Chudák Rex. Chudáček Rex.“

Rozeštkala se tak, že to vypadalo skoro přesvědčivě.

Inspektor Neele ji chvilku zdvořile pozoroval.

„Přišlo to velice náhle, já vím,“ řekl. „Někoho k vám pošlu.“

Vykročil ke dveřím, otevřel je a prošel jimi. Okamžik zůstal stát a pak do pokoje znovu nakoukl.

Adéla Fortescueová si pořád ještě držela kapesník na očích. Oba konce visely dolů, ale nezakrývaly jí tak docela ústa. Na rtech měla slabounký úsměv.

• KAPITOLA

• OSMÁ

„Mám, co jsem potřeboval, pane inspektore,“ hlásil seržant Hay. „Džem, kousek šunky. Vzorky čaje, kávy a cukru - jestli to k něčemu bude. Zbytky z talířů a šálků už sice byly pryč, ale jednu věc jsem přece jen zjistil. Spousta kávy zbyla a v místnosti pro služebnictvo ji dopili o přesnídávce. To je myslím dost důležité.“

„Ano, to je. Víme aspoň, že jestli jed vypil s kávou, musel mu jej někdo dát až do šálku.“

„Někdo z přítomných. Přesně tak. Nenápadně jsem se taky přeptal na ten sajrajt z tisu - bobule nebo listy - ale nikdo nic takového v domě neviděl. A zdá se, že o tom zní, co měl v kapse, taky nikdo nic neví... Měl jsem dojem, že jim to připadá bláznivé. To ostatně mně taky. Ten Fortescue rozhodně nevypadal na nějakého takového cvoka, co propagujou syrovou stravu. Manžel mé sestry je takový pošuk. Jí syrovou mrkev, syrový hrášek, dokonce i tuřín. Zní ale přece jen ještě nežvýká, tak daleko nedospěl. Co já vím, to by přece mohlo nabobtnat a udělat člověku ve střevech příšernou paseku.“

Zazvonil telefon a inspektor kývl na seržanta Haje, aby jej zvedl. Vzápětí mu však seržant sluchátko předal a Neele zjistil, že na drátě je policejní ředitelství. Hlásili, že se jim konečně podařilo zastihnout Percivala Fortescuea, který se neprodleně vrací do Londýna.

Když inspektor položil sluchátko, zastavil právě před hlavním vchodem automobil. Crump šel ke dveřím a otevřel je. Stála v nich žena s plnou náručí balíčků. Crump je od ní převzal.

„Děkuju, Crumpe. Zaplaťte prosím taxikáři, ano? Půjdu si vypít čaj. Je doma paní Fortescueová nebo slečna Elaine?“

Komorník zaváhal a ohlédl se přes rameno.

„Mám pro vás špatné zprávy,“ řekl. „Týká se to pána, madame.“

„Pana Fortescuea?“

Neele k nim přistoupil. Crump řekl: „Dovolte, abych vás představil paní Jennifer - manželce pana Percivala.“

„Co to má znamenat? Co se stalo? Někaké neštěstí?“

Inspektor si ji důkladně prohlédl, když jí odpovídal. Manželka Percivala Fortescuea byla mírně zavalitá žena s nespokojeným výrazem kolem úst. Podle odhadu jí mohlo být asi třicet. Otázky ze sebe chrlila s jakousi dychtivostí. Inspektorovi blesklo hlavou, že se zřejmě musí značně nudit.

„Je mi líto, ale musím vám oznámit, že pan Fortescue dnes ráno vážně onemocněl. Převezli ho do nemocnice sv. Judy, kde bohužel v poledne zemřel.“

„Zemřel? To mi říkáte, že je mrtev?“ Novinka byla nepochybně mnohem senzačnější, než se vůbec nadála. „Panebože, to je ale překvapení. A můj manžel je pryč. Měl byste mu to dát vědět. Je někde na severu. V kanceláři by mohli vědět, kde je. Ten už se o všechno postará a všechno zařídí. Takovéhle věci se vždycky přihodí v nejnešikovnější chvíli, že?“

Na okamžik se odmlčela, jak si to nechávala projít hlavou.

„Myslím, že všechno záleží na tom,“ řekla, „kde uspořádají pohřeb. Předpokládám, že tady. Nebo to bude v Londýně?“

„K tomu se bude muset vyjádřit rodina.“

„Samozřejmě. To mě jen tak napadlo.“ Poprvé vzala plně na vědomí muže, který s ní mluvil.

„Vy jste z kanceláře?“ zeptala se. „Nejste přece doktor, že ne?“

„Jsem policejní inspektor. Pan Fortescue zemřel velice náhle a -“

Přerušila ho.

„Chcete říct, že byl zavražděn?“

To bylo prvně, kdy to slovo pádlo. Neele se pátravě zadíval na její dychtivou, tázavou tvář.

„Jak jste na něco takového přišla, madame?“

„No - to se lidem někdy stává. Řekl jste, že zemřel náhle, a jste od policie. Mluvil jste už o tom s ní? Co vám řekla?“

„Nerozumím přesně, koho teď máte na mysli.“

„Adélu - ovšem. Vždycky jsem Valovi říkala, že se jeho otec zbláznil, když se rozhodl oženit se s ženou o tolik let mladší. Starý blázen je všech bláznů král. Úplně se do té hrozné ženské zfantil. No a vida, co z toho pošlo... To jsme tedy teď v pěkné kaši. V novinách se objeví fotografie a novináři tu budou pečení vaření.“

Odmlčela se; zřejmě si živě představila budoucnost v celé sérii nesnesitelných, křiklavě barvotiskových obrazů. Neela napadlo, že jí ta vyhlídka přece jen není tak docela nepříjemná. Znovu se k němu otočila.

„Co to bylo za jed? Arzen?“

Inspektor Neele řekl zdráhavě:

„Příčina smrti ještě nebyla s jistotou zjištěna. Tu určí až pitva a soudní ohledání.“

„Vy už ji ale snad znáte, ne? Proč byste sem jinak chodil?“

Na buclaté, trochu bláhové tvářičce se pojednou objevil mazaný výraz.

„Jestli se nemýlím, ptal jste se na to, co jedl a pil, ne? Na včerejší večeři a na dnešní snídani. A taky ovšem na všechny nápoje.“

Inspektorovi neušlo, že se jí hlavou horečně honí všechny možnosti. Řekl obezřele:

„Není vyloučeno, že pan Fortescue onemocněl po něčem, co snědl při snídani.“

„Při snídani?“ Zatvářila se překvapeně. „To sotva. Nevím jak...“

Odmlčela se a zavrtěla hlavou.

„Nevím, jak by to mohla provést... jedině snad, že mu něco dala do kávy - když jsme se Elaine a já nekoukaly...“

Vedle nich se ozval klidný, tichý hlas:

„Čaj jsem vám dala do knihovny, paní Jennifer.“

Manželka Vala Fortescuea vyskočila.

„Och, děkuju pěkně, slečno Doveová. Šálek čaje mi udělá moc dobře. Jsem z toho vážně úplně zničená. A co vy, pane inspektore, nevypijete si -“

„Děkuju, teď ne.“

Zavalitá postava zaváhala a pak se pomalu vzdálila.

Když zmizela za dveřmi, Mary Doveová zašeptala: „Řekla bych, že o něčem takovém, jako je nactiutrhaní, v životě neslyšela.“

Inspektor Neele neodpověděl.

Mary Doveová pokračovala: „Mohu pro vás něco udělat?“

„Kde bych našel tu panskou - Ellen?“

„Zavedu vás k ní. Šla zrovna nahoru.“

II

Ellen se chovala nepříjemně, ale nebylo na ní vidět, že by měla strach. Její kyselá stará tvářička zírala na inspektora vítězoslavně.

„Je to strašné, pane, inspektore. Nikdy v životě mě nenapadlo, že se jednou octnu v domě, kde se stane takováhle věc. Svým způsobem však nemůžu říct, že by mě to překvapilo. Leccos mě mělo trknout už dávno, to je fakt. Nepotrpím si ale na to, jak se v tomhle domě mluví, nesnáším, když vidím, jak hrozně se tu pije, neschvaluju ty podivné zdejší móresy a vůbec. Nemám nic proti paní Crumpové, ale Crump a to děvče - Gladys - nemají ani ponětí o tom, čemu se říká služba. Nejvíc mi ale vadí ty podivné móresy, které tu panujou.“

„Co tím přesně myslíte?“

„Brzo o tom uslyšíte, jestli to už nevíte. V celém domě se o tom běžně mluví. Vidíte to na každém kroku a všude. Celá ta přetvářka s chozením na golf nebo na tenis. Ach já, já v tomhle domě viděla věci - na vlastní oči. Dveře do knihovny byly otevřené a ti dva se tam líbali a muckali.“

Promlouvala z ní nesmiřitelná zášť staré panny. Neele cítil, že je opravdu zbytečné ptát se „O kom vlastně mluvíte?“, nicméně přesto tuto otázku položil.

„O kom mluvím? O paní a - o tom chlapovi. Ti dva se za to vůbec nestydí, to byste nevěřil. Když se mě ale ptáte, myslím, že s tím pán měl něco dělat. Poručit někomu, aby je hlídal - to měl udělat. Nejspíš by to bylo skončilo rozvodem. Jenže to se nestalo a teď to skončilo takhle.“

„Když to říkáte, máte na mysli -“

„Ptal jste se mne, pane inspektore, co - pán jedl a pil a kdo mu to dal. Jsou v tom oba společně, pane inspektore, to vám říkám já. On ten drýák někde sehnal a ona to pánovi dala. Takhle to muselo být, vůbec o tom nepochybuju.“

„Viděla jste někdy v domě nějaké tisové bobule - nebo třeba jen někde pohozené?“

Malá očka se zvědavě zaleskla. „Tisové bobule? To je pěkně jedovatý neřád. Když jsem byla malá, maminka mi vždycky říkávala, abych se jich neopovažovala ani dotknout. On byl otráven tisovými bobulkami, pane inspektore?“

„Zatím ještě nevíme, o jaký jed šlo.“

„Nikdy jsem u ní žádné tisové bobule neviděla. Ani nevím, že by se o ně nějak zajímala.“ Ellen, to řekla hlasem, v němž se ozvalo zklamání. „Ne, něco takového jsem rozhodně neviděla.“

Neele se jí zeptal na zrní nalezené v kapse pana Fortescuea, ale i v tom vyšel naprázdno.

„Ne, pane inspektore. O tom nic nevím.“

Pokračoval v dotazech, ale nic závažného se nedověděl. Nakonec se zeptal, zda by mohl navštívit slečnu Ramsbottomovou.

Zdalo se, že Ellen je na pochybách.

„Zeptat se jí můžu, jenže ona nechce hned tak každého vidět. Víte, je to velice stará dáma a je trochu divná.“

Inspektor však na své žádosti trval a tak ho Ellen značně neochotně odvedla chodbou a pak po krátkém schodišti nahoru ke dveřím, za nimiž, jak usoudil, mohl tak nejspíš být pokojík pro chůvu.

Když procházeli kolem okna na chodbě, podíval se ven a uviděl seržanta Haje. Stál u tisů a hovořil s mužem, v němž inspektor na první pohled poznal zahradníka.

Ellen zatukala na dveře, a když se dočkala odpovědi, otevřela je a řekla:

„Je tu jeden pán od policie a rád by s vámi mluvil, slečno.“

Odpověď byla zřejmě kladná, neboť Ellen poodstoupila a pokynula Neelovi, aby šel dál.

Místnost, do níž vstoupil, byla téměř fantasticky přeplněná nábytkem. Inspektor měl pocit, jako by se jediným krokem vrátil do minulosti, spíš do viktoriánských než edwardovských časů. U stolu, přitaženého k plynovému krbu, seděla stará dáma a vykládala si pasiáns. Měla na sobě temně karmínové šaty a řídké šedé vlasy jí splývaly po obou stranách obličeje.

Nezvedla hlavu a pasiáns si vykládala dál. Řekla netrpělivě:

„Tak pojd'te dál, jen pojd'te. Jestli chcete, tak se posaďte.“

Pokynu nebylo snadné uposlechnout, neboť všechna křesla byla plná všelijakých traktátů a náboženských publikací.

Když je ohleduplně odložil na pohovku, slečna Ramsbottomová se ostře zeptala:

„Zajímáte se o misijní práci?“

„Abych pravdu řekl, moc ne, madame.“

„To je chyba. Měl byste. Tam totiž je dneska ten pravý křesťanský duch. V nejtemnější Africe. Měli jsme tu minulý týden jednoho mladého duchovního. Černý byl jak krtek. Ale pravý křesťan.“

Inspektor Neele se ocitl poněkud v rozpacích; nevěděl, co na to má říct.

Stará dáma ho šokovala dalším úsečným prohlášením:

„Já žádné rádio nemám.“

„Promiňte, ale nerozumím vám.“

„Och, myslela jsem, že jste snad přišel kvůli nepřihlášenému rádiu. Nebo kvůli nějakému jinému hloupému předpisu. Tak to vyklopte - oč vám jde?“

„Je mi líto, slečno Ramsbottomová, ale musím vám oznámit, že váš švagr, pan Fortescue, nečekaně onemocněl a dnes v poledne zemřel.“

Slečna Ramsbottomová klidně pokračovala ve vykládání pasiánsu a nedala na sobě znát sebe menší překvapení. Poznamenala jen konverzačním tónem:

„Konečně byl potrestán za svou nadutost a hříšnou pýchu. Jednou to muselo přijít.“

„Doufám, že to pro vás není šok.“

Otázka byla zbytečná, ale inspektor chtěl slyšet, co stará dáma řekne.

Slečna Ramsbottomová na něho vrhla rychlý pohled přes obroučky brýlí a řekla:

„Jestli tím chcete říct, že se mne to moc nedotklo, tak máte pravdu. Rex Fortescue byl odjakživa hříšný chlap a nikdy jsem ho neměla ráda.“

„Ta jeho smrt přišla tak náhle -“

„Jak se to neznabohům stává,“ řekla stará dáma s uspokojením.

„Nelze vyloučit možnost, že byl otráven.“

Inspektor se odmlčel, aby viděl, jaký efekt vyvolal.

Zdálo se však, že vůbec žádný. Slečna Ramsbottomová jen zamumlala: „Červená sedma na černou osmu. Ted' mohu pohnout králem.“

Inspektorovo mlčení ji zřejmě zarazilo; strnula s kartou v ruce a řekla pichlavě:

„No - co jste čekal, že ode mne uslyšíte? Já ho neotrávila, jestli chcete vědět tohle.“

„Nemáte tušení, kdo to mohl udělat?“

„To je krajně nevhodná otázka,“ odsekla stará dáma. „V tomhle domě žijí dvě děti mé nebožky sestry. Odmítám věřit, že by kdokoli, kdo má v žilách krev Ramsbottomových, mohl být vinen vraždou. Poněvadž vy si přece myslíte, že jde o vraždu, ne?“

„Nic takového jsem neřekl, madame.“

„Samozřejmě že je to vražda. Spousta lidí měla v různé době velkou chuť Rexe zavraždit. Byl to chlap, který se neštítal ničeho, a staré hříchy mají dlouhé stíny, jak praví jedno anglické přísloví.“

„Máte na mysli konkrétně někoho?“

Slečna Ramsbottomová shrábla karty a vstala. Byla to vysoká žena.

„Snad abyste už šel,“ řekla.

Nebyl v tom hněv, ale jakási ledová nechut' bavit se o tom dál.

„Chcete-li znát můj názor,“ pokračovala, „udělal to pravděpodobně někdo ze služebnictva. Ten komorník mi připadá jako pěkný darebák a služka je kapánek přiblblá. Těšilo mě, pane inspektore.“

Inspektor pokorně opustil pokoj - a, ani nevěděl jak. Pozoruhodná stará dáma - o tom nebylo pochyb. Nevytáhl z ní ale nic.

Sešel po schodech dolů do haly a tam náhle stanul tváří v tvář vysoké, tmavovlasé dívce. Měla na sobě mokrý plášť do deště a hleděla na něho zvědavým, ale nevyzpytatelným pohledem.

„Zrovna jsem se vrátila domů,“ řekla. „A dověděla jsem se o tatínkovi - že umřel.“

„Bohužel je to pravda.“

Natáhla ruku za sebe, jako by naslepo zatápala po nějaké opoře. Nahmatala dubovou truhlu a pomalu, strnule na ni usedla.

„Ne, ne,“ řekla. „Proboha ne...“

Po tvářích se jí koulely dvě slzy.

„To je strašné,“ řekla. „Nikdy mě nenapadlo, že ho i já mám ráda... Myslela jsem, že ho nenávidím Ale asi to nebylo pravda, poněvadž to by se mne to nemohlo tak dotknout. A jsem z toho celá pryč.“

Seděla tam, civěla před sebe a znova jí vytryskly: z očí slzy a stékaly jí po tvářích.

Za chvílku se zajímavě znovu ozvala.

„Strašné je, že tím to vlastně pro mne všechno dobře dopadlo. Víte, chtěli, jsme se s Geraldem zrovna teď brát. Mohu si samozřejmě dělat, co chci. Hrozné je, že se to vyřešilo tímhle způsobem. Nechtěla jsem, aby tatínek umřel... To proboha ne. Och tati - tatínku...“

Prvně od chvíle, kdy do Vily u tisu přišel, setkal se inspektor Neele s něčím, co připomínalo nefalšovaný projev zármutku nad smrtí Rexe Fortescuea.

• KAPITOLA

• DEVÁTÁ

„Na mě to dělá dojem, že to udělala ta jeho manželka,“ řekl policejní ředitel. Právě pozorně vyslechl hlášení inspektora Neela.

Bylo to obdivuhodné resumé celého případu. Stručné - ale chyběl v něm jediný závažný detail.

„Ano,“ řekl policejní ředitel. „Vypadá to nejspíš na tu manželku. No - co vy si o tom myslíte, Neele?“

Inspektor Neele řekl, že on by také nejspíš tipoval manželku zavražděného. Cynicky si pomyslel, že to obvykle bývá manželka, pokud to ovšem není obráceně a neudělal to manžel.

„Příležitost k tomu měla perfektní. A motiv?“ Policejní ředitel se odmlčel. „Je tu nějaký motiv?“

„Myslím, že ano. Hádal bych na toho pana Duboise.“

„Máte dojem, že se na tom taky podílel?“

„Ne, to říct nemohu.“ Inspektor Neele ten nápad uvážil. „Na to se - myslím - moc bojí o svou kůži. Možná že uhodl, co ona zamýšlí, ale nezdá se mi, že by byl s to ji k tomu navádět.“

„Ne - na to je příliš opatrný.“

„Až moc.“

„No, nesmíme hned udělat ukvapené závěry; jako pracovní hypotéza se mi to ale nezdá špatné. Co byste řekl o těch dalších dvou, které k tomu také měly příležitost?“

„To je dcera a snacha. Dcera se zapletla s nějakým mladíkem a otec nechtěl, aby si ho vzala. Ten mladík by si ji byl rozhodně také nevzal, kdyby neměla peníze. Což by mohl být motiv z její strany. Pokud jde o snachu, spíš na to nevypadá. Zatím toho o ní ještě moc nevím. Ale kterákoli z těch tří ho otrávit mohla a nevidím tu možnost, jak by to mohl udělat někdo jiný. Služka, komorník, kuchařka - ti všichni sice snídani buď připravovali, nebo ji servírovali, ale neumím si představit, jak by si kdokoli z nich mohl zajistit, že taxin dostane právě Fortescue a nikdo jiný. Samozřejmě - jestliže to ovšem byl taxin.“

Policejní ředitel řekl: „Ano, byl to taxin. Zrovna jsem dostal předběžný pitevní nález.“

„Tím je to tedy prokázáno,“ řekl inspektor Neele. „A můžeme jít dál.“

„Měl jste dojem, že to služebnictvo je v pořádku?“

„Komorník a služka mi připadali nervózní. To ale není nic nezvyklého. Lidé se tak chovají často. Kuchařka se strašně vztekala a panská z toho měla škodolibé zadostiučinění. To je všechno de facto přirozené a normální.“

„Nikdo jiný už tu není, koho byste tak či onak pokládal za podezřelého?“

„Myslím, že ne.“ Inspektorovy myšlenky se bezděčně vrátily k Mary Doveové a jejímu záhadnému úsměvu. Zcela určitě to byl projev mírného, ale rozhodného nepřátelství. Nahlas řekl: „Když teď víme, že šlo o taxin, měl by se tam najít nějaký důkaz, jak si jej pachatel opatřil nebo připravil.“

„Přesně tak. No - pokračujte v pátrání, Neele. Mimochodem, Percival Fortescue je už tady. Krátce jsem si s ním pohovořil a teď čeká na vás. Také se nám podařilo zjistit, kde je momentálně druhý syn. Je v hotelu Bristol v Paříži a dnes odjíždí. Doufám že se s ním zítra setkáte na letišti...“

„Ano. To jsem měl v úmyslu.“

„Dobrá. Teď byste si měl ale ze všeho nejdřív pohovořit s Percivalem Fortescuem.“
Policejní ředitel se uchichtl. „Je to tak trochu Percival pecivál. Korektní a škrobený jak manžeta.“

Pan Percival Fortescue byl elegantní, hezký muž, mohlo mu být něco přes třicet, měl světlé vlasy i řasy a způsobem řeči opravdu vzbuzoval dojem pedanta.

„Byl to pro mne strašlivý šok, pane inspektore, to si jistě umíte představit.“

„Zajisté, pane Fortescue,“ řekl inspektor Neele. „Mohu říct jen tolik, že otec byl naprosto zdravý, když jsem předevcírem odjížděl z domu. K té otravě jídlem - nebo co to vlastně bylo - muselo dojít velice náhle, že?“

„Ano, přišlo to velice náhle. Nebyla to však otrava jídlem, pane Fortescue.“

Percival vytřeštil oči a zatvářil se užasle.

„Ne? Tak proto tedy -“ zarazil se.

„Váš otec,“ řekl inspektor Neele, „byl otráven taxinem.“

„Taxinem? Slyším to slovo poprvé.“

„Nedivím se - většina lidí o něm neslyšela nikdy. Je to jed a působí neobyčejně rychle a drasticky.“

Pan Fortescue vypadal ještě užasleji.

„To mi říkáte, že někdo mého otce úmyslně otrávil, pane inspektore?“

„Vypadá to tak.“

„To je ale hrozné!“

„Ano - bohužel, pane Fortescue.“

Percival zašeptal: „Teď chápu, proč se ke mně v nemocnici chovali tak divně - proč mě pořád posílali sem.“ Zarazil se. Po krátké odmlce pokračoval: „A co s pohřbem?“ Řekl to tázavě.

„Soudní ohledání se zpravidla koná den po pitvě. Celá procedura je čistě formální a převezmou se vlastně jen výsledky pitvy.“

„Rozumím. To je obvyklá praxe?“

„Ano. Dnes ano.“

„Mohu se. vás zeptat, jestli už snad máte nějaké tušení - nějaké podezření, kdo to mohl - Já opravdu -“ znova se zarazil.

„Na to je ještě myslím moc brzo, pane Fortescue,“ zabručel Neele.

„Ano - také si myslím.“

„Přesto by nám velice pomohlo, pane Fortescue, kdybyste nás mohl zběžně informovat o ustanoveních otcovy poslední vůle. Nebo kdybyste mi aspoň sdělil jméno jeho právního zástupce.“

„To je advokátní kancelář Billingsley, Horsethorpe & Walters na Bedford Square. Pokud jde o jeho závět', mohu vás s jejím zněním v hlavních rysech seznámit.“

„Buďte tak laskav, pane Fortescue. Je to běžná policejní praxe a bohužel se jí nemohu vyhnout.“

„Otec se před dvěma lety znovu oženil a při té příležitosti udělal novou poslední vůli,“ řekl Percival pedanticky. „Odkázal v ní částku 100 000 liber své manželce bez jakýchkoli podmínek - a částku 50 000 liber mé sestře Elaine. Já sám jsem - jak se to právnícky říká - dědic povolaný ke zbývající pozůstalosti. Jsem ovšem už společníkem firmy.“

„Na vašeho bratra - Lancelota Fortescuea - nebylo v závěti pamatováno?“

„Ne, mezi mým otcem a bratrem došlo k trvalému odcizení.“

Neele po něm vrhl pronikavý pohled - zdálo se však, že Percival si je svým tvrzením naprosto jist.

„Takže podle ustanovení poslední vůle,“ řekl inspektor Neele, „budou z ní mít prospěch tři lidé: paní Fortescueová, slečna Elaine Fortescueová a vy. Je to tak?“

„Jak to vypadá, já z ní moc velký zisk mít nebudu.“ Percival si povzdechl. „Dobře víte, že je tu dědická daň, pane inspektore. A v poslední době se můj otec - proč bych vám to neřekl - pustil do několika velice neprozíravých finančních transakcí.“

„Vy jste s otcem v poslední době nerozhodovali o obchodních věcech společně?“ Inspektor Neele vyslovil otázku bodrým tónem.

„Řekl jsem mu svůj názor, jenže bohužel -“ Percival pokrčil rameny.

„Řekl jste mu jej dost důrazně, že?“ dotazoval se Neele. „Rozhodně jste jej neinformoval jemně, když jste se kvůli tomu dokonce pohádali - nemám pravdu?“

„To snad bych ani neřekl, pane inspektore.“ Percival se zatvářil rozmrzele a na čele mu vystoupil sytý ruměnc.

„V tom případě se možná vaše kontraverze týkala něčeho jiného, pane Fortescue.“

„To nebyla kontraverze, pane inspektore.“

„Jste si tím opravdu jist, pane Fortescue? No, na tom nezáleží. Pokud jsem dobře rozuměl, ten rozchod - to odcizení - mezi vaším otcem a bratrem dosud trvá? Nesmířili se náhodou?“

„Ne, to ne.“

„Mohl byste mi pak vysvětlit, co znamená tohle?“

Neele mu podal text telefonicky doručeného telegramu, který Mary Doveová zapsala.

Percival jej přečetl a v jeho hlase zaznělo překvapení i rozmrzelost. Zdálo se, že tomu nechce věřit a zároveň že má vztek.

„Tomu nerozumím, tomu opravdu nerozumím. Nemohu tomu ani věřit.“

„Přesto však se zdá, že to je pravda, pane Fortescue. Váš bratr má dnes přijet z Paříže.“

„To ale nikdo nemohl čekat, vážně ne. Věřte mi, že tomu vůbec nerozumím.“

„Otec vám o tom nic neřekl?“

„Ani slovo. Přímě mě to od něho uráží. Jednat za mými zády a zavolat Lance...“

„Nemáte tedy ani tušení, proč to udělal?“

„To věru ne. Docela to ale odpovídá tomu, jak se v poslední době chová - jako blázen - nezodpovědně! Je nejvyšší čas mu to zarazit - já -“

Percival se pojednou odmlčel. Ruměnc se z jeho bledé tváře opět vytratil.

„Já zapomněl,“ řekl. „Na okamžik jsem zapomněl, že otec je mrtev -“

Inspektor Neele soustrastně přikývl.

Zdálo se, že se Percival Fortescue chystá odejít. Vzal si klobouk a řekl:

„Jestli pro vás mohu něco udělat, klidně mi zavolejte. Předpokládám ale -“ odmlčel se - „že přijedete do Vily u tisů.“

„Ano, pane Fortescue. Zatím tam mám jednoho svého člověka, který vede vyšetřování.“

Percival se štítivě otrásl.

„Bude to všechno hrozně nepříjemné. Když si pomyslím, že se taková věc musela stát nám -“

Povzdechl si a vykročil ke dveřím.

„Přes den budu většinou v kanceláři. Musím tam zařídit spoustu věcí. Dnes večer ale přijedu do Vily u tisů.“

„To je v pořádku.“

Percival Fortescue odešel.

„Percival Percivál,“ zabručel Neele.

Seržant Hay, který seděl nenápadně u zdi, zvedl oči a řekl tázavě: „Prosím, pane inspektore?“

Potom, když Neele odpověděl, zeptal se ho: „Co jste si z toho ze všeho vybral, pane inspektore?“

„Nevím,“ řekl Neele a tiše zacitoval: „Jsou to všechno hrozně nepříjemní lidé.“
Seržant Hay vypadal poněkud zmateně.

„Alenka v říši divů,“ řekl Neele. „Copak vy neznáte Alenku v říši divů, Hayi?“

„To je nějaká klasika, ne?“ řekl Hay. „Takový to, co se vysílá na Třetím programu.
Kdepak - Třetí program já neposlouchám.“

• KAPITOLA

• DESÁTÁ

Pět minut poté, co letadlo odstartovalo z pařížského letiště Le Bourget, rozevřel Lance Fortescue j 1 výtisk evropského vydání *Daily Mailu*. Chvilku četl a potom zděšeně vykřikl. Pat, která seděla vedle něho, k němu tázvě otočila hlavu.

„To je přece táta,“ řekl Lance. „Umřel.“

„Umřel? Tvůj otec?“

„Ano, píšou tu, že ho v kanceláři přepadla náhlá nevolnost, odvezli ho do nemocnice sv. Judy a tam krátce po převozu zemřel.“

„Och, to je strašné, miláčku. Co to bylo, mrtvice?“

„Asi. Vypadá to tak.“

„Už ho někdy mrtvice ranila?“

„Ne. Nic takového nevím.“

„Myslela jsem, že při prvním záchvatu se nikdy neumírá.“

„Chudák táta,“ řekl Lance. „Víš, že jsem ho nikdy nijak zvlášť neměl v lásce, ale teď - víš, když je mrtev...“

„Ale nepovídej, mělš ho rád.“

„My jsme nebyli všichni takoví dobrácci jako ty, Pat. No - to tedy vypadá, že mě štěstí znova obešlo...“

„Asi máš pravdu. Divné je, že se to stalo zrovna teď. Zrovna v okamžiku, kdy se vracíš domů.“

Prudce k ní otočil hlavu,

„Divné? Jak to myslíš - divné, Pat?“

Podívala se na něho s mírným překvapením.

„No - taková shoda okolností.“

„Chceš říct, že do čeho se pustím, všechno zkrachuje?“

„Ne, miláčku, tak jsem to nemyslela. Někdy se ale člověku lepší smůla na paty - ať dělá co dělá.“

„Hm - to máš nejspíš pravdu.“

Pat řekla znova: „Och, to je strašné.“

Když přistáli na letišti v Heathrow a čekali na výstup z letadla, úředník letecké společnosti pojednou hlasitě zavolal:

„Je tu prosím pan Lancelot Fortescue?“

„To jsem já,“ řekl Lance.

„Pojďte prosím laskavě tudy, pane Fortescue.“

Lance a Pat vyšli z letadla za ním, přednostně před ostatními cestujícími. Když kráčeli kolem manželského páru na zadním sedadle, slyšeli, Jak muž ženě šeptá:

„To budou asi nějakí pašeráci. Tyhle ptáčky známe. Lapli je při činu.“ I

II

„To je fantazie,“ řekl Lance. „To je hotová fantazie.“ Civěl na inspektora Neela přes stůl.

Inspektor Neele soustrastně přikývl.

„Taxin - tisové bobule - všechno mi to připadá jako v nějakém laciném krváku. Vám možná takovéhle věci připadají docela obyčejné, pane inspektore. Je to váš denní chleba. Ale travičství - v naší rodině - to mi připadá trochu přitažené za vlasy.“

„Takže pochopitelně nemáte ani tušení,“ zeptal se inspektor Neele, „kdo mohl vašeho otce otrávit?“

„Proboha - to tedy ne. Předpokládám, že si starý pán nadělal řůru nepřátel v obchodním světě, že by z něho spousta lidí ráda sedřela kůži zaživa, aby ho finančně zruinovala - to všechno připouštím. Že by ho ale někdo chtěl otrávit? Nevylučuju ovšem, že třeba o něčem nejsem informován. Byl jsem hezkých pár let v cizině a o tom, co se zatím dělo doma, nevím skoro nic.“

„Na to jsem se vás chtěl právě zeptat, pane Fortescue. Od vašeho bratra jsem se dověděl, že mezi vámi a vaším otcem došlo k odcizení, které trvalo dlouhou řadu let. Řekl byste mi laskavě něco, o okolnostech, které vás právě teď přivádějí domů?“

„Jistěže. Dostal jsem od otce dopis, počkejte, kdy to jen bylo - ano, před šesti měsíci. Krátce poté, co jsem se oženil. Napsal mi a v dopise naznačil, že by rád zapomněl na minulost - co bylo, to bylo. Nabídl mi, abych se vrátil domů a stal se společníkem firmy. Použil poněkud neurčitých formulací a sám jsem nevěděl, zda mám chuť udělat, oč mě žádá. Nicméně jsem nakonec přijel do Anglie - ano, letos v srpnu, právě před třemi měsíci. Vydal jsem se ho navštívit do Vily u tisů a musím přiznat, že mi učinil velice výhodnou nabídku. Řekl jsem mu, že si to musím rozmyslet a poradit se o tom s manželkou. Plně to pochopil. Odletěl jsem zpátky do Východní Afriky a pohovořil o tom s Pat. Dohodli jsme se, že nabídku starého pána přijmu. Musel jsem tam ještě zaříditi nějaké záležitosti, ale slíbil jsem, že s tím budu do konce minulého měsíce hotov. Sdělil jsem mu, že o přesném datu svého příjezdu do Anglie ho vyrozumím telegramem.“

Inspektor Neele si odkašlal.

„Zdalo se mi, že váš návrat do Anglie poněkud překvapil vašeho bratra.“

Lance se nečekaně ušklíbl. Jeho přitažlivá tvář zazářila nefalšovanou klukovskou zlomyslností.

„Nevěřím, že o tom staroušek Percy vůbec věděl,“ řekl. „Byl v té době někde v Norsku na dovolené. Jestli to chcete slyšet, starý pán si právě tu dobu pro naši schůzku zvolil záměrně. Jednal za Percyho zády. Po pravdě řečeno, měl jsem velice silné podezření, že otcova nabídka byla vyprovokována tím, že mezi ním a Percym došlo k ostré hádce - on si vlastně spíš potrpí na to, aby se mu říkalo Val. Domnívám se, že Val se více či méně snažil odsunout starého pána na vedlejší kolej. Na to ovšem byl otec moc háklivý a nikdy by si nic podobného nedal líbit. Kvůli čemu se přesně pohádali, to nevím, ale pohádali se pořádně. A tak myslím, že starý pán pokládal za výborný nápad povolat mě do Anglie, a zkřížit tím Valovi plány. Navíc je tu ještě ta okolnost, že nikdy neměl moc rád Percyho manželku, kdežto z mého manželství měl jako pravý snob neobyčejnou radost. Mohl si myslet, že se mu povede ohromný žertík, když mě zavolá domů a zničehonic postaví Percyho před hotový fakt.“

„Jak dlouho jste se při té příležitosti ve Vile u tisů zdržel?“

„Och - nejvýš tak dvě hodiny, déle ne. Nepozval mě, abych tam zůstal přes noc. Jsem přesvědčen, že celý ten nápad byla jakási tajná kampaň za Percyho zády. Myslím, že dokonce zakázal služebnictvu, aby se o tom zmiňovalo. Jak říkám, rozešli jsme se s tím, že si celou věc ještě rozmyslím a pohovořím si o tom s Pat. Pak jsem mu měl napsat, jak jsem se rozhodl, což

jsem udělal. Napsal jsem, uvedl jsem v dopise přibližné datum příjezdu a nakonec jsem mu včera poslal z Paříže telegram.“

Inspektor Neele přikývl.

„Telegram, který tak překvapil vašeho bratra.“

„To předpokládám. Jenomže Percy opět zvítězil, jako obvykle. Přijel jsem pozdě.“

„Ano,“ řekl inspektor Neele zamyšleně, „přijel jste příliš pozdě.“ A hned čile pokračoval: „Sešel jste se při té návštěvě letos v srpnu také s ostatními členy rodiny?“

„Má nová macecha za námi přišla na čaj.“

„Předtím jste se s ní nikdy nesetkal?“

„Ne.“ Pojednou se usmál. „Starý pán si doopravdy uměl vybrat. Adéla je o dobrých třicet let mladší než on.“

„Promiňte, že se na to ptám, ale nestavěl jste se náhodou vy nebo váš bratr proti otcově novému sňatku?“

Lance vypadal překvapeně.

„Já rozhodně ne a myslím, že Percy také ne. Koneckonců, matka nám zemřela, když nám bylo - no, deset a dvanáct let. Spíš mě překvapovalo, že se starý pán neoženil znova už dřív.“

Inspektor Neele zabručel:

„Obvykle se to pokládá za velice riskantní - oženit se s ženou o tolik let mladší.“

„Tohle vám řekl můj bratr? To by vypadalo. Percy se náramně vyzná v tom, jak lidem imputovat své vlastní myšlenky. Má snad ta zmínka něco znamenat, pane inspektore? Je má nevlastní matka v podezření, že otrávila mého otce?“

Inspektor Neele se teď tvářil nevyzpytatelně.

„Ještě je brzo na to, abychom o čemkoli vynášeli jakýkoli definitivní soud,“ řekl líbezně. „Mohu se vás teď zeptat, jaké máte plány do budoucna?“

„Plány?“ uvažoval Lance. „Jak to vypadá, budu muset začít plánovat znovu. Kde teď je - ta naše familie? Všichni jsou U tisu?“

„Ano.“

„To abych se tam snad rovnou rozjel. Otočil se k manželce. „Ty bys radši měla jet někam do hotelu, Pat.“

Rychle zaprotestovala: „Ne, kdepak, Lance. Pojedu s tebou.“

„Nejezdi, miláčku.“

„Ale já chci.“

„Byl bych vážně radši, kdybys tam nejela. Mohla by ses ubytovat - och, to už je tak dávno, co jsem bydlel v Londýně v hotelu - no, třeba u Barnesových. Hotel Barnes býval příjemný a klidný podnik. Doufám, že ho ještě nezavřeli?“

„Kdepak, ten je v plné slávě, pane Fortescue.“

„Výborně, Pat. Ubytuju tě tam, jestli budou mít volný pokoj, a pak vyrazím do Vily u tisu sám.“

„Proč ale nechceš, abych jela s tebou, Lance?“

Na Lanceho tváři se objevil odporlivý úšklebek.

„Upřímně řečeno, Pat, nejsem si jist, jak budu přivítán. Pozval mě tam otec, jenže otec už není naživu. Nevím, komu ten barák vlastně teď patří. Předpokládám, že Percymu, nebo možná Adéle. Tak či onak, chci se přesvědčit, jak mě přijmou, než tě tam přivedu. Kromě toho -“

„Co ještě?“

„Nechci tě brát do domu, kde je travič, který se zatím pohybuje na svobodě.“

„Ale to je nesmysl.“

Lance řekl neoblomně:

„Pokud jde o tebe, Pat, nehodlám nic riskovat.“

• KAPITOLA

• JEDENÁCTÁ

Pan Dubois měl špatnou náladu. Vztekla roztrhal dopis od Adély Fortescueové a hodil je] do koše na papír. Potom ale v náhlé opatrnosti jednotlivé kousky zase vylovil, rozškrtl zápalku a počkal, dokud neshořely na popel. Tiše zabručel:

„Proč proboha jsou ty ženské tak bláznivé? Tohle je přece běžná opatrnost...“ Jenže ženské, uvažoval pan Dubois zachmuřeně, nikdy opatrné nejsou. Ačkoli z tohoto nedostatku mnohokrát těžil, teď mu šel na nervy. On sám podnikl veškerá preventivní opatření. Pro případ, že by paní Fortescueová volala, dal služebnictvu příkaz, aby řekli, že není doma. Adéla Fortescueová volala třikrát a teď mu tedy napsala. Korespondování bylo koneckonců mnohem horší. Pár vteřin uvažoval a pak šel k telefonu.

„Mohl bych mluvit s paní Fortescueovou? Ano, tady Dubois.“ Za chvíli uslyšel její hlas.

„Viviane - konečně!“

„Ale to víš... Adélo - bud opatrná, prosím tě o to! Odkud telefonuješ?“

„Z knihovny.“

„Víš jistě, že tě nikdo neposlouchá - třeba z haly?“

„Proč by měl někdo poslouchat?“

„Člověk nikdy neví. Jsou v domě pořád ještě policajti?“

„Ne, teď myslím na chvíli odešli. Och, Viviane, je to tak strašné!“

„Já vím, já vím - samozřejmě. Poslyš, Adélo, musíme si dát moc dobrý pozor.“

„Jistě - to jistě, miláčku.“

„Neříkej mi do telefonu miláčku. Není to bezpečné.“

„Nepropadl jsi tak trochu panice, Viviane? Prosím tě - dneska říká miláčku každý každému.“

„No ano - to máš vlastně pravdu. Poslyš ale, co ti chci říct. *Netelefonuj mi a nepiš mi.*“

„Ale Viviane -“

„Je to jen pro tuhle chvíli, pochop to. *Musíme si dát pozor.*“

„No... Jak chceš.“ Řekla to uraženě.

„Poslyš, Adélo. Co je s těmi dopisy, které jsem ti psal? Doufám, žeš je spálila?“

Adéla Fortescueová na okamžik zaváhala. Pak řekla:

„Samozřejmě. Říkala jsem ti přece, že to chci udělat.“

„Tak je to v pořádku. Já už to teď skončím. Netelefonuj mi a nepiš mi. Ozvu se ti, jak jen to bude možné.“

Položil sluchátko do vidlice. Zamyšleně si pohladil tvář. Ten, okamžik zaváhání se mu nelíbil. Spálila Adéla jeho dopisy opravdu? Na ženské není spolehnoutí. Slíbí, že něco spálí, a pak to neudělají.

Ty dopisy, uvažoval pan Dubois. Ženské vždycky chtějí, aby jim člověk psal dopisy. Snažil se sice být opatrný, ale někdy se to člověku přes veškerou námahu nepodaří. Co vlastně přesně napsal v těch pár dopisech, které Adéle Fortescueové poslal? „Obvyklé hlouposti a žvásty,“ pomyslel si znechuceně. Nepoužil ale přece jen některých nezvyklých slov - neobvyklých vět, které by policie mohla překroutit a podložit jim svůj vlastní význam? Vzpomněl si na ten případ s Edith Thompsonovou. Měl sice dojem, že jeho dopisy byly

celkem nevinné, ale s jistotou to přece jen nevěděl. I kdyby byla Adéla dopisy dosud nespálila - bude natolik rozumná, aby je spálila aspoň teď? Nebo už je má v rukou policie? Kde je tak může mít schované, uvažoval. Nejspíš ve svém pokoji v prvním patře. V tom legračním psacím stolku - podle všeho. V té napodobenině Ludvíka XIV. Jednou mu něco vykládala o tom, že v něm je tajná zásuvka. S tou si policie brzo bude vědět rady - samozřejmě, že na ni přijde. Ted ale policie v domě není. Adélka to aspoň říkala. Byli tam dnes ráno, ale teď všichni odešli.

Dosud byli pravděpodobně zaměstnání pátráním po tom, odkud se jed vzal a jak se mohl do jídla dostat. Doufal, že zatím neměli čas proslédit jeden pokoj po druhém. Možná že si nejdřív musejí opatřit povolení nebo sehnat příkaz k domovní prohlídce, než se do něčeho takového pustí. Takže je možné, že kdyby jednal hned - hned teď -

Jasně si v duchu představil celý dům. Musel by to udělat, až se začne stmívat. Až se bude podávat čaj - buď v knihovně nebo v salónu. Všichni budou v přízemí a služebnictvo bude pít čaj ve své místnosti u kuchyně. Nahoře v patře nebude nikdo. Nebude těžké projít k domu zahradou, podél živého plotu z tisových keřů, které poskytují naprosto - ideální krytí. Pak jsou tam malá postranní dvířka, vedoucí na terasu. Zamykají se teprve tehdy, když už jdou všichni spát. Člověk jimi proklouzne, vyčítá si příhodnou chvíli a hladce se dostane do prvního patra.

Vivian Dubois neobyčejně důkladně uvážil, co by měl podniknout pak. Kdyby Fortescueovu smrt způsobil nějaký záchvat nebo mrtvice - což bylo nejpravděpodobnější, celá situace by od základu vypadala jinak. Takhle však - Dubois tiše zabručel: „Radši se pojistit předem, než pak litovat.“

II

Mary Doveová pomalu kráčela po schodišti do přízemí. Na okamžik se zastavila na odpočívadle u okna vedoucího do zahrady, z něhož včera viděla přijíždět inspektora Neela. Když teď vyhlédla: do snášejšího se soumraku, všimla si, že za tisovým plotem právě zmizel nějaký muž. Napadlo ji, že by to mohl být ztracený syn - Lancelot Fortescue. Vystoupil možná, z auta u brány a šel se nejdřív projít po zahradě, povzpomínat si na staré časy, než se sejde s rodinou, která ho možná neuvítá moc přátelsky. Mary Doveová cítila k Lancemu značnou sympatii. Pokračovala v cestě po schodišti a na rtech jí pohrával lehký úsměv. V hale potkala Gladys, která sebou nervózně trhla, když ji spatřila.

„To byl telefon, co jsem teď slyšela?“ zeptala se Mary. „Kdo volal?“

„To někdo vytočil špatné číslo. Mysleli, že jsme prádelna.“ Gladys popadala dech a měla hrozně naspěch. „A předtím volal pan Dubois. Chtěl mluvit s paní.“

„Ach tak.“

Mary šla dál přes halu. Otočila jen hlavu a řekla: „Myslím, že už je čas na čaj, ne? Už jste ho přinesla?“

Gladys řekla: „Je teprve půl páté - ne, slečno?“

„Za pět minut tři čtvrtě na pět. Přineste čaj hned, ano?“

Mary Doveová šla do knihovny, kde seděla Adéla Fortescueová, zírala do plamenů v krbu a nervózními prsty si pohrávala s krajovým kapesníčkem. Adéla pohněvaně řekla:

„Tak co je s tím čajem?“

Mary Doveová odpověděla: „Hned tu bude.“

Z krbu vypadlo poleno a Mary Doveová poklekla u krbové mřížky, kleštěmi je postrčila zpátky. Pak ještě přiložila další kus dřeva a také trochu uhlí.

Gladys šla zatím do kuchyně, kde paní Crumpová zvedla červenou a nahněvanou tvář od kuchyňského stolu, u něhož třela ve velké míse nějakou paštiku.

„Zvonek u knihovny řinčí v jednom kuse. Musíš jim tam ten čaj odnést, děvenko.“

„Ale to víte, to víte, paní Crumpová.“

„Dnes večer starému zazpívám,“ bručela paní Crumpová. „Vynadám mu jaksepatří.“

Gladys šla do přípravy vedle kuchyně. Neměla nachystané žádné chlebíčky. A neměla nejmenší chuť nějaké chystat. Budou toho mít k jídlu dost i bez nich. Dva koláče, čajové pečivo, vdolečky s medem. Čerstvé máslo ze statku, koupené na černém trhu. Spousta jídla - proč by se ještě obtěžovala krájením rajčat nebo se patlala se sardelovou pastou? Hlavou se jí honily jiné věci. Paní Crumpová je pěkně navztekaná - to kvůli tomu, že Crump odpoledne někam odešel. Měl ale přece dnes volno, ne? Dobře udělal, pomyslela si Gladys. Paní Crumpová zavolala z kuchyně: „Voda v čajníku se vám vaří. Půjďte už proboha udělat ten čaj?“

„Už jdu.“

Bez dlouhého odměřování hodila do velké stříbrné konvice lžičku čaje, odnesla ji do kuchyně a přelila čaj vařící vodou. Postavila šálky a čajník na velký stříbrný podnos a všechno to odnesla přes halu do knihovny a položila na stolek vedle pohovky. Rychle se vrátila pro další podnos s jídlem. Donesla jej až do haly, když náhlé zachrčení vysokých stojacích hodin, nasazujících k odbíjení, ji přimělo, že se málem rozběhla.

V knihovně právě říkala Adéla Fortescueová nevrle Mary Doveové:

„Kde proboha dnes odpoledne všichni jsou?“

„Já vážně nevím, paní Fortescueová. Slečna Fortescueová přišla domů před chvílí. A paní Jennifer píše myslím dopisy u sebe v pokoji.“

Adéla řekla rozmrzele: „Píše dopisy, píše dopisy. Ta ženská věčně píše dopisy. Je stejná jako všichni lidé z jejích kruhů. Smrt a neštěstí jí působí pravou rozkoš. Tomu říkám hyenismus. Absolutní hyenismus.“

Mary taktně zašeptala: „Jdu jí říct, že čaj je na stole.“ Když byla už ve dveřích, ustoupila stranou a pustila dovnitř Elaine Fortescueovou, která právě přicházela.

Elaine řekla: „Je tam zima,“ sedla si ke krbu a zimomřivě si zamnula ruce nad plamenem.

Mary se v hale na okamžik zastavila. Na jedné truhle ležel velký podnos s koláči. Poněvadž se v hale už stmívalo, rozsvítila Mary světlo. Když to udělala, zazdalo se jí, že slyší Jennifer Fortescueovou, kráčející nahoře po schodišti. Do haly však nikdo nepřišel, a tak Mary vyšla do poschodí a vydala se chodbou.

Percival Fortescue a jeho žena měli samostatný byt v jednom křídle domu. Mary zatukala na dveře salónu. Paní Jennifer si na klepání potrpěla, což Crumpa vždycky vyprovokovalo k peprným poznámkám opovržení. Ozval se její úsečný hlas:

„Prosím.“

Mary otevřela dveře a zašeptala:

„Podává se čaj, paní Jennifer.“

Velice ji překvapilo, že Jennifer Fortescueová má na sobě vycházkový kostým. A právě si svlékala dlouhý plášť z velbloudí srsti.

„Nevěděla jsem, že jste byla venku,“ řekla Mary.

Jennifer Fortescueová promluvila poněkud udýchaně.

„Och, byla jsem jen na zahradě, nikde jinde. Jen se trochu nadýchat vzduchu. Je tam ale zima, jen co je pravda. Budu ráda, že si sednu ke krbu. To ústřední topení tu nehřeje tak, jak by mělo. Někdo musí říct zahradníkům, aby s tím něco udělali, slečno Doveová.“

„Zařídím to,“ slíbila Mary.

Jennifer Fortescueová odložila plášť na křeslo a vyšla za Mary z pokoje. Po schodech šla ale dolů první, neboť Mary se maličko zdržela a pustila ji napřed. V hale Mary čekalo značné překvapení, když zjistila, že podnos s jídlem je pořád tam, kde byl. Už se chystala zajít

do přípravy a zavolat Gladys, když se ve dveřích knihovny objevila Adéla Fortescueová a řekla podrážděně: „Copak nám k tomu čaji nepřinesou nic k jídlu?“

Mary se rychle chopila podnosu a zanesla jej do jídelny. Rozložila zákusky na nízké stolky u krbu a právě odnášela prázdný podnos halou, když se od domovních dveří ozval zvonek. Mary odložila podnos a šla otevřít. Jestliže se konečně vracel ztracený syn, Mary na něho byla zvědavá. „Ostatním Fortescueovým se teda vůbec nepodobá,“ myslela si, když otevřela dveře a pohlédla do hubené snědé tváře a na komicky sešpulená ústa. Řekla klidně:

„Pan Lancelot Fortescue?“

„Osobně.“

Mary nakoukla za něho. „A kde máte zavazadla?“

„Taxíkáři jsem už zaplatil. Tohle je všechno, co mám.“

Zvedl středně velkou cestovní tašku se zdrhovadlem. Mary to maličko překvapilo a řekla:

„Ach tak, vy jste přijel taxíkem. Myslela jsem, že jste šel nahoru pěšky. A kde je vaše paní?“

Lance se dost nepříjemně zašklebil a řekl:

„Ta se mnou není. Zatím ještě nepřijde.“

„Ach tak. Račte prosím tudy, pane Fortescue. Všichni jsou v knihovně a pijí čaj.“

Zavedla ho ke dveřím knihovny a tam ho opustila. V duchu si pomyslela, že Lancelot Fortescue je neobyčejně hezký muž. A za tou myšlenkou hned následovala další: tohle si už jistě pomyslelo hezkých pár žen.

III

„Lanci!“

Elaine se k němu rozběhla. Objala ho a pověsila se mu kolem krku s bezprostředností školačky, až to Lance překvapilo.

„Ahoj! Tak jsem tady. Jak se máš?“

Jemně ji setřásl.

„A tohle je Jennifer?“

Jennifer Fortescueová na něho pohlédla s neskrývanou zvědavostí.

„Moc mě to mrzí, ale Val se zdržel v Londýně,“ řekla. „Má tam zařizovat spoustu věcí, umíte si to představit. Dojednat pohřeb a ty ostatní formality. U nás vždycky všechno zůstane na Valovi. Musí se starat o všechno. Nemáte tušení, co jsme si tu prodělali.“

„Muselo to pro vás být hrozné,“ řekl Lance neobyčejně vážně.

Otočil se k ženě sedící na pohovce, která držela v ruce kus vdolečku s medem a klidně si ho prohlížela.

„Ale promiňte,“ zvolala Jennifer, „vždyť vy Adélu neznáte, vidíte?“

Lance zašeptal: „Ale ano, znám,“ a potřásl si s Adélou Fortescueovou rukou. Jak na ni shora hleděl, viděl, že se jí zachvěla víčka a řasy. Odložila nakousnutý vdoleček, který svírala v levé ruce, a přesvědčila se, zda má upravené vlasy. Bylo to velice ženské gesto. Znamenalo, že si uvědomuje, že do místnosti vstoupil pohledný muž. Řekla silným, ale příjemným hlasem:

„Posaďte se ke mně na pohovku, Lanci.“ Nalila mu šálek čaje. „Nevíte, jak jsem ráda, že jste přijel,“ pokračovala. „Moc nám tu v domě chybí ještě nějaký muž.“

Lance řekl:

„Rád pro vás udělám všechno, co je v mých silách.“

„Víte - možná ale, že to ani nevíte - my jsme tu měli policii. Oni si myslí - oni si myslí -“ zarazila se a vzrušeně zvolala: „Och, je to strašné! Strašné!“

„Vím o tom.“ Lance to řekl vážně a s pochopením. „Čekali na mě totiž hned po přistání v Londýně na letišti.“

„Čekala tam na vás policie?“

„Ano.“

„Co říkali?“

„No,“ prohlásil Lance pohoršeně, „řekli mi, co se stalo.“

„Že byl otráven,“ řekla Adéla. „To si totiž oni myslí a to také říkají. A nešlo prý o otravu jídlem. Někdo prý ho otrávil jedem - úmyslně. A já věřím, opravdu věřím, že si myslí, že to udělal někdo z nás.“

Lance se pojednou krátce zasmál.

„To je to jejich střelení naslepo,“ řekl konejšivě. „S tím se přece nebudeme trápit. Tohle je ale báječný čaj! Dávno jsem už nepil opravdu dobrý anglický čaj.“

Ostatní se jeho náladě brzo přizpůsobili. Pojednou Adéla řekla:

„A co vaše žena - jste přece ženatý, Lanci?“

„Ano, jsem ženatý. Manželka je v Londýně.“

„Ale proč - neměl jste ji radši přivést sem?“

„To má čas, aspoň zatím,“ řekl Lance. „Pat - Pat je docela dobře tam, kde je.“

Elaine řekla kousavě:

„Nechceš snad říct - nemyslíš -“

Lance rychle odpověděl:

„Ten čokoládový koláč vypadá báječně. Musím si kousek vzít.“

Ukrojil si koláč a zeptal se: „Teta Effie je ještě naživu?“

„Ovšemže - je, Lance. Nechodí už dolů a nejí s námi, ale jinak se jí daří docela dobře. Jenom je čím dál větší podivín.“

„To byla vždycky,“ řekl Lance. „Po čaji musím jít nahoru se na ni podívat.“

Jennifer Fortescueová zašeptala:

„Člověk má pocit, že by při svém věku měla být spíš někde v útulku. Mám na mysli nějaký domov, kde by se o ni pořádně starali.“

„Bůh buď milostiv domovům pro staré dámy, do kterých by se teta Effie dostala,“ řekl Lance a dodal: „Kdo je ta ostýchavá kráska, co mi přišla otevřít?“

Adéla se zatvářila překvapeně.

„Vás nepouštěl Crump? Komorník? Och, promiňte, zapomnělá jsem - on má dnes volný den. Tak to byla jistě Gladys -“

Lance neznámou popsal. „Modré oči, pěšinka uprostřed vlasů, příjemný hlas - jako když medu ukrájí, jaká je ale doopravdy, to bych si tvrdit netroufal.“

„To by mohla být Mary Doveová,“ řekla Jennifer.

Elaine řekla: „Něco jako hospodyně. Všechno tu zařizuje.“

„Ach tak, rozumím.“

Adéla řekla:

„Těžko bychom se bez ní obešli.“

„To věřím,“ řekl Lance. „Vypadá na to.“

„Má jednu výtečnou vlastnost,“ řekla Jennifer. „Ví totiž, kde je její místo. Nikdy si nedovolí víc, než se sluší, jestli mi rozumíte.“

„Chytrá Mary Doveová,“ řekl Lance a ukrojil si ještě kus čokoládového koláče.

• KAPITOLA • DVANÁCTÁ

„Tak ty ses nám vrátil jak ten falešnej groš,“ řekla slečna Ramsbottomová.

Lance se na ni zazubil. „Přesně tak, tetičko Effie.“

„Chm!“ odfrkla slečna Ramsbottomová pohrdavě. „Vybral sis k tomu pěknou chvíli. Otce ti včera zavraždili, dům je plný policajtů, kteří všude slídí a hrabou se dokonce i v koších na odpadky. Viděla jsem je z okna.“ Odmlčela se, znova si odfrkla a zeptala se: „Ženu sis přivezl s sebou?“

„Ne, Pat jsem nechal v Londýně.“

„Tos udělal docela rozumně. Na tvém místě bych ji sem taky nevozila. Člověk nikdy neví, co se může stát.“

„Jí? Pat?“

„Komukoli,“ řekla slečna Ramsbottomová.

Lance Fortescue se na ni zamyšleně podíval.

„Máš nějaké tušení, co to všechno může znamenat, tetičko Effie?“ zeptal se.

Slečna Ramsbottomová neodpověděla přímo. „Včera jsem tu měla jednoho inspektora, a ten se mě taky vyptával. Moc toho ze mne nevymáčkl. Není to ale takový hlupák, jak vypadá, to tedy rozhodně ne.“ Trochu pohoršené dodala: „Co by tomu tak řekl tvůj dědeček, kdyby viděl, že máme plný barák policajtů - ten se chudák jistě v hrobě obrací. Celý život byl věrným členem sekty plymouthských bratrů. Ten kravál, co udělal, když zjistil, že chodím na večerní bohoslužby anglikánské církve! A to se ví, že ve srovnání s vraždou to byla neškodná lapálie.“

Normálně by se tomu byl Lance usmál, ale v této chvíli jeho protáhlá, snědá tvář zůstala vážná. Řekl: „Já totiž vůbec nevím, jak to tady teď vypadá, když jsem byl tak dlouho pryč. Co se tu v poslední dobu dělo?“

Slečna Ramsbottomová zvedla oči ke stropu.

„Volalo to do nebe,“ řekla kategoricky.

„Jistě - to ti věřím, tetičko Effie, to mi ani nemusíš povídat. Co ale přivedlo policii na myšlenku, že byl tatínek zabit tady, v tomhle domě?“

„Cizoložství je cizoložství a vražda je vražda,“ řekla slečna Ramsbottomová. „Nemám radost, že si to o ní musím myslet, vůbec z toho nemám radost.“

Lance se měl na pozoru. „O Adéle?“ zeptal se.

„Mlčím jako hrob,“ řekla slečna Ramsbottomová.

„Jen povídej, tetičko,“ vyzval ji Lance. „Řeklas to moc pěkně, ale trochu nekonkrétně. Adéla má nějakého přítele? Adéla a ten přítel mu dali ráno do čaje nějaký dryák. Přihořívá?“

„Buď tak laskav a tyhle vtipy si nech od cesty.“

„To neměl být vtip - vždyť víš.“

„Jednu věc ti řeknu,“ prohlásila náhle slečna Ramsbottomová. „Věřím, že ta holka o tom něco ví.“

„Která holka?“ Lance vypadal překvapeně.

„Ta, co věčně čmuchá,“ řekla slečna Ramsbottomová. „Ta, co mi měla teď odpoledne přinést sem nahoru čaj, a přinesla starou belu. Vypadne si jak z holubníku a vůbec dneska

nemá volno, tohle mi aspoň řekli. Nedivila bych se, kdyby byla šla na policii. Kdo ti přišel otevřít dveře?“

„Nějaká - jmenuje se prý Mary Doveová, jestli jsem dobře rozuměl. Náramně milá a skromná, ale kdo ví, jestli to není maska. O té si myslíš, že šla na policii?“

„Ta tam jít nemohla,“ řekla slečna Ramsbottomová. „Ne - já myslím tu přiblblou služtičku. Poskakuje tu a cupitá celý den jak králík. ‚Co to s vámi je,‘ povídám jí. ‚Máte špatné svědomí?‘ Ona na to: ‚Já nic neprovedla - něco takového bych nikdy nemohla udělat.‘ ‚To doufám,‘ povídám jí, ‚ale něco vám dělá starosti, vidíte?‘ Začala se ofrňovat a řekla mi, že by nerada někoho dostala do maléru, že to jistě všechno musí být nějaký omyl. Tak jí teda povídám: ‚Jen hezky mluvte pravdu, děvenko, padni komu padni.‘ To jsem jí řekla. ‚Jděte na policii,‘ povídám jí, ‚a pěkně jim vyklopte všechno, co víte, poněvadž nikdy nevede k ničemu dobrému, když člověk zatajuje pravdu, ať je jak chce nepříjemná.‘ Navykládala mi pak fůru nesmyslů, proč jako nemůže jít na policii, že by jí nikdy nevěřili, a co prý by jim proboha měla říct. Nakonec řekla, že když se to tak vezme, ona vlastně vůbec nic neví.“

„A nemyslíš,“ zaváhal Lance, „že jenom chtěla vypadat důležitě?“

„To ani ne. Mám dojem, že byla vyplašená. Nejspíš něco viděla nebo slyšela a udělala si z toho o celé věci nějakou představu. Může to být důležité, ale taky to může být dočista bezvýznamná pitomost.“

„A nemyslíš, že třeba jen mohla mít na otce dopal a -“ Lance zaváhal.

Slečna Ramsbottomová rozhodně zavrtěla hlavou.

„Ne - tohle je totiž holka, kterou tvůj otec nikdy nevzal na vědomí ani koutkem oka. Po té žádný mužský nikdy ani nevzdechne - je to prostě taková chudinka. Kdoví - pro spásu její duše je to možná lepší.“

O duši malé Gladys neprojevil Lance zájem.

„Myslíš, že se může rozběhnout na policii?“

Teta Effie živě přikývla.

„Jistě. Řekla bych, že se jí nechtělo vykládat jim nic tady v domě ze strachu, aby ji třeba někdo nezaslechl.“

Lance se zeptal: „Myslíš, že mohla někoho vidět, jak čaruje s tím jídlem?“ Teta Effie po něm bodla pichlavýma očima. „Možné to je, ne?“ řekla.

„Ano - to jistě.“ Omluvně dodal: „Pořád mi to připadá nějak moc divoké - hrozně nepravděpodobné. Jak v nějaké detektivce.“

„Percivalova žena dělala sestru ve špitále,“ řekla slečna Ramsbottomová.

Lancemu připadalo, že poznámka nemá žádnou souvislost s tím, o čem právě mluvili, a nechápavě se na ni podíval.

„Sestry ze špitálu bývají zvyklé manipulovat s jedy,“ řekla slečna Ramsbottomová.

Lance se zatvářil pochybovačně.

„Ten neřád - taxin - užívalo se toho vůbec kdy v medicíně?“

„Co vím, získává se to z tisových bobulí. Děti ty tisové bobule někdy žvýkají,“ řekla slečna Ramsbottomová. „A taky jim po nich bývá hrozně špatně. Vzpomínám si na jeden případ, když jsem byla malá holka, tehdy jsem z toho byla celá vyjančená. Nikdy na to nezapomenu. Člověk si pamatuje věci, které se mu někdy náramně hodí.“

Lance prudce zvedl hlavu a upřeně se na ni podíval.

„Přirozené slabosti - to chápou,“ řekla slečna Ramsbottomová, „a doufám, že mi nejsou cizí právě tak jako všem lidem. Co ale nesnesu - to je chladnokrevné zlo. To je třeba sprovdit ze světa.“

II

„Odtáhne si a neřekne ani slovo,“ prohlásila paní Crumpová, zvedajíc rozhněvanou zarudlou tvář od paštiky, kterou právě zpracovávala na válu. „Vytratí se a neřekne nikomu ani bú. Je to poťouchlice, to je to pravé slovo. Poťouchlice! Měla strach, že bych jí řekla: ‚Tak to prr!‘, a taky že bych jí řekla ‚tak to prr!‘, kdybych ji byla chytla. Vždyť je to taky nápad! Pán je po smrti, pan Lance se vrací domů, kde nebyl tolik let, a já povídám starému: ‚Poslyš, starej, volno nevolno - já vím, co je má povinnost. To přece nejde, aby dneska byla studená večeře jako každý jiný čtvrtek, dneska se musíme s večeří vytáhnout. Mladý pán přijede z ciziny s manželkou, co byla dřív přivdaná mezi aristokracii, nenecháme se přece pomluvit.‘ Znáte mě, slečno, já si na své práci zakládám.“

Mary Doveová, které se s těmito důvěrnostmi svěřovala, chápavě přikývla.

„A víte, co mi na to starej řek?“ Paní Crumpová pohněvaně zvýšila hlas. „Já mám dneska volno, a tak vypadnu.‘ To mi řek. ‚Všichni aristokrati mi můžou.‘ To mi řek. Můj starej si na své práci vůbec nezakládá - hroznej chlap. A tak vymáznul a já povídám Gladys, že bude muset dneska večír všechno zastat sama. Řekla mi jen: ‚To vůbec nevádí, paní Crumpová,‘ jenže pak, sotva jsem - jí ukázala záda, frnkla z domu taky. A to prosím vůbec dneska neměla volno. Ona má volno v pátek. Jak to teď my dvě všechno zastanem, to nevím. Šťěstí, že pan Lance s sebou ještě dneska nepřivezl manželku.“

„Nějak to zvládneme, paní Crumpová,“ řekla Mary konejšivě a zároveň energicky, „budeme jenom muset trochu zjednodušit menu.“ A hned podala několik návrhů. Paní Crumpová nepříliš nadšeně souhlasila. „Tohle dokážu naservírovat sama – to není problém,“ uzavřela Mary.

„To jako budete u stolu obsluhovat sama, slečno?“ zeptala se paní Crumpová pochybovačně.

„Jestli se Gladys do té doby nevrátí, tak ano.“

„Ta se teda nevrátí,“ řekla paní Crumpová. „Ta bude někudy cárat a utrácet někde po obchodech peníze. Ona totiž má šamstra, no jo, tak je to, slečno, jeden by tomu nevěřil, když se na ni podívá, Albert se jmenuje. Příští rok zjara se chtějí brát, mele tady o tom v jednom kuse. Ty dnešní holky nemají páru, co takové manželství obnáší. Co jenom já už s tím svým Crumpem zkusila!“ Povzddechla si a pak řekla už obvyklým hlasem: „A jak to uděláme s čajem, slečno? Kdo tam dojde pro servis a kdo to uměje?“

„To nechte na mně,“ řekla Mary. „Zajdu tam a udělám to hned.“

V salóne nebylo rozsvíceno, ačkoli Adéla Fortescueová stále ještě seděla na pohovce za podnosem s čajovým servisem. I

„Mohu rozsvítit, paní Fortescueová?“ zeptala se Mary. Adéla neodpověděla.

Mary rozsvítila, přistoupila k oknu a zatahla záclony. Teprve pak otočila hlavu a uviděla tvář ženy zhroucené do polštářů. Nakousnutý vdoleček s medem ležel vedle ní a v šálku bylo ještě trochu čaje. Smrt zastihla Adélu Fortescueovou nečekaně a rychle.

III

„Nuže?“ zeptal se inspektor Neele netrpělivě.

Doktor odpověděl bez otálení:

„Kyanid - pravděpodobně cyankáli - v čaji.“

„Cyankáli,“ opakoval Neele zamýšleně.

Doktor se na něho díval trochu zvědavě.

„Nějak vás to zdrblo. Máte k tomu nějaký zvláštní důvod?“

„Byla podezřelá z vraždy,“ řekl Neele.

„Vida, a najednou se z ní vyklube oběť. Hm. Budete si muset znovu lámat hlavu, co?“ Neele přikývl. Ve tváři měl výraz trpkosti a ústa stažená zlostným úšklebkem.

Otrávena. Přímou před nosem. Taxin v ranní kávě Rexe Fortescuea, cyankáli v čaji Adély Fortescueové. Pořád úzce rodinná záležitost. Nebo to aspoň tak vypadalo.

Adéla Fortescueová, Jennifer Fortescueová, Elaine Fortescueová a Lance Fortescue, který právě přijel, pili v knihovně společně čaj. Lance odešel nahoru za slečnou Ramsbottomovou. Jennifer odešla do svého salónku psát dopisy, Elaine opustila knihovnu jako poslední. Podle jejích slov vypadala Adéla v té chvíli naprosto normálně a nalévala si právě poslední šálek čaje.

Poslední šálek čaje! Ano, opravdu to byl její poslední šálek čaje.

A pak následovalo dvacet minut, o nichž asi nikdo nic nevěděl - až do chvíle, kdy do místnosti vešla Mary Doveová a našla mrtvolu.

Během těch dvaceti minut -

Inspektor Neele v duchu zasakroval a odešel do kuchyně.

Korpulentní postava paní Crumpové spočívala na židli u kuchyňského stolu, nasupená jako krocen na válečné stezce, a když inspektor vešel, skoro se nepohnula.

„Kde je to děvče? Už se vrátilo?“

„Gladys? Ne, ještě ne. Hádám, že se vrátí nejdříve tak v jedenáct.“

„Vy tedy říkáte, že uvařila čaj a odnesla jim ho.“

„Já se ho ani nedotkla, pane inspektore, buď je můj svědek. A co víc, já ani nevěřím, že by Gladys byla něčeho takového schopná. Tohle by ona neudělala - Gladys ne. Je to docela hodná holka, pane inspektore - kapánek natvrdlá - to je fakt - ale zlá není.“

Ne, Neele si nemyslel, že Gladys je zlá. Nemyslel si, že Gladys je travička. A v žádném případě cyankáli nemohlo být v čajníku.

„Co ji to ale posedlo, že tak najednou odešla? Říkáte přece, že dnes nemá volno.“

„To nemá, pane inspektore. Má volno až zítra.“

„A pan Crump -“

„Hele, Crumpovi na vestu nic nepřišívajte. Crump je z toho venku. Odešel ve tři hodiny a teď říkám zaplat'pánbůh, že to udělal. Ten je z toho venku zrovna tak jako pan Percival.“

Percival Fortescue se před chvílí vrátil z Londýna - právě v okamžiku, kdy ho mohli uvítat zdrcující zprávou o další tragédii.

„Z ničeho jsem pana Crumpa neobviňoval,“ řekl Neele vlídně. „Jen by mě zajímalo, jestli něco nevěděl o tom, jaké má Gladys plány.“

„Vzala si nejlepší nylonky, co má,“ řekla paní Crumpová. „Ta měla určitě něco v pácu. Nic mi nevykládejte. Neudělala ani chlebičky k čaji. Samozřejmě že měla něco v pácu. Ale já jí to povím, co si myslím, až se vrátí.“

Až se vrátí -

O Neela se pokusila lehká nevolnost. Aby ji ze sebe setřásl, zašel do poschodí do ložnice Adély Fortescueové. Bylo to přepychově zařízené apartmá - všude samé čalounění z růžového brokátu a obrovská zlatená postel. Na jedné straně pokoje byly dveře do koupelny obložené zrcadly a s orchideově růžovou porcelánovou vanou. Za koupelnou byl pokoj Rexe Fortescuea, do kterého se dalo jít spojovacími dveřmi. Neele se vrátil do Adéliny ložnice a dveřmi na opačné straně pokoje prošel do jejího salónku.

Pokoj byl zařízen v empírovém stylu, podlahu pokrýval hustý růžový koberec. Neele po něm jen zběžně přeběhl pohledem, neboť tomuto neobyčejnému pokoji věnoval zevrubnou pozornost už předchozí den - zvláště důkladně si prohlédl elegantní psací stůl.

Teď ho však pojednou něco zarazilo. Neele strnul. Uprostřed hustého růžového koberce byla malá hrdka bláta.

Neele se sehnul a zvedl ji. Bláto bylo ještě vlhké.

Rozhlédl se kolem sebe - žádné šlápoty nebylo nikde vidět - jen jediný kousíček vlhké prsti.

IV

Inspektor Neele se rozhlížel po ložnici, kde spávala Gladys Martinová. Bylo už po jedenácté - Crump se vrátil asi před půlhodinou - ale po Gladys pořád jako by se země slehla, inspektor Neele se podíval kolem sebe. Ať byla Gladys vychována jakkoli, její přirozené sklony svědčily o lajdáctví. Inspektor Neele odhadl, že postel bývala málokdy stlána, a na oknech bylo vidět, že se tu větrá jen zřídka. Vlastnosti Gladys ho však bezprostředně nezajímaly. Podrobil raději zevrubné prohlídce její majeteček.

Z převážné části to byla laciná a trochu i dojemná paráda. Pěkných a kvalitních věcí tu bylo pomalu. Panská Ellen, kterou si zavolal, aby při prohlídce asistovala, mu v ničem nepomohla. Nevěděla, jaké šaty Gladys má či nemá. Nebyla proto s to říct, zda něco chybí a co. Od šatstva a prádla Neele přešel k obsahu prádelníku. Zde Gladys přechovávala své poklady. Byly tu barevné pohlednice, novinové výstřižky, vzory na pletení, návody od kosmetických přípravků, stříhy na šaty a všelijaké módní plátky.

Inspektor Neele věci pečlivě roztřídil do několika různých skupin. Barevné pohlednice byly ponejvíce z míst, kde Gladys - jak usoudil - trávila dovolenou. Našel mezi nimi tři pohlednice pode: psané jménem Bert. To byl pravděpodobně ten mladík, o němž mu referovala paní Crumpová. Na první pohlednici stálo nevypsanou rukou: „Mám se bezvadně. Moc mi tu chybíš. Tvůj Bert.“ Na druhé: „Je tu spousta hezkých holek, ale žádná ti nemůže konkurovat. Brzo na shledanou. Nezapomeň na smluvené datum. A pamatuj na to, co bude pak - bude to prima a budem pořád šťastní.“ Na třetí pohlednici bylo jen: „Nezapomínej. Věřím ti a mám tě rád. Tvůj B.“

Potom si Neele prohlédl novinové výstřižky a roztřídil je do tří hromádek. Byly tam stříhy na šaty a kosmetické návody a všelijaké články a fotografie filmových hvězd, které Gladys zřejmě velice zbožňovala. Také ji, jak se ukázalo, zajímaly nejnovější objevy vědy a techniky. Měla schované výstřižky o létajících talířích, o tajných zbraních, o drogách pravdy, používaných při vyslýchání vězňů, stejně jako pseudovědecké bláboly o zázračných lécích, vynalezených americkými lékaři. Všechny ty šarlatánské pověry a iluze dvacátého století, pomyslel si Neele. V celém pokojíku však nebylo nic, co by nějak vysvětlovalo její náhlé zmizení. Deník si nepsala, to ostatně od děvčete jejího druhu ani neočekáváme, to by musela být spíš jen náhoda. Nikde nebyl žádný nedokončený dopis, žádný záznam o tom, že snad v domě zahlédla něco, co mohlo nějak souviset se smrtí Rexe Fortescuea. Ať Gladys viděla nebo věděla cokoli, nikde si to nepoznamenala. Stále se mohl jen dohadovat, proč druhý podnos se zákusky k čaji zůstal v hale a Gladys tak náhle zmizela.

Neele s povzdechem opustil pokoj a zavřel za sebou dveře.

Když se chystal sejít dolů po točitých schůdcích, zaslechl uspěchané kroky, ozývající se z odpočívadla pod ním.

Vzhlédla k němu vytřeštěná tvář seržanta Haye. Seržant stál dole pod schody a byl kapánek zadýchaný.

„Pane inspektore,“ zavolal rozčileně. „Pane inspektore, našli jsme ji!“

„Našli jste ji?“

„Našla ji ta panská, pane inspektore – Ellen - vzpomněla si, že neodnesla domů šaty, co měla pověšené venku na šňůře - hned tam za rohem, jak se vyjde zadním vchodem. Vydala se ven s baterkou, aby je vzala domů, a skoro zakopla o mrtvolu - o mrtvolu toho děvčete. Byla uškrčená - punčochu měla zadrhnutou kolem krku - řekl bych, že už je mrtvá několik

hodin. A představte si, pane inspektore - tomu teda říkám černý humor - že měla na nose
připíchnutý kolíček na prádlo -“

• KAPITOLA

• TŘINÁCTÁ

Stará dáma, cestující vlakem, si koupila troje ranní noviny, a jak je dočítala, skládala je vedle sebe tak, že bylo na všech vidět stejné titulky. Teď už to nebyly jen tak nějaké malé odstavečky, zastrčené někde v koutku. Teď už to byly palcové titulky, křiklavě oznamující Trojí tragédii ve Vile u tisu.

Stará dáma seděla velice vzpřímeně, vyhlížela z okna vlaku, rty měla sevřené a v růžově bílé scvrklé tváři se jí zahnízdil výraz pohoršení a zármutku. Slečna Marplová odjela ze St. Mary Meadu ranním vlakem, ve velkém železničním uzlu přesedla, pokračovala v cestě do Londýna, tam odjela místním vlakem na druhé nádraží, kde nasedla do vlaku jedoucího do Baydon Heathu.

Na nádraží si mávla na taxíka a požádala řidiče, aby ji odvezl do Vily u tisu. Slečna Marplová byla tak okouzlující, tak nevinná, tak hebká a tak růžovobílá stará dáma, že se domohla vstupu i do domu, který v této chvíli připomínal pevnost ve stavu obležení. A dostala se tam tak snadno, že by jí to nikdo ani nevěřil. Ačkoli celou armádu novinářů a fotografů držela v šachu policie, slečně Marplové bez vyptávání dovolili jet dál - do té míry jim připadalo vyloučené, že by to mohl být někdo jiný než nějaká stará příbuzná.

Slečna Marplová zaplatila za taxík pečlivě roztříděnými drobnými a zazvonila na zvonek u domovních dveří. Otevřel je Crump a slečna Marplová si ho změřila zkušeným pohledem. „Ten má tedy pěkně nejistý pohled,“ řekla si v duchu. „A navíc je vyděšený.“

Crump spatřil vysokou starou dámu, oblečenou do staromódního tvídového kostýmu, s dvěma šátečky u krku a v kloboučku zdobeném ptačím pírkiem. V ruce držela objemnou kabelu a u nohou jí spočíval kvalitní, i když dávno ne zánovní kufřík.

Crump poznal *dámu*, když ji uviděl, a proto řekl:

„Přejete si, madame?“ Znělo to neobyčejně noblesně a uctivě.

„Mohla bych mluvit s paní domu?“ řekla slečna Marplová.

Crump poodstoupil, aby mohla vejít. Zvedl kufřík a starostlivě jej zanesl do haly.

„Promiňte, madame,“ řekl poněkud rozpačitě. „Nevím totiž, koho přesně mám -“

Slečna Marplová mu pomohla z nesnází.

„Přijela jsem si pohovořit o tom nešťastném děvčeti, které bylo zavražděno. O Gladys Martinové.“

„Ach ano, rozumím, madame. V tom případě snad -“ zarazil se a podíval se ke dveřím knihovny, z nichž se právě vynořila vysoká mladá žena. „To je paní Pat, manželka pana Lance Fortescuea, madame,“ řekl.

Pat k nim přistoupila a vzájemně se na sebe se slečnou Marplovou podívaly. Slečna Marplová si uvědomila, že je maličko překvapená. Nečekala, že v tomto prazvláštním domě spatří někoho takového, jako je Patricia Fortescueová. Interiér byl skoro přesně takový, jak si jej představovala, ale Pat se do tohoto interiéru jaksi nehodila.

„Dáma přišla kvůli Gladys, madame,“ řekl Crump úslužně.

Pat řekla velice váhavě:

„Nešla byste prosím se mnou tamhle? Tam budeme docela samy.“

Zamířila ke knihovně a slečna Marplová ji následovala.

„Nepřišla jste doufám za někým, s kým byste si přála mluvit víc než se mnou?“ zeptala se Pat. „Já vám totiž moc nepomohu. Víte, vrátili jsme se s manželem teprve před několika dny z Afriky.“

O tom, jak to tu v domě chodilo, toho moc nevíme. Mohu vám ale zavolat švagrovou nebo ženu manželova bratra.“

Slečna Marplová hleděla na mladou ženu a nadcházela v ní zalíbení. Líbila se jí její vážnost a prostota. Z nějakého podivného důvodu jí bylo Pat trochu líto.

Na pozadí ošumělého kartounu, někde mezi koňmi a psy, usoudila slečna Marplová, vyjímala by se tahle žena daleko líp než v procovsky zařízeném interiéru. Na občasných přehlídkách poníků a na atletických přeborech v St. Mary Meadu setkala se slečna Marplová s mnoha podobnými Pat a dobře tenhle typ žen znala. Hned věděla, na čem s touhle je.

„Víte, je to vlastně velice prosté,“ řekla slečna

Marplová a pečlivě si svlékla rukavičky a narovнала jejich prázdné kožené prstíky. „Četla jsem v novinách, že Gladys Martinova byla zavražděna. Já totiž náhodou o ní vím naprosto všechno. Pocházela tam od nás z venkova. Zaučovala jsem ji vlastně pro práci v domácnosti. A poněvadž se jí stala ta strašná věc, měla jsem pocit - no ano, měla jsem pocit, že bych se sem měla rozjet a podívat se, jestli se v tom nedá něco udělat.“

„Ano,“ řekla Pat. „Ovšem. Já vás chápu.“

A opravdu to pochopila. Jednání slečny Marplové jí připadalo přirozené a jediné možné.

„Myslím, že je dobře, že jste přijela,“ řekla Pat. „Tady toho o ní nikdo moc neví. O jejích příbuzných a známých a podobně.“

„To jistě ne,“ řekla slečna Marplová, „a není divu. Žádné příbuzné totiž neměla. Přišla ke mně ze sirotčince St. Faith's - znáte to. Velice dobře vedený ústav, jenomže dostává žalostně bídné subvence. Děláme pro tamější děvčata, co je v našich silách, snažíme se je něčemu naučit. Gladys ke mně přišla, když jí bylo sedmnáct, a naučila jsem ji obsluhovat u stolu, pečovat o stříbrné přebory a všechny podobné věci. To víte, že u mne dlouho nezůstala. To ostatně žádné tohle děvče. Jak se trochu otrkala, našla si místo v kavárně. Na to se všechna tahle děvčata jen třesou. Myslí si totiž, že je to svobodnější a veselejší život. Možné že je. To já opravdu nevím.“

„Já jsem ji nikdy neviděla,“ řekla Pat. „Bylo to hezké děvče?“

„Ale co vás nemá,“ řekla slečna Marplová, „vůbec ne. V nose měla polypy a na tvářích tolik pih, že byla celá kropenatá. A navíc byla až dojemně hloupá. Neřekla bych,“ pokračovala zamyšleně slečna Marplová, „že se kolem ní někde točilo moc nějakých přátel. A přitom sama byla po mužských jak divá, chudák holka. Jenže ti si jí nikdy ani nevšimli, a ostatní děvčata jí spíš využívala.“

„To zní dost krutě,“ řekla Pat.

„Ano, má drahá,“ řekla slečna Marplová, „život je krutý, bohužel. Člověk opravdu neví, co si s takovými děvčaty jako Gladys počít. Rády chodí do biografů a podobně, jenomže si vždycky myslí, že všechny ty nemožné věci by mohly potkat právě je. Možná že to je také do jisté míry štěstí. Čeká je ale rozčarování. Mám za to, že život v kavárně a v restauraci Gladys zklamal. Nic tak moc pohádkového ani zajímavého ji tam nepotkalo a navíc ji večer bolívaly nohy. Proto se pravděpodobně také vrátila do soukromé služby. Víte, jak dlouho tu byla?“

Pat zavrtěla hlavou.

„Zdá se mi, že moc dlouho ne. Snad měsíc nebo dva.“ Pat se odmlčela a pak pokračovala: „Připadá mi to tak strašné a zbytečné, že ji tu potkal takovýhle osud. Předpokládám, že tu musela něco vidět nebo si něčeho všimnout.“

„Co mě opravdu vyplašilo, to je ten kolíček na prádlo,“ řekla slečna Marplová svým jemným hlasem.

„Kolíček na prádlo?“

„Ano. Četla jsem o tom v novinách. Doufám, že je to pravda. Prý měla na nose připíchnutý kolíček na prádlo, když ji našli.“

Pat přikývla.

Růžové tváře slečny Marplové pokrýl ruměnec

„To mě totiž tak hrozně rozzlobilo, jestli to dokážete pochopit, má drahá. Takové kruté, pohrdavé gesto. Udělala jsem si z něho obrázek, co je ten vrah zač. To přestává všechno! Urazit takhle lidskou důstojnost - kde to jsme? Strašná hanebnost, zvlášť když už je ten člověk po smrti.“ Pat řekla pomalu:

„Mluvíte mi z duše.“ Vstala. „Myslím, že byste měla jít za inspektorem Neelem a pohovořit si s ním. On ten případ vyšetřuje a je teď tady. Bude se vám zamlouvat. Je neobyčejně lidský, má pochopení.“

Celá se pojednou otřásla. „Je to jak nějaká hrůzostrašná noční můra. Nesmyslná. Sílená. Nějak se mi, to všechno nerýmuje, nemohu v tom najít žádný důvod.“

„Víte - to bych ani neřekla,“ pravila slečna Marplová. „Ne, to já bych neřekla.“

Inspektor Neele vypadal unaveně a přepadle. Tři mrtví a novináři z celé Anglie, ženoucí se s řevem po stopě. Případ, o němž se domníval, že se bude ubírat po dobře známých konvenčních cestách, se pojednou neuvěřitelně zkomplikoval. Ze všech nejpodezřelejší se stalá druhou obětí záhadného vraha a případ, se začínal psát s velkým P. Na sklonku toho osudného dne policejní ředitel pro Neela poslala oba muži spolu hovořili dlouho do noci.

Navzdory tomuto rozčarování, nebo spíš bez ohledu na ně, cítil inspektor Neele jisté vnitřní uspokojení. Ten konvenční „tandem“ manželka - milenec byl příliš průhledný, příliš snadný. Pořád se mu to nějak nechtělo líbit. A teď se jeho nedůvěra potvrdila.

„Celá věc se začíná jevit úplně jinak,“ řekl policejní ředitel, zachmuřeně rázující sem tam po své pracovně. „Připadá mi to, Neele, jako bychom měli co dělat s nějakým mentálně vyšinutým pachatelem. Nejdřív manžel, pak jeho žena. Všechny, okolnosti případu jako by nasvědčovaly, že to udělal někdo z. domu. Všechno se to týká jen jich, té jejich rodiny. Někdo, kdo seděl s Fortescuem u snídaně, dal mu do kávy nebo do jídla taxin. Někdo, kdo pil včera s rodinou čaj, dal Adéle Fortescueové do šálku cyankáli. Někdo, komu se věří, koho nikdo nepodezírá - někdo z rodiny. Kdo z nich to ale může být, Neele?“

Neele řekl stroze:

„Percival tam nebyl, takže ten je z toho znova venku. Ano, ten je z toho zase venku,“ opakoval inspektor Neele.

Policejní ředitel se na něho pátravě podíval.

V opakované větě bylo cosi, co vzbudilo jeho pozornost.

„Co vás napadlo, Neele? Vyklopte to přece, člověče.“

Inspektor Neele vypadal zkroušeně.

„To nic, pane řediteli. To vůbec není ani nápad. Chtěl jsem jen říct, že mu to tak náramně vyšlo.“

„Až je to trochu nápadné, co?“ Policejní ředitel se zamyslel a pak zavrtěl hlavou. „Myslíte, že si to mohl nějak zařídit? Nechápu jak, Neele. To mi tedy není jasné.“

Dodal ještě: „A navíc on je z těch opatrných.“

„Ale velice inteligentní, pane řediteli.“

„Neberete v úvahu ty ženské. Nemám pravdu? Přestože to ukazuje na ně. Na Elaine Fortescueovou a Percivalovu manželku Jennifer. Snídaly s nebožtíkem a včera zas byly na tom čaji. Obě to mohly udělat. To vám nepřipadá ani trochu nápadné? Víte, na leckom to není vždycky vidět hned na první pohled. Možná že by se něco našlo v jejich lékařských záznamech z minulosti.“

Inspektor Neele neodpověděl. Myslel na Mary Doveovou. Neměl žádný konkrétní důvod aby ji podezíral, ale jeho myšlenky se prostě ubíraly tím směrem. Bylo v ní něco, co si

neuměl vysvětlit, s čím se nemohl spokojit. Nádech jakéhosi nepřátelství, skoro jako by se tím bavila. To byla její reakce na smrt Rexe Fortescuea. Co asi tomu všemu říká teď? Chová se a jedná vzorně - jako vždy. Jenže teď už na tom nic zábavného není, pomyslel si. Možná že to ani nebylo nepřátelství, ale uvědomil si, že měl jednu chvíli dojem, že Mary Doveová má tak trochu strach. Šeredně, skoro neodpustitelně se zmýlil v Gladys Martinové. Připisoval její provinilý výraz a nejistotu obvyklé nervozitě, již lidé propadají tváří v tvář policii. Setkal se s touhle provinilou nervozitou tak často. V tomto případě však šlo o něco víc. Gladys viděla nebo zaslechla něco, co v ní vzbudilo podezření. pomyslel si, že to možná byla nějaká maličkost, něco tak neurčitého a mlhavého, že se jí o tom snad ani nechtělo mluvit. A teď, chudák malá, už nepromluví nikdy.

Inspektor Neele hleděl s jistou zvědavostí do vlídné, horlivé tváře staré dámy, která teď seděla ve Vile u tisu naproti němu. Zprvu nevěděl přesně, jak se k ní má chovat, ale rychle se rozhodl. Slečna Marplová mu mohla být užitečná. Byla poctivá, ztělesněná bezúhonnost a řádnost, a jako většina starých dam měla spoustu volného času. Navíc disponovala neocenitelnou vlastností starých panen – neušel jí žádný zajímavý drb. Dokáže vytáhnout ze služebnictva a možná i z žen Fortescueovy rodiny informace, které by se jemu a jeho policistům asi nikdy nepodařilo získat. Klábosení, dohady, vzpomínky, opakování toho, co se řeklo a udělalo - z toho ze všeho bylo možno vytěžit pozoruhodná fakta. A proto byl inspektor Neele galantnost sama.

„To je znamenité, že jste sem přijela, slečno Marplová,“ řekl.

„Byla to má povinnost, pane inspektore. To děvče jeden čas žilo v mém domě. V jistém smyslu se za ni cítím odpovědná. Víte, byla to hrozně hloupá holka.“

Inspektor Neele se na ni zkoumavě díval.

„Ano,“ řekl. „V tom s vámi souhlasím.“

Měl pocit, že slečna Marplová právě dorazila k jádru věci.

„Jistě nevěděla,“ řekla slečna Marplová, „co má dělat. Když jako - myslím - na něco kápela. Proboha, já se ale nemožně vyjadřuju.“

Inspektor Neele řekl, že rozuměl.

„Nedokázala dobře odhadnout, co je důležité a co ne - tak jste to přece myslela, ne?“

„Ano, přesně tak, pane inspektore.“

„Když říkáte, že byla hloupá -“ Inspektor Neele se zarazil.

Slečna Marplová začala téma rozvíjet.

„Nechala si od každého všechno nabulíkovat. Byla z těch děvčat, která jsou s to dát své úspory podvodníkovi, jestliže ovšem nějaké mají. Gladys samozřejmě nikdy nic neušetřila, poněvadž peníze vždycky utratila za naprosto nemožné šaty.“

„Jak na tom byla s pánama?“ zeptal se inspektor.

„Moc se snažila nějakého mládence ulovit,“ řekla slečna Marplová. „Vlastně si myslím, že to byl důvod, proč odešla ze St. Mary Meadu. Tam je totiž moc ostrá konkurence; je tam málo mužských. Dělala oči na mladíka, který nám nosíval ryby. Jmenoval se Fred a ztratil s každým děvčetem nějaké to milé slovíčko, ale nic tím samozřejmě nemyslel. Gladys to ale stačilo, aby do něho byla celá pryč. Podle toho, co bylo v novinách - nakonec si ale přece jen nějakého mladíka namluvila?“

Inspektor Neele přikývl.

„Zdá se, že ano. Co vím, jmenoval se Albert Evans. Seznámila se s ním nejspíš na nějakém letním táboře o dovolené. Žádný prstýnek nebo něco podobného jí nikdy nedal, takže není vyloučeno, že si to všechno jen vymyslela. Kuchařce o něm řekla, že prý je důlní inženýr.“

„To se mi zdá velice nepravděpodobně,“ řekla slečna Marplová, „ale dejme tomu, že jí to vykládala. Jak vám říkám, ta byla schopná skočit na každý špek. Vy toho člověka s touhle záležitostí nedáváte nijak dohromady?“

Inspektor Neele zavrtěl hlavou.

„Ne. Myslím, že takovéhle komplikace tu přece jen nebudou. Pokud je mi známo, nikdy ji sem nepřišel navštívit. Čas od času jí poslal pohlednici, většinou z nějakého přístavu. Nejspíš to bude inženýr od lopaty, co jezdí na nějaké kocábce do Baltického moře a přikládá do kotle.“

„Hm,“ řekla slečna Marplová, „jsem ráda, že si našla aspoň nějakou známost. Když zahynula tak mladá a za takových okolností -“ Sevřela rty. „Víte, inspektore, mě to hrozně rozzlobilo, ani nevíte jak.“ A dodala to, co už řekla Pat Fortescueová:

„Zvlášť ten kolíček na prádlo. To je opravdu hanebnost první třídy.“

Inspektor Neele se na ni se zájmem podíval.

„Vím přesně, jak to myslíte, slečno Marplová,“ řekl.

Slečna Marplová si odkašlala, jako by žádala za prominutí.

„Ráda bych - vím ale, že je to ode mne velká troufalost - ráda bych vám nějak pomohla, třeba jen velice skromně a v mezích sil slabé ženy. Máme co činit s chladnokrevným vrahem, pane inspektore, a chladnokrevné zlo nesmí zůstat bez trestu.“

„Tahle víra dnes trochu vyšla z módy, slečno Marplová,“ řekl inspektor Neele zachmuřeně. „Čímž nechci říct, že s vámi nesouhlasím.“

„Jeden hotel je tu hned u nádraží - anebo pak je tu ještě Golf hotel,“ řekla slečna Marplová zkusmo, „a pokud vím, bydlí tu v domě slečna Ramsbottomová, která se zajímá o misie v dalekých zemích.“

Inspektor Neele se na slečnu Marplovou zkoumavě podíval.

„Ano,“ řekl. „Od ní byste se mohla něco dovědět. Nemohu říct, že bych u té dámy obzvlášť dobře pochodil.“

„Jste ke mně vlídný, pane inspektore,“ řekla slečna Marplová. „Jsem moc ráda, že mě nepokládáte za nějakou lovkyni senzací.“

Inspektor Neele se pojednou docela nečekaně usmál. Napadlo ho, že slečna Marplová naprosto neodpovídá obvyklé představě mstící furie. A přesto, pomyslel si, tou asi právě je.

„Noviny,“ řekla slečna Marplová, „jsou často strašně senzacechtivé. Obávám se však, že nepřinášejí vždy tak přesné zprávy, jak by si bylo přát.“ Pátravě se na inspektora podívala. „Kdyby měl člověk aspoň jistotu, že přinášejí střízlivá fakta.“

„Střízlivé nebývají skoro nikdy,“ řekl inspektor Neele, „Pasou po křiklavých senzácích za každou cenu. Pan Fortescue zemřel ve své kanceláři na otravu taxinem. Taxin se získává z bobulí a listů tisu.“

„Vida - vrah nemusel chodit daleko,“ řekla slečna Marplová.

„Možná,“ řekl inspektor Neele, „jenže o tom nemáme žádný důkaz. Aspoň zatím ne.“ Převedel řeč na toto téma proto, že se domníval, že právě zde by mu slečna Marplová mohla být užitečná. Jestliže byl nějaký odvar nebo výtažek z tisových bobulí připraven v domě, slečna Marplová by tomu pravděpodobně mohla přijít na stopu. Patřila k těm roztomilým bábuškám, které si vyrábějí domácí vína, žaludeční likéry a bylinkové čaje. Věděla pravděpodobně, jak se takové věci dělají a jak se dávkují.

„A co paní Fortescueová?“

„Paní Fortescueová byla s rodinou na čaji v knihovně. Poslední, kdo z místnosti a od stolu s Čajem odešel, byla slečna Elaine Fortescueová, její ne vlastní dcera. Ta tvrdí, že když z místnosti odcházela, nalévala si paní Fortescueová další šálek čaje. Uplynulo asi dvacet minut nebo snad půl hodiny, než slečna Doveová, která musela, zaskočit za služebnou, přišla sklidit ze stolu. Paní Fortescueová stále ještě seděla na pohovce, ale byla už mrtvá. Vedle ní stál šálek čaje, asi ze čtvrtiny plný, a v něm se našlo cyankáli.“

„Které působí téměř okamžitě, pokud je mi známo,“ řekla slečna Marplová. „Přesně tak.“

„Hrozně nebezpečný prevít,“ zamumlala slečna Marplová. „Mám to taky, poněvadž se tím výborně ničí vosí hnízda, ale vždycky si dávám moc dobrý pozor, když toho použiju.“

„A dobře děláte,“ řekl inspektor Neele. „Našli jsme ho tu balíček v zahradníkově kůlně.“

„Vida - zas tak krásně po ruce,“ řekla slečna Marplová a dodala: „Jestlipak paní Fortescueová taky něco jedla?“

„Ale ovšem. Odpolední čaj se tomu jen tak říká. Je to vlastně bohatá svačina.“

„To měli nějaký koláč, ne? Chleba s máslem? Vdolečky? Džem? Med?“

„Ano, měli vdolečky s medem, čokoládový koláč, ruládu a ještě různé jiné věci.“ Podíval se na ni zvědavě. „Cyankáli ale bylo v čaji, slečno Marplová.“

„Vím, vím. To jsem pochopila. Chtěla jsem si jen udělat celkový obraz, jak se tak říká. To je totiž velice důležité, nemyslíte?“

Pohlédl na ni trochu zmateně. Tvářičky měla růžové, oči bystré.

„A co ta třetí smrt, pane inspektore?“

„No, fakta se taky zdají celkem jasná. To děvče - Gladys - přineslo do pokoje podnos s čajem; potom přineslo další podnos se zákusky do haly, ale tam jej nechalo. Co jsem slyšel, chodila ten den jako tělo bez duše. Potom už ji nikdo neviděl. Kuchařka, paní Crumpová, si z toho hned vyvodila závěr, že děvče odešlo z domu na celý večer a nikomu nic neřeklo. Dospěla k tomu myslím na základě skutečnosti, že děvče mělo na sobě pěkné nylonky a své nejlepší střevíce. Ukázalo se však, že byla úplně vedle. Dívka si zřejmě náhle vzpomněla, že nechala venku viset nějaké šaty, které se sušily na šňůře. Vyběhla ven, aby je sebrala, část jich ze šňůry skutečně odepjala, jenže v té chvíli ji někdo překvapil, zatáhl jí kolem krku punčochu, no a - tak se to stalo,“

„Myslíte někdo cizí?“ řekla slečna Marplová.

„Snad,“ řekl inspektor Neele. „Ale možná také, že někdo z domu. Někdo, kdo si vyčíhal příležitost - až to děvče bude samo. Když jsem ji prvně vyslýchal, byla Gladys rozčilená a nervózní, ale obávám se, že jsme si dostatečně neuvědomili, jak je to významné.“

„Ach, to jste přece ani nemohli,“ zvolala slečna Marplová. „Lidé se tak často tváří provinile a rozpačitě, když je vyslýchá policie.“

„To je právě to. Jenže v tomhle případě šlo o něco víc, slečno Marplová. Myslím, že Gladys někoho viděla při nějakém činu, který si sama neuměla dobře vysvětlit. Řekl bych, že to nemohlo být nic tak moc konkrétního - v tom případě by nám to byla pověděla. Domnívám se však, že to té zmíněné osobě prozradila, nebo aspoň naznačila. A ta osoba si uvědomila, že Gladys je jí nebezpečná.“

„A tak Gladys uškrtla a připíchla jí na nos kolíček na prádlo,“ zašeptala si slečna Marplová pro sebe.

„Ano, je to opravdu hnusné. Takový ironický, hnusný pošklebek. Jako nějaké nechutné, zbytečné furiantství - nebo tak.“

Slečna Marplová zavrtěla hlavou.

„Zbytečné - to sotva. Ono to totiž všechno přesně zapadá do předlohy, nezdá se vám?“

Inspektor Neele se na ni zvědavě podíval.

„Teď vám dobře nerozumím, slečno Marplová. Jak to myslíte s tou předlohou?“

Slečna Marplová se okamžitě rozhorlila.

„No chci říct, že to vypadá - že to dělá dojem, jako by to byla část - jestli mi rozumíte - no prostě - faktům se člověk nemůže vyhnout.“

„Obávám se, že vám dobře nerozumím.“

„No podívejte - nejdřív máme pana Fortescuea. Rexe Fortescuea. Byl zabit ve své kanceláři v Londýně. Pak je tu paní Fortescueová, ta sedí tady v knihovně a pije čaj. Měli vdolečky s *medem*. A nakonec chudinka Gladys s kolíčkem na prádlo na nose. To tomu jen *dává pointu*. Ta půvabná paní Pat mi řekla, že se jí to všechno nějak nerýmuje, že v tom

nemůže najít žádný důvod, ale v tom s ní nesouhlasím, poněvadž právě ten rým člověka trkne, nemám pravdu?“

Inspektor Neele řekl pomalu:

„Já vážně nevím -“

Slečna Marplová rychle pokračovala:

„Vám je asi tak pětatřicet nebo šestatřicet, vidíte, pane inspektore? Když jste byl malý chlapec, dětské říkanky zrovna nebyly moc v módě. Jestliže ale byl člověk vychován ‚Mámou Husou‘ - to má myslím opravdu dost velký význam, ne? Moc ráda bych věděla,“ slečna Marplová se odmlčela, pak ale sebrala kuráž do hrsti a odvážně pokračovala: „Vím samozřejmě, že je to ode mne hrozná troufalost, něco takového vám vykládat.“

„Jen mluvte a na nic se neohlížejte, slečno Marplová.“

„Jste ke mně opravdu moc laskavý. Povím vám to, ačkoli se mi vůbec nechce, poněvadž vím, že už jsem moc stará a leccos se mi v hlavě plete -- a dost možná, že je to všechno nesmysl. Chtěla jsem jen říct, jestli jste se někdy zajímal o kosy?“

• KAPITOLA • ČTRNÁCTÁ

Asi deset vteřin inspektor Neele zíral na slečnu Marplovou v naprostém úžasu. V první chvíli ho napadlo, že snad se stará dáma pomátla na rozumu.

„O kosy?“ opakoval.

Slečna Marplová horlivě přikývla.

„Ano,“ řekla a zarecitovala:

*„Zpívej píseň, penízků, kapsu plnou žita,
kosí havěť, tucty dva, v koláči je skryta.
Koláč načli, ptačí sněm hned v něm zazpíval:
nemá tuhle lahůdku dostat sám pan král?*

*Král byl ve své účtárně, sčítal groše předem,
královna zas v salóнку jedla chleba s medem.
Služka byla v zahradě, přiletěl k ní kos,
jak tam prádlo věšela, uštípl jí nos.“*

„Panebože,“ řekl inspektor Neele.

„Myslím, že to souhlasí,“ řekla slečna Marplová. „Měl přece v kapse žito, ne? V jedněch novinách to stálo. V ostatních psali jen o obilí, což může znamenat cokoli. ‚Farmářovu chloubu‘ nebo ‚Vločkoves‘ - nebo třeba i kukuřici - tohle ale bylo žito, ne?“

Inspektor Neele přikývl.

„Tak vidíte,“ řekla, slečna Marplová vítězoslavně. „Rex Fortescue. Rex znamená latinsky *král*. Ve své *účtárně*. A paní Fortescueová - *královna* v salóнку jedla chleba s medem. A tak vrah samozřejmě musel připíchnout chudince Gladys na nos kolíček na prádlo.“

Inspektor Neele řekl:

„Myslíte, že to celé má takovéhle bláznivé pozadí?“

„Víte, nesmíme dělat nepředložené závěry, ale opravdu je to náramně *divné*. Na ty kosy se ale budete muset pořádně přeptat, poněvadž ti tu určitě někde jsou!“

V té chvíli vstoupil do místnosti seržant Hay a řekl důležitě: „Pane inspektore ...“

Při pohledu na slečnu Marplovou se odmlčel.

Inspektor Neele se vzchopil a řekl: „Děkuju, slečno Marplová. Na tuhle věc si posvítím. Poněvadž vás ale zajímá to děvče, měla byste se snad podívat na věci z jejího pokoje. Seržant Hay vám je hned ukáže.“

Slečna Marplová pochopila, že hovor je u konce, a švitořivě se odporoučela.

„Kosi,“ zabručel si inspektor Neele pod nos.

Seržant Hay na něho zíral.

„Tak co - oč jde, Hayi?“

„Pane inspektore,“ řekl seržant Hay opět tak důležitě. „Podívejte se na tohle.“

Vytáhl jakýsi předmět zabalený do usmoleného kapesníku.

„Našel jsem to v křoví,“ řekl seržant Hay. „Někdo to tam mohl hodit z některého zadního okna.“

Položil tu věc na stůl před inspektora, který se sklonil a začal si ji prohlížet se stále rostoucím vzrušením. Byla to sklenice džemu, skoro plná.

Inspektor na ni zíral a nic neříkal. Ve tváři se mu objevil mimořádně strnulý a přihlouplý výraz. Ve skutečnosti to však znamenalo, že mysl inspektora Neela se opět vydala na jednu ze svých cest po stopách fantazie. Před očima se mu začal v duchu dovíjet film. Viděl nenačatou sklenici s džemem, viděl ruce, pečlivě odstraňující víčko, viděl, jak odebírají trochu džemu, promíchávají jej s výtažkem z taxinu a vracejí do sklenice, uhlazují povrch, znova nasazují víčko a pečlivě je šroubují.

V tomto místě se zarazil a zeptal se seržanta Haje:

„Nedávali džem do porcelánové misky, než jej nesli na stůl?“

„Ne, pane inspektore. Zvykli si prý dávat na stůl celou sklenici - za války, když bylo všeho málo a nesmělo se plýtvat - a po válce už při tomhle zvyku zůstali.“

Neele zamumlal:

„Což to ovšem usnadnilo.“

„A co víc,“ řekl seržant Hay, „pan Fortescue byl jediný, kdo si při snídani džem brával (a ještě pan Percival, když ovšem byl doma). Ostatní si brali zavařeninu nebo med.“

Neele přikývl.

„Ano,“ řekl. „Takže to bylo velice jednoduché, že ano?“

Po krátkém přerušení se filmový pás v jeho mysli začal odvíjet dál. Objevil se na něm stůl prostřený k snídani. Rex Fortescue sahá po sklenici s džemem, nabírá plnou lžičku a roztírá ji na topinku s máslem. Tohle bylo přece mnohem jednodušší než riziko a obtíže spojené s vhadzováním nebo naléváním jedu do šálku kávy. Naprosto bezpečný způsob, jak jed podat! A dál? Další mezera a pak filmový obraz, který nebyl tak docela jasný. Pak se sklenice s džemem nahradí jinou, z níž bylo odebráno přesně stejné množství. A pak otevřené okno. A ruka a paže vyhazující sklenici do křoví. Čí ruka a paže?

Ten, kdo s tou sklenicí džemu manipuloval, nemusel být u snídane vůbec přítomen Inspektor Neele řekl věcně:

„Nejdřív to samozřejmě budeme muset poslat k chemickému rozboru. Ať se podívají, jestli tam nejsou nějaké stopy po taxinu. Teď z toho ještě nemůžeme dělat žádné závěry.“

„To ne, pane inspektore. Ale také by tam mohly být otisky prstů.“

„Pravděpodobně ne ty, které potřebujeme,“ řekl inspektor Neele zasmušile. „Budou tam jistě otisky prstů Gladys, komorníka Crumpa a nebožtíka Fortescuea. Možná i otisky prstů paní Crumpové, příručího z koloniálu a kdoví kolika jiných lidí. Jestliže někdo dal do džemu taxin, jistě si dal ztraceně dobrý pozor, aby na sklenici nenechal otisky prstů. Tak či onak, jak říkám, nemůžeme z toho ještě dělat žádné závěry. Jak ty zavařeniny a džemy objednávají a kde je mají?“

Příčinlivý seržant Hay byl s to zodpovědět všechny otázky.

„Marmelády a džemy jim vždycky dodávají z obchodu v krabici, ve které je šest sklenic. Nová sklenice se vezme do přípravny vedle kuchyně teprve tehdy, když už ve staré nic není.“

„To znamená,“ řekl Neele, „že jed mohl být do džemu dán třeba několik dní předtím, než se sklenice octla při snídani na stole. A mohl to udělat každý, kdo byl v domě nebo kdo měl do domu přístup.“

Formulace „kdo měl do domu přístup“ seržanta Haje trochu zmátla. Nebylo mu jasné, jakým směrem se úvahy jeho nadřízeného ubírají.

Neele však vyjádřil jen to, co mu připadalo jako logická domněnka.

Jestliže byl jed do džemu dán už *předem, pak podezření na osoby, které se onoho osudného jitra zúčastnily snídane, bylo zcela neopodstatněné.*

Což skýtalo jisté nové a zajímavé možnosti.

V duchu si plánoval rozhovory s různými lidmi tentokrát ze zcela jiného zorného úhlu.

Měl by být co nejobjektivnější...

Také by se měl vážně zamyslet nad tím, co mu ta stará slečna - hrome, jak jen se jmenuje - napověděla o té dětské říkance. Poněvadž nemohlo být pochyb o tom, že ta říkanka vystihuje situaci udivujícím způsobem. Objevovalo se v ní to, s čím si nevěděl rady hned: od počátku. Kapsa plná žita.

„Kosi? Kosi?“ zašeptal si inspektor Neele spíše pro sebe.

Seržant Hay vytřeštil oči.

„Kdepak, žádné *aprikósy*, pane inspektore,“ řekl. „Docela obyčejný džem.“

II

Inspektor Neele šel vyhledat Mary Doveovou. Nalezl ji v jedné ložnici v prvním patře, kde dohlížela na Ellen, která stahovala s postele ještě čisté povlečení. Hromádka čistých ručníků ležela na křesle.

Inspektor Neele dal najevo překvapení.

„Někdo se tu ubytuje?“ zeptal se.

Mary Doveová se na něho usmála. Na rozdíl od Ellen, která se tvářila sverepě, byla Mary ve své obvyklé nerozladitelné náladě.

„Vlastně právě naopak,“ řekla.

Neele se na ni tázavě podíval.

„Tohle je hostinský pokoj a připravily jsme jej pro pana Geralda Wrighta.“

„Gerald Wrighta? Kdo to je?“

„Přítel slečny Elaine Fortescueové.“ Mary si dávala záležet, aby to znělo pokud možno lhostejně. „On sem přijel - a kdy?“

„Co vím, přijel do Golfhotelu den po smrti pana Fortescuea.“

„Den po smrti.“

„To mi řekla slečna Fortescueová.“ Hlas Mary Doveové zněl stále tak neosobně. „Řekla mi, že by chtěla, aby přijel a ubytoval se v domě - a tak jsem dala připravit pokoj. Teď - po těch dalších dvou tragédiích - zdá se mnohem vhodnější, aby zůstal v hotelu.“

„Ano.“

„V Golfhotelu?“

„Ano.“

„Ovšem,“ řekl inspektor Neele. Ellen sebrala prostěradla a ručníky a vyšla z pokoje.

Mary Doveová se na Neela pátravě podívala.

„Chtěl jste se mnou o něčem mluvit?“

Neele řekl vlídně:

„Jak to vypadá, budeme si muset upřesnit časové údaje. Všichni členové rodiny nám je uvedli trochu neurčitě což se snad dá pochopit. Zato vy, slečno Doveová, to už jsem zjistil, uvádíte ve všech případech čas mimořádně přesně.“

„To se snad taky dá pochopit.“

„Jistě - snad - musím vám gratulovat ke způsobu, jak celý dům spravujete navzdory té - no ano - panice, kterou zde ta nedávná úmrtí nutně vyvolala.“ Odmlčel se a pak se zvědavě zeptal: „Jak jen to dokážete?“

Prohnaně si uvědomoval, že jedinou trhlinou v krunýři nevyzpytatelnosti Mary Doveové musí být uspokojení nad vlastní zdatností. Trochu se narovнала, když mu na to odpovídala.

„Crumpovi samozřejmě chtěli dát hned výpověď.“

„To bychom jim byli nedovolili.“

„Já vím. Však jsem jim také řekla, že pan Percival Fortescue bude podle všeho - no prostě - velkomyslný - k lidem, kteří ho ušetří starostí a nepříjemností.“

„A Ellen?“

„Ellen nechce odejít.“

„Ellen nechce odejít,“ opakoval Neele. „Má zřejmě dobré nervy.“

„Ta se v malérech přímo vyžívá,“ řekla Mary Doveová. „Podobně jako paní Jennifer pokládá neštěstí a pohromy za něco jako příjemná a vzrušující dramata.“

„To je zajímavé. Máte dojem, že paní Jennifer se v těch tragédiích také vyžívala?“

„Ne - to jistě ne. To bychom určitě přeháněli. Řekla bych jen, že jí tenhle postoj - no prostě - pomáhá přenést se přes to všechno.“

„A jak to zapůsobilo na vás, slečno Doveová?“

Mary Doveová pokrčila rameny.

„Moc příjemný zážitek to nebyl,“ řekla suše.

Inspektor Neele opět pocítil touhu prolomit obrannou hradbu střízlivé mladé ženy - zjistit, co se ve skutečnosti odehrává za tou pečlivě a úspěšně předstíranou zdrženlivostí celého jejího postoje.

Řekl však jednomu příkře:

„Abychom si tedy zrekapitulovali časové a místní údaje: naposled jste viděla Gladys Martinovou v hale předtím, než se podával čaj, a to bylo za pět minut tři čtvrtě na pět?“

„Ano, řekla jsem jí, aby přinesla do knihovny čaj.“

„A vy sama - odkud jste přicházela?“

„Seshora po schodišti - měla jsem dojem, že jsem malou chvíli předtím slyšela zvonit telefon.“

„Předpokládám, že Gladys ten telefon zvedla, ne?“

„Ano. Ale byl to omyl. Někdo volal prádelnu v Baydon Heathu.“

„A to jste Gladys viděla naposled?“

„Asi tak za deset minut přinesla do knihovny podnos s čajem.“

„To bylo poté, co tam přišla slečna Elaine Fortescueová?“

„Ano, asi o tři nebo čtyři minuty později. Já jsem pak šla nahoru říct paní Jennifer, že čaj je na stole.“

„To jste dělala pravidelně?“

„Och ne - všichni obvykle chodívají k čaji, jak se komu chce, ale tentokrát se po nich paní Fortescueová začala shánět. Zdálo se mi, že slyším paní Jennifer, jak jde dolů, ale asi jsem se zmýlila -“

Neele ji rychle přerušil. Tohle bylo konečně něco nového.

„Chcete říct, že jste slyšela, jak nahoře někdo chodí?“

„Ano - myslím, že to bylo nad schody. Jenomže dolů nikdo nepřišel, a tak jsem se nahoru vydala sama. Paní Jennifer byla u sebe v ložnici. Právě se vrátila. Byla se venku projít -“

„Bylá se projít - ano, rozumím. A to bylo -“

„Skoro pět hodin - asi tak -“

„A kdy přijel pan Lancelot Fortescue?“

„Pár minut poté, co jsem znovu sešla po schodech dolů. Myslela jsem, že přijel už dřív - ale -“

Inspektor Neele ji přerušil:

„Proč jste myslela, že přijel už dřív?“

„Poněvadž se mi zdálo, že jsem ho zahlédla oknem z odpočívadla uprostřed schodiště.“

„To jako na zahradě?“

„Ano - letmo jsem někoho zahlédla přes ten živý plot z tisových keřů a napadlo mě, že by to pravděpodobně mohl být on.“

„To bylo ve chvíli, když jste se vracela dolů od paní Jennifer? Poté, co jste jí řekla, že čaj je na stole?“

Mary ho opravila.

„Ne, to nebylo tehdy. To bylo dřív - když jsem šla dolů poprvé.“

Inspektor Neele na ni upřel oči.

„Víte to jistě, slečno Doveová?“

„Ano, zcela jistě. Proto také jsem byla překvapena, když jsem ho uviděla - když pak doopravdy zazvonil.“

Inspektor Neele potřásl hlavou. Vynasnažil se, aby tónem hlasu neprozradil své vzrušení, když říkal:

„To nemohl být Lancelot Fortescue, koho jste viděla v zahradě. Jeho vlak - který měl přijet ve 4.28, měl devět minut zpoždění. Do nádraží v Baydon Heathu přijel až ve 4.37. Pan Lancelot musel čekat pár minut na taxíka - tenhle vlak je totiž vždycky plný. Bylo už jistě skoro tři čtvrtě na pět (tedy pět minut poté, co jste viděla toho muže v zahradě), když z nádraží odjel a jízda sem trvá dalších deset minut. Taxíkáři u brány zaplatil nejdřív za pět minut pět. Ne - to nebyl Lancelot Fortescue, koho jste viděla.“

„Vím ale jistě, že jsem někoho viděla.“

„Ano, někoho jste viděla. Už se stmívalo. Neviděla jste toho muže jasně?“

„To právě ne - nebylo mu vidět do tváře a vůbec jsem ho vlastně neviděla blíž - jen postavu - byl vysoký a štíhlý. A poněvadž jsme očekávali pana Lancelota, usoudila jsem, že je to on.“

„Kterým směrem šel?“

„Podél toho živého plotu z tisových keřů k východní straně domu.“

„Tam jsou ty postranní dveře. Bývají zamčené?“

„Ne. Zamykají se, až když se na noc zamyká celý dům.“

„Mohl někdo těmi postranními dveřmi vejít, aniž by ho někdo z domu zpozoroval?“

Mary Doveová chvíli uvažovala.

„Myslím, že ano. Ano.“ Rychle ještě dodala: „Myslíte, že ta osoba, kterou jsem později slyšela nahoře nad schody, mohla přijít do domu touhle cestou? Že se mohla skrývat nahoře nad schodištěm?“

„Něco takového.“

„Kdo ale -“

„To teprv musíme zjistit. Děkuju vám, slečno Doveová.“

Když se už otočila k odchodu, řekl inspektor Neele lhostejným hlasem: „Mimochodem - o kosech mi asi nic říct nemůžete, co?“

Poprvé - aspoň se to zazdalo - se Mary Doveová zarazila. Prudce se k němu otočila.

„Já - co jste to říkal?“

„Nic, jen jsem se vás ptal na kosy.“

„To myslíte -“

„Kosy, kosy, černé ptáky,“ řekl inspektor Neele. Na tváři měl ten nejhloupější výraz - jehož byl schopen.

„Myslíte tu trapnou záležitost letos v létě? To ale určitě nemohlo...“ Zarazila se. Inspektor Neele řekl líbezně:

„Leccos se tady o tom vykládá, ale pro jistotu bych byl rád, kdybyste mi mohla jasně vyložit, co se vlastně stalo.“

Mary Doveová už byla opět klidná a střízlivá jako vždy.

„Podle mne šlo o nějaký hloupý, poťouchlý žertík,“ řekla. „Na stole pana Fortescuea - v jeho zdejší pracovně, ve vile - se našli čtyři mrtví kosi. Bylo to v létě a okna byla dokořán a

mysleli jsme si, že to nejspíš udělal zahradníkův kluk, i když se dušoval, že nikdy nic takového neprovedl. Byli to totiž kosi, které zahradník zastřelil a pověsil na ovocné keře.“

„A někdo je odřízl a položil panu Fortescueovi na psací stůl?“

„Ano.“

„A nemělo to nějaký důvod - neměli ti kosi něco vybavit nebo připomenout?“

Mary zavrtěla hlavou.

„To myslím ne.“

„Jak to pan Fortescue přijal? Vztekal se?“

„Přirozeně, že se vztekal.“

„Ale nerozrušilo ho to nějak?“

„To už si vážně nemohu vzpomenout.“

„Hm,“ pravil inspektor Neele.

Víc neřekl. Mary Doveová se znovu otočila, ale tentokrát měl inspektor dojem, že odchází nějak neochotně, jako kdyby si přála dovědět se něco víc o tom, co má na mysli. Inspektor však necítil nic než poněkud nevděčnou rozmrzelost vůči slečně Marplové. Nasadila mu do hlavy, že by tu měli být nějakí kosi, a podívejme se - kosi tu opravdu jsou! Ne ovšem dva tucty, to je pravda. Tomu by se ale dalo říct povolená tolerance.

Bylo to už dost dlouho, co se to stalo, letos v létě, as čím to hraje dohromady, to si zatím inspektor Neele neuměl představit. Nehodlal sice připustit, aby ho ten podivný propletenec s kosa odvedl od logického a střízlivého vyšetřování vraždy, spáchané příčasným vrahem z promyšleného důvodu, ale od této chvíle byl nucen počítat i s tím, že případ může mít nějakou bláznivější motivaci.

• KAPITOLA • PATNÁCTÁ

„Je mi líto, slečno Fortescueová, že vás znovu obtěžuji, ale chtěl bych v téhle věci mít naprosto a definitivně jasno. Podle toho, co zatím víme, byla jste poslední - nebo snad předposlední osoba, která viděla paní Fortescueovou naživu. Když jste odešla ze salónu, bylo asi za deset minut půl šesté, je to tak?“

„Asi tak,“ řekla Elaine, „přesně vám to říct nemůžu.“ Jakoby v sebeobraně ještě dodala: „Člověk nekouká v jednom kuse na hodinky.“

„Jistěže ne. Během té doby, kdy jste byla s paní Fortescueovou sama - když ostatní odešli - o čem jste spolu hovořily?“

„Záleží na tom, o čem jsme mluvily?“

„Pravděpodobně ne,“ řekl inspektor Neele, „ale kdybych věděl, nač paní Fortescueová myslela, mohlo by mi to možná poskytnout nějaké vodítko.“

„To jako - myslíte, že si to udělala sama?“

Inspektor Neele postřehl, jak se jí rozjasnila tvář. To by rozhodně bylo velice vítané rozřešení a rodině by nepochybně vyhovovalo. Inspektor Neele si však ani na okamžik nemyslel, že by to mohlo být pravda. Byl si skoro jist, že Adéla Fortescueová nebyla typ ženy, která dokáže spáchat sebevraždu. Dokonce i kdyby byla předtím otrávil manžela a domnívala se, že bude ze zločinu usvědčena - ani pak by ji nenapadlo se zabít, myslel si Neele. Jistě by optimisticky předpokládala, že i když bude souzena pro vraždu, nepochybně ji soud osvobodí. Zábavnou hypotézu Elaine Fortescueové však Neele nehodlal odmítnout.

„I s touhle možností musíme počítat, slečno Fortescueová, a proto byste mi snad měla povědět, o čem jste spolu hovořily.“

„No, týkalo se to vlastně mých osobních záležitostí.“ Elaine zaváhala.

„A to...?“ Neele se tázavě, odmlčel a nasadil bodrý výraz.

„Já - jeden můj přítel právě přijel sem - tady poblíž - a zeptala jsem se Adély, zda by nic nenamítala proti tomu, kdyby se ubytoval u nás v domě.“

„Ach tak. A kdo to je - ten přítel?“

„Jmenuje se Gerald Wright. Je to učitel. Bydlí ubytoval se v Golfhotelu.“

„Je to - hm - váš blízký přítel?“

Inspektor Neele ji obdařil úsměvem vlídného strýčka. Zdál se v té chvíli nejméně o patnáct let starší.

„Můžeme snad vbrzku očekávat zajímavé oznámení?“

Měl téměř výčitky svědomí, když spatřil rozpačité gesto dívčiny ruky a ruměnec na její tváři. Bylo jasné, že je do toho mládence zamilovaná až po uši.

„My - víte, my vlastně nejsme zasnoubeni a za téhle situace bychom to samozřejmě ani nemohli oznámit, ale - no - myslím, že se vezmeme.“

„Srdečně blahopřeju,“ řekl inspektor Neele. roztomile. „Pan Wright se tedy ubytoval v Golfhotelu? Jak dlouho už tu je?“

„Telegrafovala jsem mu, když otec zemřel.“

„A on hned přijel. Chápu,“ řekl inspektor Neele.

Použil slovesa, které měl v oblibě, ale tentokrát je pronesl neobyčejně přátelským a uklidňujícím tónem.

„Co řekla paní Fortescueová, když jste se jí zeptala, zda může bydlet ve vile?“

„No - řekla, že to je v pořádku, mohu prý si pozvat koho chci.“

„Takže se k vám v té věci zachovala docela pěkně?“

„Pěkně není to přesné slovo. Řekla taky totiž -“

„Ano - co ještě řekla?“ Elaine se znovu začervenala.

„Ale - něco hloupého o tom, že bych si teď mohla vybrat nějakou lepší partii. Takové věci Adéla říkala.“

„Ovšem,“ řekl inspektor Neele konejšivě, „to mívají příbuzní ve zvyku.“

„To se ví, vždyť to znáte. Ale pro lidi je často těžké Geralda jaksepatří ocenit. Je intelektuál, rozumíte mi, a má spoustu všelijakých nekonvenčních a pokrokových názorů, na jaké si lidé dvakrát nepotrpí.“

„Z toho důvodu se také nepohodl s vaším otcem?“

Elaine zčervenala jak ředkvička.

„Otec byl hrozně zaujatý a nespravedlivý. Urazil Geralda na nejslabším místě - zranil jeho city. Po pravdě řečeno, otcův postoj Geralda tak rozzuřil, že odešel a několik neděl se mi neozval.“

A pravděpodobné by se byl neozval dodnes, kdyby váš otec nezemřel a vy jste po něm nezdělala balík peněz, pomyslel si inspektor Neele. Nahlas řekl:

„Mluvily jste s paní Fortescueovou ještě o něčem?“

„Ne. Myslím, že ne.“

„A to bylo asi tak za pět minut půl šesté - a paní Fortescueová byla nalezena mrtvá za pět minut šest. Během té půlhodiny jste se do místnosti nevrátila?“

„Ne.“

„Co jste dělala?“

„Šla jsem - vyšla jsem si na krátkou procházku.“

„Ke Golfhotelu?“

„No - ano, ale Gerald v hotelu nebyl.“

Inspektor Neele řekl opět „chápu“, ale tentokrát to vyznělo jako zakončení rozhovoru. Elaine Fortescueová vstala a řekla:

„To je všechno?“

„To je všechno, děkuju pěkně, slečno Fortescueová.“

Když vstala, aby odešla, řekl Neele jakoby náhodou:

„O kosech mi nic povědět nemůžete, vidíte?“

Podívala se na něho.

„O kosech? To myslíte o těch v koláči?“

Měli být v koláči, pomyslel si inspektor v duchu. Řekl však jenom: „Kdy to bylo?“

„Och - asi před třemi nebo před čtyřmi měsíci - a pár jich bylo také na otcově psacím stole. Vztekal se kvůli tomu -“

„Vztekal se? Hodně se kolem toho vyptával?“

„Ano - ovšem - ale nepřišli jsme na to, kdo mu je tam dal.“

„Máte snad nějaké tušení, proč se tak hněval?“

„No - byl to přece dost hnusný kousek, ne?“

Neele se na ni zamyšleně podíval, ale z výrazu její tváře neměl dojem, že jde o vytáčku. Řekl:

„Ještě na jednu věc se vás chci zeptat, slečno Fortescueová. Nevíte náhodou, zda vaše nevlastní matka někdy udělala poslední vůli?“

Elaine zavrtěla hlavou.

„Nemám tušení - já - předpokládám, že ano. To lidé zpravidla dělávají, nebo snad ne?“

„Měli by, ale pravidlem to nebývá. Máte snad vy napsanou svou poslední vůli, slečno Fortescueová?“

„Ne - to tedy nemám - zatím jsem neměla co komu odkazovat - ale teď ovšem -“
Viděl jí na očích, že si uvědomila, jak se její situace změnila.

„Ano,“ řekl. „Padesát tisíc liber - to je zatracená odpovědnost - a mění to spoustu věcí, slečno Fortescueová.“

II

Několik minut po odchodu Elaine Fortescueové seděl inspektor Neele nehybně a zamyšleně zíral před sebe. Měl věru zase o čem přemýšlet. Výpověď Mary Doveové, že přibližně ve 4.35 spatřila v zahradě nějakého muže, odhalovala jisté nové možnosti. Ovšem jedině v tom případě, že Mary Doveová mluvila pravdu. Inspektor Neele ze zásady nikdy o nikom nepředpokládal, že mluví pravdu. Ať ale o její výpovědi přemýšlel z jakéhokoli hlediska, neshledával žádný důvod, proč by měla lhát. Spíš se mu zdálo pravděpodobné, že Mary Doveová říká pravdu, když se zmínila o muži, kterého viděla v zahradě. A je docela jasné, že ten muž nemohl být Lancelot Fortescue, ačkoli její domněnka, že jde právě o něho, byla za daných okolností zcela pochopitelná. Nemohlo jít o Lancelota Fortescuea, ale byl to muž přibližně stejně vysoký a postavou

Lancelota Fortescuea připomínající - a jestliže tedy v té době v zahradě nějaký muž opravdu chodil, a navíc muž, který se pohyboval značně opatrně, soudě podle toho, že se plížil za živým plotem z tisových keřů - pak to opravdu stálo za nové zamyšlení.

K výpovědi přistupovala navíc ještě okolnost, že slyšela někoho přecházet nahoře nad schodištěm. A to zas byl fakt spojený s čímsi dalším. S tou malou hrudkou bláta, kterou našel na podlaze budoáru Adély Fortescueové. Myšlenky inspektora Neela se vrátily ke křehkému psacímu stolku v téže místnosti. Roztomilá malá starožitnost, v níž byla - jak hned poznal - tajná zásuvka. V této zásuvce byly tři dopisy - dopisy, které napsal Adéle Fortescueová Vivian Dubois. Velké množství milostných dopisů toho či onoho druhu prošlo inspektorovi rukama během jeho policejní praxe. Byl obeznámen s vášnivými dopisy, pošetilými dopisy, sentimentálními dopisy i rozběsněnými dopisy. Existovaly však také opatrné dopisy. Ty tři si inspektor Neele v duchu zařadil do této poslední kategorie. I kdyby byly přečteny u soudu při rozvodovém řízení, bylo by je možno interpretovat jako pouhé projevy platonického přátelství. Ačkoliv v tomhle případě - doprčíc, pěkné platonické přátelství, pomyslel si inspektor nezdvořile.

Když Neele dopisy našel, poslal je hned do Scotland Yardu, neboť v té chvíli bylo hlavní otázkou, zda je úřad veřejného žalobce pokládá za dostatečný podklad k podání žaloby proti Adéle Fortescueové nebo proti Adéle Fortescueové a Vivianu Duboisovi jako společníkům. Všechno nasvědčovalo tomu, že Rexe Fortescuea otrávil jeho žena, ať už to udělala sama nebo s pomocí svého milence. Z dopisů jakkoli opatrných jasně vysvítalo, že Vivian Dubois je jejím milencem, ale vůbec tam výslovně nestálo - pokud to inspektor Neele byl s to posoudit - nic, co by mohlo být označeno za podněcování k zločinu. Vivian Dubois ji k tomu možná vybídl v rozhovoru, ale byl příliš opatrný, než aby něco takového svěřil papíru.

Inspektor Neele naprosto přesně uhodl, že Vivian Dubois požádal Adélu Fortescueovou, aby jeho dopisy zničila, a že Adéla Fortescueová mu řekla, že to udělala.

Nu dobrá, teď tedy mají co dělat s dalšími dvěma vraždami. A to znamená, nebo by mělo znamenat, že Adéla Fortescueová svého manžela nezabila.

Jestliže to ovšem nebylo tak - začal inspektor Neele uvažovat o další hypotéze - že Adéla Fortescueová se chtěla za Viviana Duboise provdat, zatímco Vivian Dubois nestál ani tak o Adélu Fortescueovou jako o jejích sto tisíc liber, které měla po manželově smrti zdědit. Domníval se možná, že smrt Rexe Fortescuea bude připsána na vrub přirozeným příčinám. Někakému záchvatu nebo mrtvici. Koneckonců se zdálo, že během posledního roku činilo

zdraví Rexe Fortescuea starosti kdekomu. (Inspektor Neele si v duchu řekl, že tuto skutečnost si ještě musí ověřit. Pravděpodobně měl pocit, že by to mohlo být tak či onak důležité.) Věc se však vyvíjela jinak: smrt Rexe Fortescuea neproběhla podle plánu. Neprodleně byla diagnostikována jako otrava, a dokonce bylo i přesně zjištěno, o jaký jed jde.

Za předpokladu, že Adéla Fortescueová a Vivian Dubois byli vinni - v jaké situaci se octli pak? Vivian Dubois mohl být vyděšen a Adéla Fortescueová mohla ztratit hlavu. Mohla provést nebo aspoň vykládat nějaké nesmysly. Mohla Duboisovi zavolat a říkat mu do telefonu důvěrné věci takovým způsobem, že mohl dostat strach, aby to ve Vile u tisů někdo nezaslechl. Co by pak asi Vivian Dubois dělal dál?

Inspektoru Neelovi se zdálo předčasné pokoušet se na tuto otázku najít odpověď, ale rozhodl se, že si bezodkladně v Golfhotelu zjistí, zda byl Dubois v časovém rozpětí oči 4.15 do 6.00 v hotelu nebo mimo hotel. Vivian Dubois byl vysoký a tmavovlasý jako Lancelot Fortescue. Mohl proklouznout zahradou k postranním dveřím, vyjít po schodech nahoru - a co pak? Hledal dopisy a zjistil, že tam nejsou? Nebo tam snad počkal, až bude vzduch čistý, pak sešel dolů do knihovny, kde už bylo po čaji a kde seděla Adéla Fortescueová sama?

To všechno ale mělo trochu moc rychlý spád. –

Neele už vyslechl Mary Doveovou a Elaine Fortescueovou; teď musí zjistit, zda mu má co říci Jennifer Fortescueová.

• KAPITOLA

• ŠESTNÁCTÁ

Inspektor Neele našel Jennifer Fortescueovou v jejím salónu v prvním poschodí, kde psala dopisy. Dost nervózně vstala, když vešel.

„Je snad něco - co - máte snad -“

„Posaďte se, prosím, paní Fortescueová. Mám jenom ještě pár dalších otázek, které bych vám rád položil.“

„Ale ano - ovšem, s pane inspektore. Je to tak hrozné - tak hrozné - nemám pravdu?“

Značně nervózně se posadila do křesla. Inspektor Neele usedl vedle ní do křesla s rovným opěradlem. Prohlížel si ji mnohem pozorněji než dosud. Pomyslel si, že v jistém ohledu je to velice průměrná žena, a také si pomyslel, že asi není moc šťastná. Byla podrážděná, nespokojená, měla omezený duševní obzor - přesto se však domníval, že ve své profesi mohla být jako nemocniční - ošetřovatelka šikovná a zdatná. Ačkoliv jí manželství s dobře situovaným mužem naskytlo moře volného času, nicnedělání ji zřejmě neuspokojovalo. Kupovala si šaty, četla romány a cpala se sladkostmi, ale Neele si vzpomněl, jak dychtila po senzaci večer toho dne, kdy Rex Fortescue zemřel, a nespátl v tom ani tak projev nějakého hyenismu, který si přišel na své, jako spíš odhalení vyprahlých pouští nudy, jimiž byl její život obklopen. Oční víčka se jí chvěla a mhouřila je, před jeho pronikavým pohledem. Vzbuzovalo to dojem nervozity i provinilosti zároveň, ale nebyl si jist, zda to přesně odpovídá skutečnosti.

„Obávám se,“ řekl chlácholivě, „že se lidé musíme vyptávat znova a znova. Víím, že je to pro vás pro všechny velice únavné. Jsem si toho vědom, ale jistě chápete, že nám záleží na tom, abychom o těchto událostech získali přesné časové údaje. Pokud jsem dobře rozuměl, přišla jste dolů na čaj dost pozdě, že? Slečna Doveová pro vás vlastně zašla.“

„Ano, to je pravda. Přišla za mnou a řekla mi, že čaj je na stole. Neměla jsem ponětí, že už je tak pozdě. Psala jsem zrovna dopisy.“

Inspektor Neele jen hodil okem po psacím stole.

„Chápu,“ řekl. „Myslel jsem - nějak - že jste si vyšla na procházku.“

„To vám řekla ona? Ano - vidíte, teď jsem si to uvědomila, máte pravdu. Psala jsem dopisy, ale pak bylo tak dusno a rozbolela mě hlava, a tak jsem vyšla ven a... a šla jsem se projít. Jenom jsem obešla zahradu.“

„Ano, chápu. Nepotkala jste někoho?“

„Jestli jsem někoho potkala?“ Vytřeštila na něho oči: „Jak to myslíte?“

„Zajímalo by mě jen, jestli jste někoho viděla nebo jestli někdo viděl vás během té doby, co jste byla na procházce.“

„Viděla jsem zahradníka, ale byl dost daleko. Jinak nikoho.“ Hleděla na něho s podezřením.

„Pak jste se vrátila do vily, šla jste nahoru do svého pokoje a právě jste si odkládala, když přišla slečna Doveová a řekla vám, že čaj je na stole, ne?“

„Ano - a tak jsem šla dolů.“

„A kdo tam byl?“

„Adéla a Elaine a o maličkou chvilku později přišel Lance. To je můj švagr, jestli to nevíte. Ten, co se vrátil z Keni.“

„A pak jste všichni společně pili čaj?“

„Ano, pili jsme čaj. Potom šel Lance nahoru navštívit tetu Effii a já jsem se vrátila sem dopsat ty dopisy. Zůstala tam Elaine s Adélou.“

Neele přikývl na znamení, že to souhlasí.

„Ano. Slečna Fortescueová byla zřejmě s paní Fortescueovou ještě pět či deset minut poté, co jste vy odešla. Váš manžel ještě doma nebyl?“

„Ne, nebyl. Percy - Val - se dostal domů teprve asi v půl sedmé nebo v půl osmé. Musel se v Londýně zdržet.“

„Přijel vlakem?“

„Ano, z nádraží si vzal taxíka.“

„Vracívá se pravidelně domů vlakem?“

„Občas. Ale ne moc často. Myslím, že v Londýně něco zařizoval v končinách, kde se dá těžko zaparkovat vůz. Z Cannon Streetu pro něho bylo pohodlnější jet domů vlakem.“

„Chápu,“ řekl inspektor Neele a pokračoval: „Ptal jsem se vašeho manžela, zda paní Fortescueová zanechala poslední vůli. Řekl mi, že se domnívá, že ne. Nevíte o tom náhodou něco? Asi ne, že?“

Překvapilo ho, když Jennifer Fortescueová hbitě přikývla.

„Ale ano,“ prohlásila. „Adéla udělala poslední vůli. Říkala mi to.“

„Vážně? A kdy to bylo?“

„Och, to není tak dlouho. Asi tak před měsícem.“

„To je velice zajímavé,“ řekl inspektor Neele.

Jennifer Fortescueová se k němu dychtivě naklonila. Obličej jako by jí pojednou ožil. Zřejmě si potrpěla na situace, v nichž mohla dát k lepšímu svou zasvěcenost.

„Val o tom nevěděl,“ řekla. „Nikdo o tom nevěděl. Já jsem se to dověděla čirou náhodou. Byla jsem venku a zrovna jsem vyšla od papírníka, když jsem uviděla Adélu, jak vychází z advokátní kanceláře. Od Ansella a Worralla - jistě tu kancelář znáte. V High Street.“

„Ach tak,“ řekl Neele, „to je místní advokátní kancelář?“

„Ano. A tak Adéle povídám: ‚Cos tam proboha dělala?‘ Zasmála se a řekla: ‚Chceš to vědět?‘ A pak, když jsme šly dál spolu, řekla: ‚Tak já ti to povím, Jennifer. Byla jsem tam udělat poslední vůli.‘ ‚No ne,‘ já na to. ‚A proč to děláš, Adélo? Nejsi přece nemocná nebo tak něco?‘ A ona mi řekla, že ne, kdepak nemocná. Nikdy prý se necítila líp. Každý by ale prý měl mít poslední vůli napsanou. Říkala, že s tím nechtěla jít k tomu nafoukanému rodinnému advokátovi v Londýně, k panu Billingsleyovi. Říkala, že ten starý tichošlápěk neudrží jazyk za zuby a mohl by to rodině vyžvanit. ‚A to ne,‘ povídala. ‚Má poslední vůle je má vlastní věc, Jennifer, a udělám ji po svém a nikdo o tom nemusí vědět.‘ Spolehni se, Adélo,“ řekla jsem, „já tom nepovím živé duši.“ A ona: ‚Na tom nezáleží, kdybys to udělala. Vždyť nevíš, co v té poslední vůli je.‘ Já jsem ale o tom nikomu neřekla. Ani Percym ne, to mi věřte. Zastávám názor, že by ženy spolu měly táhnout za jeden provaz, no ne, pane inspektore?“

„To je od vás jistě velice pěkné, paní Fortescueová,“ řekl inspektor Neele diplomaticky.

„Vím jistě aspoň to, že nikdy nejsem zlomyslná,“ řekla Jennifer. „Nikdy jsem se o Adélu nijak zvlášť nestarala. Vždycky jsem si myslela, že je z těch žen, které se nezastaví před ničím, aby dosáhly toho, co si přejí. Teď je ale po smrti a dost možná, že jsem se v ní zmýlila. Chudinka malá.“

„Moc vám děkuji, že jste mi tak pomohla, paní Fortescueová.“

„Jste kdykoli vítán. Jsem jenom ráda, když pro vás mohu něco udělat. Vždyť je to všechno tak strašné. Kdo je ta stará dáma, co dnes ráno přijela?“

„Nějaká slečna Marplová. Byla tak hodná, že sem přijela a poskytla nám různé informace o tom děvčeti - o Gladys. Gladys Martinová prý u ní kdysi sloužila.“

„Opravdu? To je zajímavé.“
 „A pak tu mám ještě jednu věc, paní Jennifer. Víte něco o kosech?“
 Jennifer Fortescueová sebou prudce trhla. Upustila kabelku a sehnula se, aby ji zvedla.
 „O kosech, pane inspektore? O *kosech*? O jakých kosech?“
 Řekla to skoro zajímavě. Inspektor Neele se trochu usmál a pokračoval:
 „Prostě o kosech. Živých nebo mrtvých, nebo třeba, dejme tomu, i jenom symbolických.“
 Jennifer Fortescueová řekla rozhodně:
 „Nevím, co máte na mysli. Nevím vůbec, o čem mluvíte.“
 „Vy tedy o těch kosech nic nevíte, paní Fortescueová?“
 Řekla pomalu:
 „Zřejmě myslíte ty, co se tu letos v létě našli v koláči. Náramně hloupý vtip.“
 „Několik jich bylo také v knihovně na stole, ne?“
 „Podle mne to byl velice hloupý kanadský žertík. Nevím, kdo vám o tom vyprávěl. Mého tchána - pana Fortescuea - to hrozně dopálilo.“
 „Jenom dopálilo? Nic víc?“
 „Och. Víím, co asi máte na mysli. Ano - myslím - ano, to je pravda. Vyptával se nás, jestli jsme neviděli potloukat se tu nějaké cizí lidi.“
 „Cizí lidi.“ Inspektor Neele povytáhl obočí.
 „No ano, tak to řekl,“ pravila paní Jennifer Fortescueová jakoby v obraně.
 „Cizí lidi,“ opakoval inspektor Neele zamyšleně.
 Pak se zeptal: „Nezdálo se vám, že snad má nějaké obavy?“
 „Obavy? Nerozumím vám, jak to myslíte.“
 „Třeba že byl nervózní. Kvůli těm cizím lidem.“
 „Ano - to byl, a hrozně. Samozřejmě že se na to už tak dobře nepamatuju. Je to už přece jen pár měsíců. Myslím ale, že to nebylo nic jiného než hloupý kanadský žertík. Možná že v tom měl prsty i Crump. Já si totiž opravdu myslím, že Crump je hrozně náladový, nevyrovnaný člověk, a víím naprosto jistě, že pije. Chová se někdy neuvěřitelně drze. Občas jsem si říkala, že snad v sobě tají nějakou potlačovanou zášť - proti Fortescueovi. Myslíte, že by to bylo možné, pane inspektore?“
 „Což o to, možné je všechno,“ řekl inspektor Neele a odešel.

II

Percival Fortescue byl v Londýně, ale Lancelota a jeho ženu našel inspektor v knihovně. Seděli tam a hráli šachy.
 „Nerad vás vyrušuji,“ řekl Neele omluvně.
 „Vždyť my jen zabíjíme čas - nemám pravdu, Pat?“
 Pat přikývla.
 „Bude vám to asi připadat jako hrozně potrhlá otázka, ale chtěl bych se vás na něco zeptat, pane Fortescue,“ řekl Neele. „Nevíte něco o kosech?“
 „O kosech?“ Zdálo se, že to Lance pobavilo. „O jakých kosech? Myslíte opravdu kosy nebo kšeft s otroky? Těm se totiž někdy taky tak říká. Asi podle té písničky: ‚Kose, kose, černý ptáku...‘“
 Inspektor Neele řekl s náhlým, odzbrojujícím úsměvem:
 „Já vlastně ani nevím, co přesně myslím, pane Fortescue. Padla tu prostě jen zmínka o kosech, nic víc.“
 „Propánakrále,“ řekl Lancelot a zatvářil se pojednou velice ostražitě. „Doufám, že snad nemyslíte ty staré Kosí doly?“

Inspektor Neele řekl ostře:

„Kosí doly? Co je to?“

Lance se poněkud rozpačitě zarazil.

„Malér je v tom, pane inspektore, že si na to moc dobře nevzpomínám ani já sám. Mám jen mlhavou představu o jakési pochybné obchodní transakci v otcově minulosti. Bylo to něco v Africe, na Západním pobřeží. Tetička Effie mu to myslím jednou vmetla do tváře, ale nepamatuju se už, o co konkrétně šlo.“

„Tetička Effie? To je slečna Ramsbottomová, že?“

„Ano.“

„Zajdu se jí na to přeptat,“ řekl inspektor Neele a lítostivě dodal: „Je to věru obdivuhodná stará dáma, pane Fortescue. Vždycky v její společnosti hrozně znervózním.“

Lance se dal do smíchu.

„Máte pravdu. Tetička Effie je skutečně svérázná, ale mohla by vám být užitečná, pane inspektore. Jenom musíte vědět, jak na ni. Zvláště když se hodláte šťourat v minulosti. Má vynikající paměť a působí jí nefalšovanou radost, když může vzpomínat na všelijaké ostudnosti.“ Zamyšleně dodal: „Chci vám ale říct ještě jednu věc. Šel jsem ji nahoru navštívit, hned jak jsem se sem vrátil. Vlastně hned ten den po čaji, abych byl přesný. A ona mluvila o Gladys. O tom děvčeti, co bylo uškrceno. V té chvíli jsme samozřejmě nevěděli, že je mrtvá. Tetička Effie však říkala, že si je naprosto jistá tím, že Gladys ví něco, co policii neřekla.“

„Ano, to se zdá skoro jisté,“ řekl inspektor. „A teď už nám to nepoví nikdy, chudák děvče.“

„Ne, to už ne. Mám dojem, že teta Effie jí poradila, aby vyklopila všechno, co ví. Škoda, že ji to děvče neuposlechlo,“

Inspektor Neele přikývl. Důkladně se nejdříve na to setkání obrnil a pak pronikl do pevností slečny Ramsbottomové. K svému překvapení zjistil, že u ní je slečna Marplová. Obě dámy podle všeho diskutovaly o zahraničních misích.

„Já už půjdu, pane inspektore,“ řekla slečna Marplová a rychle vstala.

„To nemusíte, madame,“ řekl inspektor Neele.

„Říkala jsem slečně Marplové, aby si přivezla věci sem a ubytovala se v domě,“ prohlásila slečna Ramsbottomová. „Nemá smysl utrácet peníze v tom hnusném Golfhotelu. Je to hnízdo hrozných vydřiduchů, koukají jen, kde by z člověka něco trhli. Celé večery se tam pochlastává a karty šustí v jednom kuse. Udělá líp, když se nastěhuje k nám, a bude bydlet ve slušném křesťanském domě. Hned vedle mne je volný pokoj. Naposled v něm bydlela doktorka Mary Petersová, ta známá misionářka.“

„Jste nesmírně laskavá,“ řekla slečna Marplová, „ale vážně si myslím, že bych neměla takhle vpadnout do domu smutku.“

„Dům smutku? Pchá! Povídali, že mu hráli,“ řekla slečna Ramsbottomová. „Kdo myslíte, že bude v tomhle domě oplakávat Rexe? Nebo Adélu? Nebo vám snad dělá starosti policie? Máte proti tomu nějaké námitky, pane inspektore?“

„Já rozhodně ne, madame.“

„Tak to vidíte,“ řekla slečna Ramsbottomová.

„Je to od vás moc laskavé,“ řekla slečna Marplová vděčně. „Půjdu zatelefonovat do hotelu, aby mi pokoj dál nerezervovali.“ Odešla z místnosti a slečna Ramsbottomová se hned energicky obrátila k inspektorovi:

„Tak, a co chcete vy?“

„Byl bych rád, kdybyste mi mohla něco povědět o Kosích dolech, madame.“

Slečna Ramsbottomová se rezavě, kdákavě rozesmála.

„He – he – tak jste to přece jen vyšťoural! Bravo! Skočil jste po té zmínce, kterou jsem před vámi onehdy utrousila. Tak jen s tím ven – co o tom chcete vědět?“

„Všechno, co mi můžete povědět, madame.“

„Moc toho nebude. Už je to hrozně dávno - dobrých dvacet let, možná čtvrt století. Šlo o nějakou koncesi nebo něco podobného - ve Východní Africe. Můj švagr se do toho podniku pustil, společně s nějakým MacKenziem. Jeli se tam na ty doly podívat a MacKenzie tam zemřel na tropickou zimnici. Rex se vrátil domů a tvrdil, že to naleziště nebo ta koncese - nebo jak tomu chcete říkat - je nevýnosné a nemá žádnou cenu. To je vše, co vím.“

„Myslím, že víte přece jen trochu víc, madame,“ řekl Neele, jako by ji chtěl přemluvit.

„Všechno ostatní jsou drby. A drby přece vy u policie nemáte rádi, aspoň jsem to slyšela.“

„Zatím nejsme u soudu, madame.“

„Vlastně vám už ani víc říct nemůžu. Rodina toho MacKenzieho kolem toho ztropila poprask. Víc nevím. Tvrdili, že Rex prý MacKenzieho nějak podvedl. Neříkám, že by to nebylo možné. Rex byl mazaný, nevybíravý chlap, ale nepochybuju, že ať udělal cokoli, bylo to jistě zcela legální. A ta paní MacKenzieová byla nějaká bláznivá ženská. Chodila sem a v jednom kuse vyhrožovala, že se pomstí. Říkala, že Rex prý jejího manžela zavraždil. No prostě - hloupé, nepřičetné vyvádění. Myslím, že byla trochu potrhlá, a co vím, opravdu zakrátko skončila v blázinci. Přivedla s sebou i dvě malé děti, k smrti vyjukané, to se ví. Říkala, že ty děti vychová k tomu, aby se jednou pomstily. Takové řeči, znáte to. Prostě tyjátr - páté přes deváté. No a to je všechno - víc vám nepovím. A nemyslete si, že ty Kosi doly byly jediný podvod, do kterého byl Rex za svého života zapleten. Kdybyste se po tom začal pídit, našel byste spoustu dalších. Co vás přivedlo na ty Kosí doly? Narazil jste na nějakou stopu vedoucí k MacKenzieovým?“

„Nevíte, co se stou rodinou stalo, madame?“

„Nemám tušení,“ řekla slečna Ramsbottomová. „A nezapomínejte, že já si vůbec nemyslím, že Rex toho MacKenzieho zavraždil. Je ale možné, že ho nechal umřít. Před Bohem je to totéž, ale před zákonem ne. Jestliže to udělal, stihla ho teď za to odplata. Boží mlýny melou pomalu, ale jistě. A teď byste nejlíp udělal, kdybyste už šel. Víc vám toho nepovím, protože víc nevím, a veškeré vyptávání je zbytečné.“

„Jsem vám velice vděčen i za to, co jste mi pověděla,“ řekl inspektor Neele.

„A tu Marplovou mi sem pošlete zpátky,“ zavolala slečna Ramsbottomová za ním. „Zbožná teda moc není, to se od těchto lidí z anglikánské církve nedá čekat, ale s charitativní prací má docela slušné zkušenosti.“

Inspektor Neele si odbyl dva telefonní hovory: nejdřív zavolal do advokátní kanceláře Ansell&Worrall a potom do Golfhotelu. Nakonec si zavolal seržanta Haje a řekl mu, že se na malou chvíli z domu vzdálí.

„Musím zajít do advokátní kanceláře. Později byste mě zastihl v Golfhotelu, kdyby se snad vyskytlo něco zvlášť naléhavého.“

„Rozkaz, pane inspektore.“

„A vyzvěďte o kosech všechno, co dokážete,“ připojil ještě Neele přes rameno.

„O kosech? O kosech, pane inspektore?“ opakoval seržant Hay, naprosto vyveden z míry.

„Ano, slyšel jste dobře - nejde o žádné aprikósy, ale o kosy! „Kose, kose, černý ptáku...“ - copak jste tuhle písničku nikdy neslyšel?“

„Poslušně hlásím, že ano,“ řekl seržant Hay, ale byl z toho celý paf.

• KAPITOLA

• SEDMNÁCTÁ

Inspektor Neele zjistil, že pan Ansell je typ advokáta, který si spíš dá hrůzu nahnat, než aby ji sám dokázal na někoho pouštět. Byl společníkem malé a nepříliš prosperující kanceláře, a tak se od něho dalo čekat, že nebude příliš vehementně zdůrazňovat svá práva, ale naopak, že se bude snažit vyjít policii všemožně vstříc.

Ano, řekl, sepisoval poslední vůli zesnulé Adély Fortescueové. Navštívila ho v kanceláři asi před pěti týdny. Pripadalo mu to celé poněkud zvláštní, ale přirozeně nic neříkal. Pro advokáty jsou zvláštní věci denním chlebem a pan inspektor zajisté pochopí, že diskrétnost atd. atd. Inspektor přikývl, že chápe. Zatím se dověděl, že pan Ansell nikdy dříve žádnou právní záležitost paní Fortescueové ani kohokoli jiného z rodiny nezařizoval.

„Je přirozené,“ řekl pan Ansell, „že nechtěla jít do advokátní kanceláře, která zastupuje podnik jejího manžela.“

Zbavena košaté výřečnosti, fakta byla zcela prostá. Adéla Fortescueová udělala poslední vůli, v níž všechno, co bude v okamžiku své smrti mít, odkázala Vivianu Duboisovi.

„Vyrozuměl jsem však,“ řekl pan Ansell a hleděl na Neela velice tázavě, „že toho k odkazování moc nemá.“

Inspektor Neele přikývl. V době, kdy Adéla Fortescueová dělala poslední vůli, byla to nepochybně pravda. Mezitím však zemřel Rex Fortescue a Adéla Fortescueová po něm zdělila sto tisíc liber. A těchto sto tisíc liber (po odečtení dědické daně) patřilo teď podle všeho Vivianu Edwardu Duboisovi.

II

Když přišel inspektor Neele do Golfhotelu, Vivian Dubois tam na něho čekal a byl mimořádně nervózní. Dubois se právě chystal k odjezdu a zavazadla už měl sbalená, když mu inspektor Neele zatelefonoval a na základě své pravomoci jej požádal, aby hotel neopouštěl a počkal tam na něho. Inspektor Neele mu to sdělil velice přátelským, skoro omluvným tónem. Konvenční slova však vyznívala spíš jako příkaz než jako žádost. Vivian Dubois měl sice námitky, ale brzo přišel k rozumu.

Ted' řekl:

„Doufám, že si uvědomujete, pane inspektore, že jste mi zkřížil plány a že tu nemohu dál dřepět. Musím si vyřídit naléhavou záležitost a bez mé osobní přítomnosti se to provést nedá.“

„Nevěděl jsem, že jste zaměstnaný člověk, pane Duboisi,“ řekl inspektor Neele bodře.

„Nikdo z nás si bohužel dnes nežije tak zahálčivě, jak by si přál a jak se možná i tváří.“

„Smrt paní Fortescueové pro vás jistě znamenala velký otřes, pane Duboisi. Byli jste přece dobří přátelé, že?“

„Ano,“ řekl Dubois, „byla to okouzlující žena. Často jsme spolu hrávali golf.“

„Jistě vám bude velice chybět.“

„To jistě.“ Dubois si povzdychl. „Je to prostě strašné - no strašné.“

„To odpoledne, kdy zemřela, jste jí právě telefonoval, ne?“

„Ano? Na to už si opravdu nevzpomínám.“

„Kolem čtvrté hodiny, pokud vím.“

„Ano, myslím, že máte pravdu.“

„Nevzpomínáte si, o čem jste mluvili, pane Duboisi?“

„Nešlo o nic důležitého. Ptal jsem se jí - myslím - jak se cítí, a jestli ví něco nového o manželově smrti - víceméně konvenční otázky.“

„Chápu,“ řekl inspektor Neele a dodal: „A pak jste si vyšel na procházku?“

„Hm - ano - já, ano. Myslím, že ano. Jenže to jsem nešel na procházku, šel jsem si zatrénovat - zahrát pár golfových jamek.“

Inspektor Neele řekl vlídně:

„To snad ne, pane Duboisi... Ne zrovna ten den... Zdejší vrátný vás viděl, jak jdete po silnici směrem k Vile u tisů.“

Duboisovy oči se na něho upřely, ale vzápětí je nervózně odvrátil.

„Na to si bohužel nemohu vzpomenout, pane inspektore.“

„Nešel jste ve skutečnosti paní Fortescueovou navštívit?“

Dubois řekl příkře:

„Ne, to tedy ne. U vily jsem vůbec nebyl.“

„A kam jste tedy šel?“

„Já - no - šel jsem po silnici, pořád po silnici až ke Třem holubům, tam jsem se otočil a vrátil jsem se přes golfové hřiště.“

„Víte jistě, že jste nešel do Vily u tisů?“

„Zcela jistě, pane inspektore.“

Neele potřásl hlavou.

„Podívejte, pane Duboisi,“ řekl, „bude pro vás mnohem lepší, když k nám budete upřímný. Měl jste možná nějaký docela nevinný důvod k tomu, abyste tam zašel.“

„Říkám vám znova, že jsem ten den paní Fortescueovou navštívit nešel.“

Inspektor vstal.

„Poslyšte, pane Duboisi,“ řekl vlídným hlasem, „budeme vás muset požádat, abyste to vypověděl pod přísahou, a musím vás upozornit, že máte právo na to, aby u této výpovědi byl přítomen váš právní zástupce.“

Z tváře pana Duboise se vytratil ruměnec. Zpopelavěla do nepříjemně nazelenalého odstínu.

„Vyhrožujete mi,“ řekl. „Vyhrožujete mi.“

„Ale kdepak, nic takového.“ Inspektor Neele to říkal zastřeným hlasem. „Nesmíme nic takového dělat. Právě naopak. Zrovna jsem vás upozornil, že máte jistá práva.“

„Říkám vám, že jsem s tím vším neměl nic společného! Vůbec nic!“

„Podívejte, pane Duboisi, byl jste spatřen u Vily u tisů ten den kolem půl páté. Rozumějte - někdo vykoukl z okna a uviděl vás.“

„Byl jsem jen v zahradě. Do domu jsem nešel.“

„Opravdu?“ řekl inspektor Neele. „Víte to jistě? Nevešel jste do vily postranními dveřmi a nešel jste po schodech do salónku paní Fortescueové v prvním patře? Hledal jste tam něco v psacím stole, ne? Kápněte božskou.“

„Tak to jste je tedy sebral vy,“ řekl Dubois znechuceně. „Ta bláznivá Adéla si je schovala, a pak - přísahala mi, že je spálila. Jenže v nich není to, co byste v nich rádi našli.“

„Nepopíráte, pane Duboisi, že jste byl *intimním* přítelem paní Fortescueové?“

„Pochopitelně, že ne. Jak bych také mohl, když máte ty dopisy? Říkám jen tolik, že se zbytečně namáháte, když z nich chcete vyčíst nějaké hanebnosti. Jste úplně vedle, jestli si myslíte, že jsme se --- že Adéla se někdy zabývala myšlenkou, jak se Rexe Fortescuea zbavit. Panebože - vypadám snad na to?“

„Vy možná ne. Ona ale -“

„Nesmysl,“ vykřikl Vivian Dubois, „copak ji nezabili taky?“

„Zabili, ovšem.“

„A není tedy přirozené myslet, že táž osoba, která zabila jejího manžela, zabila i ji?“

„To je možné. Jistěže je to možné. Mohou tu být ale i jiná řešení. Například - to uvádím čistě jen jako hypotézu, pane Duboisi - je možné, že se paní Fortescueová zbavila manžela a že po jeho smrti začala sama být nebezpečná někomu jinému. Pro někoho, kdo jí možná nepomáhal v tom, co udělala, ale kdo ji k tomu mohl podnítit a kdo - dejme tomu - mohl být motivem jejího činu. Pro takovou osobu mohla představovat značné nebezpečí.“

Dubois začal koktat:

„Ne - nemůžete to přece hodit na mě. To - to přece nemůžete.“

„Jistě víte, že udělala poslední vůli,“ řekl inspektor Neele. „Všechny své peníze odkázala vám. Všechno, co jí patřilo.“

„Já žádné peníze nechci. Nechci z nich ani halíř.“

„Samozřejmě - ve skutečnosti toho tak moc není,“ řekl inspektor Neele. „Jsou to šperky a nějaké kožichy, ale v hotovosti toho je dost málo - pokud vím.“

Dubois na něho vytřeštil oči a spodní čelist mu poklesla.

„Ale já myslel, že její manžel -“

Zarazil se.

„Tak je to tedy, pane Duboisi,“ řekl inspektor Neele hlasem, který byl v této chvíli břitký jako ocel. „Velice zajímavé. Chtěl jsem vědět, jestli jste znal ustanovení poslední vůle Rexe Fortescuea -“

III

Další, s kým si inspektor Neele v Golfhotelu pohovořil, byl Gerald Wright. Byl to štíhlý, náramně namyšlený mladý intelektuálek. Inspektoru Neelovi neušlo, že se fyzicky v leccems podobá Vivianu Duboisovi.

„Co pro vás mohu udělat, pane inspektore?“ zeptal se.

„Snad byste nám mohl poskytnout jistou drobnou informaci, pane Wrighte.“

„Informaci? Opravdu? To se mi nechce věřit.“

„Souvisí to s nedávnými událostmi ve Vile u tisu. Zajisté jste o nich slyšel, ne?“

Inspektor Neele zabarvil otázku ironií. Pan Wright se povzneseně usmál.

„Slyšel... - to snad není to správné slovo. Člověk má dojem, že v novinách není nic jiného. Britský tisk je neuvěřitelně krvežíznivý! A to století, v kterém žijeme... škoda mluvit! Na jedné straně vyrábíme atomové bomby, a na druhé straně naše noviny s rozkoší tisknou detaily o brutálních, vraždách! Říkal jste, že se mě chcete na něco zeptat. Opravdu nevím, co by to mohlo být. O celé té záležitosti ve Vile u tisu nic nevím. Když byl Rex Fortescue zabit, byl jsem právě na ostrově Man.“

„Přijel jste sem krátce poté, co se to stalo, je to tak, pane Wrighte? Pokud vím, dostal jste telegram od slečny Elaine Fortescueové.“

„Naše policie ví všechno, co? Ano, Elaine mě žádala, abych přijel. A samozřejmě jsem přijel hned.“

„Slyšel jsem, že se hodláte vbrzku oženit.“

„Slyšel jste dobře, pane inspektore. Doufám, že proti tomu nic nenamítáte.“

„To je věc slečny Fortescueové. Slyšel jsem ale, že jste se k tomuto kroku rozhodli už před časem. Přesně řečeno - před šesti či sedmi měsíci.“

„Souhlasí.“

„Vy a slečna Fortescueová jste se tedy zasnoubili a chtěli jste se vzít, ale pan Fortescue k tomu odmítl dát souhlas a sdělil vám, že když, se jeho dcera provdá proti jeho vůli, neposkytne jí žádné peníze ani apanáž v jakékoli formě. Načež, jak jsem vyrozuměl, jste zasnoubení zrušil a odjel jste.“

Gerald Wright se neobyčejně shovívavě usmál.

„Vidím, že si vykládáte věci značně černobíle a se vším jste hned hotov, pane inspektore. Skutečnost je taková, že jsem se znelíbil a odnesl to kvůli svým politickým názorům. Rex Fortescue byl prototyp toho nejhoršího kapitalisty, jakého si lze představit. A já samozřejmě nejsem z těch, kdo by obětovali své politické krédo a přesvědčení kvůli penězům.“

„Nemáte ale nic proti tomu oženit se s dcerou, která právě zdědila padesát tisíc liber?“

Gerald Wright vykroužil na rtech slabý, spokojený úsměv.

„Vedle jako jedle, pane inspektore. Ty peníze budou použity ve prospěch společnosti. Jistě jste sem ale nepřišel, abyste se mnou diskutoval o mých finančních záležitostech nebo politických názorech?“

„To věru ne, pane Wrichte. Chtěl jsem se vás zeptat na velice prostou a konkrétní věc. Jak víte, paní Adéla Fortescueová zemřela odpoledne 5. listopadu na otravu cyankálim. Jelikož jste byl to odpoledne nedaleko Vily u tisů, napadlo mě, že jste možná zaslechl nebo zahlédl něco, co s případem nějak souviselo.“

„A co vás přivedlo k názoru, že jsem byl - jak jste říkal - v té době nedaleko Vily u tisů?“

„To odpoledne jste odešel odtud z hotelu ve čtvrt na pět, pane Wrichte. Když jste hotel opustil, kráčil jste po silnici směrem k Vile u tisů, Předpokládám přirozeně, že jste šel tam.“

„Měl jsem to v úmyslu,“ řekl Gerald Wright, „ale napadlo mě, že nemá smysl, abych tam chodil.. Měl jsem se slečnou Fortescueovou - s Elaine - domluveno, že se sejdem v šest hodin v hotelu. Šel jsem se projít po té cestě, co odbočuje z hlavní silnice, a vrátil jsem se ke Golfhotelu těsně před šestou. Elaine na tu schůzku nepřišla. Což je za daných okolností zcela pochopitelné.“

„Někdo vás na té procházce viděl, pane Wrichte?“

„Přejelo kolem mne na silnici několik aut. Ze známých jsem neviděl nikoho, jestli jste snad měl na mysli tohle. Ta cesta je o málo širší než selský vůz a pro auta je příliš rozblácená.“

„Takže pro dobu mezi čtvrt na pět, kdy jste z hotelu odešel, a šestou hodinou, kdy jste se vrátil, mám pouze vaše slovo na to, kde jste byl.“

Gerald Wright se pořád tak povzneseně usmíval. „Je to velice mrzuté jak pro vás, tak pro mne, pane inspektore, ale je to tak.“

Inspektor Neele řekl sladce:

„Jestliže by mi tedy někdo tvrdil, že vykoukl oknem z odpočívadla uprostřed schodiště a uviděl vás na zahradě Vily u tisů asi tak ve 4.35 -“ zarazil se a nechal větu nedokončenou.

Gerald Wright povytáhl obočí a potřásl hlavou.

„V té chvíli už muselo být dost špatně vidět,“ řekl. „Mám za to, že by mi to kdokoli těžko dokazoval.“

„Znáte pana Viviana Duboise? Je ubytován také tady v hotelu.“

„Dubois. Dubois? Ne, toho asi neznám. Není to takový vysoký snědý, co si náramně potrpí na semišky?“

„Ano. To Je on. Vyšel si to odpoledne také na procházku a cestou z hotelu šel také kolem Vily u tisů. Nezahlédl jste ho náhodou na silnici?“

„Ne. Rozhodně ne. To nemohu říct.“

Gerald Wright poprvé vypadal trochu ustaraně. Inspektor Neele řekl zamyšleně:

„To odpoledne nebylo moc pěkné počasí, které by lákalo k procházkám, a jistě už ne po setmění a po rozblácené cestě. To je zvláštní, jak byl zřejmě kdekdo plný energie.“

IV

Když se inspektor Neele vrátil do vily, uvítal ho tam seržant Hay. Tvářil se jako člověk, jemuž se dostalo zadostiučinění.

„Tak o těch kosech jsem vám to vypátral, pane inspektore,“ řekl.

„Nepovídejte. Opravdu?“

„Ano. Byli v koláči. Měli ten koláč připravený k nedělní večeři. Někdo se k němu dostal - ve špižárně, nebo kde byl - odřízl horní kůrku, vydlobal tvaroh, nebo co tam bylo, a co myslíte, že tam místo té náplně nacpal? Nějaké zastřelené smradlavé kosy, a ty sebral zahradníkovi z kůlny. Je to ale pitomý hnusný fórek, nezdá se vám?“

„Nemá tuhle lahůdku dostat sám pan král?“ řekl inspektor Neele.

A nechal tam seržanta Haya s vytřeštěnýma očima.

• KAPITOLA

• OSMNÁCTÁ

„Počkejte ještě minutku,“ řekla slečna Ramsbottomová. „Tenhle pasiáns už co nevidět vyjde.“

Přemístila krále a jeho rozličné překážky na prázdná políčka, dala červenou sedmu na černou osmu, naskládala zelenou čtyřku, pětku a šestku na základní hromádku, rychle přemístila pár dalších karet a s úlevou si oddechla, narovнала se a opřela se zády v křesle.

„Tohle je velká trefa,“ řekla. „To hned tak nevyjde.“

S velkým uspokojením se zvrátila na opěradlo a zvedla oči k dívce stojící u krbu.

„Tak vy jste Lanceho žena,“ řekla.

Pat, která přišla nahoru, aby se slečně Ramsbottomové představila, přikývla a špitla:

„Ano.“

„Jste pěkně vysoká,“ řekla slečna Ramsbottomová, „a vypadáte zdravě.“

„Jsem zdravá jako buk.“

Slečna Ramsbottomová spokojeně potřásla hlavou.

„Percivalova žena je jak těstová,“ řekla. „Jí moc cukroví a málo cvičí. Jen se posaďte, dítě, posaďte se. Kde jste se s mým synovcem seznámila?“

„Poznali Jsme se v Keni, když jsem tam byla s několika přáteli.“

„Slyšela jsem, že jste už byla vdaná.“

„Ano. Dvakrát.“

Slečna Ramsbottomová zhluboka vdechla nosem.

„To - jako - jste rozvedená, že?“

„Ne,“ řekla Pat. Hlas se jí maličko třásl. „Oba - oba umřeli. Můj první manžel byl válečný pilot. Padl za války.“

„A váš druhý manžel? Počkejte - vždyť už mi to někdo říkal. Zastřelil se, ne?“

Pat přikývla.

„Bylo to kvůli vám?“

„Ne,“ řekla Pat. „Kvůli mně ne.“

„On dělal do té dostihové branže, vidíte?“

„Ano.“

„V životě jsem na dostihách nebyla,“ řekla slečna Ramsbottomová: „Sázení na koně a karban - samé ďáblový svody.“

Pat neodpověděla.

„Nevkročila bych ani do divadla nebo do kina,“ řekla slečna Ramsbottomová. „Ten dnešní svět, och, to je samá lumpárna. V tomhle domě se taky dělala spousta lumpáren, spousta zla, ale Bůh je za to potrestal.“

Pat stále nemohla přijít na to, co říct. Napadlo ji, zda Lanceho teta Effie má vůbec ještě všech pět pohromadě. Byla však drobátko vyvedena z míry pronikavým pohledem, kterým si ji stará dáma změřila.

„Jak moc toho víte o rodině, do které jste se přivdala?“

„Asi tolik, kolik toho člověk o rodině, do níž se přižení nebo přivdá, obvykle ví.“

„Hm - to moc zasvěcená zřejmě nebudete. Podívejte, něco vám povím. Má sestra byla blázen, můj švagr byl darebák, Percival je tichošlápek a ten váš Lance byl odjakživa černou ovčí rodiny.“

„Já myslím, že to je všechno nesmysl,“ řekla Pat velkomyslně.

„Máte možná pravdu,“ odpověděla slečna Ramsbottomová nečekaně. „Jeden nemůže přilepovat viněty jen tak. Nepodceňujte ale Percivala. Lidé mají sklon věřit, že ti, kdo nosí nálepku dobráka, jsou také hlupáci. Percival ale není ani trošku hlupák. Je náramně mazaný, takovým tím svatouškovským způsobem. Vždycky mi byl lhostejný. Víte, já nevěřím ani Lancemu a neschvaluji jeho jednání, ale nedokážu ho nemít ráda... Je to takový bezstarostný chlapík - vždycky takový byl. Musíte na něho dohlédnout, dát pozor, aby nezacházel moc daleko. A řekněte mu, aby Percivala nepodceňoval, zlatíčko. Řekněte mu, aby nevěřil všemu, co Percival říká. V tomhle domě je to samý lhář.“ A stará dáma s uspokojením dodala: „Bůh sešle oheň a síru na hlavy všech.“

II

Inspektor Neele právě zakončil telefonní hovor se Scotland Yardem.

Policejní ředitel na druhém konci drátu řekl:

„Tu informaci bychom vám měli opatřit - rozešleme oběžníky po nejrozumnějších soukromých sanatoriích. To se ví, může už taky být mrtvá.“

„Nejspíš ano. Je to už hrozně dávno.“

Staré hříchy mají dlouhé stíny. To řekla slečna Ramsbottomová - a navíc to řekla dost významně, jako by mu tím chtěla něco naznačit.

„Je to fantastická teorie,“ řekl policejní ředitel.

„Také mě to vyvedlo z konceptu, ale mám pocit, že bychom to tak zcela ignorovat neměli. Všechno to až příliš klapě -“

„Ano - ano - žito - kosi - křestní jméno toho člověka.“

Neele řekl:

„Sleduji i ostatní motivace a možnosti. V úvahu přichází Dubois - právě tak Wright - to děvče Gladys spatřilo možná některého z nich před postranním vchodem - mohla nechat podnos s čajem v hale a vyjít ven podívat se, kdo to je a co tam dělá. Ať to byl kdokoli, mohl ji tam uškrtit, a potom teprve odnést tělo ke šňůře na prádlo a připíchnout jí na nos ten kolíček -“

„To je tedy věru šílenství. A navíc je to hnusné.“

„Ovšem, pane řediteli. Právě to tak rozčililo tu starou dámu - tu slečnu Marplovou totiž. Milá stařenka, a neobyčejně bystrá. Nastěhovala se do domu - aby byla blízko slečny Ramsbottomové, a nepochybuju, že se doslechne o všem, co se kde šustne.“

„Co podniknete dál, Neele?“

„Mám schůzku s londýnskými právními zástupci podniku. Chci se dovědět něco víc o obchodních a finančních transakcích Rexe Fortescuea. A třebaže je to stará historie, chci zjistit další podrobnosti o těch Kosích dolech.“

III

Pan Billingsley z advokátní kanceláře Billingsley, Horsethorpe & Walters byl přívětivý muž, který svou diskrétností bezděčně maskoval klamně familiérním chováním. Inspektor Neele s ním besedoval už podruhé a tentokrát se pan Billingsley choval poněkud méně rezervovaně než při prvním rozhovoru. Trojitá tragédie ve Vile u tisů ho přece jen do

jisté míry připravila o jeho profesionální zdrženlivost. Horlivě se teď snažil obeznámit policii s veškerými fakty, která mu byla známa.

„Celá ta věc je něco naprosto mimořádného,“ řekl. „Krajně mimořádného. Za své advokátní praxe jsem se s něčím podobným nesetkal.“

„Upřímně řečeno, pane Billingsley,“ řekl inspektor Neele, „potřebujeme veškerou pomoc, kterou nám kdo může poskytnout.“

„Spolehněte se, pane inspektore. S radostí pro vás udělám všechno, co bude v mých silách.“

„Nejdřív mi dovolu, abych se zeptal, jak dobře jste zesnulého pana Fortescuea znal a nakolik jste obeznámen se záležitostmi jeho podniku.“

„Znal jsem Rexe Fortescuea velice dobře. To vyplývá už z toho, že jsem se s ním znal hodně dlouho, myslím šestnáct let. Musím vás ale upozornit, že nejsme jediná advokátní kancelář, která pro něho pracovala, to zdaleka ne.“

Inspektor Neele přikývl. Věděl to. Billingsley, Horsethorpe & Walters byli pro Rexe Fortescuea asi tím, čemu by se dalo říct oficiální zástupci. Při svých méně oficiálních transakcích se dával zastupovat nejrozličnějšími, poněkud méně skrupulózními advokáty.

„Co tedy chcete vědět?“ pokračoval pan Billingsley. „O jeho poslední vůli jsem vám už pověděl. Percival Fortescue je dědic zbytku movitých odkazů.“

„Teď mě zajímá poslední vůle jeho ženy,“ řekl inspektor Neele. „Jestli jsem dobře rozuměl, stává se po smrti pana Fortescuea dědičkou částky sto tisíc liber, že?“

Billingsley přikývl.

„Je to úctyhodná suma,“ řekl, „a mohu vám důvěrně prozradit, pane inspektore, že by podnik přivedlo do nesnází, kdyby ji měl vyplatit na hotovosti.“

„Znamená to, že podnik příliš neprosperuje?“

„Upřímně řečeno,“ prohlásil pan Billingsley, „a samozřejmě pouze mezi námi, drží se nad vodou jen taktak a tahle situace už trvá půldruhého roku.“

„Má to nějakou zvláštní příčinu?“

„To se rozumí. Řekl bych, že tou příčinou byl Rex Fortescue sám. V posledním roce si Rex Fortescue počínal jako šílenec. Jednou prodal dobré akcie, podruhé zas nějaké pochybné nakoupil a v jednom kuse o tom vykládal - takovým naprosto nezvyklým a nevhodným způsobem. Poradit si nechtěl dát.“

Percival - jeho syn - víte, o kom mluvím - sem přišel a žádal mě, abych použil vlivu, který na jeho otce mám. Zřejmě se o to pokoušel sám, ale nepochodil. No, udělal jsem, co bylo v mých silách, ale Fortescue nechtěl slyšet rozumné slovo. Víte, vypadalo to, jako kdyby se ten člověk úplně změnil.“

„Nezdálo se vám ale, že by propadl nějaké depresi?“ řekl inspektor Neele.

„Ne, to ne. Právě naopak. Choval se exaltovaně, hotový fanfarón.“

Inspektor Neele přikývl. Podezření, které pojal už dřív, se jenom potvrzovalo. Měl dojem, že začíná chápat některé příčiny neshod a třenic mezi Percivalem a jeho otcem. Pan Billingsley pokračoval.

„O poslední vůli jeho ženy vám ale nemohu povědět nic. Nesepisoval jsem ji.“

„Já vím, že ne,“ řekl inspektor Neele. „Chci si jen ověřit, zda vůbec měla co odkazovat. No, krátce a dobře, teď to dělá sto tisíc liber.“

Pan Billingsley zděšeně zavrtěl hlavou.

„Ale kdepak, milý pane. To se tedy mýlíte.“

„Chcete říct, že jí těch sto tisíc liber odkázal jen k užívání po dobu jejího života?“

„Ne - ne - odkázal jí tu částku do plného vlastnictví. V závěti však byla klauzule s bližším ustanovením ohledně odkazu. A ta zní, že Fortescueová žena částku nezdědí, pokud ho nepřežije alespoň o jeden měsíc. Mohu vám říct, že podobná klauzule je dnes naprosto běžná. Začalo se jí užívat v souvislosti se stálým rozšiřováním letecké dopravy. Když dva lidé

zahynou při leteckém neštěstí, bývá mimořádně obtížné zjistit, kdo zahynul první a kdo až po něm, a vzniká tak spousta velice kuriózních právních problémů.“

Inspektor Neele na něho jenom zíral.

„Takže Adéla Fortescueová těch sto tisíc liber vlastně nezdědila a nikdo je také nebude po ní dědit. Co se s těmi penězi stane?“

„Případnou opět firmě. Nebo spíš bych snad měl říct - případnou dědici ostatního movitého odkazu.“

„A tím je Percival Fortescue.“

„Tak je to,“ řekl Billingsley, „dostane je Percival Fortescue. A za situace, ve které se teď podnik nachází,“ dodal prostořece, „bude je zatraceně potřebovat!“

IV

„Vy policajti chcete pořád něco vědět,“ řekl lékař, dobrý známý inspektora Neela.

„Tak jen to vyklop, Bobe. Mluv.“

„Naštěstí jsme tu sami, takže se na mě nemůžeš odvolávat! Podle mne je ale ta tvá hypotéza naprosto správná. Všechny ty příznaky mohou ukazovat na progresivní paralýzu. Rodina to tušila a chtěla, aby šel k doktorovi. A on odmítal. To, cos mi popisoval, by tomu přesně odpovídalo. Ztráta soudnosti, megalomanie, zběsilé návaly podráždění a hněvu, chvástavost, přehánění vlastní důležitosti - i to, že si hrál na velkého finančního génia. Každý, kdo tímhle trpí, dokáže zkrátka přivést na mizinu docela solventní podnik, pokud ovšem není včas zbaven svéprávnosti - a toho není tak snadné dosáhnout, zvlášť když ten člověk vycítí, že po něm jeho okolí jde. No, myslím, že ti tvoji přátelé měli zkrátka kliku, že umřel.“

„To nejsou moji přátelé,“ bránil se Neele a opakoval větu, která už jednou byla řečena:

„Jsou to všechno hrozně protivní lidé...“

• KAPITOLA

• DEVATENÁCTÁ

Ve Vile u tisů se celá rodina shromáždila v salónech. Percival Fortescue se opíral o krbovou římsu a držel řeč.

„Já přece dokážu pochopit leccos,“ říkal právě, „ale to, co se děje tady, to už je nesnesitelné. Policie si přichází a odchází a nám nic neřekne. Člověk se domnívá, že snad sledují nějakou konkrétní stopu, jenomže zatím je všechno na mrtvém bodě. Jeden nemůže dělat ani žádné plány, nemůže si do budoucna vůbec nic zařídit ani sjednat.“

„Je to všechno tak bezohledné,“ řekla Jennifer. „A tak hloupé.“

„Jak to vypadá, neodvolali ještě ten příkaz, že nikdo nesmí opustit dům,“ pokračoval Percival. „Přesto myslím, že bychom mohli mezi sebou pohovořit o tom, co budeme dělat dál. Co hodláš podniknout ty, Elaine? Víš, že se chceš vdávat za toho... toho... jmenuje se Gerald Wright? Víš už kdy?“

„Co nejdřív,“ řekla Elaine. Percival se zděsil.

„Chceš říct - hned po těch šesti měsících, ne?“

„Ne. Proč bychom měli čekat šest měsíců?“

„Myslím, že to slušnost vyžaduje,“ řekl Percival.

„Nesmysl,“ prohlásila Elaine. „Měsíc je maximum. Déle čekat nebudeme.“

„No, prosím, to je ostatně tvoje věc,“ řekl Percival. „A jaké plány máš po svatbě? Máš vůbec nějaké?“

„Uvažujeme o tom, že si otevřeme soukromou školu.“

Percival potřásl hlavou.

„V dnešní době je to velice riskantní spekulace. Předně nejsou k sehnání lidé jako topiči, uklízečky či školníci a se sehnáním slušných kantorů je také potíže - víš, Elaine, ono to zní docela slibně, ale na tvém místě bych si to dvakrát rozmyslel.“

„Už jsme si to rozmýšleli. Gerald má pocit, že celá budoucnost téhle země záleží na správné výchově.“

„Pozitíí se uvidím s panem Billingsleyem,“ řekl Percival. „Budeme spolu probírat různé finanční otázky. Ptal se mě, zda by sis peníze, které ti připadnou po otci, nechtěla ponechat u nich ve svěřenské správě pro sebe a pro své děti. Je to dneska ta nejrozumnější věc.“

„To se mi nechce,“ řekla Elaine. „Peníze budeme potřebovat, abychom mohli školu otevřít. Doslechla jsem se, že je na prodej dům, který by nám přesně vyhovoval. Je to v Cornwallu. Stojí na nádherných pozemcích a je ve skvělém stavu. Chce to ovšem určité přestavby a jedno či dvě křídla přistavět.“

„To jako myslíš - chceš říct, že si z podniku všechny zděděné peníze vybereš? To se mi vážně nezdá moc moudré, Elaine.“

„Myslím, že je moudřejší peníze z podniku vybrat, než je v něm nechat,“ řekla Elaine. „S obchodem to jde od deseti k pěti na všech stranách. Než otec zemřel, sám jsi říkal, Vale, že podnik je v hrozně neutěšeném stavu.“

„Takové věci člověk říká,“ prohlásil Percival neurčitě, „ale přece jen dovol, abych tě varoval, Elaine. Vyzvednout veškerý kapitál a investovat jej do koupě nějakého baráku,

vnitřního zařízení a vedení školy - to je hotové šílenství. Víš, jak dopadneš, když se vám nebude dařit? Zůstaneš bez groše.“

„Škola bude prosperovat,“ řekla Elaine paličatě.

„Souhlasím s tebou.“ Řekl to povzbudivým hlasem Lance, který se rozvaloval v křesle. „Zkus si na tom vylámat zuby, Elaine. Po mém soudu to bude velice prapodivná škola, ale když se do toho chcete s Geraldem pustit a máte do toho chuť, spánembohem. Možná že o ty peníze přijdete, ale co, jsou vaše, a v každém případě budete mít aspoň uspokojení z toho, že jste dělali, co jste dělat chtěli.“

„To se dalo čekat, že řekneš něco takového, Lanci. Od tebe se to dalo čekat,“ prohlásil Percival trpce.

„Já vím, já vím,“ řekl Lance. „Já holt jsem ten marnotratný a ztracený syn. Pořád mám ale dojem, že jsem v životě užil víc legrace než ty, Percy.“

„Záleží na tom, čemu říkáš legrace,“ odsekl Percival mrazivě. „Ostatně - to nás přivádí k tvým plánům, Lance. Jestli se nemýlím, chceš se vrátit do Keni - nebo do Kanady - nebo vylézt na Mount Everest - prostě udělat něco opravdu senzačního.“

„Poslyš - a jak tě to vlastně napadlo?“ řekl Lance.

„Tebe přece nikdy nebavilo být doma a žít v Anglii, no ne?“

„Jak člověk stárne, dost se mění,“ řekl Lance. „Koukám se usadit. Víš, milý Percy, že se docela zabývám úvahou, že ten svůj podíl někde investuju a proměním se ve střízlivého obchodníka?“

„To chceš říct ...?“

„Chci říct, že bych rád do podniku k tobě,“ zazubil se Lance. „Hlavní partner jsi samozřejmě ty, to je jasné; máš a budeš mít lví podíl. Já jsem takřikajíc partner začátečník. Přinesu snad ale dost velký podíl na to, abych v podniku nebyl jako páté kolo u vozu.“

„To se ví - ovšem - samozřejmě, když to vidíš takhle. Ujist'uj tě ale, milý bráško, že tě to bude k smrti nudit.“

„To bych se moc divil. Věřím, že se tam nudit nebudu.“

Percival se zamračil.

„Myslíš to vážně, Lanci, že chceš jít k nám do podniku?“

„A koukat z něho něco mít? Ano, přesně to hodlám udělat.“

Percival potřásl hlavou.

„Rozuměj - naše situace je krajně na pováženou. Na to přijdeš sám. A začne jít úplně o všechno, bude-li Elaine trvat na tom, abychom jí dědický podíl vyplatili v hotovosti.“

„Tak to vidíš, Elaine,“ řekl Lance. „Vidíš, jak jsi moudrá, že chceš shrábnout prachy hned a v hotovosti. Za nějaký čas možná nebude co shrábnout.“

„Poslyš, Lanci,“ řekl vztekle Percival, „tyhle pitomé vtipy by sis vážně mohl nechat od cesty.“

„Myslím, že by sis měl opravdu dávat větší pozor na to, co říkáš, Lanci,“ řekla Jennifer.

Pat seděla kousek od nich u okna a zkoumavě si je prohlížela jednoho po druhém. Jestliže Lance právě teď uváděl ve skutek svou hrozbu, že se do Percivala pořádně obuje a namíchne ho, pak se zdálo, že dosáhl svého cíle. Percivalova bohorovná povznesenost byla tatam. Znova zlostně vyštěkl:

„Myslíš, to vážně, Lanci?“

„Smrtelně vážně.“

„Jenže ono z toho stejně nic nebude, víš. Brzy toho budeš mít plné zuby.“

„To jsi na omylu. Jen pomysli, jaká to bude pro mne nádherná změna. Kancelář v Londýně. Jedna písárka přijde, druhá odejde. Budu mít taky takovou blond sekretářku, jako je slečna Grosvenorová - je to myslím Grosvenorová? Doufám, že jsi ji nepustil. Musel bych

si sehnat přesně takovou. „Prosím, pane Lancelote, jak račte, pane Lancelote. Čaj máte na stole, pane Lancelote.“

„Aspoň tu, prosím tě, neblbni,“ utrl se na něho Percival.

„Proč tak vztekle, bráško? Netěší tě vyhlídka, že se se mnou podělíš o své obchodní starosti?“

„Nemáš ponětí, v jakém nepořádku to tam všechno je.“

„To nemám. Ale ty mě do všeho zasvětiš.“

„Nejdřív ti musí být jasné, že posledních šest měsíců - vlastně víc, celý poslední rok, byl otec jako vyměněný. Pokud jde o finanční transakce, dopustil se několika neuvěřitelných pošetilostí. Prodal dobré akcie a nakoupil všelijaké neseriózní, rizikové podíly od kdejakého hej počkej. Někdy vážně vyhazoval peníze plnými rukama. Dělalo to na mě dojem, jako by měl just radost, že tak může utrácet.“

„Ve skutečnosti,“ řekl Lance, „je to vlastně pro rodinu požehnání, že mu někdo dal do čaje ten taxin.“

„Tohle jsou sice náramně nechutné řeči, ale když se to tak vezme kolem a kolem, máš docela pravdu. Jeho smrt je to jediné, co může podnik zachránit před naprostým bankrotem. Budeme muset ale být mimořádně obezřelí a držet se při zdi ve všem, co podnikneme.“

Lance zavrtěl hlavou.

„V tom s tebou nesouhlasím. Opatrnost nikdy nevede k ničemu dobrému. Určité riziko musíš přijmout, musíš vyrazit do ofenzívy. Když chceš dosáhnout něčeho, co za to stojí, musíš si pro to dojít.“

„Nesouhlasím,“ řekl Percy. „Opatrnost a šetrnost - to jsou naše hesla.“

„Moje ne,“ řekl Lance.

„Nezapomínej, že budeš jen mladší společník firmy,“ řekl Percival.

„Jistě, jistě. Přece jen ale do toho mám taky trochu co mluvit.“

Percival rozčileně přecházel po pokoji.

„Z toho nic dobrého nekouká, Lanci. Mám tě sice rád, ale -“

„Opravdu?“ přerušil ho Lance. Zdálo se však, že ho Percival neslyší.

„... mám obavy, že spolu prostě nedokážeme vyjít. Máme na věci zcela rozdílné názory.“

„To může být jen výhoda,“ řekl Lance.

„Jediná rozumná věc pak je - přestat být společníky,“ řekl Percival.

„To jako bys mě chtěl vyplatit - tak to myslíš?“

„Milý chlapče, je to jediná rozumná věc, kterou můžeme udělat, když se názorově tak rozcházíme.“

„Jestli se ti ale zdá obtížné vyplatit Elaine její dědictví, jak potom ještě chceš zaplatit můj podíl mně?“

„No, nemyslel jsem na placení v hotovosti,“ řekl Percival. „Mohli bychom si - hm - rozdělit cenné papíry a akcie.“

„Tak, že by sis ponechal ty výnosné, a mě donutil vzít si nejhorší z těch srabových, co jdou pořád dolů, ne?“

„Zdá se, že si právě na takové potrpíš,“ řekl Percival.

Lance se pojednou zazubil.

„Jistým způsobem máš pravdu, Percy, docela tě chápu. Nemůžu se už ale řídit jen podle vlastního gusta. Musím také myslet na Pat.“

Oba muži se na ni podívali. Pat otevřela ústa, pak je opět zavřela. Ať už hrál Lance jakoukoli hru, připadalo jí nejlepší do ničeho teď nezasahovat. Nepochybovala o tom, že Lance míří k nějakému zcela konkrétnímu cíli, ale nebyla si tak docela jistá tím, o jaký cíl jde.

„Aspoň ty akcie vypočítej, Percy,“ řekl Lance se smíchem. „Falešné diamantové doly, naleziště rubínů, ke kterým se nikdo nedostane, naftová koncese tam, kde nikdo nikdy žádnou naftu neuvidí. Myslíš, že jsem takový trol, za jakého mě máš?“

„Samozřejmě - některé z těch akcií mají momentálně velice problematickou cenu, ale nezapomínej, že to je proměnlivé. Zničehonic mohou rapidně vylétnout nahoru.“

„To jako jsi na začal z jiného soudku?“ řekl Lance a usmál se. „Chceš mi nabídnout ty otcovy praštěné akvizice z poslední doby nebo třeba ty staré Kosí doly a podobné poklady? Mimochodem, vyptával se tě inspektor na Kosí doly?“

Percival se zamračil.

„Ano, vyptával se na ně. Neumím si představit, proč ho to mohlo zajímat. Moc jsem mu toho nepověděl. Byli jsme přece oba v té době ještě děti. Matně si vzpomínám, že tam otec tenkrát odjel, a když se vrátil, tvrdil, že z celého toho podniku nic nekouká.“

„O jaké doly vlastně šlo? O doly na zlato?“

„Myslím. Otec se vrátil s naprostou jistotou, že tam žádné zlato není. A víš dobře, že nebyl z lidí, kteří se dají napálit.“

„Kdo ho na to vůbec nalákal? Nejmenoval se ten chlap MacKenzie?“

„Ano, MacKenzie. A ten tam vypustil duši.“

„Tak MacKenzie tam vypustil duši,“ řekl Lance zamyšleně. „Nedošlo tu tehdy k nějaké pekelné scéně? Něco se mi pořád honí hlavou... Nebyla to ta paní MacKenzieová? Přišla sem. Ječela tu a začala otci vyhrožovat. Spílala mu a proklínala ho. Jestli se pamatuju správně, obviňovala ho, že jejího, manžela zavraždil.“

„Já si na nic takového opravdu už nevzpomínám,“ řekl Percival, jako by to chtěl zamluvit.

„To zas já ano,“ řekl Lance. „To se ví, byl jsem o hodně mladší než ty, ale možná že mě to právě proto tak přitahovalo. Jako dítě jsem to prožíval hrozně dramaticky. Kde ty Kosí doly byly? V Západní Africe?“

„Ano. Myslím.“

„Musím se někdy na tu koncesi podívat,“ řekl Lance. „Až budu v kanceláři.“

„Spolehni se,“ řekl Percival, „otec se rozhodně nemýlil. Když se vrátil a řekl, že tam zlato není, tak tam určitě žádné nebylo.“

„Nejspíš budeš mít pravdu,“ řekl Lance. „Chudák ta paní MacKenzieová. Rád bych věděl, co se stalo s ní a těmi dvěma dětmi, které si tehdy s sebou přivedla. Ten čas tak letí - dneska už to musejí být dospělí lidé.“

• KAPITOLA

• DVACÁTÁ

Inspektor Neele seděl v soukromém sanatoriu v Pinewoodu v místnosti pro návštěvníky a hleděl do tváře šedovlasé staré ženy. Helen MacKenzieové bylo třiašedesát let, ačkoli vypadala mladší. Měla bledě modré oči s prázdným nepřítomným pohledem a slabošskou, nerozhodnou bradu. Horní ret měla delší a občas jí to v něm zacukalo. Na klíně držela velkou knihu a hleděla do ní celou tu dobu, co na ni inspektor Neele mluvil. Inspektoru Neelovi nešel z hlavy rozhovor, který měl právě s doktorem Crosbiem, ředitelem sanatoria.

„Je to samozřejmě dobrovolná pacientka,“ řekl doktor Crosbie. „Není zbavena svéprávnosti.“

„Není tedy nebezpečná?“

„Ale kde. Většinou je s to hovořit stejně rozumně jako vy nebo já. Teď právě zas má období přechodného zlepšení, takže si s ní budete moci promluvit jako s kterýmkoli normálním člověkem.“

Tato slova měl inspektor Neele na paměti, když učinil první pokus o navázání rozhovoru.

„Je to od vás moc milé, že jste mě přijala, madame,“ řekl. „Jmenuju se Neele. Přijel jsem vás navštívit kvůli panu Fortescueovi, který nedávno zemřel. Panu Rexi Fortescueovi. Doufám, že to jméno znáte.“

Paní MacKenzieová dál upírala oči do knihy. Řekla:

„Nevím, o čem to mluvíte.“

„O panu Fortescueovi, madame. O panu Rexi Fortescueovi.“

„Ne,“ řekla paní MacKenzieová. „Neznám. Určitě ne.“

Inspektora Neela to maličko zarazilo. Napadlo ho, zda takovéhle chování Crosbie opravdu pokládá za zcela normální.

„Myslím, že už je to hezká řádka let, co jste ho znala, paní MacKenzieová.“

„To tedy ne,“ řekla paní MacKenzieová. „Bylo to včera.“

„Chápu,“ řekl inspektor Neele, uchýliv se značně nejisté ke svému oblíbenému slovesu. „Mám dojem,“ pokračoval, „že jste ho před mnoha lety navštívila v jeho Vile u tisů.“

„To je náramně procovský dům,“ řekla paní MacKenzieová.

„Jistě, dá se to tak říct. Myslím, že pan Fortescue a váš manžel se společně zajímali o nějaké doly v Africe. Říkalo se jim Kosí doly, pokud vím.“

„Musím číst knihu,“ řekla paní MacKenzieová. „Času už moc nezbývá, a já musím číst knihu.“

„Ovšem, madame. To zcela chápu.“ Následovala pauza a teprve po ní inspektor pokračoval: „Pan MacKenzie a pan Fortescue spolu odjeli do Afriky - podívat se na ty doly.“

„Byly to doly mého muže,“ řekla paní MacKenzieová. „On je nalezl a tu půdu si tam vykolíkoval. Potřeboval peníze, které by mohl investovat do těžby. Šel za Rexem Fortescuem. Kdybych byla moudřejší, kdybych věděla víc, nikdy bych mu tu nedovolila.“

„Ne, to chápu, že ne. Pokud je mi známo, odjeli do Afriky společně a váš manžel tam zemřel na tropickou zimnici.“

„Musím číst knihu,“ řekla paní MacKenzieová.

„Myslíte, že pan Fortescue vašeho manžela s těmi Kosími doly podvedl, paní MacKenzieová?“

Paní MacKenzieová nezvedla oči od knihy a řekla:

„Vy jste přece hlupák.“

„Ano, ovšem, řekl bych dokonce... Jenomže - víte - je to už hrozně dávno a je hrozně obtížné dovědět se něco o věci, která byla uzavřena před takovou řadou let.“

„Kdo řekl, že byla uzavřena?“

„Chápu. Vy myslíte, že uzavřena nebyla?“

„*Žádný problém není vyřešen, dokud není vyřešen správně.* To řekl Kipling. Dneska Kiplinga nikdo nečte, ale byl to velký muž.“

„A myslíte, že problém bude vyřešen správně až teprve v těchto dnech?“

„Rex Fortescue je mrtev, ne? Říkal jste to.“

„Někdo ho otrávil,“ řekl inspektor Neele.

Paní MacKenzieová se velice rozpačitě zasmála.

„Nesmysl,“ řekla, „zemřel na tropickou zimnici.“

„Ale já mluvím o Rexi Fortescueovi.“

„Já taky.“ Zvedla pojednou bledě modré oči a upřela je na inspektora. „Poslyšte,“ řekla, „umřel přece doma v posteli, ne? Umřel doma v posteli?“

„Umřel v nemocnici sv. Judy,“ řekl inspektor Neele.

„Nikdo neví, kde umřel můj muž,“ řekla paní MacKenzieová. „Nikdo neví, jak umřel a kde je pohřben ... Všechno, co se ví, je jen to, co řekl Rex Fortescue. A Rex Fortescue byl lhář!“

„Myslíte, že v tom ve všem byla nějaká... nečistá hra?“

„Nečistá hra, nečistá hra, čimcara-ra čimčara-ra.“

„Myslíte, že Rex Fortescue zavinil smrt vašeho manžela?“

„Měla jsem dnes k snídani vajíčko,“ řekla paní MacKenzieová. „Od jednoho toho čimčarara. A bylo docela čerstvé. To člověka překvapí, když uváží, že se to stalo před třiceti lety, no ne?“

Neele se zhluboka nadechl. Nezdálo se pravděpodobné, že by se mohl něco dovědět, když se hovor dostal do této polohy, ale přesto vytrval.

„Měsíc, nebo snad dva měsíce předtím, než Rex Fortescue zemřel, dal mu někdo na psací stůl mrtvé kosy.“

„To je zajímavé. Moc zajímavé.“

„Nemáte snad potuchy, madame, kdo to mohl udělat?“

„Tuchy netuchy, nevěřte na duchy. Potuchy člověku nejsou nic platné. Člověk musí jednat. Rozumíte - vychovala jsem je k tomu, aby jednaly.“

„Mluvíte o svých dětech?“

Rychle přikývla.

„Ano. O Donaldovi a Ruby. Jemu bylo devět a jí sedm a zůstaly bez otce. Vyprávěla jsem jim o tom. Vyprávěla jsem jim o tom každý den. A každou noc mi to musely odpřisáhnout.“

Inspektor Neele se předklonil.

„Co vám musely odpřisáhnout?“

„Že ho zabijí. Co jiného.“

„Chápu.“

Inspektor Neele promluvil, jako by pronášel tu nejrozumnější poznámku na světě. „A udělaly to?“

„Donald byl za války u Dunkirku. Nikdy se odtamtud nevrátil: Poslali mi telegram, že padl. ‚S hlubokou lítostí vám sdělujeme, že padl při bojové akci.‘ Tak to vidíte - byla to akce, jenže špatná akce.“

„Přijměte mou soustrast, madame. A co vaše dcera?“

„Já neměla dceru,“ řekla paní MacKenzieová.

„Právě jste o ní mluvila,“ řekl Neele. „O své dceři Ruby.“

„Ruby. A jo - Ruby.“ Předklonila se. „Víte, co jsem udělala Ruby?“

„Ne, madame. Co jste jí udělala?“

Zašeptala pojednou:

„Podívejte se sem do knihy.“

Teprve teď zjistil, že kniha, kterou drží na klíně, je bible. Byla to velice stará bible, a když ji otevřela na titulní straně, inspektor Neele uviděl, že je tam napsaná spousta jmen. Zřejmě šlo o rodinnou bibli, do níž se podle starého zvyku zanášela veškerá narození. Štíhlý ukazováček paní MacKenzieové se přiblížil k dvěma, posledním jménům. „Donald MacKenzie“ - a datum jeho narození, a „Ruby MacKenzieová“ - a datum, kdy se narodila ona. Jméno Ruby MacKenzieové však bylo přeškrtnuto tlustou čarou.

„Vidíte?“ řekla paní MacKenzieová. „Vyškrtla jsem ji z knihy. Vyškrtla jsem ji na věčné časy! Anděl posledního soudu tu její jméno nenajde.“

„Vyškrtla jste její jméno z knihy? Proč ale, madame?“

Paní MacKenzieová se na něho potměšile podívala.

„Vy víte proč,“ řekla.

„Ale já nevím. Opravdu ne, madame.“

„Nedržela se víry. Víte - ona se nedržela víry.“

„A kde je teď vaše dcera, madame?“

„Už jsem vám to řekla. Nemám dceru. Žádná Ruby MacKenzieová už neexistuje.“ „Chcete říct, že je mrtvá?“

„Mrtvá?“ Zena se náhle zasmála. „Bylo by pro ni lepší, kdyby byla mrtvá. Mnohem lepší. Mnohem, mnohem lepší.“ Povzddechla si a neklidně se zavrtěla v křesle. Pak se začala jako dřív opět chovat s formální zdvořilostí a řekla: „Moc mě to mrzí, ale obávám se, že s vámi už opravdu déle nemohu rozmlouvat. Víte - čas se nachyluje a já musím číst knihu.“

Na další poznámky se už inspektor Neele nedomáhal od paní MacKenzieové odpovědi. Naznačila jen nepatrným gestem, že ji obtěžuje, a pokračovala v četbě bible, ukazujíc si prstem po řádcích, na nichž právě spočíval její zrak.

Neele vstal a odešel. Znova si krátce pohovořil s ředitelem sanatoria.

„Jezdí ji sem navštěvovat nějaký příbuzní?“ zeptal se. „Například dcera?“

„Dcera za ní myslím jednou přijela - ještě za mého předchůdce - ale její návštěva pacientku rozčílila natolik, že jsme jí poradili, aby sem víc nejezdila. Od té doby všechno vyřizuje prostřednictvím advokátní kanceláře.“

„A nemáte tušení, kde ta Ruby MacKenzieová teď je?“

Ředitel sanatoria zavrtěl hlavou.

„To tedy nemáme.“

„Nevíte náhodou aspoň, jestli je vdaná?“

„Nevím. Mohu pro vás udělat jen to, že vám dám adresu advokátní kanceláře, s kterou jsme ve spojení.“

Tu advokátní kancelář si Neele zjistil předem. Nemohli mu - nebo aspoň říkali, že nemohou - povědět nic podstatného. Pro paní MacKenzieovou byl složen kapitál, který kancelář spravovala. Toto opatření bylo učiněno už před několika lety, a od té doby prý slečnu MacKenzieovou neviděli.

Inspektor Neele se pokusil aspoň získat popis Ruby MacKenzieové, ale výsledky nebyly příliš povzbudivé. Pacienty jezdilo navštěvovat tolik příbuzných, že se personál sanatoria po tolika letech pamatoval na nemilý incident jen zcela mlhavě - nesčetní návštěvníci se jim už dávno navzájem popletli. Vrchní sestra, která byla v sanatoriu mnoho let, měla matný dojem, že slečna MacKenzieová byla malá a tmavovlasá. Jediná další

ošetřovatelka, která tam byla tak dlouho zaměstnána, se naopak rozpomněla, že to byla hrmotná blondýnka.

„Tak takhle jsme dopadli,“ řekl inspektor Neele, když podával hlášení policejnímu řediteli. „Vypadá to všechno jak naprosté šílenství a přitom to dokonale odpovídá. Něco to znamenat musí.“

Policejní ředitel zamyšleně přikývl.

„Kosi v tom koláči mají co dělat s Kosími doly, pak to žito v kapse mrtvého muže, chleba s medem při čaji Adély Fortescueové (tohle ovšem není zcela přesvědčivé. Konec konců chleba s medem nebo vlastně vdolečky s medem mohl jíst při čaji kdokoli). Třetí vražda, to děvče uškrcené punčochou a s kolíčkem na prádlo připíchnutým na nose. Máte pravdu, i když je to šílená konstrukce, ignorovat se to nedá.“

„Ještě okamžik, pane řediteli,“ řekl inspektor Neele.

„Oč jde?“

Neele se mračil.

„Totiž - o to, co jste právě řekl. Nějak mě to nepřesvědčilo. Někde je tam v něčem chyba.“ Potrásl hlavou a povzdechl si. „Bohužel. Nedokážu říct v čem.“

• KAPITOLA

• DVACÁTÁ PRVNÍ

Lance a Pat se procházeli dobře udržovanou zahradou, obklopující Vilu u tisů.

„Doufám, že se tě to moc nedotkne, Lanci,“ zašeptala Pat, „když řeknu, že tohle je ta nejohavnější zahrada, v jaké jsem kdy byla.“

„Proč by se mě to mělo dotknout?“ řekl Lance. „Vážně? Já ani nevím. Mám dojem, že se o ni starají tři zahradníci a mají pořád plné ruce práce.“

Pat řekla:

„To je právě na ní nejspíš to špatné. Neušetřili si žádný výdaj, a přesto tu chybí jediná známka individuálního vkusu. Samé perfektní rododendrony a všechno v pravý čas perfektně přesazené ze skleníků na záhony - hm...“

„A co ty by sis dala do anglické zahrady, kdybys nějakou měla, Pat?“

„Já bych měla v zahradě topolovky, stračí nožky a velké zvonky. Žádné skleníky a žádné tyhle odporné tisy.“

Přezíravě se podívala na temný živý plot z tisových keřů.

„Čirá asociace myšlenek,“ řekl Lance chlácholivě.

„Na tom traviči, ať už je to kdokoli, je něco hrůzného, něco děsivého,“ řekla Pat. „Musí to být chorobný, zvrácený mozek, když se dokázal tak dlouho zabývat myšlenkou na pomstu.“

„Připadá ti to ták? To je legrační. Já si naopak myslím, že musí jít o někoho, kdo kalkuluje jako chladnokrevný obchodník.“

„Myslím, že se na to člověk může takhle dívat.“ Maličko se otrásla a uvažovala nahlas: „Ale stejně, spáchat *tři* vraždy... Ať to udělal kdokoli, musí to být šílenec.“

„Ano,“ řekl Lance tiše. „Obávám se, že ano.“ Pak ze sebe pojednou prudce vyrazil: „Proboha, Pat, odjed' odtud. Vrať se do Londýna. Zajed' si do Devonshiru nebo na sever do Jezerního kraje. Jed' do Stratfordu nad Avonou nebo třeba k norfolkským rybníkům. Policii nebude vadit, že odjíždíš - tys přece tady s tím neměla nic společného. Byla jsi v Paříži, když byl otráven otec, a v Londýně, když zemřeli ti další dva. Věř mi, že mi to dělá hrozné starosti, když jsi tu se mnou.“

Pat se na okamžik odmlčela a potom řekla klidně:

„Víš, kdo to udělal?“

„Ne, nevím.“

„Myslíš si ale, že to víš... Proto taky máš o mne strach... Byla bych ráda, kdybys mi to řekl.“

„Nemohu ti to říct, poněvadž nic nevím. Přál bych si ale, a moc, abys odtud odjela.“

„Miláčku,“ řekla Pat, „to ode mne nečekej. Zůstanu tady. Ať se děje, co se děje. Cítím, že to je tak správné.“ A s náhlým zájknutím ještě dodala: „Jenomže se mnou vždycky všechno dopadne spíš hůř než líp.“

„Jak to proboha myslíš, Pat?“

„Ze přináším smůlu. Tak to myslím. Přináším smůlu každému, s kým se seznámím.“

„Ty jsi takový můj malý hlupáček - mně jsi přece smůlu nepřinesla. Jen si vzpomeň - sotva jsme se vzali, otec mi vzkázal, abych se vrátil domů, že budeme znovu přátelé.“

„Ano, ale co se stalo, když jsi domů přijel? Věř mi, já přináším lidem smůlu.“

„Poslyš, drahoušku, to je prachobyčejná utkvělá představa. Krátce a dobře - nic než pověra.“

„S tím já nemůžu nic dělat. Někteří lidé prostě přinášejí smůlu. A já k nim patřím.“

Lance ji vzal kolem ramen a důkladně s ní zatřásl. „Ty jsi má Pat a to, že jsem se s tebou oženil, je největší štěstí, které mě potkalo. To si do té své hloupinkaté makovičky zapiš.“ Potom, jak se uklidňoval, řekl střízlivějším hlasem: „Myslím to vážně, Pat, musíš si dávat zatraceně dobrý pozor. Jestli tu řádí nějaký úchylný zmetek, nerad bych, aby se strefoval z bouchačky zrovna do tebe, nebo abys vypila nějaký dryák.“

„Nějaký dryák... hm... říkáš to rozkošně.“

„Když nebudu s tebou, drž se té staré dámy. Té - no té Marplová. Co říkáš tomu, že ji dnes teta Effie přemluvila, aby se sem nastěhovala?“

„Čert ví, proč teta Effie dělá věci, které dělá. Lanci, jak dlouho tu zůstaneme my?“

Lance pokrčil rameny.

„Těžko říct.“

„Nezdá se mi,“ řekla Pat, „že jsme tu kdovíjak vítáni.“ Zaváhala, když to vyřkla. „Vila přece teď patří tvému bratrovi, že? A ten moc nestojí o to, abychom tu byli.“

Lance náhle vyprskl.

„To věru ne, ale prozatím nás tu musí nechat, ať se mu to líbí nebo ne.“

„A pak? Co budeme dělat, Lance? Vrátime se zpátky do Východní Afriky, nebo co vlastně?“

„Zamlouvalo by se ti to, Pat?“

Radostně přikývla.

„To máme štěstí,“ řekl Lance, „poněvadž mně se to taky zamlouvá ze všeho nejlíp. V téhle zemi už mě dnes nic nedrží.“

Pat se přestala mračit.

„To je ale skvělé. Podle toho, co jsi říkal onehdy; měla jsem strach, že tu budeš chtít zůstat.“ Lancemu se ďábelsky zablesklo v očích. „Musíš ale držet jazyk za zuby a nikomu se o našich plánech nezmiňovat, Pat,“ řekl. „Uvažuji o tom hlavně proto, aby milému bráškově Percivalovi trochu spadl hřebínek.“

„Probůh, Lanci, buď opatrný.“

„To víš, že budu, drahoušku, ale opravdu nevidím důvod, proč by měl starouš Percy vždycky ze všeho vyklouznout jak úhoř.“

II

S hlavičkou kapánek ke straně vypadala slečna Marplová jako pomilováníhodná kukačka. Seděla ve velkém salónu a naslouchala paní Jennifer Fortescueové. Slečna Marplová se v salónu vyjíkala nadmíru exoticky. Její křehká, drobná postavička se ani dost málo nehodila k obrovské, brokátem potažené pohovce, na níž seděla, uprostřed polštářů v doplňkových barvách. Slečna Marplová trůnila velice vzpřímeně, poněvadž ji už jako děvče učili, že se má zády vždy o něco opřít a nepolehávat jako klásek ve vichřici. Vedle ní, v obrovském křesle, oblečena v superšik černých šatech, seděla Jennifer Fortescueová a bezostyšně žvatlala páté přes deváté, co jí slina na jazyk přinesla. Jako kdyby z oka vypadla chudince paní Emmettové, ženě bankovního ředitele - pomyslela si slečna Marplová. Vzpomněla si, jak ji jednoho dne paní Emmettová přišla navštívit a pohovořit si o organizaci dobročinného prodeje v Den vlčích máků a jak, když se o tom všem posléze dohodly, dala se pojednou paní Emmettová do řeči a mluvila a mluvila a mluvila a... Paní Emmettová byla v St. Mary Meadu ve značně nemilé situaci. Nepatřila mezi starou gardu místních dam, které navzdory omezenějším prostředkům bydlely v úhledných domcích kolem kostela a které

důvěrně znaly všechny, i ty nejpobočnější větve venkovských rodin, i když třeba samy nebyly roduvěrné domorodky. Pan Emmett, ředitel banky, se pochopitelně oženil tak trochu pod úroveň a výsledek byl ten, že se jeho žena stále cítila nesmírně osamělá, poněvadž se samozřejmě nemohla družít s manželkami pouhých obchodníků. Snobské ovzduší tu panovalo přímo absolutisticky a vyvrhlo politováníhodnou robinsonku paní Emmettovou na ostrov permanentní samoty.

V paní Emmettové se naakumulovala potřeba vypovídat se a zmíněného dne prostě a dobře protrhla hráze a slečna Marplová se stala obětí povodňové vlny její výřečnosti. Bylo jí paní Emmettové tenkrát velice líto a právě tak jí dnes bylo velice líto Jennifer Fortescueové.

Paní Jennifer měla spoustu strastí a stesků a úleva nad tím, že je může vyventilovat víceméně neznámému člověku, byla nesmírná.

„Já si samozřejmě nechci stěžovat,“ říkala Jennifer. „Nikdy jsem nebyla žádná fňukna. Vždycky tvrdím, že člověk se musí umět se vším vyrovnat. Co se nedá vykurýrovat, nad tím škoda špekulýrovat, a věřte mi, že ode mne nikdy nikdo neslyšel ani slovo. Ostatně ani nevím, s kým bych o tom mluvila. Jistým způsobem je tu člověk hrozně izolovaný - hrozně. Je to samozřejmě ohromně pohodlné, a také se tím hodně ušetří, když tu máme ve vile samostatný byt. Na druhé straně to je ale zas něco docela jiného, než kdybychom někde měli vlastní klíčku. Jistě mi dáte za pravdu.“

Slečna Marplová jí za pravdu dala.

„Naštěstí se budeme moct už co nevidět nastěhovat do našeho nového domu. Teď už to záleží jen na tom, kdy odtamtud vystřnadíme malíře a dekoratéry. Ti řemeslníci se se vším tak loudají! Manžel by ovšem byl docela spokojen, kdybychom bydleli tady. Jenomže pro muže je to všechno jiné. To já vždycky říkám - pro muže je to všechno jiné. Nemám pravdu?“

Slečna Marplová jí dala za pravdu i v tom, že pro muže je to všechno jiné. Mohla to prohlásit bez přetvářování, poněvadž si to opravdu myslela. „Džentlmeni“ patřili podle představ slečny Marplová do naprosto jiné kategorie než příslušnice jejího pohlaví. Vyžadovali k snídani dvě vejce se šunkou, tři chutná a výživná jídla denně, a nebylo prozřetelné jim odporovat nebo s nimi polemizovat před večeří. Jennifer Fortescueová pokračovala:

„Manžel je totiž celý den v Londýně. Když se vrací domů, je strašně unavený a chce už si jen dřeptnout a něco si číst. Já tu jsem naopak celý den sama a nemám žádnou přiměřenou společnost. Je tady sice veškerý komfort, vaří se tu báječně, ale mám pocit, že člověk opravdu potřebuje mít kolem sebe pár příjemných, společensky založených lidí. Ti zdejší, které mám celý den kolem sebe, mi opravdu nesedí. Většinou jsou to takové ty povrchní bridžové partičky, ale pořádný *bridž* ani hrát neumějí. Já si taky ráda zahraju *bridž*, jenže oni jsou tu všichni strašně bohatí. Hrají o nezřízeně vysoké sázky a pak - na všech těch sedánkách se hrozně moc pije. Prostě život, na který si potrpí ta dnešní uspěchaná společnost. Pak jsou tu ještě sem tam nějaké ty - no, nedá se jim říct jinak než *bábušky*, co se věčně kolébají s přesázováčkem v ruce po zahradě a šťourají se v hlíně.“

Slečna Marplová se zatvářila poněkud provinile, poněvadž sama byla velká zahrádkářka před bohem, i když nyní už na odpočinku.

„Držím se zásady - o mrtvém jen dobré,“ prohlásila pojednou chvatně Jennifer Fortescueová, „ale nikdo myslím nepochybuje, že pan Fortescue, můj bývalý tchán, se podruhé oženil velice neuváženě. Má - vlastně jí ani nemohu říkat tchyně, poněvadž je stejně stará jako já. Pravda je taková, že šlela po mužských, byla po nich jak posedlá. A jak uměla utrácet! Pokud šlo o ni, choval se tchán jako absolutní hlupák. O její výdaje a účty se prostě nestaral. Percyho to hrozně trápilo; strašně ho to míchalo. Ve finančních záležitostech je Percy vždycky krajně opatrný. Nesnáší rozhazovačnost.“

A co měl pak dělat, když se pan Fortescue začal tak zvláště chovat, byl věčně špatně naložený, míval ty strašné záchvaty vzteku, utrácel peníze oběma rukama a investoval do těch potrhých, nereálných plánů?“

Slečna Marplová se odvážila udělat poznámku.

„To muselo vašemu manželovi také působit starosti, že?“

„Pochopitelně! Celý poslední rok Percy ze starostí nevyšel. Úplně ho to změnilo. Začal se chovat jinak i ke mně. Někdy jsem na něho mluvila a on mi vůbec neodpovídal.“ Jennifer si povzdechla a pokračovala: „A ta Elaine - moje švagrová - je velice divné děvče. V jednom kuse je někde mimo dům a má všelijaké spády. Ne že by se ke mně nechovala přátelsky, ale prostě není sympatická, rozumíte. Nikdy se mnou nechtěla jet do Londýna nakupovat nebo jít na nějaké matiné či podobně. Ani šaty ji nezajímají.“ Jennifer Fortescueová si znova povzdechla a zašeptala: „Ale to se ví, já si ani v nejmenším nechci stěžovat.“ Pojednou, jako kdyby se jí zmocnily výčitky svědomí, řekla spěšně: „Vám to asi musí připadat moc divné, že vám takovéhle věci vyprávím, třebaže jste pro mne relativně docela cizí člověk. Ale to všechno ze mne tak vyběhlo po všem tom napětí a šoku - vážně si myslím, že na tom má nejvíc vinu ten šok. Dodatečný šok. Připadám si tak nervózní, že opravdu - víte, opravdu musím s někým mluvit. Velice mi připomínáte jednu milou starou dámu, slečnu Trefusis Jamesovou. V pětasedmdesáti letech si zlomila stehenní kost. Musela jsem o ni moc dlouho pečovat a staly se z nás velké přítelkyně. Když jsem od ní odcházela, dala mi čapku z liščí kůže. To přece od ní bylo hrozně milé, ne?“

„Přesně chápu vaše pocity,“ řekla slečna Marplová.

A opět to bylo pravda. Manžel Jennifer Fortescueové se s ní zřejmě velice nudil a příliš si jí nevšímal. Chudinka Jennifer si nedokázala získat v místě bydliště žádné přátele. Ježdění do Londýna a nakupování, různě společenské podniky a přepychová vila, v níž bydlela, to všechno jí nemohlo vynahradit nedostatek srdečnosti ve vztazích s manželovou rodinou.

„Doufám, že to ode mne nebude znít nezdvořile,“ řekla slečna Marplová tónem noblesní starej dámy, „ale nemohu se zbavit pocitu, že nebožtík Fortescue nebyl příliš roztomilý muž.“

„To věru ne,“ řekla jeho snacha. „Řečeno upřímně a mezi námi, milá slečno Marplová, byl to nesnesitelný dědek. Nedivila bych se - vážně ne - kdyby ho někdo odklidil z cesty.“

„Nemáte aspoň tušení, kdo -“ zeptala se slečna Marplová a pak se zarazila. „Och, zlatíčko, to ale je otázka, kterou bych vám vůbec neměla dávat - nemáte aspoň tušení - kdo - kdo to mohl udělat?“

„Řekla bych, že to udělal ten odporný chlap, ten Crump,“ prohlásila Jennifer. „Nikdy jsem ho nemohla ani cítit. Chová se tak - nedá se říct, že hrubě, to ne, ale přesto je hrubý. Impertinentní - to je možná to správné slovo.“

„Musel by k tomu ale mít nějaký motiv, ne?“

„Opravdu nevím, jestli lidé jako on potřebují pádný motiv. Myslím, že ho pán Fortescue kvůli něčemu sjel, a také mám podezření, že se občas napije víc, než mu svědčí. Především si hlavně ale myslím, že je psychicky trochu labilní. Jako ten sluha nebo komorník, nebo kdo to byl, co chodil kolem domu a po všem střílel. Ovšem, mám-li k vám být zcela upřímná, myslela jsem si, že pana Fortescuea otrávil Adéla. Teď ji ale člověk těžko může podezírat, že se pak otrávil sama. Mohla třeba obvinít Crumpa, kdoví. Ten potom ztratil hlavu a dal něco do těch obložených chlebičků, Gladys ho přitom viděla, a tak ji zabil taky. Myslím, že je nebezpečné mít takovéhohle chlapa vůbec v domě. Věřte mi, že bych se odtud moc ráda vytratila, ale obávám se, že ti hnusní policajti mi to nedovolí.“ Impulzivně se předklonila a položila buclatou ruku slečně Marplová na paži. „Někdy cítím, že odtud musím pryč - že jestli to všechno brzo neskončí, budu muset utéct, doopravdy utéct -“

Znova se zvrátila clo křesla a zkoumavě si prohlížela tvář slečny Marplové.

„To by asi nebylo moc rozumné - vidíte?“

„Ne, to asi ne - policie by si vás brzo našla, to je nabitelné.“

„Opravdu? Myslíte, že jsou v tom tak honění? A tak mazaní?“

„Podceňovat policii je vyložené bláznovství. Inspektor Neele na mě působí dojmem mimořádně inteligentního člověka.“

„Ale jděte! Myslela jsem, jaký je to hlupák.“

Slečna Marplová zavrtěla hlavou.

„Nemohu se zbavit pocitu,“ - Jennifer Fortescueová zaváhala - „že je nebezpečné tu zůstat.“

„Myslíte nebezpečné *pro vás*?“

„Ano - no totiž, ano -“

„Poněvadž něco víte?“

Vypadalo to, jako když se Jennifer Fortescueová nadechla.

„Ale to ne - pochopitelně nic nevím. Co bych mohla vědět? Je to jen proto - jen proto, že jsem nervózní. Ten Crump -“

Slečna Marplová si však pomyslela: „To není Crump, na koho myslí,“ - když pozorovala prsty Jennifer Fortescueové, které se nervózně proplétaly a zase rozpojovaly. Slečna Marplová si pomyslela, že Jennifer Fortescueová má opravdu pekelný strach a že k tomu má nějaký důvod.

• KAPITOLA

• DVACÁTÁ DRUHÁ

Stmívalo se. Slečna Marplová si v knihovně přesedla s pletením až k oknu. Podívala se ven a uviděla Pat Fortescueovou, jak přechází sem tam po terase. Slečna Marplová pootevřela okno a zavolala na ni:

„Vraťte se, drahoušku. Pojd'te už radši domů. Je tam hrozná zima a vlhko, nemůžete se tam procházet jen tak bez pláště.“

Pat vyzvání uposlechla. Vešla do místnosti, zavřela okno a rozsvítila dvě lampy.

„Máte pravdu,“ řekla, „je tam škaredě. To dnešní odpoledne se moc nevydařilo.“ Posadila se na pohovku vedle slečny Marplové. „Copak to pěkného pletete?“

„Och, jen takový malý kabátek, drahoušku. Pro děťátko, víte? Vždycky říkám, že mladé maminky nemají pro děti nikdy dost pletených kabátků. Tohle je velikost dvojka. Nepletu nic jiného než samé dvojky. Z velikosti číslo jedna nemluvnata hned vyrostou.“

Pat natáhla dlouhé nohy ke krbu.

„Když je venku takovéhle počasí, je uvnitř dobře,“ řekla. „U krbu a u lampy, a když přitom pletete nějakou maličkost pro batolátko. Všecko je tu takové poklidné a útulné - taková by měla Anglie být.“

„Anglie taková je,“ řekla slečna Marplová. „Nemyslete si, že podobných Vil u tisů je nějak moc, drahoušku.“

„To je to jediné štěstí,“ řekla Pat. „Nevěřím, že tenhle dům byl někdy moc šťastný. A nevěřím, že v něm někdo byl moc šťastný, navzdory všem těm penězům, které rozházeli, a věcem, které nahamonili a rozestavili si kolem sebe.“

„Tak, tak,“ přisvědčila slečna Marplová. „Taky bych neřekla, že tahle vila byla oázou štěstí.“

„Předpokládám, že šťastná tu mohla být Adéla,“ řekla Pat. „Nikdy jsem se s ní ovšem nesetkala, takže to nevím; Jennifer ale je hrozná chudinka a Elaine se užívá žalem kvůli tomu mladíkovi, protože v hloubi duše pravděpodobně ví, že on o ni nijak zvlášť nestojí. Neumíte si představit, jak bych odtud chtěla vypadnout!“ Podívala se na slečnu Marplovou a náhle se usmála. „Víte,“ řekla rozmarně, „že mi Lance poradil, abych se vás držela jak klíště? Má dojem, že s vámi budu nejvíc v bezpečí.“

„Váš manžel se vyzná,“ řekla slečna Marplová.

„Ano, Lance se opravdu vyzná v tlačení. Rozhodně aspoň v jistých ohledech. Chci ale, aby mi řekl konkrétně, z čeho má strach. Jedna věc se zdá dost jasná. Někdo v téhle vile je šílený a šílenství člověku vždycky nahání husí kůži, poněvadž u šílence se nedá nikdy odhadnout předem, co se mu honí hlavou a kdy mu v ní rupne. Nemůžete vědět, co takový cvikýř udělá příště.“

„Chuděro malá,“ řekla slečna Marplová.

„Ale to nic, já jsem v pořádku. Opravdu. Neměla bych se tomu teď moc poddávat.“

Slečna Marplová řekla vlídně:

„Vy jste si v životě užila dost smůly, vidíte, děvenko?“

„Och - taky jsem se ale mívala báječně. Prožila jsem rozkošné dětství v Irsku, jezdila jsem na koni a na lov, měli jsme velikánský, prázdný a vzdušný dům, kam svítilo slunce od rána do večera. Když člověk prožije šťastné dětství, je to něco, co mu už nikdy nikdo nemůže

vzít. To bylo až potom - když jsem byla velká - že se mi zdálo, že jeden malér stíhá druhý. A myslím, že to začalo tou válkou.“

„Váš manžel byl válečný pilot, že?“

„Ano. Vzali jsme se měsíc předtím, než Dona sestřelili.“ Zírala upřeně před sebe do ohně. „Zpočátku jsem si myslela, že snad chci taky umřít. Připadalo mi to tak absurdní, tak kruté. A přesto jsem si nakonec začala uvědomovat, že to možná bylo nejlepší, co se mohlo stát. Don byl skvělý za války. Byl statečný, houževnatý a veselý. Měl všechny vlastnosti, které se žádají, kterých je za války třeba. Nějak ale nemohu uvěřit, že by mu byl vyhovoval mír. Mel v sobě cosi - jak bych vám to vysvětlila? - jakousi aroganci, která se ničemu a nikomu nechtěla podřídít. Nedokázal by s nikým vyjít, nikde se usadit. Nejspíš by se byl bouřil proti poměrům. Byl - no ano, jistým způsobem byl asociální. Do tohoto světa by se byl nehodil.“

„Vidíte to velice moudře, drahoušku.“ Slečna Marplová se sklonila nad pletením, povytáhla si očko a potichu počítala: „Tři hladce, dvě obrace, jedno sejmout, dvě splést dohromady,“ a pak řekla nahlas: „A co váš druhý manžel, děvenko?“

„Freddy? Ten se zastřelil.“

„Och bože, to je moc smutné. Taková tragédie.“

„Byli jsme spolu moc šťastní,“ řekla Pat. „Začala jsem si uvědomovat - asi tak dva roky po svatbě - že Freddy není - no, že nehraje vždycky čistou hru. Přicházela jsem na všelijaké věci, ve kterých měl prsty. Zdálo se ale, že to nic neznamena - že to mezi námi nehraje žádnou roli, poněvadž Freddy měl rád mě a já měla ráda jeho. Snažila jsem se nevidět, co se kolem nás děje. Bylo to ode mne zbabělé, to dnes vím, ale nemohla jsem ho přimět, aby byl jiný. Člověk nedokáže být jiný, než je, to víte sama.“

„Ne,“ řekla slečna Marplová, „k tomu ho nikdo nepřiměje.“

„Seznámila jsem se s ním, měla jsem ho ráda a vzala jsem si ho takového, jaký byl, a měla jsem pocit, že se s tím prostě musím nějak vyrovnat. Pak se ale kolem něho začalo všechno hroutit, a on tomu neuměl čelit, proto se zastřelil. Po jeho smrti jsem s několika přáteli odjela do Keni, na takový delší výlet do ciziny. Nemohla jsem zůstat dál v Anglii a dál se stýkat s celou tou - s celou tou starou smečkou, která o tom věděla všechno. A tam v Keni. jsem poznala Lance.“ Tvář se jí změnila a jako by zvláčněla. Stále ještě zírala do ohně a slečna Marplová ji pozorovala. Pojednou Pat otočila hlavu a řekla: „Povězte mi, slečno Marplová, co si doopravdy myslíte o Percivalovi?“

„Och - já jsem se s ním vlastně ani nesešla. Vídám ho zpravidla jenom při snídani. A to je vše. Mám dojem, že není příliš nadšen tím, že tu jsem.“

Pat se náhle dala do smíchu.

„On je totiž držgrešle, víte? Strašný škrob na penízky. Lance tvrdí, že byl takový odjakživa. A Jennifer si na to taky stěžuje. Věčně prochází se slečnou Doveovou úcty za domácnost. Kvílí nad každou položkou. Jenže slečna Doveová si umí svoje obhájit. To je opravdu skvělá žena, nezdá se vám?“

„Skvělá! Připomíná mi jistou paní Latimerovou od nás z městečka, ze St. Mary Meadu. Ta vedla Ženský spolek a odrostlejší skautky, řídila tam prakticky vlastně všechno. Není to ještě ani pět let, co jsme přišli na to - že - ale nerada bych dělala klepy. Není větší otrava než s lidmi, kteří vám vykládají o městech, kde člověk nikdy nebyl, a o lidech, které nikdy neviděl a o nichž nic neví. Musíte mi prominout, drahoušku.“

„St. Mary Mead - je to pěkné městečko?“

„Nevím sice, čemu říkáte pěkné městečko, drahoušku, ale docela to tam ujde. Žije tam pár milých lidí a také pár mimořádných protivů, jako všude. Dějí se tam velice zvláštní věci, jako v kterémkoli jiném městečku. Lidská povaha je totiž všude stejná, nemyslíte?“

„Vy chodíváte často nahoru navštěvovat slečnu Ramsbottomovou, že?“ zeptala se Pat. „Víte, na mě z ní teď opravdu jde strach.“

„Ale ne. Strach? A proč?“

„Poněvadž se, mí zdá, že je pomatená. Trpí nejspíš nějakou náboženskou mánií. Vám se nezdá, že by mohla být opravdu šílená?“

„V jakém smyslu - šílená?“

„Och, vždyť vy víte, jak to myslím, slečno Marplová, moc dobře to víte. Sedí tam nahoře, nikdy nevyjde ven a pořád jen dumá o hříchu. Nakonec by si třeba mohla vzít do hlavy, že jejím životním posláním je vykonat spravedlivý trest.“

„Tohle si myslí váš manžel?“

„Nevím, co si myslí Lance. Neříká mi to. Jednu věc ale vím jistě - věří, že to je někdo, kdo je šílený, a že to je někdo z rodiny. Pokud jde o Percivala, řekla bych, že ten je normální ažaž. Jennifer je jen hloupá a hrozně přepjatá. Je kapku nervózní, ale nic víc, a Elaine je prostě taková ta divná, bouřlivá a ježatá náture, jakých je mezi dnešními děvčaty tolik. Je zoufale zamilovaná do toho svého mladíka a nikdy si ani na okamžik nepřipustí, že on si ji chce vzít jen pro peníze.“

„Myslíte, že si ji bere pro peníze?“

„Samozřejmě. Vy si to nemyslíte?“

„Měla bych si tím být docela jistá,“ řekla slečna Marplová. „Jako ten mladý Ellis, co se oženil s Marion Batesovou, dcerou bohatého majitele železářství. Byla to velice prostoduchá dívka a dočista se do něho zfanfrněla. Nakonec to ale přesto dopadlo docela dobře. Lidé jako mladý Ellis a tenhle Gerald Wright jsou vlastně opravdu nechutní jen tehdy, když si vezmou chudou holku z lásky. Jsou tak našnupnutí sami na sebe, že něco takového udělali, že to pak odnáší to děvče. Jestliže se však ožení s bohatou dívkou, váží si jí dál a chovají se k ní slušně.“

„Není mi jasné,“ pokračovala Pat zasmušile, „jak by to mohl udělat někdo zvenčí. A tak - tak to vysvětluje tu atmosféru, která tady je. Každý tu hlídá každého. Co nevidět se tu zas může něco stát -“

„Další mrtví už tu nebudou,“ řekla slečna Marplová. „Aspoň já si to nemyslím.“

„Jistá si tím ale být nemůžete.“

„Víte, když se to tak vezme, vlastně si tím jsem jistá. Vrah už totiž dosáhl svého cíle.“

„Vrah? To znamená, že je to muž?“

„Muž nebo žena. Člověk říká ‚vrah‘ jen proto, že to slovo ‚vražednice‘ zní tak neuvěřitelně hloupě.“

„Říkáte tedy, že - ať muž nebo žena - vrah dosáhl svého cíle. A jaký to byl cíl?“

Slečna Marplová zavrtěla hlavou - přece jen to ještě sama s jistotou nevěděla.

• KAPITOLA

• DVACÁTÁ TŘETÍ

Slečna Somersová opět jednou uvařila v kanceláři čaj a voda v konvici se opět jednou ještě docela nevařila, když jí slečna Somersová čaj přelila. Stará písnička. Když si slečna Griffithová brala svůj šálek, pomýšlela si: „O té Somersové si budu muset s panem Percivalem doopravdy promluvit. Rozhodně něco rozumného vymyslíme. Při všech těch strašlivých malérech a nervácích, co jsou teď na denním pořádku, nemá člověk to srdce obtěžovat ho s nějakými hloupostmi z kanceláře.“

A jako tolikrát předtím řekla slečna Griffithová kousavě: „Zase se vám nevařila voda, Somersová,“ a slečna Somersová zružověla a odpověděla obvyklou frází: „Proboha, tentokrát jsem vážně myslela, že se vaří.“

Další průběh staronového dialogu byl přerušen příchodem Lance Fortescuea. Poněkud neurčitě se rozhlédl po kanceláři a slečna Griffithová vyskočila a cupitala ho uvítat.

„Pane Lanci!“ zvolala.

Otočil se k ní a tvář se mu rozzářila úsměvem.

„Dobrý den. Vy jste přece slečna Griffithová, že?“

Slečna Griffithová se cítila polichocena. Viděl ji naposled před jedenácti lety a dodnes nezapomněl, jak se jmenuje. Řekla zmámeně:

„No ne, vy máte paměť!“

A Lance na to nenuceně, s veškerým šarmem vždy k službám:

„Abych se nepamatoval.“

Kanceláři se přehnala vlna potlačovaného vzrušení. Lapálie slečny Somersové s čajem byly zapomenuty. Civěla na Lance s maličko pootevřenou pusou. Slečna Bellová horlivě vyhlížela z úkrytu za psacím strojem a slečna Chaseová decentně vytáhla pudřenku a podubávala si nos labutěnkou. Lance Fortescue se rozhlížel kolem sebe.

„Tady u vás je všechno při starém, jak vidím,“ řekl.

„Moc se toho nezměnilo, pane Lanci. Vypadáte báječně a jste tak opálený! Ten život v cizině musí být ohromně vzrušující!“

„Snad by se to tak dalo říct,“ odpověděl Lance, „ale možná, že teď zkusím vést stejně vzrušující život v Londýně.“

„Vracíte se zpátky k nám do kanceláře?“

„Možná.“

„Och, to bude báječné.“

„Jen počkejte, uvidíte, jak jsem z toho vypadl,“ řekl Lance. „Budete mě muset znova do všeho zasvětit, slečno Griffithová.“

Slečna Griffithová se natřeseně usmála.

„To bude ohromné, že tu zas budete s námi, pane Lance, prostě báječné.“

Lance ji obdařil uznalým pohledem.

„Privítaly jste mě moc pěkně,“ řekl. „Opravdu moc pěkně.“

„Nikdy jsme nevěřily - žádná z nás si nemyslela...“ Slečna Griffithová se zarazila a zrudla.

Lance ji popleskal po paži.

„Nevěřily jste, že je čert tak černý, jak ho malují? No - asi nebyl. To ale už je teď všechno stará historie. Nemá smysl se k ní vracet. Nás teď zajímá budoucnost.“ A dodal ještě: „Bratr je tady?“

„Myslím, že je v zadní kanceláři.“

Lance lehce přikývl a pokračoval v cestě. V předpokoji svatyně nejsvětější vstala za stolem žena ve středních letech s ostře řezanými rysy a pravila výhrůžně:

„Vaše jméno, prosím? V jaké záležitosti přicházíte?“

Lance se na ni rozpačitě zadíval.

„Jste - vy jste slečna Grosvenorová?“ zeptal se.

Slečnu Grosvenorovou mu popsali jako oslnivou blondýnku. A tak také vypadala na fotografiích, které se objevily v novinách, přinášejících zprávu o úmrtí Rexe Fortescuea. Takže věděl s jistotou, že tohle slečna Grosvenorová být nemůže.

„Slečna Grosvenorová od nás odešla minulý týden. Já se jmenuji Hardcastleová a jsem osobní sekretářka pana Percivala Fortescuea.“

„Tohle je Percymu podobné,“ pomyslel si Lance. „Zbavit se okouzující blondýnky a přijmout místo ní takovouhle megeru. Co ho k tomu asi vedlo? Udělal to z bezpečnostních důvodů, nebo snad téhle nemusí tolik platit?“ Řekl nenucené: „Já jsem Lancelot Fortescue. Neměli jsme zatím příležitost se seznámit.“

„Och promiňte, pane Lancelote,“ omlouvala se slečna Hardcastleová, „jestli se nemýlím, jste dnes v kanceláři poprvé, že?“

„Poprvé, ale ne naposled,“ řekl Lance s úsměvem..

Prošel místností a otevřel dveře kanceláře, v níž kdysi sedával jeho otec. Čekalo ho tam překvapení. Za deskou psacího stolu neseděl Percival, ale inspektor Neele. Zvedl oči od hromady ležster, která třídil, a pokývl hlavou.

„Dobré jitro, pane Fortescue. Doufám, že jste se přišel ujmout svých povinností?“

„Tak vy už víte, že jsem se rozhodl stát se společníkem firmy?“

„Řekl mi to váš bratr.“

„Vážně? A nadšeně?“ Inspektor Neele dokázal potlačit úsměv.

„Nadšení se jaksi nekonalo,“ řekl s topornou ironií.

„Chudáček Percy,“ poznamenal Lance. Inspektor Neele se na něho zvědavě podíval. „Opravdu se vám zastesklo po City a po obchodování?“

„Vám se na tom něco nelíbí, pane inspektore?“

„Ale kde, jen bych řekl, že to neodpovídá vaší povaze, pane Fortescue.“

„Proč ne? Jsem syn svého otce.“

„A své matky.“

Lance zavrtěl hlavou.

„Nic jste nepochopil, pane inspektore. Má matka byla romantická duše z viktoriánských časů. Její oblíbenou četbou byly Tennysonovy *Idyly královské*, jak jste si jistě už vydedukoval z našich kuriózních jmen. Byla invalidní a věčně tak trochu mimo skutečnost, umím si to představit. S tím já ale nemám nic společného. Nejsem ani trochu sentimentální, pro romantiku mám málo pochopení a realista jsem duší i tělem.“

„Lidé nejsou vždycky takoví, za jaké se mají,“ poznamenal inspektor Neele.

„V mém případě je to ale pravda, můžete mi věřit,“ řekl Lance.

Posadil se do křesla a dlouhé nohy natáhl před sebe, jak to mívával ve zvyku. Usmál se sám sobě a pak nenadále řekl:

„Jste bystřejší než můj bratr, pane inspektore.“

„V jakém směru, pane Fortescue?“

„Nahnal jsem Percymu pořádný strach, jen co je pravda. Myslí, že jsem na ten život v City celý zhavý. Myslí, že mu chci ukousnout kus z toho jeho koláče. Že se do toho chci about, utrácet podnikový kapitál, otravovat ho a zatahovat do nějakých potřeštěných

finančních operací. Mám někdy chuť udělat to jen pro tu legraci, stálo by to za to! Možná ale, že ani ne. Já bych tenhle kancelářský život totiž dlouho nevydržel, pane inspektore. Mám rád nebe nad hlavou a vyhlídku na nějaké dobrodružství. V takovémhle podniku bych brzo zkosnatěl.“ Vzápětí ještě dodal: „Tohle vám říkám neoficiálně, nezapomeňte na to. Nespolčíte se proti mně s Percym, že?“

„Z toho nemusíte mít obavy, pane Fortescue.“

„Chtěl bych si z Percyho vystřelit,“ řekl Lance. „Donutit ho, aby se pořádně zapotil. Musím si přece taky trochu přijít na své.“

„To je velice zvláštní věta, pane Fortescue,“ řekl Neele. „Tak vy si chcete přijít na své. Co vám udělal?“

Lance pokrčil rameny.

„Och, to už je teď stará historie. Nemá smysl to vyhrabávat.“

„Pokud vím, byla tu v minulosti nějaká aférka s nějakým šekem. Měl jste snad na mysli tohle?“

„Co vy všechno nevíte, pane inspektore!“

„Slyšel jsem, že v té věci nebyla vůbec podána žaloba,“ řekl Neele. „Váš otec to nepřipustil.“

„Je to tak. Jenom mě vykopnul a tím to zhaslo.“

Inspektor Neele si ho zamyšleně měřil, ale nemyslel v té chvíli na Lance Fortescuea, nýbrž na Percivala. Na počestného a příčinlivého škudlila Percivala. Zdálo se mu, že ať se v tomhle případě hne kamkoli, všude naráží na hádankovitého Percivala Fortescuea, kterého zná každý jen z jeho vnějších projevů, ale jehož pravé povahy není tak snadné se dobrat. Při zběžném pozorování bylo možno pokládat ho za bezbarvého a bezvýznamného člověka, kterého otec příliš dlouho nutil hrát druhé housle. Opravdový Percival pecival, jak o něm před časem řekl policejní ředitel. Neele udělal pokus proniknout prostřednictvím Lance víc do tajů Percivalovy povahy. Zaseptal jen tak zkusmo:

„Zdá se, že váš bratr byl vždycky - no, jak bych to řekl - že ho otec nutil hrát druhé housle.“

„To si musím uvážit.“ Zdálo se, že Lance o té charakteristice přemýšlí. „Uvažuji o tom. Ano, tímhle dojmem to asi může působit. Nejsem si ale jist, jestli to tak skutečně bylo. Člověka až překvapí, když se občas rozpomene na minulost, jak Percy vždycky prosadil svou, a přitom to nikdo ani nezaregistroval. Rozumíte, jak to myslím?“

Ano, pomyslel si inspektor Neele, to je vskutku překvapující. Prohrábl se v papírech, které ležely před ním, vylovil jakýsi dopis a přistrčil jej přes stůl Lancemu.

„Tenhle dopis jste napsal letos v srpnu, pane Fortescue?“

Lance dopis zvedl, přelétl jej očima a vrátil.

„Ano,“ řekl, „napsal jsem jej poté, co jsem se letos v létě vrátil do Keni. Tatík si ho schoval, co? Kde byl - tady v kanceláři?“

„Ne, pane Fortescue, byl v papírech vašeho pana otce ve Vile u tisu.“

Inspektor o tom dopise uvažoval ještě teď, když ležel na psacím stole před ním. Nebyl to dlouhý dopis.

Milý latinku, pohovořil jsem si o tom s Pat a přijímám Tvou nabídku. Bude mi chvílku trvat, než si tady všechno zařídím, řekněme tak do konce října nebo do začátku listopadu. Oznámím Ti ještě později přesné datum. Doufám, že spolu budeme vycházet lépe než kdysi. Já se o to vynasnažím ze všech sil. Víc říci nemohu. Pečuj o své zdraví.

Tvůj Lance

„Kam jste ten dopis adresoval, pane Fortescue? Do kanceláře nebo do Vily u tisu?“

Lance se zamračil a bylo vidět, že se snaží rozpomenout.

„Víte, že už vlastně ani nevím? Je už to skoro tři měsíce. Myslím ale, že do kanceláře. Ano, vzpomínám si teď skoro jistě. Sem do kanceláře.“ Na okamžik se odmlčel a pak se zeptal s neskryvanou zvědavostí: „Proč to chcete vědět?“

„Zajímá mě to,“ řekl inspektor Neele. „Váš otec totiž ten dopis nezařadil do šanonu se soukromou korespondencí. Odnesl si jej s sebou clo Vily u tisu a tam jsem jej našel v jeho psacím stole. Zajímalo by mě, proč to udělal.“

Lance se zasmál.

„Aby ho tu Percy nevyčmuchal - to bude celý ten důvod.“

„Ano,“ řekl inspektor Neele, „to zní pravděpodobně. V tom případě ale váš bratr musel mít přístup k otcově zdejší soukromé korespondenci.“

„Moment,“ zaváhal Lance a zachmuřil se, „doslova tak to nebylo. Mám dojem - mám za to, že do ní mohl nahlédnout, kdykoli se mu zachtělo, ale že se...“

Inspektor Neele dokončil větu za něho.

„... nepředpokládalo, že to dělá?“

Lance se zazubil od ucha k uchu. „Přesně tak. Po pravdě řečeno, kvalifikovalo by se to jako čmuchání. Jenomže Percy, to si umím představit, měl ve zvyku čmuchat vždy a všude.“

Inspektor Neele přikývl. Pokládal také za pravděpodobné, že Percival Fortescue čmuchal a slídl, kam přišel. Velice se to shodovalo s obrazem, který si inspektor začal vytvářet o jeho povaze.

„My o vlku a vlk za humny,“ zabručel Lance, neboť v tom okamžiku se otevřely dveře a Percival Fortescue vstoupil do kanceláře. Hodlal zřejmě oslovit inspektora a zarazil se a zamračil, když uviděl Lance.

„Těbůh,“ řekl. „Ty jsi tady? Neříkals, že se sem dnes vydáš.“

„Posedla mě taková chuť do práce,“ řekl Lance, „že jsem přišel a chci ti být nějak užitečný. Do čeho se mám pustit?“

Percival řekl zkoumavě:

„Zatím do ničeho. Zatím vůbec do ničeho. Nejdřív se musíme nějak dohodnout o kompetenci a o tom, které obchodní záležitosti převezmeš. Taky ti budeme muset dát zařídít kancelář.“

Lance se ušklíbl a zeptal se:

„Mimochodem, proč ses zbavil té okouzující Grosvenorové a nahradil ji tou Xantipou a Viktorou v jedné osobě, staroušku?“

„Nech si tyhle řeči,“ zaprotestoval ostře Percival.

„To je totiž rozhodně změna k horšímu,“ řekl Lance. „Už jsem se na tu blondáto Grosvenorovou těšil. Proč jsi jí dal vejhazov? Moc toho na tebe věděla?“

„Blbost. Co tě to napadlo!“ Percy vztekle vyštěkl a v bledé tváři se mu objevil ruměnec. Otočil se k inspektorovi: „Mého bratra nesmíte brát moc vážně,“ řekl upjatě. „Má prazvláštní smysl pro humor.“ A po chvíli: „Nikdy jsem neměl o inteligenci slečny Grosvenorové valné mínění. Paní Hardcastleová měla výborná doporučení. Je to vysoce kvalifikovaná sekretářka a navíc se hned nevytasila s nějakými přemrštěnými požadavky.“

„Nevytrasila se s přemrštěnými požadavky - hm,“ zabručel Lance a zadíval se ke stropu. „Víš, Percy, já opravdu nemám rád takové to vydřidušské šetření na personálu. A když se kromě toho vezme v úvahu, jak věrně a oddaně všichni během těch posledních tragických týdnů stáli při nás, nezdá se ti, že bychom jim všem měli zvýšit platy?“

„Ani mě nenapadne,“ odfrkl Percival Fortescue. „Není na to doba a vůbec to není potřeba.“

Inspektor Neelovi neušlo, že se Lancemu poťouchle zablesklo v očích. Percival však byl příliš rozčilený, než aby si toho všiml.

„Tys měl vždycky mimořádně pitomé a extravagantní nápady,“ rozkřikl se a hlas mu přeskočil.

Inspektor Neele si omluvně odkašlal.

„To je také jedna z věcí, o kterých jsem s vámi chtěl mluvit, pane Fortescue,“ řekl Percivalovi.

„No prosím, pane inspektore.“ Percival obrátil svou pozornost na Neela.

„Chtěl bych před vámi vyslovit domněnku a požádat vás, abyste ji potvrdil nebo vyvrátil, pane Fortescue. Vyrozuměl jsem, že posledních šest měsíců, nebo snad ještě déle - celý rok - vyvolávalo ve vás celkové chování a jednání vašeho pana otce oprávněné obavy.“

„Nebyl v pořádku,“ řekl Percival kategoricky. „Určitě nebyl zcela v pořádku.“

„Chtěl jste ho přimět, aby navštívil doktora, ale s tím návrhem jste u něho neuspěl. Odmítl to zcela rozhodně?“

„Ano, zcela rozhodně.“

„Promiňte mi tu otázku, ale měl jste snad podezření, že váš otec trpí tím, čemu se odborně říká progresivní paralýza, což je stav doprovázený projevy megalomanie a podrážděnosti, který dříve či později dospěje do naprosto beznadějného stadia?“

Percival se zatvářil překvapeně. „Máte znamenitě bystrý postřeh, pane inspektore. Přesně toho jsem se obával. Proto jsem také tolik naléhal, aby se otec podrobil lékařskému vyšetření.“

Neele pokračoval:

„V tom mezidobí - kdy jste se jej snažil přesvědčit, aby vyhledal lékaře - stačil v obchodě napáchat opravdu nenapravitelné škody?“

„To tedy stačil,“ přisvědčil Percival.

„Což je věru velice nemilé,“ řekl inspektor.

„Kdyby nemilé - úplně strašné! Nikdo si neumí představit, co úzkosti jsem si s ním zažil.“

Neele řekl vlídně:

„Z obchodního hlediska byla smrt vašeho otce vlastně mimořádně šťastná událost.“

Percival řekl podrážděně:

„Doufám, že si nemyslíte, že otcovu smrt posuzuji z tohoto hlediska.“

„Otázka nezní, jak ji posuzujete, pane Fortescue. Mluvím jen o tom, jak se věci mají. Váš otec zemřel, dříve než se mu podařilo finančně zruinovat celý podnik.“

Percival řekl netrpělivě:

„Ano, to ano. Pokud jde o holá fakta, máte pravdu.“

„Pro celou vaši rodinu to byla šťastná náhoda, poněvadž na prosperitě podniku jste všichni závislí.“

„Ovšem. Já ale opravdu nechápu, kam tím míříte, pane inspektore...“ Percival se zarazil.

„Vůbec nikam, pane Fortescue,“ řekl Neele. „Chci jen vidět fakta v pravém světle. Pak je tu ale ještě jedna věc. Pokud jsem dobře rozuměl, tvrdil jste mi, že jste nebyl v žádném spojení se svým bratrem od té doby, co před mnoha lety opustil Anglii.“

„Ano, to jsem tvrdil,“ řekl Percival.

„Jenomže to nebylo tak docela pravda - že, pane Fortescue? Mám na mysli skutečnost, že letos zjara, když jste měl tolik starostí o otcovo zdraví, napsal jste svému bratrovi do Afriky a sdělil mu své obavy, které ve vás vzbuzovalo otcovo chování. Mám za to, že jste chtěl, aby bratr podpořil vaši snahu a abyste spojenými silami otce donutili podrobit se lékařské prohlídce, na jejímž základě by byl dán pod kuratelu, kdyby se ukázalo, že je to nutné.“

„Já ale - já - vážně nechápu...“ Percivalem to šeredně otrásl.

„Mám přece pravdu, pane Fortescue, nebo snad ne?“

„Ano, jistě, pokládal jsem ale za zcela správné, že jsem to udělal. Lancelot je koneckonců můj mladší společník.“

Inspektor Neele obrátil oči k Lancemu. Ten se zubil
„Dostal jste zmíněný dopis?“ zeptal se inspektor Neele.

Lance Fortescue přikývl.

„Co jste na něj odpověděl?“

Lance se usmál ještě víc.

„Odepsal jsem Percymu, aby se šel bodnout a nechal otce na pokoji. Napsal jsem, že otec zřejmě moc dobře ví, co dělá.“

Oči inspektora Neela se opět upřely na Percivala.

„Váš bratr ve své odpovědi skutečně použil uvedených výrazů?“

„Hm - no - zhruba ano. Bylo to ovšem stylizováno mnohem arogantněji.“

„Předpokládal jsem, že si to pan inspektor radši poslechne v uslušném znění,“ řekl Lance a hned pokračoval: „Upřímně řečeno, pane inspektore, to byl taky jeden z důvodů, proč jsem se rozjel domů, když jsem dostal od otce dopis. Chtěl jsem se přesvědčit na vlastní oči, jak to tu vypadá. Měl jsem s otcem krátký rozhovor a říkám vám upřímně, že jsem na něm nic tak moc divného neshledal. Pravda, hned se nad vším rozčiloval, ale to taky bylo vše. Zdálo se mi, že je perfektně schopen spravovat své obchodní záležitosti. Přesto jsem však po návratu do Afriky, a když jsem si o celé věci pohovořil s Pat, dospěl k rozhodnutí, že bych se měl vrátit domů a - no prostě - hrát s ním fair play.“

Za řeči střelil očima po Percivalovi.

„S tím nesouhlasím,“ řekl Percival Fortescue. „Zásadně nesouhlasím s tím, co nám tu hodláš na mluvit. Neměl jsem v úmyslu zbavit se otce, nevybral jsem si ho za oběť, ale šlo mi o jeho zdraví. Připouštím, že mi zároveň šlo taky o...“ Odmlčel se.

Lance do vzniklé pauzy rychle vpadl.

„Ze ti šlo taky o vlastní kapsu, co? O Percíčkovu kapsičku.“ Vstal a celé jeho chování se pojednou změnilo. „No dobrá, Percy, já jsem z toho venku. Chtěl jsem tě jen trochu napnout a potrápit předstíráním, že tu budu pracovat. Nechtěl jsem se smířit s tím, že si tu budeš všechno dirigovat tak, jak ti to bude vyhovovat, ale ať mě šlak trefí, jestli se na tom chci s tebou podílet. Mám-li být upřímný, dělá se mi špatně, když s tebou musím být v jedné místnosti. Celý život jsi byl špinavý, patolízalský, nanicovatý tchoř. Věčně jsi někde šmejdil a někde čmuchar. Lhal a dělal trable. A ještě něco ti řeknu. Nemůžu to dokázat, ale vždycky jsem věřil, žeš to byl ty, kdo padělal ten šek, kolem kterého byl všečen ten poprask a kvůli kterému jsem musel odjet. On to totiž byl zatraceně mizerný padělek, každý si toho musel povšimnout na sto honů. Jenže já měl tak špatnou pověst, že jsem se nemohl účinně bránit; často jsem se ale divil, že si starý pán nikdy neuvědomil, že kdybych já chtěl padělat jeho podpis, dokázal bych to nepochybně mnohem líp.“ Lance se dostal do ráže a hlas mu zesílil: „Tuhle hloupou hru já dál nehraju, Percy. Mám téhle země po krk a kšeftsmanů ze City jakbysmet. Je mi nanic z těch mrňavých mužíčků, jako jsi ty, v proužkovaných kalhotách a v černých sakách, mužíčků s úlisnými hlásky a hanebnými, šmejdovskými kšeftíky. Rozdělíme si akcie, jak jsi navrhl, a já odjedu s Pat znova do ciziny - někam, kde se člověk může volně pohybovat a dýchat. Jen si ty cenné papíry klidně rozděl podle svého. Nech si ty výnosné a osvědčené, co nesou spolehlivý dvou, tří a tříapůlprocentní úrok. Klidně mi dej ty otcovy bláznivé akvizice z poslední doby, jak tomu říkáš. Z velké většiny jsou to pravděpodobně rány do vody. Vsadím se ale, že pár se jich nakonec vyplatí líp, než ta tvoje bezpečná hra při zdi s tříprocentní sirotčí jistotou. Otec byl mazaný a protřelý obchodník. Věřil šanci už na dálku a dokázal to v životě nejednou. Některé z nich se mu zhodnotily na pět, šest, ale také až na sedm procent. Jsem ochoten svěřit se jeho úsudku, přisadit si na jeho šťastnou ruku. Ale ty, ty jeden červíčku ...“

Lance vykročil směrem k bratrovi, který začal rychle couvat kolem psacího stolu do ochrany inspektora Neela. „Nemusíš se bát,“ řekl Lance, „já se s tebou špinit nebudu. Chtěls mě odtud dostat, tak mě odtud dostaneš. Dušička bude mít, co chtěla.“ Cestou ke dveřím ještě

dodal: „Můžeš mi klidně hodit na krk i tu starou koncesi na Kosí doly, jestli chceš. Svedu ty vraždící MacKenzieovy na svou stopu, rozjedou se za mnou Afriky.“ A když procházel dveřmi, ještě poznamenal: „Po všech těch letech se mi věru nechce, věřit, že by mohlo jít o pomstu. Inspektor Neele to ale zřejmě bere vážně - nebo ne, pane inspektore?“

„Nesmysl,“ řekl Percival. „To je vyloučeno!“

„Zeptej se ho,“ řekl Lance. „Zeptej se ho, proč se moří se všemi těmi výsledky ohledně kosů a žita v otcově kapse.“

Inspektor Neele si skromně olízl horní ret a řekl:

„Jistě se pamatujete na ty mrtvé kosy letos v létě, pane Fortescue. Ty výsledky nejsou tak zcela neopodstatněné.“

„Nesmysl,“ řekl Percival znova. „O těch MacKenziových nikdo celá léta neslyšel.“

„A presto,“ řekl Lance, „bych si téměř troufal přísahat na to, že některý z MacKenzieů je v našem středu, přímo mezi námi. Dokonce se domnívám, že si to pan inspektor myslí také.“

II

Inspektor Neele čekal před budovou a zastavil Lancelota Fortescuea, hned jak vyšel na ulici.

Lance se na něho poněkud nechápavě zazubil.

„Nechtěl jsem to udělat,“ řekl. „Najednou jsem se ale úplně přestal ovládat. Ale to nic - jednou by to bývalo stejně přišlo a netrvalo by to dlouho. Mám se setkat s Pat v Savoyi - nemáme náhodou společnou cestu, pane inspektore?“

„Ne. Já se vracím do Baydon Heathu. Na něco bych se vás ale ještě rád zeptal, pane Fortescue.“

„Prosím.“

„Když jste před chvílí přišel do otcovy bývalé kanceláře a uviděl mě tam, byl jste překvapen. Proč?“

„Poněvadž jsem nečekal, že vás tam najdu - proto asi. Myslel jsem, že tam najdu Percyho.“

„Oni vám neřekli, že z kanceláře odešel?“

Lance se na něho zvědavě podíval.

„Ne. Řekli mi, že je v kanceláři.“

„Ach tak, chápu - nikdo nevěděl, že odešel. Ze zadní kanceláře nevede žádný jiný východ, ale jsou tam dveře vedoucí přímo do chodby - z toho malého předpokoje - mám za to, že váš bratr vyšel ven právě jimi - překvapuje mě ale, že vám to paní Hardcastleová neřekla.“

Lance se zasmál.

„Nejspíš si zrovna odskočila na šálek čaje.“ „Aha - ano - to bude asi ono.“ Lance se na něho podíval. „Co máte za lubem, pane inspektore?“

„Vrtá mi hlavou jen pár maličkostí, nic víc, pane Fortescue -“

• KAPITOLA

• DVACÁTÁ ČTVRTÁ

Ve vlaku do Baydon Heathu zaznamenal inspektor Neele aspoň jeden drobný úspěch při luštění křížovky v The Times. Byl zcela zabrán do vymýšlení nejrůznějších eventualit a zároveň roztržitě četl zprávy, které vlastně ani pořádně nevnímal. Četl o zemětřesení v Japonsku, o objevení uranových ložisek v Tanganice, o mrtvole námořníka obchodního loďstva, kterou moře vyplavilo poblíž Southamptonu, a o rozsáhlé stávce dokařů. Četl o loupežných přepadeních a o novém preparátu, s nímž bylo dosaženo pozoruhodných úspěchů při léčení pokročilých případů tuberkulózy.

Všechny tyto zprávy se mu v hlavě bezděčně skládaly do podivné osnovy. Potom se znovu obrátil k záhadám křížovky a rychle za sebou se mu podařilo doplnit další tři slova.

Když dorazil k Vile u tisů, uzrálo už v něm nezvratné rozhodnutí. Řekl seržantu Hayovi:

„Kde je ta stará dáma? Je tu ještě?“

„Slečna Marplová? Ano, ta tu ještě je. Náramně se skamarádily s tou paní, co bydlí nahoře.“

„To chápu.“ Neele se na okamžik odmlčel a pak řekl: „Kde je teď? Rád bych s ní mluvil.“

Slečna Marplová se objevila za pár minut: vypadala velice rozčileně a překotně oddechovala.

„Chtěl jste se mnou mluvit, pane inspektore? Doufám, že jste nemusel dlouho čekat. Seržant Hay mě nemohl hned najít. Byla jsem v kuchyni, povídaly jsme si s paní Crumpovou. Gratulovala jsem jí k té její paštyce, jak ji měla znamenitou, a pochválila jsem jí i ten báječný pěnový nákyp, který nám udělala včera večer. Víte, vždycky si myslím, že je nejlepší sbližovat se s lidmi krůček po krůčku, co říkáte? Pro vás ale myslím tohle není tak těžké. Vy se můžete víceméně otevřeně vytasit s otázkami, na které se chcete zeptat. Ale to víte, od staré ženské, jako jsem já, kterou na světě nic nehoní, od té se věru čeká, že je ochotna kdykoli s lidmi klábosit tak dlouho, jak se jim líbí. A cesta ke kuchařčině srdci vede přes pochvalu jejích výrobků, to je stará věc.“

„Chtěla jste si s ní ale vlastně promluvit o Gladys Martinové,“ řekl Neele.

Slečna Marplová přikývla.

„Ano. O Gladys. Víte, paní Crumpová mi toho o tom děvčeti pověděla opravdu spoustu. Ne ale v souvislosti s vraždou. Myslím jinak. O tom, jaké mívala v poslední době nálady a jaké podivné věci říkala. Nemyslím podivné v tom smyslu, že by byly nějak zvláštní. Podivné na nich bylo spíš to, že prý se k nim v hovoru stále vracela.“

„A máte dojem, že nám to k něčemu bude?“ zeptal se inspektor Neele.

„Jistě,“ řekla slečna Marplová. „Pokládám to za náramně užitečné. Víte, já si doopravdy myslím, že spousta věcí se postupně vyjasňuje, nezdá se vám?“

„Zdá a nezdá,“ řekl inspektor Neele.

Povšiml si, že seržant Hay odešel z místnosti. Měl z toho jen radost, poněvadž to, co chtěl teď udělat, bylo přinejmenším poněkud nezvyklé a nevhodné.

„Podívejte, slečno Marplová,“ řekl, „chtěl bych si s vámi promluvit opravdu vážně.“

„Prosím, pane inspektore.“

„V jistém smyslu,“ řekl inspektor Neele, „představujeme vy a já dvě rozdílná hlediska. Přiznám se, slečno Marplová, že jsem o vás v Yardu leccos slyšel.“ Usmál se a řekl: „Zdá se, že vás tam velice dobře znají.“

„Nevím, jak to přijde,“ zablekotala slečna Marplová, „ale já se hrozně často zapletu do věcí, které se mě ve skutečnosti vůbec netýkají. Vždycky se přichomýtnu ke zločinům a všelijakým zvláštním událostem.“

„Získala jste si tam ohromnou reputaci,“ řekl inspektor Neele.

„Mám-li se přiznat, sir Henry Clithering je můj dávný a dobrý přítel.“

„Jak už jsem řekl,“ pokračoval Neele, „vy a já představujeme dvě rozdílná hlediska. Jinými slovy by se dalo říct - normální a nenormální pohled na věc.“

Slečna Marplová sklonila hlavičku ke straně.

„Teď bych ale ráda věděla - co tím přesně myslíte, pane inspektore?“

„To je jednoduché, slečno Marplová: existuje cosi jako normální názor na věci. Z téhle vraždy budou mít jistí lidé prospěch. Spíš bych měl říct - jeden člověk, ten především. Druhá vražda nahrává téže osobě. A ta třetí vražda by se dala nazvat vraždou z bezpečnostních důvodů.“

„Čemu ale říkáte třetí vražda?“ zeptala se slečna Marplová.

Její oči, modré jak pomněnkový porcelán, se na inspektora tázavě upřely. Neele přikývl.

„Ano. Možná že jste cosi pochopila. Víte, když se mnou onehdy o těch vraždách mluvil policejní ředitel, něco z toho, co řekl, mi připadalo nesprávné. A bylo to tak. Myslel jsem ovšem na tu dětskou říkanku. Král je ve své úctárně, královna ve svém salónku a služka větší venku prádlo.“

„Přesně tak,“ řekla slečna Marplová. „Jde to v tomhle pořadí, jenže Gladys musela být ve skutečnosti zavražděna dříve než paní Fortescueová, nebo se snad mýlím?“

„Taky si to myslím,“ řekl Neele. „Pokládám dokonce za zcela jisté, že tomu tak bylo. Její mrtvolu našli teprve pozdě večer a přirozeně už pak bylo těžké říct, jak dlouho je mrtvá. Já si však myslím, že skoro určitě musela být zavražděna kolem páté hodiny, poněvadž jinak...“

Slečna Marplová ho přerušila: „Poněvadž jinak by byla jistě ten druhý podnos zanesla do salónu?“

„Ovšem. Odesla tam jeden podnos, na kterém byl čajový servis. Pak přinesla do haly druhý podnos a *vtom* se něco stalo. Něco uviděla nebo uslyšela. Otázka je, co to bylo. Mohl to být Dubois, přicházející dolů po schodech z pokoje paní Fortescueové. Mohl to být ten mládenec Elaine Fortescueové - Gerald Wright - který vešel postranními dveřmi. Ať to byl kdokoli, odlákal ji od podnosu se zákusky a nějak ji přiměl, že vyšla do zahrady. Jakmile se tohle jednou stalo, nezdá se mi, že bylo možné její smrt ještě nějak dlouho odkládat. Venku bylo chladno a měla na sobě jen ten svůj lehký úbor; jistě by se byla brzo vrátila.“

„Samozřejmě - máte pravdu,“ řekla slečna Marplová. „Já mám za to, že nikdy nenastala situace - ‚služka, byla v zahradě... jak tam prádlo věšela‘. Nemohla jít v té době věšet prádlo, poněvadž jednak už byl večer a jednak by si byla určitě na sebe vzala kabát. To všechno byla kamufláž, tak jako ten kolíček na prádlo, aby se to pěkně shodovalo s tou rýmovačkou.“

„To je ale fakt šílené,“ řekl inspektor Neele. „A to také je důvod, proč na to pořád ještě mám jiný názor než vy. Nejsem s to - prostě nedokážu spolknout - ten... nesmysl s tou říkankou.“

„Ale *klape* to, pane inspektore. Musíte přiznat, že to *klape*.“

„Klape,“ řekl Neele zachmuřeně, „ale ta časová posloupnost stejně nehraje. Jestli se nemýlím, ta rýmovačka kategoricky tvrdí, že služka byla zavražděna jako třetí. My však

víme, že jako třetí byla zavražděna Královna. Adéla Fortescueová byla zavražděna teprve v době mezi 17.25 a 17.55. V té době už Gladys musela být mrtvá.“

„A to všechno nesouhlasí, že?“ řekla slečna Marplová. „To všechno nesouhlasí s tou dětskou říkánkou - což je velice významné, že?“

Inspektor Neele pokrčil rameny.

„To už pravděpodobně hledáme hnidy. Ty smrti splňují podmínky rýmovačky a domnívám se, že víc nebylo třeba. To ale mluvím tak, jako bych zastával vaše hledisko. Chci vám nastínit, jak se na případ dívám já, slečno Marplová. Odmyslím si ty kosy, to žito a všechno ostatní. Přidržíím se střizlivých fakt, zdravého rozumu a důvodů, z nichž normální - nikoli šílení - lidé vraždí. Nejprve tedy smrt Rexe Fortescuea *a kdo z ní má prospěch*. Samozřejmě, má z ní prospěch celá řada lidí, ale největší jeho syn Percival. Ten ale ten den ráno ve Vile u tisu nebyl. Nemohl dát otci jed do kávy ani do čehokoli jiného, co otec k snídani jedl. Nikoli, tohle jsme si mysleli zpočátku.“

„Ach tak,“ řekla slečna Marplová a v očích se jí rozjasnilo. „Takže to přece jen byla metoda, že? Víte, uvažovala jsem o tom, moc jsem o tom uvažovala a měla jsem i pár nápadů. Žádnou stopu nebo důkaz ovšem nemám.“

„Neuškodí, když vám řeknu, co vím,“ prohlásil inspektor Neele. „Taxin byl dán do nové sklenice džemu. Tu při snídani postavili na stůl a horní vrstvu džemu pan Fortescue snědl. Později někdo tu sklenici džemu vyhodil do křoví a nahradil ji v přípravě u kuchyně stejnou sklenicí, z níž byla seškrábnuta stejně vysoká vrstvička džemu. Sklenice se ve křoví našla a mám už dokonce i výsledky chemické analýzy. Prokazatelně to byl taxin.“

„Tak takhle to tedy bylo,“ zašeptala slečna Marplová. „Tak jednoduché a tak snadno proveditelné.“

„S Investičním trustem,“ řekl Neele, „to vypadalo bledě. Kdyby byl podnik musel vyplatit Adéle Fortescueové sto tisíc liber podle ustanovení poslední vůle jejího manžela, udělal by myslím bankrot. Kdyby byla paní Fortescueová svého manžela přežila o měsíc, musely by jí být ty peníze vyplaceny. Celá slavná firma a její potíže by ji byly nezajímaly: Jenomže ona svého manžela o měsíc nepřežila. Zemřela a v důsledku její smrti přišel na řadu další dědic, ustanovený pro zbytek movitých odkazů Rexe Fortescuea. Jinými slovy - opět Percival.“

„Percival Fortescue - stále a pořád Percival Fortescue,“ pokračoval jízlivě inspektor. „A třebaže mohl nějak narafořit ten džem, nemohl otrávit svou nevlastní matku a uškrtit Gladys. Podle výpovědi jeho sekretářky byl to odpoledne v pět hodin ve své kanceláři v City a vrátil se sem do vily až skoro v sedm hodin.“

„Což je okolnost, která to *velice znesnadňuje*, že?“ řekla slečna Marplová.

„Nikoli znesnadňuje - přímo vylučuje,“ řekl inspektor Neele chmurným hlasem. „Jinými slovy, Percival je z toho venku.“ Inspektor jako by se zbavil všech zábran a rozvahy, hovořil s neskrývaným rozhořčením, skoro jako by svou posluchačku nevnímal. „Ať se šustnu kam chci, pokaždé narazím na jednu a tutéž osobu. Na Percivala Fortescuea! A přece to Percival Fortescue *být nemůže*.“ Trochu se uklidnil a řekl: „Jsou tu ovšem další možnosti, další lidé, kteří měli perfektně pochopitelné motivy.“

„Ten Dubois, zajisté,“ řekla slečna Marplová ostré. „A ten mladík - pan Wright. Mluvíte mi z duše, pane inspektore. Kdekoli vyvstane otázka zisku, musí být člověk *krajně podezřivý*. Nejvíce se člověk musí vystříhat důvěřivosti - jakéhokoli druhu.“

Navzdory vší rozmrzelosti se Neele usmál.

„Vždycky si myslet to nejhorší, co?“ zeptal se.

Připadlo mu, že od takové roztomilé a křehké staré dámy je to velice zvláštní teorie.

„Ovšemže,“ řekla slečna Marplová horlivě. „Věřím vždycky tomu nejhoršímu. Smutné na tom je, že se obvykle ukáže, že právem.“

„Dobrá,“ řekl Neele, „mysleme si tedy to nejhorší. Dubois to mohl udělat, Gerald Wright to mohl udělat (to jest, kdyby byl jednal v dohodě s Elaine Fortescueovou a ta dala jed do džemu sama], mohla to myslím udělat i Jennifer Fortescueová. Byla u toho. Nikdo z lidí, které jsem právě uvedl, nevypadá však na to, že by pasoval do teorie, že jde o šílence. Nehrají nějak dohromady s těmi kosi a kapsami plnými žita. To je vaše teorie a je možné, že máte pravdu. Jestli je tomu tak, potom to neodvratně ukazuje na jednu jedinou osobu, nebo snad ne? Paní MacKenzieová je v blázinci a je tam už hezkou řádku let. Nemohla zfixlovávat ty sklenice s džemem ani vhodit odpoledne cyankáli do šálku čaje v salóně. Její syn Donald padl u Dunkirku. Zbývá jediné dcera Ruby MacKenzieová. A jestliže je vaše teorie správná, jestliže celá série vražd je důsledkem té staré záležitosti s Kosími doly, pak Ruby MacKenzieová musí být tady v domě a existuje tu jediná osoba, za kterou se může vydávat.“

„Víte, já si myslím, že jste přece jen trochu moc dogmatický,“ řekla slečna Marplová. Inspektor Neele jí nevěnoval pozornost.

„Pouze jediná osoba,“ řekl zachmuřeně. Vstal a vyšel z místnosti.

II

Mary Doveová seděla ve svém pokojíku. Byla to malá, neobyčejně jednoduše zařízená místnost, ale bylo v ní útulno. Což vlastně znamenalo, že tu útulnost do ní vnesla slečna Doveová. Když inspektor Neele zaťukal na dveře, Mary Doveová zvedla hlavu od hromady účetních knih a řekla svým jasným hlasem:

„Dále.“

Inspektor vstoupil.

„Posaďte se, pane inspektore.“ Slečna Doveová mu ukázala na židli. „Mohl byste malý okamžik počkat? Ten součet od obchodníka s rybami se mi nezdá správný a musím to zkontrolovat.“

Inspektor seděl nehnutě a pozoroval ji, jak sčítá sloupec cifer. Pomyslel si, jak je to děvče neuvěřitelně klidné a jak se ovládá. I tentokrát, jako už dřív, okouzila ho osobnost vyzařující z jejího sebejistého chování. Snažil se vystopovat z rysů její tváře podobu s tváří ženy, s níž hovořil v sanatoriu v Pinewoodu, barva pleti byla skoro stejná, ale jinak se mu nezdálo, že by si obě tváře byly podobné. Konečně Mary Doveová zvedla hlavu od účtů a řekla:

„Co jste si přál, pane inspektore? Čím vám mohu posloužit?“

Inspektor Neele řekl klidně:

„Víte, slečno Doveová, kolem tohoto případu jsou některé velice kuriózní okolnosti.“

„Ano?“

„Začal bych snad tou prapodivnou skutečností, že se v kapse pana Fortescuea našla hrst žita.“

„To bylo velice překvapující,“ přisvědčila Mary Doveová. „Mám-li říct pravdu, dodnes jsem si to nedokázala nijak vysvětlit.“

„Další kuriozitou jsou ti kosi na psacím stole, pana Fortescuea letos v létě a také ten nechutný případ, kdy někdo z koláče vydlobal tvaroh a místo něho tam nacpal kosi mrtvolky. Mám dojem, že jste tu už byla, slečno Doveová, když se obě tyto věci staly, že?“

„Ano, byla už jsem tu. Vzpomínám si na to. Všechny to velice rozčililo. Připadalo mi to tak na - prostě bezdůvodné. Celé tak nějak zlomyslné a poťouchlé, zvláště tehdy.“

„Nebylo to možná tak docela bezdůvodné. Co víte o Kosích dolech, slečno Doveová?“

„O žádných Kosích dolech jsem nikdy nic neslyšela.“

„Řekla jste mi, že se jmenujete Mary Doveová. Je to vaše pravé jméno, slečno Doveová?“

Mary Doveová povytáhla obočí. Inspektor Neele si byl skoro jist, že se jí do modrých očí vplížil výraz ostražitosti.

„To je ale dost nezvyklá otázka, pane inspektore. Chcete snad naznačit, že se *nejmenuju* Mary Doveová?“

„Přesně tak. Chci totiž říct,“ pravil Neele líbezně, „že se jmenujete Ruby MacKenzieová.“

Vytřeštila na něho oči. Chvilku byla její tvář naprosto bezvýrazná, nebyl v ní ani protest, ani překvapení. Inspektor Neele si pomyslel, že to je projev vskutku dokonalé a promyšlené kalkulace. Za okamžik řekla klidným, bezbarvým hlasem: „Co ode mne chcete slyšet?“

„Odpovězte mi, prosím. Jmenujete se Ruby MacKenzieová?“

„Řekla jsem vám, že se jmenuju Mary Doveová.“

„Ale - ale můžete to nějak dokázat, slečno Doveová?“

„Co chcete vidět? Křestní list?“

„Ten by to mohl spravit, ale možná také že ne. Tím chci říct, že můžete vlastnit křestní list nějaké Mary Doveové. Ta Mary Doveová mohla být vaše přítelkyně, nebo to mohl být někdo, kdo zemřel.“

„Jistě - možností jsou spousty, vidíte?“ Do hlasu Mary Doveové se opět vplížil nádech dobrého rozmaru. „Je to pro vás opravdu hotové dilemma, že, pane inspektore?“

„Možná, že by vás dokázali identifikovat v sanatoriu v Pinewoodu,“ řekl Neele.

„V sanatoriu v Pinewoodu!“ Mary povytáhla, obočí. „Co je to za sanatorium a kde je ten Pinewood?“

„Víte to moc dobře, slečno Doveová.“

„Ujišťuju vás, že nemám tušení, o čem mluvíte.“

„Vy tedy kategoricky popíráte, že jste Ruby MacKenzieová?“

„Nehodlám popírat vůbec nic. Víte dobře, pane inspektore, že je na vás, abyste dokázal, že jsem Ruby MacKenzieová, když už si něco takového myslíte.“ Teď už byl dobrý rozmar a posměch v jejích očích zcela jasně patrný. Posměch a výzva. Mary Doveová se mu podívala přímo do očí a řekla: „Ano, je na vás, abyste to dokázal, pane inspektore. Dokažte, že jsem Ruby MacKenzieová, jestli je to ve vašich silách.“

• KAPITOLA

• DVACÁTÁ PÁTÁ

„Ta bábrlinka vás shání, pane inspektore,“ zašeptal spiklenecky seržant Hay, když Neele sestupoval po schodech. „Vypadá to, jako když ví spoustu věcí, které vám chce povědět.“

„Hrom a peklo,“ řekl inspektor Neele.

„Rozkaz, pane inspektore,“ řekl seržant Hay a ve tváři se mu nepohnul ani sval.

Už se chtěl zase vytratit, když ho Neele zavolal zpátky.

„Podívejte se na tyhle údaje, které nám slečna Doveová dala, Hayi. Jsou to údaje o jejích dřívějších místech a zaměstnavatelích. Ověřte si to u nich a - ano, rád bych věděl ještě pár dalších věcí. Tyhle informace mi sežeňte co nejdřív, ano?“

Nadrápal na kus papíru pár řádek a podal je seržantu Hayovi, který řekl:

„Hned se do toho pustím, pane inspektore.“

Když šel inspektor Neele kolem knihovny, uslyšel změt' hlasů a nakoukl dovnitř. Ať už ho slečna Marplová sháněla nebo ne, v této chvíli byla plně zabrána do hovoru s Jennifer Fortescueovou, zatímco pletací dráty slabounce cvakaly ostošest. Útržek věty, kterou inspektor Neele zaslechl, zněl:

„... Vždycky jsem si myslela, že k tomu, aby mohl dělat ošetřovatelku, musí člověk cítit něco jako vokaci. Je to opravdu velice ušlechtilá práce.“

Inspektor Neele se tiše vzdálil. Měl dojem, že si ho slečna Marplová povšimla, ale nijak to nedala najevo.

Pokračovala vlídným, libozvučným hlasem: „Když jsem si jednou zlomila zápěstí, pečovala o mne taková báječná sestřička. Ode mne pak šla k paní Sparrowové a ošetřovala jejího syna, moc hezký mladík to byl, námořní důstojník. Vznikl z toho hotový milostný román, nakonec se spolu doopravdy zasnoubili. Připadalo mi to tak romantické. Vzali se a jsou šťastní, a mají spolu dvě roztomilé děti.“ Slečna Marplová si sentimentálně povzdechla. „On měl tehdy zápal plic a při zápalu plic hrozně moc záleží na tom, jak se o člověka pečuje, že je to tak?“

„To je jednou jisté,“ řekla Jennifer Fortescueová, „při zápalu plic záleží skoro všechno na ošetřování, ačkoli dneska, to se ví, všelijaké ty streptomyciny a aureomyciny dělají divy a není to takový ten dlouhý, vysilující zápas jako kdysi.“

„Jistě jste byla vynikající ošetřovatelka, drahoušku,“ řekla slečna Marplová. „A tím také začalo vaše milostné dobrodružství, že? Slyšela jsem, že jste sem přišla k Percivalu Fortescueovi jako ošetřovatelka, ne?“

„Ano,“ řekla Jennifer. „Máte pravdu, tak to vlastně všechno začalo.“

Neznělo to příliš povzbudivě, ale zdálo se, že si toho slečna Marplová nevšimla.

„Já vám rozumím. Člověk by neměl poslouchat klepy služebnictva, to se ví, ale obávám se, že stará ženská jako já si vždycky se zájmem vyslechne nějaké klípky o lidech v domě. O čem jsem to vlastně mluvila? Aha, už vím. Zprvu tu byla jiná ošetřovatelka, že ano, ale tu pak poslali pryč - tak něco jsem slyšela. Prý byla nedbalá.“

„To bych ani neřekla, že byla nedbalá,“ prohlásila Jennifer. „Pokud vím, otec nebo někdo blízky jí beznadějně onemocněl, a tak jsem ji přišla zastoupit.“

„Aha,“ řekla slečna Marplová. „A zamilovala jste se a už to bylo. Zní to jako z pohádky.“

„Já si tím nejsem tak jistá,“ řekla Jennifer Fortescueová. „Často si přeju,“ - hlas se jí zachvěl - „často si přeju, abych zas byla zpátky někde ve špitále.“

„To taky dokážu pochopit. Měla jste své povolání ráda.“

„Tenkrát ani ne, ale teď, když na to pomyslím, víte, život je hrozně monotónní. Den za dnem utíká, člověk nemá nic na práci a Val je v jednom kuse zaneprázdněný těmi svými obchodními záležitostmi.“

Slečna Marplová potřásla hlavou.

„Džentlmeni jsou dneska nuceni tak tvrdě pracovat,“ řekla. „Zdá se, že vůbec nikdy nemají čas, bez ohledu na to, jak jsou zámožní.“

„Ano, a žena si pak občas připadá osamělá a zbytečná. Často si říkám, že jsem nikdy neměla překročit práh tohoto domu,“ řekla Jennifer. „Ale vlastně - dobře mi tak. Nikdy jsem to neměla dělat.“

„Co jste nikdy neměla dělat, drahoušku?“

„Nikdy jsem si neměla brát Vala. Ale to –,“ vzdychla si pojednou. „Nebudeme už o tom radši mluvit.“

A slečna Marplová úslužně zahájila konverzaci o nových sukních, které se teď nosí v Paříži.

II

„Bylo to od vás milé, že jste mě nevyrušil z hovoru,“ řekla slečna Marplová poté, co zatukala na dveře pracovny a inspektor Neele ji pozval dál. „Šlo mi o pár maličkostí, které jsem si chtěla ověřit.“ A kajícně dodala: „Opravdu jsme ten hovor nemohly skončit dřív.“

„Moc mě to mrzí, slečno Marplová.“ Inspektor Neele ze sebe vymáčkl okouzující úsměv. „Choval jsem se bohužel poněkud neslušně. Pozval jsem si vás na poradu a pak jsem pořád mluvil jen já.“

„Och, to je přece docela v pořádku,“ řekla slečna Marplová okamžitě, „poněvadž já jsem totiž ještě nebyla tak docela připravena vyložit všechny karty na stůl. Hrozně nerada někoho obviňuju, dokud nemám absolutní jistotu. Dokud nemám v hlavě o všem jasno. A to teď mám.“

„O čem, slečno Marplová?“

„Inu, vím docela jistě, kdo zabil pana Fortescuea. To, co jste mi, pověděl o tom džemu, celou věc už jenom dotvrzuje. Ukazuje to, myslím, *jak* to bylo provedeno, právě tak jako *kdo* to udělal, a odpovídá to předpokládané mentální úrovni.“ Inspektor Neele trochu zamžoural.

„Nezlobte se na mě,“ řekla slečna Marplová v odpověď na tuto reakci, „ale někdy je bohužel těžké, abych si to ujasnila a vysvětlila sama.“

„Nejsem si pořád ještě zcela jistý, o čem mluvíte, slečno Marplová.“

„Bylo by možná nejlepší projít si to celé znova,“ řekla slečna Marplová. „Jestli si chcete ušetřit čas. Nejraději bych vám to všechno vysvětlila ze svého zorného úhlu. Víte, napovídala jsem toho s lidmi spoustu, především se slečnou Ramsbottomovou a s paní Crumpovou a s jejím manželem. Ten Crump je samozřejmě lhář, ale na tom vůbec nezáleží, poněvadž když člověk o lháři ví, že je lhář, vyjde to nastejno. Ale chtěla jsem si ujasnit, jak to bylo s těmi telefonnímihovory a s těmi nylonkami a prostě vůbec.“

Inspektor Neele znova zamžikal a zapřemítal, do čeho se vlastně namočil a že mu čert napískal, že může slečnu Marplovou považovat za užitečnou a prohnanou kolegyni. Má už to v hlavě trochu popletené, pomyslel si, ale přesto dokázala vyšťourat pár cenných, i když

drobných informací. Inspektor Neele dosáhl veškerých úspěchů ve své profesi jen díky tomu, že uměl dobře naslouchat. A byl připraven naslouchat i teď.

„Bud’te tak hodná a povězte mi o tom všechno, slečno Marplová,“ řekl, „ale začněte prosím od začátku, ano?“

„Ovšem, to je samozřejmé,“ řekla slečna Marplová, „a tím začátkem je Gladys. Chci tím říct, že kvůli Gladys jsem sem přišla. A vy jste byl tak mimořádně laskavý, že jste mi dovolil, abych si prohlédla všechny její věci. A to, společně s těmi nylonkami, telefonními hovory a ještě sem tam nějakou tou drobností, mě přivedlo k vyčerpávajícímu objasnění záhady. Mluvím teď o panu Fortescueovi a o taxinu.“

„Máte nějakou teorii o tom, kdo dal panu Fortescueovi do džemu taxin?“ zeptal se inspektor Neele.

„To není žádná teorie,“ řekla slečna Marplová. „Já to vím.“

Inspektor Neele zamžikal potřetí.

„Udělal to Gladys - samozřejmě,“ řekla slečna Marplová.

• KAPITOLA

• DVACÁTÁ ŠESTÁ

Inspektor Neele vytřeštil na slečnu Marplovou oči a pomalu zavrtěl hlavou.

„Chcete mi tvrdit,“ řekl nevěřicně, „že Gladys Martinová vědomě a úmyslně zavraždila Rexe Fortescuea? Je mi líto, slečno Marplová, ale tomu prostě nevěřím.“

„Ale kde - to se ví, že ho nechtěla zavraždit,“ řekla slečna Marplová, „ale přesto to udělala! Sám jste si v duchu říkal, že je rozčilená a nervózní, když jste ji vyslýchal. A že se tváří provinile.“

„To je sice pravda, ale nevypadala na to, že má na svědomí vraždu.“

„To ne, v tom s vámi souhlasím. Jak říkám, nehodlala nikoho zavraždit, ale dala do džemu ten taxin. Přirozeně si nemyslela, že je to jed.“

„A co si myslela, že to je?“ Hlas inspektora Neela zněl pořád ještě nevěřicně.

„Podle mého odhadu si spíš myslela, že jde o drogu pravdy,“ řekla slečna Marplová. „Víte, ono je totiž velice zajímavé a výmluvné, co si tahle děvčata vystříhují z novin a schovávají. Jsou to pořád stejné věci, rozumíte - celá staletí stejné. Návody, jak být krásná, jak si připoutat milovaného muže. Čarodějnictví a kouzla a zázračné události. Za našich časů se tyhle věci většinou prezentují pod pláštěm vědy. V kouzelníky už dnes nikdo nevěří, nikdo už nevěří, že někdo může přijít, mávnout čarovnou hůlkou a proměnit člověka v žábu. Když ale občas čte v novinách, že mu vědci mohou vstříknutím výtažku z nějakých žláz změnit životně důležité tkáně a že začne podobou i chováním připomínat žabáka - nu, tomu přece uvěří každý. A když si Gladys v novinách přečetla o drogách pravdy, samozřejmě mu věřila na slovo, když jí pak řekl, že to působí tak a tak.“

„Komu věřila? Kdo jí to řekl?“ zeptal se inspektor Neele.

„Albert Evans,“ řekla slečna Marplová. „To ovšem neznamená, že je to jeho pravé jméno. Ať už je to ale jak chce, seznámil se s ní letos v létě na rekreačním táboře, vlichotil se jí, svedl ji, a umím si představit, že jí nabulíkoval nějakou historku o zlovolné křivdě či pronásledování nebo něco podobného. Buď jak buď, šlo o to donutit Rexe Fortescuea, aby se přiznal k tomu, co provedl, a poskytl za to náhradu. Tohle samozřejmě *nevím*, ale dala bych krk na to, že to tak bylo, pane inspektore. Přiměl ji k tomu, aby tady přijala místo, což dnes, kdy se služebnictvo a domácí personál tak těžko shání, není těžké. V praxi to znamená, že se člověk dostane tam, kam chce. Služebnictvo se neustále mění. Potom si spolu umluvili den. Jen si vzpomeňte, že na poslední pohlednici jí napsal: ‚Nezapomeň na smluvené datum.‘ To měl být ten velký den, k němuž napřeli své úsilí. Gladys měla dát navrch do džemu drogu, kterou od něho dostala, aby to pan Fortescue při snídani snědl, a také mu měla nasypat do kapsy to žito. Nevím přesně, co jí navykládal ohledně toho žita, ale jak vám říkám od začátku, pane inspektore, Gladys Martinová byla strašně důvěřivé děvče. Uvěřila by de facto čemukoli - když by jí to pohledný mladý muž nanесl správným způsobem.“

„Pokračujte, prosím,“ řekl inspektor Neele jako omámený.

„Idea byla pravděpodobně ta,“ pokračovala slečna Marplová, „že se za ním Albert chystal ten den zajít do kanceláře a domníval se, že v té době už droga pravdy začne působit a že se pan Fortescue ke všemu přizná atakdále atakdále. Dovedete si představit,“ jaké má asi chudák holka pocity, když se pojednou doslechne, že pan Fortescue je po smrti.“

„Jenomže v tom případě,“ namítl inspektor Neele, „by nám to snad byla řekla, ne?“

Slečna Marplová se ho jízlivě zeptala:

„Když jste ji vyslyšel - co vám řekla ze všeho nejdřív?“

„Řekla – ‚Já to neudělala,‘ -“ pravil inspektor Neele.

„Přesně tak,“ prohlásila slečna Marplová vítězoslavně. „Což nechápete, že to je přesně to, co se dalo čekat, že řekne? Když u mne Gladys rozbila nějakou maličkost, řekla vždycky: ‚Já to neudělala, slečno Marplová. Nevím vůbec, jak se to mohlo stát.‘ Ty chuděrky malé nikdy za nic nemohou, jsou vždycky celé pryč z toho, co natropí, a nejvíc je zajímá, aby nedostaly vyhubováno. Snad si nemyslíte, že nervózní mladá žena, která zavraždí někoho, koho zavraždit nezamýšlela, je ochotna se k tomu přiznat? Takové jednání by přece vůbec neodpovídalo její povaze.“

„Máte pravdu,“ řekl inspektor Neele, „to by neodpovídalo.“

V myšlenkách se vrátil zpět ke svému rozhovoru s Gladys. Byla tenkrát nervózní, rozčilená, tvářila se provinile a měla roztěkané oči - všechny tyhle příznaky. Mohlo to být bezvýznamné, ale také nesmírně významné. A nemohl si sám ani příliš vytýkat, že z toho nedokázal vyvodit správný závěr.

„Jak říkám,“ pokračovala slečna Marplová, „nejdřív ji napadlo, že to všechno zapře. Potom se velice zmateně pokusila srovnat si to nějak v hlavě. Albert možná nevěděl, jak silná ta droga je, nebo se možná zmýlil a dal jí toho příliš mnoho. Začala pro něho vymýšlet omluvy a vysvětlení. Doufala, že Albert o sobě dá vědět, což také skutečně udělal. Zatelefonoval jí.“

„Vy to víte?“ zeptal se Neele ostře.

Slečna Marplová zavrtěla hlavou.

„Ne. Připouštím, že je to jen má domněnka. Nějaké nevysvětlené telefonní hovory tu ale ten den byly. Přesněji řečeno: nějakí lidé sem volali, a když telefon zvedl Crump nebo paní Crumpová, volající zavěsil. A to je také přesně to, co se od něho dalo čekat. Zavolal a zavěšoval tak dlouho, dokud telefon nezvedla Gladys. Potom jí řekl, že se s ní chce sejít, a smluvil si s ní schůzku.“

„Chápu,“ řekl Neele. „Chcete říct, že si s ním dohodla schůzku na ten den, kdy zemřela.“

Slečna Marplová živě přisvědčila.

„Ano, to měli domluveno. Paní Crumpová přece při výsledku uvedla, že Gladys si vzala svoje nejlepší nylonky a sváteční střevíčky. Měla se s někým sejít. Jenomže za ním nehodlala jít nikam ven. On sám byl na cestě do Vily u tisů. Proto také pořád vyhlížela z okna, byla rozčilená a opozdila se s čajem. Když pak přinesla do haly druhý podnos, mám za to, že se podívala na cestičku k postrannímu vchodu a uviděla, že on tam na ni čeká. Odložila podnos a vyšla za ním do zahrady.“

„A on ji uškrtl,“ řekl Neele.

Slečna Marplová se kousla do rtu. „Musel to být pouhý okamžik,“ řekla, „ale on nemohl riskovat, že Gladys bude mluvit. Musela umřít, chudinka jedna hloupinkatá a důvěřivá. A pak - pak jí připíchl na nos kolíček na prádlo!“ Hlas staré dámy se roztrásl nesmířitelným hněvem. „Aby se to shodovalo s tou říkankou. Žito, kosi, účtárna, chleba s medem a kolíček na prádlo - něco, co aspoň symbolicky mohlo nahradit kosa, který služce uštípl nos -“

„A já - já se obávám, že nakonec ho po tom všem pošlou do Broadmooru a nebudeme ho smět oběsit, poněvadž je to šílenec!“ řekl Neele pomalu.

„Ba ne, řekla bych, že ho oběsíte jak se sluší a patří,“ prohlásila slečna Marplová. „A on není šílený, pane inspektore, ani na okamžik šílený nebyl!“

Inspektor Neele se na ni podíval trochu svrchu.

„Tak podívejte, slečno Marplová, předestřela jste mi tu jistou teorii. Ale ano - ovšem - přesto že říkáte, že víte, je to pouhá teorie., Říkáte, že za ty zločiny je odpovědný muž, který

se vydával za Alberta Evanse, který si Gladys namluvil na letním táboře a zneužil jí pro své vlastní záměry. Ten Albert Evans je podle, vás někdo, kdo se chtěl pomstít za tu starou záležitost s Kosími doly. Zřejmě mi hodláte vsugerovat, že syn paní MacKenzieové, Don MacKenzie, nepadl u Dunkirku. Že je dosud živ a stojí v pozadí toho všeho, že?“

K velkému překvapení inspektora Neela však slečna Marplová prudce zavrtěla hlavou.

„Ale ne!“ řekla. „Co vás nemá, nic takového vám namluvit nechci. Copak nechápete, pane inspektore, že celý ten galimatyáš s těmi kosy je vyložený podvod? Kdosi toho použil - nic víc - použil toho kdosi, kdo o těch kosech slyšel - o těch v té knihovně a v koláči. Ti kosi totiž nebyli nakamuflovaní. Ty tam dal někdo, kdo o té staré záležitosti věděl, kdo se za ni chtěl pomstít. Chtěl se však pomstít jen tak, že panu Fortescueovi nažene strach a tak trochu ho vyvede z bohorovně spokojenosti. Víte, já nevěřím, pane inspektore, že je možné vychovat děti k tomu, aby celá léta čekaly, užíraly se, prahly po pomstě a nakonec ji jednoho krásného dne vykonaly. Děti totiž mají přece jen víc zdravého rozumu, než se předpokládá. Zato kdokoli, jehož otec byl napálen a možná i ponechán napospas smrti, s radostí provede zlomyslný kousek osobě, o níž se domnívá, že to má na svědomí. A právě k tomu tady došlo, aspoň já si to myslím. A vrah toho využil.“

„Vrah,“ řekl inspektor Neele. „Poslyšte, slečno Marplová, nechcete už mi laskavě říct, koho máte na mysli? Kdo je ten vrah?“

„Nebudete překvapen,“ řekla slečna Marplová. „Opravdu ne. Poněvadž pochopíte, hned jak vám povím, kdo to je, nebo spíš kdo si myslím, že to je - člověk totiž musí dbát na přesnost, no ne? - poněvadž pochopíte, že je to přesně ten typ člověka, který ty vraždy mohl spáchat. Duševně je naprosto v pořádku, důvtip mu nechybí a neštítí se ničeho. A udělal to přirozeně kvůli penězům, podle všeho kvůli opravdu velké spoustě peněz.“

„Percival Fortescue?“ Inspektor Neele to řekl téměř naslepo, ale už když to vyslovoval, věděl, že se mýlí. Obraz člověka, který před ním slečna Marplová načrtla, nepodobal se Percivalu Fortescueovi ani v nejmenším.

„Ale kde,“ řekla slečna Marplová. „Percival ne. Lance.“

• KAPITOLA

• DVACÁTÁ SEDMÁ

„To není možné,“ řekl inspektor Neele. Zvrátil se na opěradlo křesla a pozoroval slečnu Marplovou užaslými očima. Jak slečna Marplová správně řekla, nebyl překvapen. Svými slovy nechtěl popřít pravděpodobnost, ale možnost. Lance Fortescue popisu odpovídal, slečna Marplová ho vypodobnila znamenitě. Inspektor Neele prostě nebyl s to pochopit, jak odpověď na otázku může znít „Lance“.

Slečna Marplová se předklonila v křesle a laskavě, přesvědčivě, jako člověk, který vysvětluje malému dítěti jednoduchá fakta z aritmetiky, mu vyložila svou teorii.

„On totiž takový býval odjakživa. Tím chci říct, že byl odjakživa darebák. Lotr každým coulem, ačkoli právě to na něm bylo přitažlivé. Zvláště pro ženy. Je náramně mazaný a nebojí se riskovat. Riskoval neustále a vzhledem k tomu jeho kouzlu o něm lidé vždy věřili to lepší, ne to horší. V létě přijel domů navštívit otce. Ani na vteřinu neuvěřím, že mu otec napsal nebo že pro něho vzkázal - jestliže ovšem nemáte konkrétní důkaz, že tomu tak je.“ Odmlčela se s otázkou na rtech.

Neele zavrtěl hlavou. „Ne,“ řekl, „nemám žádný důkaz o tom, že ho otec povolal. Mám dopis, o němž Lance prohlašuje, že jej otci napsal až po návratu z Anglie do Afriky. Ten dopis však mohl Lance klidně strčit mezi otcovy papíry tady v pracovně až ten den, kdy přijel.“

„To od něho bylo fikané,“ hvízdla slečna Marplová a pokývala hlavou. „Krátce a dobře, jak říkám, pravděpodobně přiletěl v létě do Anglie a pokoušel se usmířit se s otcem, ale starý pan Fortescue to odmítl. Pochopte, Lance se nedávno oženil a ubohý plat, z kterého žil a který si nepochybně doplňoval různými nekalými způsoby, nemohl mu už dál stačit. Byl velice zamilován do Pat (to je opravdu zlaté, moc hodné děvče) a toužil s ní žít pohodlným, usedlým životem - nejistot a provizorií už měl po krk. A to, z jeho hlediska, vyžadovalo, aby měl spoustu peněz. Když byl ve Vile u tisí, musel něco zaslechnout o těch kosech. Možná že se o nich před ním zmínil otec. Možná Adéla. Rychle dospěl k závěru, že v domě je inkognito zaměstnána MacKenzieova dcera, a to ho přivedlo na nápad, že by z ní mohl udělat báječného obětního beránka za tu vraždu. Pochopte přece: když zjistil, že u otce nedosáhne toho, čeho dosáhnout chtěl, docela chladnokrevně se rozhodl, že si k tomu dopomůže vraždou, uvažoval také možná tak, že otec na tom není - hm, mno - se zdravím zrovna nejlíp - a obával se, že v případě jeho smrti nedostane vůbec nic.“

„O zdraví svého otce byl informován převýborně,“ řekl inspektor.

„Ano - a to vysvětluje mnohé. Shoda otcova křestního jména - Rex - což je latinsky král - a té nechuterie s těmi kosy ho nejspíš přivedla na nápad použít té dětské říkanky. Maskovat to celé jako řádění šílence a spojit to se starou hrozbou pomsty ze strany MacKenzieových. Potom, rozumíte, mohl oddělat i Adélu a odvrátit nebezpečí, že dostane těch sto tisíc liber od firmy. Musela tu však ještě být třetí postava - ta ‚služka, co byla v zahradě‘ - a domnívám se, že to ho přivedlo na celý ten hrůzný, zločinný plán. Nevinná komplicka, kterou dokáže umlčet, dřív než by mohla promluvit. A zároveň mu to může poskytnout to, co potřebuje - pravé, nezvratné alibi pro první vraždu. To ostatní už bylo snadné. Přijel sem z nádraží těsně přes pátou hodinu, což bylo právě v té chvíli, kdy Gladys přinesla do haly druhý podnos. Došel k postranním dveřím, spatřil ji a přilákal. Uškrtil ji a

odnést mrtvolu kolem domu ke šňůrák na prádlo, to všechno mu trvalo pouhé tři čtyři minuty. Potom zazvonil zvonek u hlavního vchodu, byl vpuštěn do vily a připojil se k rodině, která právě čajovala. Po čaji šel nahoru navštívit slečnu Ramsbottomovou. Když se vrátil dolů, vklouzl do salónu, kde byla Adéla sama a pila poslední šálek, čaje. Sedl si vedle ní na pohovku, hovořil s ní a „mezi řečí jí šikovně hodil do čaje cyankáli. To jistě nemohlo být těžké. Malý kousek bílé hmoty, skoro jako cukr. Možná že sáhl do cukřenky, vzal kostku a před jejíma očima ji hodil nebo upustil Adéle do šálku. Mohl se zasmát a říct: „Promiňte - hrome, přisládl jsem vám čaj. Já jsem přece tak roztržitý!“ Ona asi řekla „To nic,“ zamíchala čaj lžičkou a vypila. Právě takhle jednoduše a drze to mohlo být provedeno. Což o to, kuráž tomu lotrovi nechyběla.“ Inspektor Neele řekl pomalu:

„Opravdu - možné to je - to jistě. Jednu věc ale nechápu, slečno Marplová - vskutku nechápu, co tím chtěl získat. Dejme tomu, že kdyby starý Fortescue nezemřel, přivedl by podnik co nevidět na mizinu. Byl ale v tomhle případě Lanceho podíl dostatečně velký, aby mu stálo za to naplánovat si tři vraždy? Mám dojem, že ne. Opravdu mám dojem, že ne.“

„Tohle je skutečně trochu obtížné,“ připustila slečna Marplová. „Docela s vámi souhlasím. Tady věru vznikají jisté potíže. Předpokládám...“ Hleděla na inspektora a zřejmě váhala. „Napadlo mě - ve finančních záležitostech jsem sice naprostý ignorant - ale napadlo mě, jestli, je skutečně pravda, že ty Kosí doly jsou tak beznadějně a dočista bezcenné?“

Neele se zamyslel. Hlavou mu vířily úryvky hovorů a zlomky, pohledů a skládaly se do obrazce. Lanceho ochota převzít od Percivala všelijaké ty pochybné nebo bezcenné akcie. Jeho dnešní slova, která řekl Percivalovi v Londýně při odchodu - že by se Percival měl koukat zbavit Kosích dolů a podobných prodělkových šmejdů. Zlaté doly. Bezcenné zlaté doly. Ale možná že ty doly nebyly bezcenné. Přesto však se to zdálo nějak nepravděpodobné. Nepodobalo se starému Rexi Fortescueovi, že by se byl v tomhle punktu zmýlil - ačkoli - co když tam byly někdy teď provedeny nové sondy? Kde ty doly jsou? Lance říkal, že v Západní Africe. Ano, ale někdo jiný - byla to slečna Ramsbottomová - říkal, že jsou ve Východní Africe. Snažil se Lance úmyslně klamat, když řekl Západní místo Východní? Slečna Ramsbottomová je stará a zapomnětlivá, ale přesto mohla mít pravdu ona, a ne Lance. Východní Afrika. Z Východní Afriky Lance právě přicestoval. Měl snad nějaké čerstvé informace?

A tu pojednou s téměř slyšitelným cvaknutím zapadl další dílek do hlavolamu inspektorovy skládačky. Ovšem - seděl ve vlaku a četl *The Times*, všiml si titulku: *V Tanganice objevena ložiska uranu*. Co když se ta ložiska uranu našla právě v místě někdejších Kosích dolů? To by vysvětlovalo vše. Lance se to dověděl, poněvadž tam byl, a jestliže se tam ložiska uranu skutečně našla, uvědomil si, že musí - jak se říká - podat štěstí ruku. A bylo to štěstí, o jakém se nikomu ani nesnilo! Povzdech si a podíval se na slečnu Marplovou.

„A vy si myslíte,“ zeptal se jí vyčítavě, „že já tohle všechno budu někdy s to dokázat?“

Slečna Marplová na něho povzbudivě kývla, asi tak jako kývne tetička na bystrého synovečka, který odchází podrobit se přijímací zkoušce na univerzitu.

„Však vy mu to dokážete,“ řekla, „Jste přece náramně chytrý pán, pane inspektore. Toho jsem si byla vědoma hned od začátku. Teď, když víte, kdo to udělal, měl byste být schopen opatřit si důkazy. Na tom letním táboře například ho jistě poznají podle fotografie. Těžko bude vysvětlovat, proč tam strávil celý týden a vydával se za nějakého Alberta Evanse.“

Ano, pomyslel si inspektor Neele: Lance Fortescue byl opravdu důvtipný a neštil se ničeho, ale také byl ztřeštěně, zbytečně odvážný. Riziko, které na sebe vzal, bylo o chloupěk větší, než se domníval.

A tehdy si inspektor Neele pomyslel: však já ho dostanu! Pak ho ale znova přepadly pochyby o podíval se na slečnu Marplovou.

„Víte - totiž - všechno je to jen čirý dohad,“ řekl.

„Ano, ale jste si tím jist, nebo snad ne?“

„Snad ano. Koneckonců - lidi jako on jsem už v životě potkal.“

Stará dáma přikývla.

„Ano, na tom moc záleží - to je taky důvod, proč jsem si tím tak jista i já.“

Neele na ni čtverácky zamžoural.

„To proto, že tak dobře znáte zločince.“

„Ale ne - přirozeně, že ne. Z jiného důvodu. Pat, ten drahoušek; je totiž přesně ten typ ženy, která se vždycky špatně vdá. A to je okolnost, která mě vlastně přiměla k tomu, že jsem hned od začátku věnovala pozornost právě jemu -“

„Možná že si tím jsem jistý - v duchu,“ řekl inspektor, „ale je tu spousta věcí, které bude třeba vysvětlit - například celá ta záležitost s Ruby MacKenzieovou. Přisahal bych -“

„A máte stoprocentně pravdu. Jenomže jste se zmýlil v té správné osobě. Jděte si o tom pohovořit s Jennifer Fortescueovou.“

II

„Paní Jennifer - ehm - Fortescueová,“ řekl inspektor Neele, „můžete mi povědět, jak jste se jmenovala za svobodna?“

„Och!“ Jennifer zalapala po dechu a zatvářila se zděšeně.

„Není třeba, abyste byla nervózní, madame,“ řekl inspektor Neele, „ale rozhodně bude lepší, když mi povíte pravdu. Doufám, že se nemýlím, když řeknu, že jste se za svobodna jmenovala Ruby MacKenzieová.“

„Já - no ano, ano - a proč bych nemohla?“ řekla Jennifer Fortescueová.

„Jistě, proč ne,“ řekl inspektor Neele vlídně a dodal: „Před několika dny jsem mluvil s vaší matkou v sanatoriu v Pinewoodu.“

„Ona se na mě hrozně zlobí,“ řekla Jennifer. „Nejezdím ji teď vůbec navštěvovat, poněvadž ji to jenom rozčilí. Chudák máti - víte, ona měla tátu moc ráda.“

„A vychovala vás v myšlenkách na pomstu - jak ze špatných románů, že?“

„Ano,“ řekla Jennifer. „Pořád nás nutila přísahat na bibli, že na to nikdy nezapomeneme a jednoho dne ho zabijeme. Samozřejmě, když jsem pak přišla do špitálu a chodila jsem do kursu pro ošetřovatelky, začala jsem si uvědomovat, že to s její psychickou rovnováhou není v pořádku.“

„Musela jste ale sama cítit touhu po pomstě, ne, paní Fortescueová?“

„To víte, že ano. Rex Fortescue mého otce prakticky zavraždil. Neříkám, že ho vlastnoručně zastřelil nebo podřezal nebo tak něco. Víím ale s naprostou jistotou, že otec opustil a nechal ho umřít. A to je přece totéž, nebo snad ne?“

„Z morálního hlediska ano.“

„A proto jsem chtěla, aby si to odpykal,“ řekla Jennifer. „Když jedna má přítelkyně nastoupila u jeho syna jako ošetřovatelka, přiměla jsem ji, aby odešla, a domluvila jsem se s ní, že nastoupím její místo. Nevím přesně, co jsem chtěla udělat... Ale opravdu, opravdu jsem nikdy neměla v úmyslu Rexe Fortescuea zabít, to mi věřte, pane inspektore. Měla jsem možná nějaký bláhový nápad, že o jeho syna budu pečovat tak špatně, že z toho taky třeba umře. Jenomže když je jednou člověk ošetřovatelkou z povolání, nedokáže nic takového udělat. Ve skutečnosti jsem se moc přičinila o to, že se z toho Val dostal. A on se pak do mne zamiloval, požádal mě o ruku a já jsem si pomyslela: ‚Tohle je přece mnohem rozumnější pomsta než co jiného.‘ Chtěla jsem se provdat za nejstaršího syna pana Fortescuea a dostat tak zpátky peníze, o které ošidil mého otce. Připadalo mi to opravdu mnohem rozumnější.“

„Ano - ovšem,“ řekl inspektor Neele, „to taky je mnohem rozumnější.“ A vzápětí ještě dodal: „Domnívám se, že jste to byla vy, kdo dal ty kosy na psací stůl a vecpal je do koláče?“

Jennifer Fortescueová zrudla.

„Ano, já. Já vím - vím, že to ode mne bylo opravdu hloupé... Pan Fortescue ale jednoho dne vykládal o nějakých přitroublých spekulantech, které ošidil, a chvástal se, jak dokáže lidi podfouknout - vymačkat je jak citrón. Naprosto legální cestou, to se rozumí. A tak mě napadlo, že by nebylo špatné trochu ho - no, postrašit. A vyděsilo ho to tedy pořádně! Byl z toho celý pryč.“ Úzkostlivě hned dodala: „Neudělala jsem ale nic jiného! Opravdu ne, pane inspektore. Nemyslíte si přece - nemůžete si přece doopravdy myslet, že bych já dokázala někoho zavraždit? Nebo snad ano?“

Inspektor Neele se usmál.

„Ne,“ řekl, „to si nemyslím.“ A zeptal se: „Mimochodem, dala jste teď někdy slečně Doveové nějaké peníze?“

Jennifer Fortescueové maličko poklesla brada. „Jak jste se to dověděl?“

„My toho víme spoustu,“ řekl inspektor Neele a v duchu k tomu sám pro sebe připojil: „A o spoustě věcí se dohadujeme, to taky.“

Jennifer mluvila dál, rychle a překotně: „Přišla za mnou a řekla mi, že jste ji nařkl a obvinil z toho, že je Ruby MacKenzieová. Řekla, že kdybych měla po ruce pět tisíc liber, nechá vás při tom - abyste si to myslel dál. Řekla, že kdybyste věděl, že Ruby MacKenzieová jsem já, okamžitě byste mě začal podezírat z vraždy pana Fortescuea a z vraždy jeho druhé ženy. Dalo mi pekelnou práci ty peníze sehnat, poněvadž jsem o ně samozřejmě nemohla říct Percivalovi. On to o mně neví. Musela jsem prodat snubní prsten s diamanty a moc pěkný náhrdelník, který mi dal nebožtík pan Fortescue.“

„Nemusíte mít obavy, paní Jennifer,“ řekl inspektor Neele, „myslím, že ty peníze dostanete zpátky.“

III

Den nato měl inspektor Neele další pohovor se slečnou Mary Doveovou.

„Byl bych rád, slečno Doveová,“ řekl, „kdybyste mi dala šek na pět tisíc liber. K proplacení na jménu Jennifer Fortescueová.“

S potěšením zaznamenal, že konečně se Mary Doveová přece jen přestala ovládat.

„Ta káča pitomá vám to vyžvanila,“ řekla. „Byla to ona, že?“

„Ano. A mít na krku žalobu pro vyděračství, to není v Anglii žádná legrace, slečno Doveová.“

„Přesně formulováno - o vyděračství nemůže být ani řeč, pane inspektore. Pořádně byste se asi zapotil, než byste mi tuhle žalobu hodil na krk. Pouze jsem prokázala paní Jennifer speciální službu, za kterou je mi zavázána.“

„Nu dobrá, když mi dáte ten šek, nebudeme to dál rozmazávat, slečno Doveová.“

Mary Doveová odněkud vylovila šekovou knížku a vytáhla plnicí pero.

„To je ale mrzuté,“ řekla s povzdechem. „Momentálně na tom nejsem finančně zrovna nejlíp.“

„Předpokládám, že se co nevidět poohlédnete po nějakém novém zaměstnání, ne?“

„Jistěže. Tady mi to tak docela nevyšlo, jak jsem - si naplánovala. Z mého hlediska to všechno bylo velice nešťastné.“

Inspektor Neele přisvědčil.

„Ano, dostala jste se tu do značně obtížné situace, že? Tím chci říct, že jste neustále musela počítat s možností, že si kdykoli můžeme vzít pod mikroskop vaši minulost.“

Mary Doveová strnula podruhé. Neovládla se a obočí jí vyskočilo.

„Vážně... pane inspektore, má minulost je zcela bezúhonná, ujišťuju vás o tom.“

„Ano, to je,“ přisvědčil vesele inspektor Neele.

„Nemáme proti vám vůbec nic, slečno Doveová. Je to jen zvláštní shoda okolností, že ve třech posledních místech, která jste tak obdivuhodně zastávala, došlo vždycky asi tak tři měsíce po vašem odchodu k loupeži. A zdá se, že zloději byli pozoruhodně dobře informováni o tom, kde jsou uloženy kožichy, šperky a podobně. Zvláštní shoda okolností, nezdá se vám?“

„Takové náhody se stávají, pane inspektore.“

„Ale ano,“ řekl Neele. „Jistěže se stávají. Jenom k nim nesmí docházet příliš často, slečno Doveová.“

A ještě dodal: „Skoro bych se vsadil, že my dva se spolu někdy v budoucnu setkáme.“

„Doufám,“ řekla Mary Doveová, „- nechtěla bych k vám být nezdvořilá, pane inspektore - ale doufám, že se nesetkáme.“

• KAPITOLA

• DVACÁTÁ OSMÁ

Slečna Marplová uhladila věci v kufříku, napěchovala clo něho vlněný pléd, klenýma jednom konci pořád vylézal, a zavřela víko. Rozhlédla se položnici. Ne, nenechala tu. nic. Vešel Crump, aby jí snesl zavazadlo dolů. Slečna Marplová zašla do vedlejšího pokoje rozloučit se se slečnou Ramsbottomovou.

„Obávám se,“ řekla slečna Marplová, „že jsem se vám za vaše pohostinství odvděčila moc uboze. Doufám, že mi to jednoho dne dokážete odpustit.“

„Pchá,“ řekla slečna Ramsbottomová.

Jako obvykle si vykládala pasiáns. „Černý kluk, červená královna,“ prohodila a střelila po slečně Marplové bystrým, kradmým pohledem. „Mám za to, že jste zjistila, co jste zjistit chtěla,“ řekla.

„To ano.“

„A předpokládám, že jste to začerstva pověděla tomu inspektorovi od policajtů? Bude schopen to všechno dokázat?“

„Jsem si tím skoro jistá,“ řekla slečna Marplová. „Může to ale chvíli trvat.“

„Už se vás na nic víc neptám,“ řekla slečna Ramsbottomová. „Jste mazaná ženská - to jsem věděla hned, jak jsem vás uviděla. Nemám vám za zlé to, co jste sem přišla vykonat. Chladnokrevné zlo je chladnokrevné zlo a zasluhuje potrestání. V téhle rodině je jedna nevydařená větev - špatná krev. Z naší strany to ale není, zaplat'pánbůh, že to můžu říct. Má sestra Elvíra byla bláznivá, ale nic horšího.“

Černý kluk,“ opakovala slečna Ramsbottomová a dotkla se karty. „Fešák, ale srdce má černé jak noc. Ano, toho jsem se bála. Jenomže - to víte, někdy - má člověk rád právě toho hříšníka, s tím se nedá nic dělat. A ten chlapec se vždycky vyznal v tlačení. Oklamal i mě. Vykládal lži o tom, v kolik ode mne ten den odešel. Neopravila jsem ho, jen jsem se podívala... A od té doby jsem se divila pořád. Jenomže - je to Elvířin syn - nedokázala jsem se přimět k tomu, abych něco řekla. Já vím - vím, slečno Marplová, vy jste spravedlivá dáma a právo musí zvítězit. Přesto je mi líto jeho ženy.“

„To mně taky,“ řekla slečna Marplová. V hale na ni čekala Pat Fortescueová, aby se s ní rozloučila.

„Škoda, že odjíždíte,“ řekla. „Budete mi chybět.“

„Já už ale musím,“ řekla slečna Marplová. „S tou prací, kterou jsem sem přijela udělat, jsem hotova. Nebylo to příjemné poslání, věru ne. Jenomže - víte - je důležité, aby zlo nikdy netriumfovalo.“

Pat se zatvářila nechápavě.

„Nerozumím vám.“

„Nevadí, drahoušku. Za nějaký čas možná porozumíte. Mohu-li vám ale poradit, kdyby vás někdy něco - v životě zaskočilo, kdyby se vám zhroutila nějaká jistota - asi by pro vás bylo nejlepší řešení vrátit se tam, kde jste byla šťastná v dětství. Vrátit se do Irska, drahoušku. Ke koním a ke psům. K tomu všemu.“

Pat přikývla.

„Někdy si vyčítám, že jsem to neudělala, když umřel Freddy. Kdybych to ale udělala,“ - hlas se jí změnil a zjhl - „nikdy bych byla nepoznala Lance.“

Slečna Marplová si povzdechla.

„My tu ale nezůstaneme,“ řekla Pat. „Chceme se vrátit zpátky do Východní Afriky hned, jak se to tu všechno vysvětlí. A já z toho mám hroznou radost.“

„Bůh vám žehnej, milé dítě,“ řekla slečna Marplová. „Člověk potřebuje notnou dávku odvahy, aby se protloukl životem. A já myslím, že vy ji máte.“

Popleskala ji po ruce a hlavním východem vyšla před dům k čekajícímu taxíku.

II

Slečna Marplová dorazila ten den domů až pozdě večer.

Kitty - nejnovější odchovanka sirotčince St. Faith's - jí otevřela dveře a uvítala ji s rozzářenou tváří.

„Mám pro vás k večeři herinka, slečno. Jsem tak ráda, že jste zas doma - budete koukat, je tu všechno jako v klícce. Důkladně jsem všude vygruntovala.“

„To jsi moc hodná, Kitty - taky jsem ráda, že jsem doma.“

Nad záclonovou tyčí slečna Marplová, napočítala šest pavučin. Tahle děvčata nikdy nezvednou hlavu! Nicméně byla tak shovívavá, že to neřekla nahlas.

„Dopisy máte na stolku v hale, slečno. A je tam jeden, co přišel omylem do Daisymeadu. To už udělali pokolikáté, že? Vypadá to skoro, stejně, Dane a Daisy, a je to tak naškrábané, že se tentokrát ani nedivím. Byli někde pryč a dům byl zavřený; vrátili se teprve teď a dneska poslali dopis zpátky k nám. Vzkázali, že prý snad nejde o nic důležitého.“

Slečna Marplová si korespondenci vzala. Dopis, o němž Kitty referovala, ležel nahoře na ostatních. Při pohledu na rozmazanou čmáranici prolétla slečně Marplové hlavou matná, mlhavá vzpomínka.

Roztrhla obálku.

Vážená slečno, doufám, že mi odpustíte, že Vám tenhle dopis píšu, ale já opravdu nevím, co mám dělat, opravdu ne, a přitom jsem nechtěla nikomu ublížit. Vážená slečno, až uvidíte noviny, oni tam píšou, že to byla vražda, ale to jsem já neudělala, doopravdy ne, poněvadž já bych takovou hanebnost přece nikdá neprovedla a něco mi říká, že on taky ne. To myslím Alberta. Nepíšu Vám to asi moc srozumitelně, ale víte, seznámili jsme se letos v létě a chtěli jsme se brát, jenomže Bert nic neměl, o všechno ho připravil a podvedl ten pan Fortescue, co je teď po smrti. A pan Fortescue prostě všechno zapřel a všichni samozřejmě věřili jemu, ne Bertovi, poněvadž on byl bohatý a Bert chudý. Ale Bert měl kamaráda, co pracuje v jedné fabrice, kde se vyrábějí tyhle nové drogy a taky ta, co se jmenuje droga pravdy, možná že jste o tom četla v novinách, a ta droga lidi donutí, aby mluvili pravdu, ať chtějí nebo nechtějí. Bert hodlal navštívit 5. listopadu pana Fortescuea v jeho kanceláři a vzít s sebou advokáta a já mu měla určitě dát ten den ráno při snídání tu drogu, ta že pak začne účinkovat akorát ve chvíli, když k němu oni přijdou, a on že pod tím účinkem přizná, že všechno, co Bert říká, je svatá pravda. A tak jsem mu to dala do toho džemu, slečno, jenomže on teď je nebožtík a já si myslím, že to asi muselo být nějak moc silné, jenže to není Bertova vina, poněvadž Bert by nikdá takovou věc neudělal, ale policii to říct nemůžu, poněvadž ti by si mysleli, že to Bert udělal schválně, což já vím, že ne. Drahá slečno, nevím teď, co mám dělat nebo co říct a policie je tady v baráku, to je hotové peklo a pořád se na něho vyptávají a koukají na člověka tak přísně a já nevím, co mám dělat, a Bert se mi vůbec neozval. Drahá slečno, moc nerada Vás obtěžuji, ale kdybyste sem tak mohla přijet a pomoci mi, Vám by oni uvěřili a Vy jste ke mně byla vždycky tak hodná, a já vůbec nechtěla udělat nic zlého a Bert taky ne. Kdybyste nám tak mohla nějak pomoci!

Vaše v úctě oddaná Gladys Martinová

P. S. Přikládám, fotku, co na ní jsem s Bertem. Jeden mládenec nás tam na táboře vyblejsknul a dal mi ji. Bert neví, že ji mám - on nesnáší, aby ho někdo fotil. Aspoň vidíte, slečno, jaký je to fešák.

Slečna Marplová skousla rty a podívala se na fotografii. Ti dva na obrázku na sebe roztouženě zírali. Gladys tam měla maličko pootevřenou pusku a ve tváři oddaný, zbožňující výraz. Pak oči slečny Marplové sklouzly na tu druhou tvář opálenou, hezkou, rozesmátou tvář Lanceho Fortescuea.

Jako ozvěna zazněla jí v hlavě poslední slova dojemného dopisu:

Aspoň vidíte, jaký je to fešák.

Slečně Marplové vstoupily do očí slzy. Vystřídala je lítost a pak vzápětí hněv - hněv na surového, sprostého vraha.

A pak, když se oprostila od všech emocí, dostavil se pocit zadosťuchinění - zadosťuchinění, jaké asi cítí odborník, který úspěšně zrekonstruuje podobu vyhynulého zvířete z úlomku čelisti a dvou tří zubů.